

İGÜ Sosyal Bilimler Dergisi

IGU Journal of Social Sciences

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

*ISTANBUL GELİSİM UNIVERSITY
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES*

Cilt/Volume: 2

Sayı/Issue: 2

Ekim/October 2015

© İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları
© *Istanbul Gelisim University Press*
Sertifika No / Certificate Number: 23696
Her hakkı saklıdır. *All rights reserved.*

Baskı ve cilt:
Printing and binding:

Servet İşler
Sertifika No. 29956
Tel: +90 212 5939467
E-posta: islercopy@hotmail.com

İGÜ Sosyal Bilimler Dergisi'nin Tarandığı İndeksler:

IGU The Journal of Social Sciences is Indexed in:

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
Uluslararası Hakemli Dergi
Cilt 2 • Sayı 2 • ISSN: 2148-4287 & e-ISSN: 2148-7189

İstanbul Gelişim Üniversitesi Adına sahibi
Prof. Dr. Burhan AYKAÇ

EDİTÖR

Doç. Dr. Ragıp Kutay KARACA

EDİTÖR YARDIMCILARI

Yrd. Doç. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI
Yrd. Dr. Dr. Fatma Zeynep ÖZKURT

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU
Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Prof. Dr. Ali Osman ÖZCAN
Doç. Dr. Barış ÖZDAL
Yrd. Doç. Dr. Sinem TUNA

YAZI KURULU

Uzman Ahmet Şenol ARMAĞAN
Arş. Gör. Metin TOPTAŞ
Öğ. Gör. İbrahim Halil YAŞAR

Tasarım

Tanık Kaan YAĞAN

YAZIŞMA VE HABERLEŞME ADRESİ

İstanbul Gelişim Üniversitesi - Cihangir Mah.
Şehit Jandarma Komando Er Hakan Öner Sok. No: 1 34310
Avcılar / İstanbul / TÜRKİYE
Tel: +90 212 4220670 Dahili: 159
Belgeç: +90 212 4227401
E-posta: igusbd@gelisim.edu.tr
Ağ sayfası: <http://dergi.gelisim.edu.tr>

İstanbul Gelişim Üniversitesi yayını olan Sosyal Bilimler Dergisi, yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Makalelerdeki düşünce, görüş, varsayım, sav veya tezler eser sahiplerine aittir; İstanbul Gelişim Üniversitesi sorumlu tutulamaz.

İSTANBUL GELİSİM UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES
International Peer-Reviewed Journal
Volume 2 • Issue 2 • ISSN: 2148-4287 & e-ISSN: 2148-7189

Owner on behalf of Istanbul Gelisim University
Prof. Dr. Burhan AYKAÇ

EDITOR

Assoc. Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA

ASSISTANT EDITORS

Asst. Prof. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI
Asst. Prof. Dr. Fatma Zeynep ÖZKURT

EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU
Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Prof. Dr. Ali Osman ÖZCAN
Assoc. Prof. Dr. Barış ÖZDAL
Asst. Prof. Dr. Sinem TUNA

PUBLICATION BOARD

Specialist Ahmet Şenol ARMAĞAN
Res. Asst. Metin TOPTAŞ
Lect. İbrahim Halil YAŞAR

Design

Tarık Kaan YAĞAN

CORRESPONDENCE AND COMMUNICATION

Istanbul Gelisim University - Cihangir Mah.
Sehit Jandarma Komando Er Hakan Oner Sok. No: 1 34310
Avcilar / Istanbul / TURKEY
Phone: +90 212 4220670 Ext. 159
Fax: +90 212 4227401
E-mail: igusbd@gelisim.edu.tr
Web site: <http://dergi.gelisim.edu.tr>

The Journal of Social Sciences is an international peer-reviewed journal and published biannually. The opinions, thoughts, postulations or proposals within the articles are but reflections of the authors and do not, in any way, represent those of the Istanbul Gelisim University.

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Ahmet AKSOY (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Nuray ALTUĞ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Muhammed Ali AZERCHAB (Tahran Uni.-İran)
Prof. Dr. Ömür Şakir BABAOĞLU (İstanbul Gelişim Üni.)
Prof. Dr. Nedim BAHÇEKAPILI (Avrupa İslam Üni.-Hollanda)
Prof. Dr. Ahmet BEŞKAYA (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN (Yeditepe Üni.)
Prof. Dr. Hamza ÇEŞTEPE (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Altan ÇETİN (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Şenol DURGUN (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Ertan EĞRİBEL (İstanbul Üni.)
Dr. Giovanni ERCOLANI (Muncia Uni.-İspanya)
Prof. Dr. Tefik ERDEM (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Seyfettin ERDOĞAN (İstanbul Medeniyet Üni.)
Prof. Dr. Neşe Hatice ERİM (Medeniyet Üni.)
Prof. Dr. Fawaz GERGES (London School of Economics-İngiltere)
Prof. Dr. Sabahattin GÜLLÜLÜ (Maltepe Üni.)
Dr. Syed HASANAT (Jilin University-Çin Halk Cumhuriyeti)
Prof. Dr. Naim KAPUCU (University of Central Florida-ABD)
Prof. Dr. Neşe KARS TAYANÇ (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Hikmet KAVRUK (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Ronald C. KEITH (Griffith Üni.-Avustralya)
Prof. Dr. Ulvi KESER (Uluslararası Kıbrıs Üni.-K.K.T.C.)
Prof. Dr. Derman KÜÇÜKALTAN (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Wang LI (Jilin Üni.-Çin Halk Cumhuriyeti)
Prof. Dr. Nurcan METİN (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Masanori NAITO (Doshisha Uni.-Japonya)
Prof. Dr. Tlemcani Ben OUCEF (Cezayir Üni.-Cezayir)
Prof. Dr. Nail ÖZTAŞ (Gazi Üni.)
Dr. Ash Narain ROY (Yeni Delhi Sosyal Bilimler Enst.-Hindistan)
Prof. Dr. Torsten J. SELCK (Almanya)
Prof. Dr. Udo STEINBACH (Philipps Üni.-Almanya)
Prof. Dr. Sadi UZUNOĞLU (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Hayri ÜLGEN (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Mithat ÜNER (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Hasan VERGİL (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Brantly WOMACK (Virginia Üni.-ABD)
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK (Ankara Üni.)
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Gülay YILMAZ (Marmara Üni.)

BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. İsmail DALAY
Prof. Dr. Şenol DURGUN
Prof. Dr. Ali Osman ÖZCAN
Doç. Dr. Selami AYDIN
Yrd. Doç. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI
Yrd. Doç. Dr. İsmail Cem AY
Yrd. Doç. Dr. Ebru Beyza BAYARÇELİK
Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÇİLLİLER
Yrd. Doç. Dr. Alaattin FIRAT
Yrd. Doç. Dr. Şahin GÖK
Yrd. Doç. Dr. Fikri KÖKSAL
Yrd. Doç. Dr. Fatma Zeynep ÖZKURT
Yrd. Doç. Dr. Aşkın İnci SÖKMEN
Yrd. Doç. Dr. Arzu TUNCER
Yrd. Doç. Dr. Ceran Zeynep ZAFİR

ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ahmet AKSOY (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Nuray ALTUĞ (Marmara Uni.)
Prof. Dr. Muhammed Ali AZERCHAB (Tehran Uni.-İran)
Prof. Dr. Ömür Şakir BABAĞLU (İstanbul Gelisim Uni.)
Prof. Dr. Nedim BAĞÇEKAPILI (Islamic Uni. of Europe-Netherlands)
Prof. Dr. Ahmet BEŞKAYA (Bülent Ecevit Uni.)
Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN (Yeditepe Uni.)
Prof. Dr. Hamza ÇEŞTEPE (Bülent Ecevit Uni.)
Prof. Dr. Altan ÇETİN (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Şenol DURGUN (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Ertan EĞRİBEL (İstanbul Uni.)
Dr. Giovanni ERCOLANI (Muncia Uni.-Spain)
Prof. Dr. Tevfik ERDEM (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Seyfettin ERDOĞAN (İstanbul Medeniyet Uni.)
Prof. Dr. Neşe Hatice ERİM (Medeniyet Uni.)
Prof. Dr. Fawaz GERGES (London School of Economics-UK)
Prof. Dr. Sabahattin GÜLLÜLÜ (Maltepe Üni)
Dr. Syed HASANAT (Jilin University-China)
Prof. Dr. Naim KAPUCU (University of Central Florida-USA)
Prof. Dr. Neşe KARS TAYANÇ (İstanbul Uni.)
Prof. Dr. Hikmet KAVRUK (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Ronald C. KEITH (Griffith Uni.-Australia)
Prof. Dr. Ulvi KESER (Cyprus International Uni.-T.R.N.C..)
Prof. Dr. Derman KÜÇÜKALTAN (Trakya Uni.)
Prof. Dr. Wang LI (Jilin Uni.-China)
Prof. Dr. Nurcan METİN (Trakya Uni.)
Prof. Dr. Masanori NAITO (Doshisha Uni.-Japan)
Prof. Dr. Tlemcani Ben OUCEF (University of Algiers-Algeria)
Prof. Dr. Nail ÖZTAŞ (Gazi Uni.)
Dr. Ash Narain ROY (Social Science Institute of New Delhi.-India)
Prof. Dr. Torsten J. SELCK (Germany)
Prof. Dr. Udo STEINBACH (Philipps Uni.-Germany)
Prof. Dr. Sadi UZUNOĞLU (Trakya Uni.)
Prof. Dr. Hayri ÜLGEN (İstanbul Uni.)
Prof. Dr. Mithat ÜNER (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Hasan VERGİL (Bülent Ecevit Uni.)
Prof. Brantly WOMACK (Virginia Uni.-USA)
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK (Ankara Uni.)
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ (Marmara Uni.)
Prof. Dr. Gülay YILMAZ (Marmara Uni.)

REFEREES FOR THIS ISSUE

Prof. Dr. İsmail DALAY
Prof. Dr. Şenol DURGUN
Prof. Dr. Ali Osman ÖZCAN
Assoc. Prof. Dr. Selami AYDIN
Asst. Prof. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI
Asst. Prof. Dr. İsmail Cem AY
Asst. Prof. Dr. Ebru Beyza BAYARÇELİK
Asst. Prof. Dr. Yavuz ÇİLLİLER
Asst. Prof. Dr. Alaattin FIRAT
Asst. Prof. Dr. Şahin GÖK
Asst. Prof. Dr. Filki KÖKSAL
Asst. Prof. Dr. Fatma Zeynep ÖZKURT
Asst. Prof. Dr. Aşkın İnci SÖKMEN
Asst. Prof. Dr. Arzu TUNCER
Asst. Prof. Dr. Ceran Zeynep ZAFİR

Editörden

Dergimizin değerli okuyucuları,

Dergimizin dördüncü sayısında sizlerle birlikte olmanın heyecanını yaşıyoruz. Dergimize olan ilginin yoğunluğunun giderek artması bizi gelecek açısından iyimser düşünmeye zorlamaktadır. Keza bir sonraki sayının kontenjanının bile tamamen dolması doğru yolda olduğumuzun kanıtıdır. Ayrıca dergimiz uluslararası birçok indeks tarafından taranmaya başlanmıştır.

Tüm bunların yanında üniversitemiz tarafından akademik bir derginin çıkarılmasında gerek Mütevelli Heyeti Başkanlığı'ndan gerekse Rektörlük ve Dekanlık makamlarından her türlü desteği almamız, bizlerin işlerini çok daha kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'deki genç akademisyenleri bilimsel yazı yazmaya zorlayacak en önemli etken kaliteli dergiciliktir. Bu bağlamda dergimiz, bilimsel ölçütleri ve akademik dergiciliğin değişmez kurallarını sıkı bir şekilde uygulamaktadır. Bu tavrımız çok daha nitelikli makale almamızı sağlamaktadır. Dergimizin sayılarında daha fazla makaleye yer vermek istiyoruz. Ancak gerek dergi formatından uzaklaşmak gerekse okuyucuyu yormak istemememiz nedenleriyle en fazla sekiz makale yayınlıyoruz. Dergimize gönderilen makalelerin fazlalığı bizleri mutlu bir yorgunluğa sürüklemektedir. Hakem sürecinden geçmiş olsa bile yer darlığı nedeniyle yayımlayamadığımız birçok makale bulunmaktadır. Hakem sürecinden geçmiş makaleler derginin sonraki sayılarında yayımlanmak üzere gönderildiği tarihe göre sıraya alınmaktadır.

Değerli "Sosyal Bilimler Dergisi" okuyucuları,

Bu sayımızda ilgiyle okuyacağınız sekiz makale ve iki kitap incelemesi bulunmaktadır. Bu sayıya makale, kitap incelemesi ve tanıtımı gönderen değerli akademisyen ve araştırmacılara, kıymetli vakitlerini makaleleri incelemeye ayıran hakem heyetine, dergi yayın ve danışma kurulu üyelerine, yazı kuruluna ve emeği geçen herkese teşekkür eder, bir sonraki sayıda buluşmak üzere hepinize saygılar sunarım.

Doç. Dr. Ragıp Kutay KARACA

Editor's Note

Dear readers,

We are very excited to present the fourth issue of Journal of Social Sciences. The increasing interest in our journal encourages us to think positively about future. We have already met the quota for the next issue. This is a true sign that we are on the right track. Moreover, our journal has been added into the international indexes including EBSCO, DRJI, OAJI and Advanced Science Index.

The valuable support provided by our University President, our Rector and the Dean's office helps us enormously in publishing this academic journal.

Good quality in academic publishing is the main factor encouraging young academicians to write academic papers. In that respect, our journal strictly applies scientific criteria and fundamental rules of academic publishing; and this principle enables us to receive an increasing number of high quality academic articles. Although we intend to include a higher number of academic articles in the next issues of our journal, we only allow for maximum of eight articles in each issue in order not to digress from journal format or exhaust our dear readers. The excess of articles submitted to our journal drag us to a happy weariness. We need to acknowledge that there are many articles that could not be published in this issue although they have been evaluated and approved by our referees. The articles that are approved but not published in the current issue are put in queue for publication based on their date of submission.

Dear readers of "Journal of Social Sciences",

In this issue, you will find eight articles and two book reviews, which we believe you will read with interest. I would like to thank the esteemed academicians and researchers who submitted articles, book reviews; and the referees who kindly devoted their valuable time for reviewing the submitted works. I also would like to extend my gratitude to the members of the Advisory Board and of the Publication Board; as well as the staff who contributed to our journal. With the hope to meet again in the next issue of the Journal of Social Sciences, I hereby present my deepest respect to you all.

Assoc. Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA

İÇİNDEKİLER

Editörden	viii
İçindekiler	x
Erdal ŞEN, Ömer Lütüfi TAMA Belediyelerde İletişim Merkezlerinin Verimliliğe Etkisi: Başakşehir Belediyesi Örneği (İngilizce)	1
Niyazi GÜMÜŞ, Elif TÜRKEL, Gözde ŞEN Üniversite Tercihlerinde Öğrencilerin Yararlandıkları Bilgi Kaynaklarının Belirlenmesine Yönelik Kastamonu Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma	43
Andaç KARABULUT, Filiz DEĞER Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı ve Realist Yaklaşım'a Genel Bakış	69
H. Kübra SAYGILI Mesleki İngilizce Alan Öğrencilerin Konuşma Stratejilerini Tiyatro ile Geliştirme: Vaka Çalışması (İngilizce)	81
Emrah YAMAN Yönetişim Sürecinde Devletin Rolü ve Deniz Ticareti Sektörü	111
Nuriye ÇELİK Postbürokratik Kamu Yönetimi ve Demokrasi	135
Xu PING, Wang LI Amerika'nın Yumuşak Gücü Karşısında Çin Modeli: Küresel ve Barışçıl Tutum (İngilizce)	153
Zeki İlker GÖRENEL Avrupa Para Birliği'nin Sorunlu Dinamikleri ve Yunanistan Borç Krizi	171
Kitap İncelemesi - 1 Şükrü CÖMERT Adil Hafızanın Işığında: Birinci Dünya Savaşı'na Giden Yol ve Osmanlı İmparatorluğu'nun Sonu	189
Kitap İncelemesi - 2 M. Murat TAŞAR Harbiyeli Bir Osmanlı Ermenisi - Mülazım-ı Sani Sürmenyan'ın Savaş ve Tehcir Anıları	195
Yayın İlkeleri ve Yazım Kuralları	203

CONTENTS

Editor's Note	ix
Contents	xi
Erdal ŞEN, Ömer Lütfi TAMA The Effect of Communication Centers on Efficiency in Local Governance: The Case Study of Municipality of Başakşehir	1
Niyazi GÜMÜŞ, Elif TÜRKEL, Gözde ŞEN A Study Conducted on the Students of Kastamonu University for the Determination of the Information Sources Used by Students in the Period of Preferring a University (in Turkish)	43
Andaç KARABULUT, Filiz DEĞER The Concept of Security in International Relations and Overview Realist Approach (in Turkish)	69
H. Kübra SAYGILI Fostering Speaking Strategies of ESP Students via Drama: Case Study	81
Emrah YAMAN The Role of State in Governance Process and Maritime Commerce Sector (in Turkish)	111
Nuriye ÇELİK Post-Bureaucratic Management and Democracy (in Turkish)	135
Xu PING, Wang LI The China Model vs. American Soft Power: Going Global and Peaceful	153
Zeki İlker GÖRENEL The Problematic Dynamics of European Monetary Union and the Greece Debt Crisis (in Turkish)	171
Kitap İncelemesi - 1 Şükrü CÖMERT In the Light of an Equitable Memory: The Road to World War One and the End of the Ottoman Empire (in Turkish)	189
Kitap İncelemesi - 2 M. Murat TAŞAR An Ottoman Armenian Military College Student: The War and Deportation Memoirs of Mülazım-ı Sani Sürmenyan (in Turkish)	195
Publication Principles and Guidelines	213

The Effect of Communication Centers on Efficiency in Local Governance: The Case Study of Municipality of Başakşehir

Erdal ŞEN*, Ömer Lütüfi TAMA**

Abstract

Municipalities are of great importance in local administrations. In municipalities which are the corner stones of communication with the community, communication centers are established in order to be able to provide communication in a more intensive way, in order to meet citizens' needs and aspirations and to answer to them swiftly.

This study aims to understand whether communication centers established in municipalities do have an impact on the institutional efficiency. In this study, based on a research dealing with the impact of communication centers on efficiency, named as the effect of communication centers on efficiency in local governance: The case of Municipality of Başakşehir, a survey is conducted together with employees of Municipality of Başakşehir in the context of institutional efficiency. As a result of the analysis conducted in that direction, it is assessed that communication centers in municipalities do have a positive impact on the institutional efficiency.

Keywords: Local Governance and Administrations, Communication Centers in Municipalities, Institutional Efficiency.

Belediyelerde İletişim Merkezlerinin Verimliliğe Etkisi: Başakşehir Belediyesi Örneği

Öz

Yerel yönetimlerde belediyelerin önemi büyüktür. Halkla birebir iletişimin temel taşı olan belediyelerde iletişimin daha yoğun yapılabilmesi, vatandaşların

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme (İngilizce) Bölümü, Öğretim Üyesi, sen@senizm.com, esen@gelisim.edu.tr

** Başakşehir Belediyesi, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü, olutfi.tama@basaksehir.bel.tr

ihtiyaç ve isteklerini karşılayabilmek ve onlara hızlı olarak cevap verebilmek adına belediyelerde iletişim merkezleri kurulmuştur.

Yapılan bu çalışmada belediyelerde bulunan iletişim merkezlerinin kurumsal verimliliğe etkisi olup olmadığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Çalışma; yerel yönetimlerde iletişim merkezlerinin verimliliğe etkisi üzerine bir araştırma: Başakşehir Belediyesi örneği olarak adlandırılmış ve Başakşehir Belediyesi çalışanlarıyla kurumsal verimlilik üzerine bir çalışma yapılmıştır. Bu doğrultuda yapılan analizler sonucunda, belediyelerdeki iletişim merkezlerinin kurumsal verimliliğe olumlu bir etki yaptığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Belediyelerde İletişim Merkezleri, Kurumsal Verimlilik

Introduction

Individual begins his life in a social environment characterized as local or regional and take his first steps in this environment. Nevertheless, all developments and events occurring around the world affect and improve this life. Consciousness and feeling which provide a sense of belonging to the individual are formed through municipal corporations. Individual spends his entire personal, social and political life in there while gaining and living a unique identity. It is observed that the places within this scale have begun to constitute the centers for the new and current economical and sociological structure.

In local administrations, municipalities are of a great importance in particular. Communication centers are established in municipalities which are the corner stones of face-to-face communication with the community in order to be able to provide communication in a more intensive way, and to meet citizens' needs and demands, and to answer to them swiftly.

The study is an attempt to understand whether the communication centers in municipalities have an impact on institutional efficiency.

In the first part of the study; the concept, history, significance, tasks, responsibilities and authority of local administration was explained in order to present a general perspective of the concept of local governance; therewithal, manners of local administrations and municipalities in Turkey were discussed.

In the second part; the relationship between communication center units and efficiency in local administrations was established and two concepts

were explained in detail while their relationship was examined. In this context; the concept and significance of communication centers in local administration were discussed and the contact points of communication centers and local administrations were mentioned. Then; efficiency in local administrations as well as their significance and the influencing factors were explained in order to reveal the relationship between communication centers and efficiency in local administrations and finally; efficiency on personal and public level was discussed and the significance along with the impacts of communication centers in local administrations with regard to efficiency was mentioned.

In the final part of the study; the research dealing with the impact of communication centers on efficiency and named as the case of Municipality of Başakşehir, a survey is conducted together with employees of Municipality of Başakşehir in the context of institutional efficiency.

This study examined; the municipality administration that Municipality of Başakşehir has established over the communication center and the perspectives of the employees of the institution with regard to this type of administration. The governance method stated below explains the governance of Municipality of Başakşehir. The case study applied as the research method and results scientifically and presented at the last part of the study.

The Concept of Municipality

Municipalities are institutions that are organized to meet the infinite demands of the current local community and offer local public service whose decision making bodies are determined by local community.¹

Besides the fact that public service is being governed exclusively and only by centralized administration; being governed by public legal entities constitutes the logic of local administration.² In democratic countries; local administrations are institutions that act as an imperative for democracy. These are local administrations that take up the position by election and are established pursuant to the public governing itself.³

¹ Adnan Kalkan and Hasan Erdoğan, "Yerel Yönetim Başarısını ve Seçmen Tercihini Etkileyen Unsurlar: Bucak İlçesinde Bir Araştırma", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Issue:13, 2011/1, p. 271

² Rıdvan Bülbül, "Halkla İlişkiler", Nobel Publications, Ankara, 2004, p. 139

³ Alev Ayyıldız Kızı, *Yerel Yönetimlerde Kurum İçi Hizmet Birimlerinde Halkla İlişkiler Eğitimi: Konya Büyükşehir Belediyesi KOSKİ Örneği*, Selçuk University Institute of Social Sciences (Unpublished Master's Thesis), 2010, p. 41

Municipalities are the channels closest to the public especially in public administration. Administration in public sphere may be defined as the coordination of various personal and organizational endeavors in order for public political channels to be enforced.⁴

Municipalities, different from centralized administrations are a type of organization which are united together in order to meet all of the requests and needs of the public and which has an autonomous administrative mentality. This type of administration consists of units that have a legal entity on their own and has a unique set of sources of income.⁵

The Significance of Municipalities

Local services are units that have wide supervision obligations on, rights whose general frame is determined by the law, representative qualities and special sources of income, personnel and public corporate structure. Municipalities affect social behaviors while they are also able to direct personal actions. Municipalities play a significant role in discussing the local issues within the frame of mature individual behavior and individuals acting in a respectful manner to each other's opinions, approaching permissively to the decisions made.

Since they are elected by the public; mayor and aldermen of municipalities stand closer to the community and hence, they are able to comprehend their needs and requests easily and respond faster. By this means; efficiency can be maintained on a higher level. Municipalities which relieve the burdens of the centralized administration to a great extent are more active, enterprising and dynamic compared to centralized administration. In municipalities that are of a more democratic degree; the resolution process of the problems encountered by the centralization gathers momentum and it plays a supportive role in centralized administration.⁶

Municipalities are one of the primary executors of social policies within the frames of both organization and legal obligations. They are the administrative, political and social institutions that provide public service to the community and are governed by the bodies elected by the public in order

⁴ Tuncay Ergun, "Postmodernizm ve Kamu Yönetimi", Amme İdaresi Dergisi, Volume. 30, Issue 4, December, 1997, pp. 4-5

⁵ Ömer Bozkurt, Tuncay Ergun, "Kamu Yönetimi Sözlüğü", TODAİE Publications, Ankara, 1998, p. 259

⁶ H. Ömer Köse, "Belediye olgusu ve Küreselleşme Sürecindeki Yükselişi", Sayıştay Dergisi, Issue 52, 2004

to meet the needs of the citizens residing in that region consummately.⁷ Social change processes which are difficult to be observed closely and their reflections on the individual life impose the obligation of obtaining locality on various services nowadays; hence, the starting point of different needs of the people becomes municipalities.⁸

The Concept and Significance of Communication Center in Municipalities

Municipalities are in charge of producing the services that have a priority in the public's maintenance of their daily lives and their ability to ensure the compliance of the services they offer with the requests of the public and to conduct the services efficiently, is dependent upon their ability to assess the expectations of the public skillfully and to gain their approval and support.⁹ Being a municipality that gains the support of the public is a very difficult task for municipalities. Creating an administration model that is open to the effect of the public and is able to be affected by it easily and in every stage is municipalities' share to a certain extent. In municipalities whose administration is the closest to the public; municipality-citizen relationships are an issue to be emphasized carefully. Administration shall open a window to the public which is solely possible by public relation activities. Administration gives information to the public regarding its activities, announces them; pays attention to the requests, demands, complaints and suggestions coming from the public and hence, creates a positive image in minds of the public while ensuring their trust, attention, sympathy and support. Informing the public of the policies followed guarantees the political support as a consequence.¹⁰

Public relation activities in municipalities are not limited to the relationship maintained with the citizen. These activities are qualified such as to provide significant contributions to the institutionalization of local participation.¹¹ If the consultation services do not carry out its duties properly; the bond between municipalities and the public weakens and in this case, the public relation problems regarding the local administration become tangled.¹² Since decision making and executive bodies of municipalities are

⁷ Ahmet Ulusoy, Tekin Akdemir, *"Yerel Yönetimler"*, Seçkin Publications, Ankara, 2002, p. 29

⁸ Bilal Eryılmaz, *"Kamu Yönetimi"*, Erkan Publications, İstanbul, 1998, p.115

⁹ Sariye Sezen, *"Belediyelerde Halkla İlişkiler"*, Dissertation, Institute of Public Administration for Turkey and Middle East Graduate Expertise Program, Ankara, 1991, p. 51

¹⁰ Hanife Güz, *"Halkla İlişkilerde Seçme Yazılar"*, Doğuşum Publications, Ankara, 2004, p. 13

¹¹ Şerif Öner, *"Belediyelerde Yönetime Katılmada Halkla İlişkilerin Rolü ve Önemi"*, Dokuz Eylül University, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Volume:3, Issue:2, 2003, p. 100

¹² Metin İşçi, *"Halkla İlişkiler"*, Der Publications, İstanbul, 2002, p. 160

elected by the local community; they are the institution whose interaction with local community is the most important. Ensuring this interaction is the duty of public relations unit. In addition to this, public relations assume important tasks and responsibilities of impregnating the residents with urban awareness and establishing “municipality of public” and “urban public opinion supporting municipality”. Local communities having the democratic, egalitarian, participatory or autocrat tendencies affect the development of Municipalities and hence, local democracy.¹³

The Concept and Significance of Efficiency in Municipalities

In business literature, the concept of efficiency is defined as the ability to obtain maximum outcome with minimum inputs. The standard in efficiency is to use the least amount of input to obtain the outcome. It shows the amount of input that the institutions turn into product or service and the amount of institution resources used rationally.¹⁴ To put in other words; efficiency is the ratio between the amount of output and input used for the actualization of the amount of output and it expresses the procuration of the efficiency of an action with the highest amount of outcome possible with a certain amount of inputs or the actualization of a certain amount of output by using minimum amount of resources possible with a certain amount of inputs.¹⁵

High level of efficiency means high amount of national income. A high amount of national income results in the increase in the tax being taken and hence, public services are better provided. This means the life standards being even more comfortable.¹⁶

The primary reasons for the measurement of efficiency are population increase, limited resources, costs constantly increasing, advancing technology, thriving industry, etc. In short; the main reason is to adapt to the changing economic and social conditions.¹⁷

If businesses wish to be engaged in productive and efficient activities; they have to use certain strategies to achieve efficiency. The efficiency

¹³ Ruşen Keleş, “Yerinden Yönetim ve Siyaset”, Cem Publications, İstanbul, 2009, p. 23

¹⁴ Güngör Erdumlu, “Büyükşehir Belediyeleri Araştırması”, DPT Yayınları, Ankara, 1993, p. 12.

¹⁵ Doğan Üzeyme, “Verimlilik Analizleri ve Verimlilik-Ergonomi İlişkileri”, İzmir Ticaret Borsası Publications, İzmir, 1987, p. 7

¹⁶ Fatma Ayanoglu, “İletişim ve Örgütsel İletişimin İşgören Verimliliği Açısından Değerlendirilmesi”, Marmara University Institute of Social Sciences, (Unpublished Master’s Thesis), İstanbul, 2002, p. 68

¹⁷ Serpil Özdamar, “Endüstriyel İlişkiler ve Verimliliğin Önemi”, Türkiye’de Endüstriyel İlişkiler ve Verimlilik Semineri Notları, MPM Publications, No: 376, 1998, p. 2.

improvement strategies to be applied in a business must cover the following issues:¹⁸

- Identifying the objects, using planning and coordination and industrial engineering techniques;
- Ensuring the interest of the employees in the business in the issue of improving efficiency and their commitment to the issue;
- Ensuring that the employees in the business gain new skills and are offered the opportunity to use these skills;
- Providing appropriate leadership and awards;
- Initiating long-term production improvement programs.

The Significance and Effects of Communication Centers in Municipalities in terms of Efficiency

Nowadays, it is certainly understood that one of the most important elements playing a part in the productivity and efficiency of the organizations is organizational communication. Organizational communication plays a two-way role in the efficiency of the institution.¹⁹ Communication Center gathers the entire public relation services and operations under a single roof. This results in the economization of time, personnel, labor and manpower. If technological developments are followed and applied regularly in the communication center at the same time; problems may be solved fast and efficiently.

Communication Center ensures the resolution of requests and problems received by all units of the Municipality, organization and the performance auditing of units. Through Communication Center; unit managers and personnel are not obliged to be personally involved with the requests and problems coming from the citizens; they can focus only on their jobs and this helps to work productively and efficiently. Since unit supervisors will be interested in the jobs being performed and personnel in the unit; the quality of service improves and service efficiency increases.

¹⁸ Yakup Yiğit, "Yerel Yönetimlerin Spor Hizmetlerinde İnsan Kaynaklarının Etkin Ve Verimli Kullanım Düzeyinin Araştırılması: İ.B.B. Spor A.Ş. Örneği", (Unpublished Master's Thesis), Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, 2010.

¹⁹ Cangül Tosun, "Kamu Kurumlarındaki Örgütsel İletişim Biçimlerinin Verimliliğe Etkisi", Kocaeli University Institute of Social Sciences, (Unpublished Master's Thesis), Kocaeli, 2006, p. 96.

The effects of communication centers on the efficiency of the municipality:

- 1- One, single center available for the citizens to deliver any requests, questions or problems increases the communication efficiency.
- 2- Communication center records the requests, questions or problems on the database specially designed and distribute them to the respective units through the computer software. Taking action fast is ensured.
- 3- Questions received by communication center are recorded on the database and hence, similar questions can be answered with standard answers.
- 4- Since the employees in the communication center are subjected to training and examinations on a regular basis; accurate and sufficient answers are given.
- 5- Communication centers enable the measurement of the satisfaction of the public from the municipality services through the special database and software used.

For quality communication center service:

1. Information and communication technologies should be used.
2. For the application of proper and healthy-operating public relations; it is an imperative to use current communication technologies.
3. Thanks to communication centers; not only the communication channels between the citizen and the state are kept open and the applications can be made any time at anywhere; but also the responses to applications are given fast, efficient and more economically.
4. The problems of the citizens should be transmitted to the relevant authorities and resolved with the necessary cooperation and coordination.

The Structure and Functioning in the Communication Center of Municipality of Başakşehir

Sayfa/Page | 9

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Figure 1. General view of Municipality of Başakşehir Communication Center

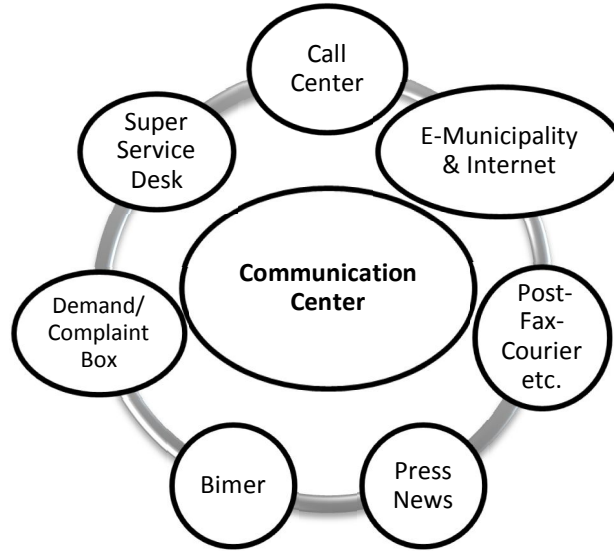

Figure 2. Structure of Municipality of Başakşehir Communication Center Units

Municipality of Başakşehir Communication Center communicates with citizens through the personnel in charge at the contact points shown in Figure 2. The citizens' requests, demands and complaints, etc. are transmitted to the solution partners displayed in Figure 1; and the individual citizen is provided feedback at the end of the resolution process. Service quality regarding an issue is prioritized attributable to the technological infrastructure established in the municipality with respect to this operation and performance measurement can be performed on the service provided.

INTEGRATION OF COMMUNICATION CENTER AND SERVICE UNITS

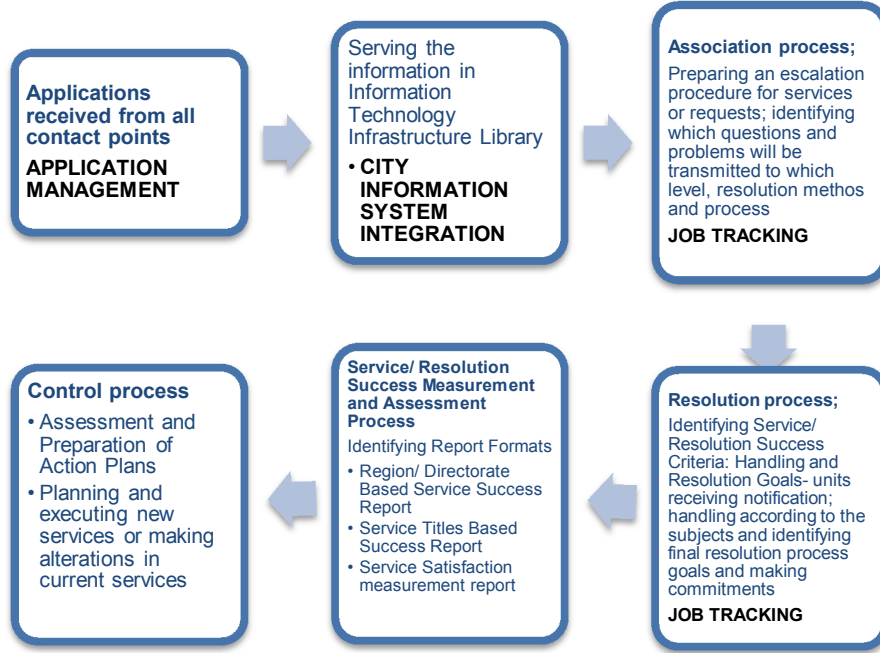

Figure 3. Municipality of Başakşehir Communication Center and Service Units Integration

The process between the time after communication center unit personnel contact with the citizen and the time when the request is concluded is shown in Figure 3.

Table 1. First five subjects articulated by the citizens in line with Municipality of Başakşehir Communication Center Reports (To be submitted to senior management)

AUGUST 2014	SEPTEMBER 2014	OCTOBER 2014	NOVEMBER 2014
VOTER POLLS INFORMATION	ACCEPTING APPLICATIONS FOR AID ON SCHOOL CLOTHING	INFORMATION ON APPLICATION STATUS (SOCIAL)	TAX DEBT INQUIRY
INFORMATION ON APPLICATION STATUS (SOCIAL)	INFORMATION ON APPLICATION STATUS (SOCIAL)	INFORMATION ON SUPPORTING CARD LOADING DATE	PAYMENT TRANSACTIONS
INFORMATION ON SUPPORTING CARD LOADING DATE	INFORMATION ON SUPPORTING CARD LOADING DATE	EXTERNAL INSTITUTIONS SERVICE INFORMATION	INFORMATION ON APPLICATION STATUS (SOCIAL)

AUGUST 2014	SEPTEMBER 2014	OCTOBER 2014	NOVEMBER 2014
PLANNING STATUS INFORMATION	PLANNING STATUS INFORMATION	PAYMENT TRANSACTIONS	INFORMATION ON SUPPORTING CARD LOADING DATE
INFORMATION ON APPLICATION STATUS (TECHNICAL WORKS)	INFORMATION ABOUT APPLICATION STATUS (TECHNICAL WORKS)	ADDRESS-PHONE INFORMATION REQUEST	PAYMENT POINTS

Sayfa/Page | 11

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Table 2. First two subjects coming from the citizens in line with Municipality of Başakşehir Communication Center Reports (To be submitted to senior management)

	District	Sept. 14	Oct. 14	Nov. 14	Dec. 14
1	Altınşehir	OTHER (SCIENCE JOBS) ABOUT APPLICATION STATUS (SCIENCE JOBS)	TRAFFIC REGULATION PAVEMENT PATCH-COLLAPSE	TRAFFIC REGULATION BEDAŞ STREET LIGHTING	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT) BEDAŞ STREET LIGHTING
2	Bahçeşehir Section 1	NOISE AND LIGHT POLLUTION COLLECTING OF STRAY ANIMALS	WASTE PICK UP COLLECTING OF STRAY ANIMALS	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT) NOISE AND LIGHT POLLUTION	ENVIRONMEN TAL POLLUTION LAVATION AND NOZZLE WORKS
3	Bahçeşehir Section 2	NOISE AND LIGHT POLLUTION BEDAŞ STREET LIGHTING	COLLECTING OF STRAY ANIMALS WASTE PICK UP	COLLECTING OF STRAY ANIMALS NOISE AND LIGHT POLLUTION	CURE AND TREATMENT OF INJURED ANIMALS COLLECTING OF STRAY ANIMALS
4	Başak	NOISE AND LIGHT POLLUTION COLLECTING OF STRAY ANIMALS	GENERAL HYGEINE OF GREEN FIELDS AND PARKS ABOLISHING OF VEGETATIVE WASTE COLLECTING OF STRAY ANIMALS	COLLECTING OF STRAY ANIMALS GENERAL HYGEINE OF GREEN FIELDS AND PARKS ABOLISHING OF VEGETATIVE WASTE	SNOW SHOVELLING - SALTING PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT)

	District	Sept. 14	Oct. 14	Nov. 14	Dec. 14
5	Başakşehir	NOISE AND LIGHT POLLUTION ENVIRONMENTAL POLLUTION	COLLECTING OF STRAY ANIMALS PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT)	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT) COLLECTING OF STRAY ANIMALS	COLLECTING OF STRAY ANIMALS SNOW SHOVELLING - SALTING
6	Güvercintepe	CONDUIT PROBLEM (İSKİ) ABOUT APPLICATION STATUS (SCIENCE JOBS)	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT) WASTE PICK UP	MOBILE ACTIVITY COLLECTING OF STRAY ANIMALS	MOBILE ACTIVITY COLLECTING OF STRAY ANIMALS
7	Kayabaşı	ENVIRONMENTAL POLLUTION OPEN FIELD PEST CONTROL	ENVIRONMENTAL POLLUTION WASTE PICK UP	COLLECTING OF STRAY ANIMALS WASTE PICK UP (CONTAINER AND TERRAIN WASTE)	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT) ENVIRONMENTAL POLLUTION
8	Şahintepe	ABOUT APPLICATION STATUS (SCIENCE JOBS) CONDUIT PROBLEM (İSKİ)	FLOOD OPEN FIELD PEST CONTROL	SIDEWALK - KERB BUILD CONDUIT PROBLEM (İSKİ)	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE (PIT) COLLECTING OF STRAY ANIMALS
9	Şamlar	OTHER (SCIENCE JOBS) CONDUIT PROBLEM (İSKİ)	CURE AND TREATMENT OF INJURED ANIMALS ENVIRONMENTAL POLLUTION	COLLECTING OF STRAY ANIMALS LAYOUT OF STABILIZING MATERIAL (ORGANIZATION OF DISTORTED SUPERFICIES)	COLLECTING OF STRAY ANIMALS ENVIRONMENTAL POLLUTION
10	Ziya Gökalp	ABOUT APPLICATION STATUS (SCIENCE JOBS) ENVIRONMENTAL POLLUTION	WASTE PICK UP CURE AND TREATMENT OF INJURED ANIMALS	WASTE PICK UP (CONTAINER AND TERRAIN WASTE) COLLECTING OF STRAY ANIMALS	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE CURE AND TREATMENT OF INJURED ANIMALS

Table 3. Regional distribution of the applications of the citizens according to the Municipality of Başakşehir Communication Center Reports (To be submitted to senior management)

District	May	June.14	July.14	Aug.14	Sep.14	Oct.14	Nov.14	Dec.14	Total 2014
Altınşehir	646	641	669	619	506	461	425	350	5688
Bahçeşehir 1	753	548	438	355	340	475	498	487	5223
Bahçeşehir 2	1689	1246	1007	1056	1220	1045	1204	947	11726
Başak	1874	1443	1246	1540	1015	1550	1941	2014	15282
Başakşehir	1412	944	764	723	565	846	818	485	8088
Güvercintepe	1154	1472	2363	3226	1502	1572	1216	948	15833
Kayabaşı	503	486	537	506	412	387	637	419	4511
Şahintepe	4441	2902	2039	2043	1533	2104	1568	1260	20260
Şamlar	213	107	130	96	52	72	87	62	1015
Ziya Gökalp	2273	1259	1970	2061	1267	1369	1678	1396	16356
No info	3518	766	937	1640	660	779	1162	122	12513
Total	18476	11814	12100	13865	9072	10660	11234	8490	116495

The reports stated in Table 1, Table 2 and Table 3 are issued monthly and submitted to the senior management by communication center officers. By this means; municipality administrators are able to see the demands and requests of the citizens clearly and set their priorities in their investments and projects accordingly. Additionally regarding the district- based requests; the municipality of the citizens living in the respective district is able to identify their demands and requests from the municipality on a monthly basis and to plan which service is to be given in which district according to their priority and importance.

Table 4. Distribution of Directorate- Based Applications (To be submitted to senior management)

Related Directorate	June	July	August	September	October	November	December
Press and Public Relations Directorate	329	326	1037	241	894	172	206
Information Technologies Directorate	33	16	12	11	22	38	9
Support Services Directorate	95	49	65	29	45	36	33
Property Condemnation Directorate	28	21	25	50	59	22	28
Technical Work Directorate	829	783	605	530	912	519	662
Law Operations Directorate		2	1	2		1	1
Public Works and City Planning Directorate	333	388	386	527	976	521	522
Cultural and Social Works Directorate	877	1194	310	411	546	393	505
Fiscal Services Directorate	1269	595	526	503	517	3486	974
Private Secretariat Directorate	11	12	12	6	13	6	3
Parks and Recreations Directorate	504	344	228	176	170	76	109
Plan and Project Directorate	168	212	166	81	85	54	73
Concession and Governance Directorate	49	66	45	45	709	63	49
Health Works Directorate	1055	1142	793	852	824	607	667
Social Aid Works Directorate	3145	3745	5429	2385	4261	2163	1598

Related Directorate	June	July	August	September	October	November	December
Cleaning Services Directorate	848	1095	999	932	999	787	847
Editorial Directorate	253	191	203	212	243	163	196
Constabulary Directorate	527	596	576	449	637	366	392

Table 5. Types of First Two Subjects as per the Distribution of Directorate-Based Applications (To be submitted to senior management)

RELATED MANAGEMENT	APPLICATION TYPE	APPLICATION COUNT
PRESS AND PUBLIC RELATIONS DIRECTORATE	ACCEPTING İŞKUR JOB APPLICATIONS	114
	BEDAŞ STREET LIGHTING	56
INFORMATION TECHNOLOGIES DIRECTORATE	OTHER (INFORMATION TECHONLOGIES DIRECTORATE)	3
	E-BLD PASSWORD RECALL	2
CALL CENTER	ADDRESSES AND PHONE INFORMATION REQUEST	983
	SERVICE INFORMATION	376
SUPPORT SERVICES	REGARDING APPLICATION STATUS	8
	OTHER (SUPPORT)	7
PROPERTY CONDEMNATION DIRECTORATE	CELL TOWER LOCATION	9
	KIOSK LOCATION	7
TECHNICAL WORKS DIRECTORATE	REGARDING APLICATION STATUS	133
	PAVEMENT PATCH-COLLAPSE	107
LAW OPERATION DIRECTORATE	PUBLIC WORKS AND CITY PLANNING JURISTICAL CONSULT	1
PUBLIC WORKS AND CITY PLANNING DIRECTORATE	HEALING RESTORATION STATUS INFORMATION	577
	SUBDIVISION	290
CULTURAL AND SOCIAL WORKS DIRECTORATE	THEATER ACTIVITIES	112
	SMS REJECTION	92
FISCAL SERVICE DIRECTORATE	TAX-DUE QUERY	454
	PAYMENT OPERATIONS	100
PRIVATE SECRETARIAT DIRECTORATE	APPRECIATION	4
	WALK IN APPOINTMENT (PRESIDENT)	1

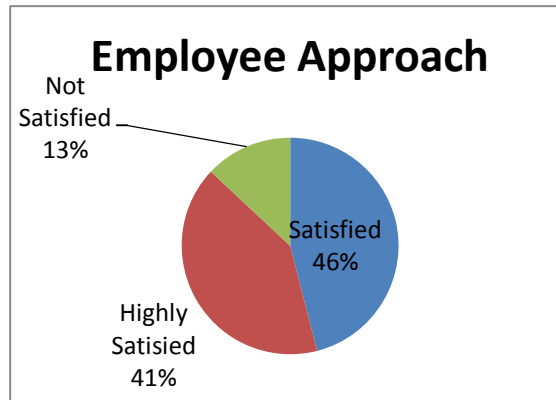
RELATED MANAGEMENT	APPLICATION TYPE	APPLICATION COUNT
PARKS AND RECREATIONS DIRECTORATE	GENERAL HYGEINE OF GREAN AREAS AND PARKS, REMOVAL OF VEGETATIVE WASTE	26
	TREE PRUNNING SERVICES REQUEST	12
PLAN AND PROJECT DIRECTORATE	PLAN INFORMATIONS REQUEST WITH 1/1000 AND 1/5000 SCALES	28
	ADDRESS INFORMATION/UPDATE REQUESTS (UAVT)	14
CONSESSION AND GOVERNANCE DIRECTORATE	REGARDING APPLICATION STATUS	13
	UNLICENSED WORKPLACE DENOUNCEMENT	12
HEALTH WORKS DIRECTORATE	STRAY ANIMALS	132
	PATIENT TRANSFER VEICHLE REQUEST	115
SOCIAL AID WORKS DIRECTORATE	REGARDING APPLICATION STATUS	678
	INFORMATION REGARDING DESTSEKKART INSTALLMENT	638
CLEANING SERVICES DIRECTORATE	PACKAGE WASTE PICK UP (OFFICE TYPE BOXES)	393
	REQUEST OF OFFCE TYPE RECYCLABLE BOX	96
EDITORIAL DIRECTORATE	REGARDING ASSIGNED SERVICES	74
	REGARDING APPLICATION STATUS	64
CONSTABULARY DIRECTORATE	COMPLAINT/DENUNCIATION (CONSTABULARY)	94
	ENVIRONMENTAL POLLUTION	56

On the account of distribution of applications stated in Table 4 and Table 5; senior management is able to identify the periodic intensities of the directorates and to prepare the work flow planning in accordance with these tables as they see the subjects leading to these intensities. Hence, citizen-based work planning is performed.

Table 6. Directorate-Based Success Status Analysis (To be submitted to senior management)

Directorate	Total Applications	Completed in Period of Service	Delayed Completion	In Process	Total Completed	Success Rate
Technical Operations Directorate	365	228	5	132	233	98%
Cleaning Services Directorate	201	187	1	13	188	99%
Social Aid Works Directorate	164	147	11	6	158	93%
Health Works Directorate	133	108	12	120	120	90%
Constabulary Directorate	74	62	11	1	73	85%
Fiscal Services Directorate	53	41	12	0	53	77%
Press and Public Relations Directorate	52	50	2	0	52	96%

According to Table 6; the operation of Communication Centers with regard to recording, concluding and giving feedback as per the demands, requests and complaints of the citizens is performed in relation with service standards. By this means, job performances of directorates may be measured by communication centers and success percentages may be submitted to Municipality's senior management on a regular basis. This in turn, helps overseeing the works of the directorate or the personnel transparently and their assessment by the senior management in cases of success or failure. It also requires the motivation of personnel and setting team work as priority in their works. By this means, the efficiency of the institution increases.

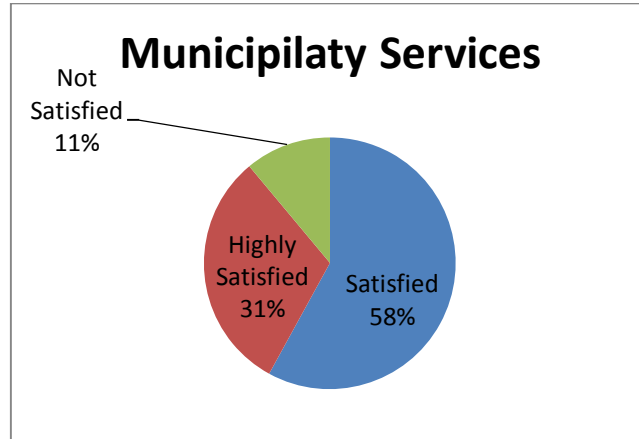
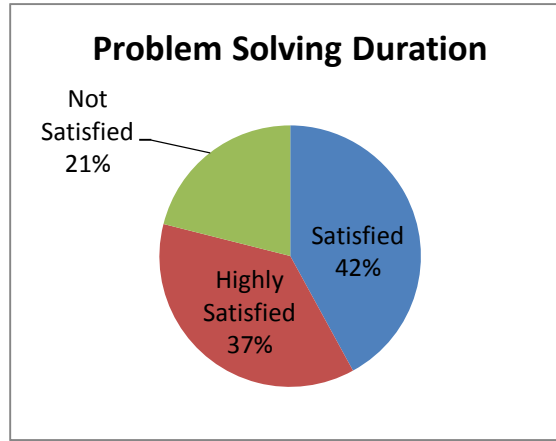
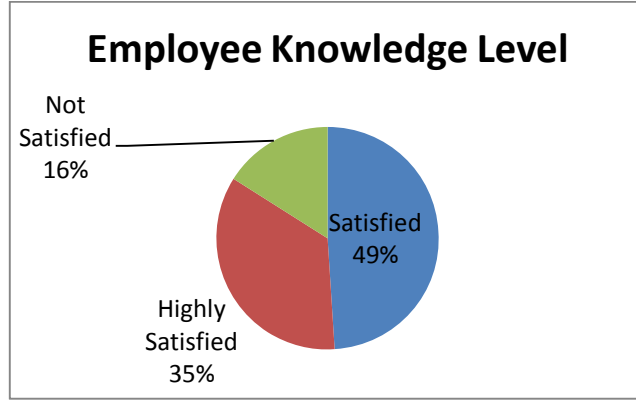

Figure 4. Satisfaction Survey Question- Based Assessment (to be submitted to senior management)

According to Figure 4; after the request of the citizens are concluded; the citizens are called by communication center personnel and satisfaction survey is conducted. Results are measured and submitted to the senior management. Hence, the level of satisfaction of the citizen is known by the

senior management and municipality is able to plan its administration in accordance with that.

Significance of research on the impact of communication centers on efficiency

Efficiency which is one of the most important factors in institutions supplying goods and services has significance for public institutions and organizations like every other business. Increasing efficiency in institutions and organizations is one of the important points to be worked on in ensuring both continuity and maximum benefit in long term.

In this context, the object of the study is to examine which factors have an impact in ensuring the efficiency specific to communication centers. The study conducted here carries the purpose of supporting theoretical findings.

The study is conducted with the people working actively in Municipality of Başakşehir in order to measure the contributions made to the institution by communication centers operating within Municipality of Başakşehir.

In the study; face to face interview was used as data collecting method. A questionnaire was conducted on 206 people working actively in 11 different departments in Municipality of Başakşehir. In each questionnaire conducted, feedback was received. In other words, no loss was detected in the data collected within this study. Since the questionnaire was conducted in a specific plot area; the feedbacks and the scanning or controlling processes of questionnaires could be monitored with attention and it was confirmed whether the questions in the questionnaire were correctly comprehended.

Measurement of communication center efficiency in municipalities

The study which was conducted with simple random sampling method; wherein different scale types were used and various analyses were performed. The data obtained in the study through questionnaires was analyzed with SPSS 11.0 package program. Basic frequency analyses, sampling efficiency analysis, variance analysis (ANOVA) and factor analysis were performed and the results obtained were attempted to be assessed. Through frequency analysis; basic internal factors of the observation group were attempted to be understood and distributions with percentages were evaluated. To comprehend the effectiveness of the results to be deduced; it is important if sufficient amount of observations is achieved. To understand if sufficient amount of observations is achieved, sampling efficiency analysis and to group the factors influencing the efficiency which is the dependent variable we are

trying to explain, factor analysis was conducted. Additionally, with the variance analysis (ANOVA) test, it was attempted to be understood whether there is a difference between the units in which the individuals work and the general performance score.

Sayfa/Page | 20

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

In comparisons done statistically; the probability (significance) values below $p < 0,05$ are considered as statistically significant. The information regarding the questionnaire form used in the study; are as follows: The questionnaire consists of 5 sections on fundamental level. First section is general demographic definition which includes and examines variables such as department, age, gender and educational background. In this section, age groups are determined as 18-25, 25-40, 40-60, 60 and above. Regarding the educational background; they are grouped as high school, undergraduate (BA), postgraduate (MA), postgraduate research (PhD). In the second section; individuals were asked which units in the municipalities they work in. 11 different departments are written as answers of the questions. These departments are as follows:

- 1-Press and Public Relations Directorate
- 2-Culture and Social Works Directorate
- 3-Social Aid Works Directorate
- 4-Information Technologies Directorate
- 5-Property Condemnation Directorate
- 6-Technical Works Directorate
- 7-Editorial Directorate
- 8-Plan Project Directorate
- 9-License and Control Directorate
- 10-Financial Services Directorate
- 11-Health Works Directorate

In the third section of the questionnaire used in the study, a sorting scale was used in order to understand which unit of communication center is more efficient. Three sorting variables were given which are; "Efficient", "Neither Efficient nor Inefficient", "Inefficient"; and the answers were grouped within this scale. In the fourth section, attempt will be made to understand which communication center unit the individuals work in cooperation with. In the final section of the questionnaire; the variables on which factors analysis will be conducted are presented. In the fifth and last section; five different levels of answering are sorted as; 1-Strongly Agree, 2-Agree 3-Neither agree nor disagree, 4-Disagree, 5-Strongly Disagree.

Hypothesis of the Study

Main Hypothesis formed regarding the analysis of the data in the study and the results desired to be obtained are as follows:

Ho: Communication centers in municipalities do not have impact on institutional efficiency.

H1: Communication centers in municipalities have impact on institutional efficiency.

Analysis of Data and Findings

In the assessment of the findings of the study; firstly, the demographic characteristics of the participants were investigated. The main object here is to obtain predictions regarding the population of the participants. By utilizing from these data, interpretations will be made in further analysis. The data was determined through frequency analysis.

First of all; age distribution was examined through frequency analysis. When we look at the age distribution of the respective population; basically 3 age groups are observed. When these age groups which are classified as young, middle age and elderly are analyzed; it was seen that most of the employees belong to the age group 25-40 which is considered as middle age. Among the 206 employees participated in the research; 49 of them are in (%23,8) 18-25 age group while 129 of them are in (%62,6) 25-40 age group and 28 of them (%13,6) is between ages 40-60; there no employees above the age of 60.

Table 7. Frequency Analysis of Age Distribution of the Participants in the Study

Age Distribution	Frequency	Percentage (%)
18-25	49	23,8
25-40	129	62,6
40-60	28	13,6
60 and Above	0	0
Total	206	100

The age distribution of the respective population; basically 3 age groups are observed. When these age groups which are classified as youth, middle age and elder are analyzed; it was seen that most of the employees belong to the age group 25-40 which is considered as middle age. Among the 206 employees participated in the research; 49 of them are in (%23,8) 18-25 age group while 129 of them are in (%62,6) 25-40 age group and 28 of them (%13,6) is between ages 40-60; there no employees above the age of 60.

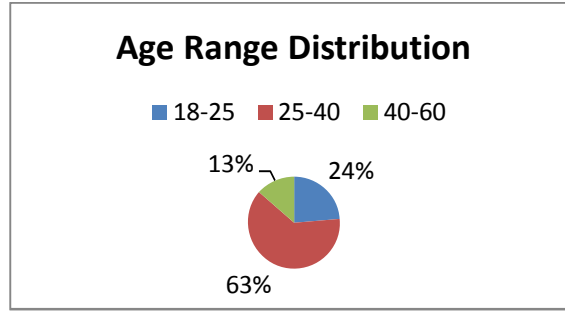

Figure 5. Frequency Analysis of Age Distribution of the Participants in the Study

As a second frequency analysis in the analysis of the data of the study; genders of the participants were examined. When we look at the gender distribution, it is seen that the ratio of females and males are almost equal. Among the 206 people who participated in the study, 102 of them (%50,5) are female and 104 of them (%49,5) are male. Ratio of females and males being almost equal was predicted as a barrier that may prevent the deviations occurring due to gender in the process of analysis.

Table 8. Frequency Analysis of Gender Distribution of the Participants in the Study

Gender Distribution	Frequency	Percentage (%)
Female	102	50,5
Male	104	49,5
Total	206	100

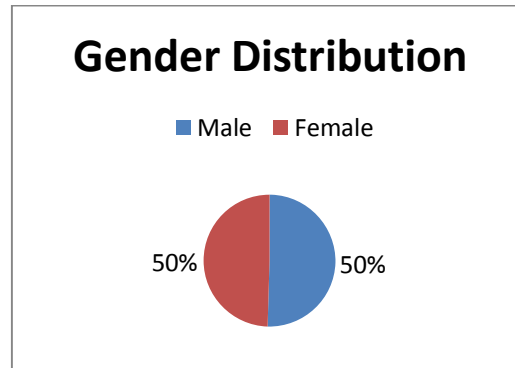

Figure 6. Frequency Analysis of Gender Distribution of the Participants in the Study

Another variable that was analyzed demographically is the education background of the participants in the study. When we look at educational

backgrounds of the sample chosen for the study; 4 groups are listed as high school, undergraduate (BA), postgraduate (MA), postgraduate research (PhD). Among the 206 participants, 1 of them (%0,5) PhD, 26 of them (%12,6) masters, 102 of them (%49,5) bachelors and 77 of them are (%37,4) high school graduates or students. It is observed that participants mostly have a bachelor degree or are bachelor students. Additionally, the ratio of the participants who have undergraduate (BA), postgraduate (MA), degrees is 62,6%. This ratio which is highly above the average of Turkey is hopeful regarding the reliability of the study results.

Table 9. Frequency Analysis of Educational Background Distribution of The Participants in the Study

Educational Background Distribution	Frequency	Percentage (%)
Postgraduate Research (PhD)	1	0,5
Postgraduate (MA)	26	12,6
Undergraduate (BA)	102	49,5
High School	77	37,4
Total	206	100

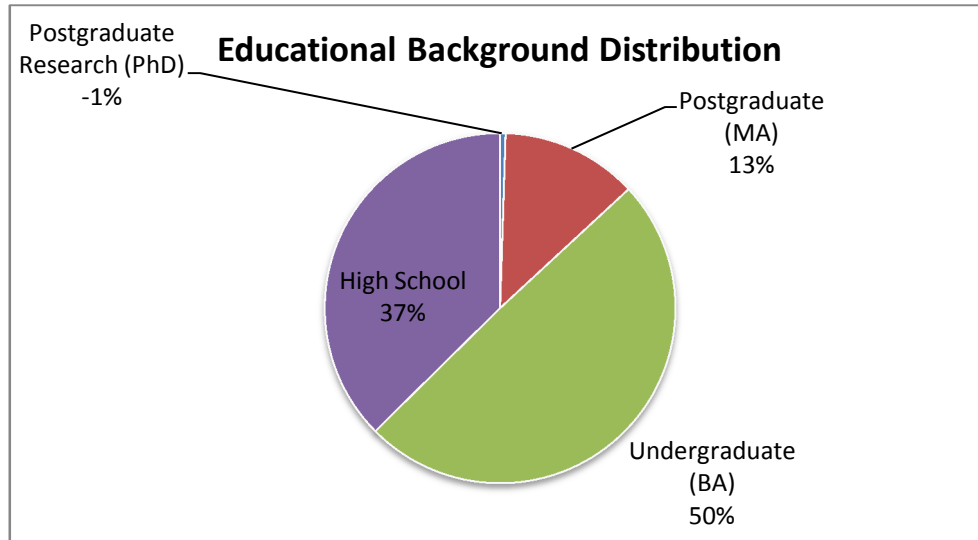

Figure 7. Frequency Analysis of Educational Background Distribution of the Participants in the Study

Different than the demographic variables in the study, the questions regarding which department the participants work in are measured with frequency analysis. It is known that the participants work in 11 different departments in Municipality of Başakşehir. When we look at the distribution of the participants between departments; among the 206 participants, 44 of

them (%21,4) works in press and public relations directorate, 17 of them (%8,3) in information Technologies directorate, 11 of them (%5,3) in property condemnation directorate, 34 of them (%16,5) in technical works directorate, 26 of them (%12,6) in culture and social works directorate, 8 of them (%3,9) in financial services directorate, 13 of them (%6,3) in Plan Project directorate, 6 of them (%2,9) in license and control directorate, 8 of them (%3,9) in health works directorate, 15 of them (%7,3) in social aid works directorate, 24 of them (%11,7) in Editorial Directorate. It is observed that most of the participants in the study work in press and public relations directorate and Technical Works Directorate.

Table 10. Frequency Analysis of Work Department Distribution of the Participants in the Study

Work Department Distribution	Frequency	Percentage (%)
Press and Public Relations D.	44	21,4
Information Technologies D.	17	8,3
Property Condemnation D.	11	5,3
Technical Works D.	34	16,5
Culture and Social Works D.	26	12,6
Financial Services D.	8	3,9
Plan Project D.	13	6,3
License and Control D.	6	2,9
Health Works D.	8	3,9
Social Aid Works D.	15	7,3
Editorial D.	24	11,7
Total	206	100

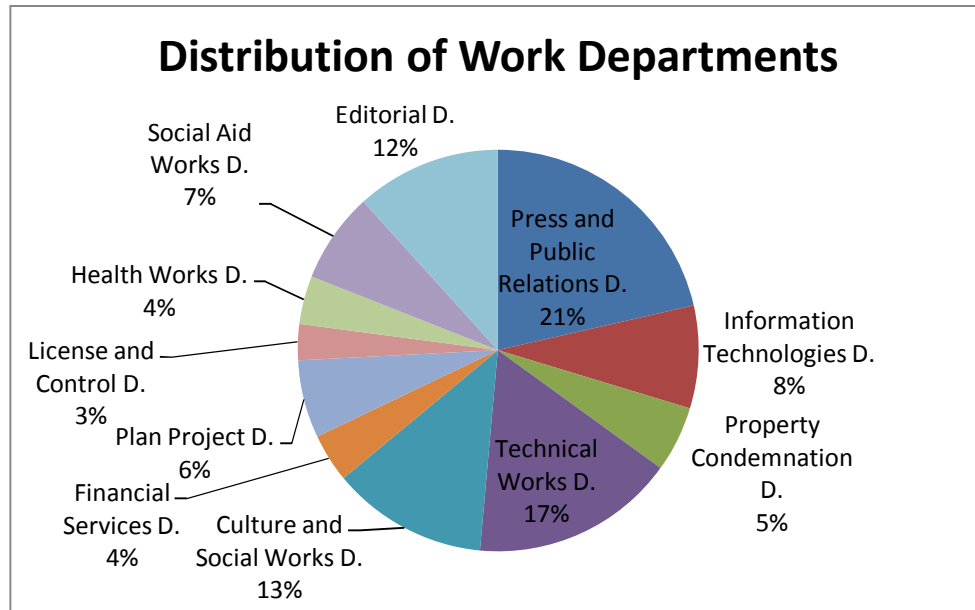

Figure 8. Frequency Analysis of Work Department Distribution of the Participants in the Study

In the study, after the frequency analysis of the demographic factors has been conducted, in order to be able to examine the relationship between these variables. The analysis conducted with using crosstabs, some characteristics which don't give significant results by themselves were attempted to be deepened with more specific results. First of all; age distribution and gender distribution were cross-examined and the results below were obtained.

Table 11. Crosstab Analysis of Age distribution-Gender of Participants

Age Distribution	Frequency		Percentage (%)	
	Male	Female	Male	Female
18-25	28	21	13,6	10,2
25-40	59	70	28,6	34
40-60	17	11	8,3	5,3
Subtotal	104	102	50,5	49,5
Total	206		100	

When looked at the results; among the 206 participants, 28 of them (%13,6) are males in age group 18-25; 21 of them (%10,2) are females in age group 18-25. The number of males in age group is 59 (%28,6) while the number of females are 70 (%34,0)'dir. 17 of the participants (%8,3) are males between ages 40-60 and 11 of them (%5,3) are female from the same age group.

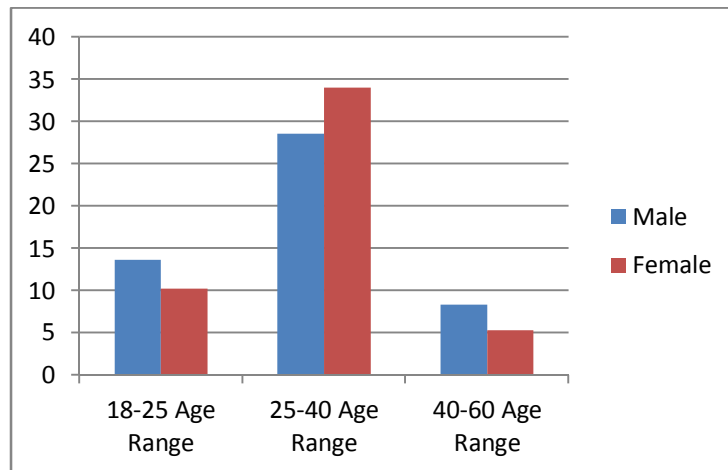

Figure 9. Crosstab Analysis of Age distribution- Gender of Participants

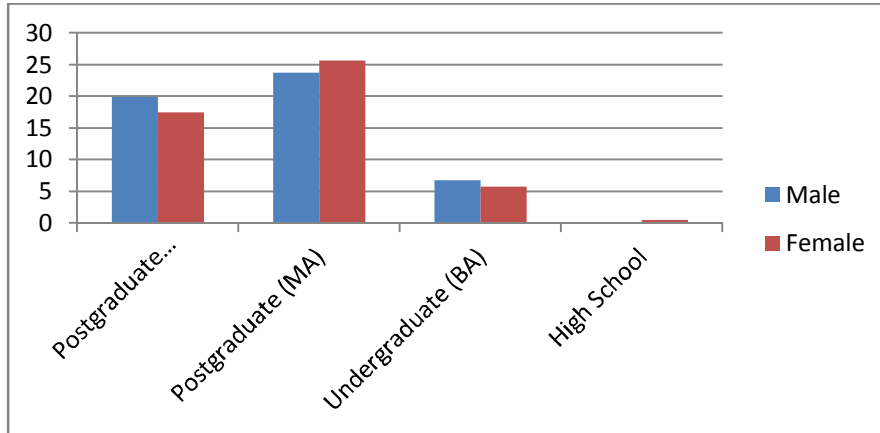
Cross-examination will be the second to be the subject of analysis and will be the examination conducted between participants' educational backgrounds and gender distribution. The results of this examination are as follows:

Sayfa/Page | 26

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015**Table 12.** Crosstab Analysis of Educational Background-Gender of Participants

Educational Background Distribution	Frequency		Percentage (%)	
	Male	Female	Male	Female
Postgraduate Research (PhD)	41	36	19,9	17,5
Postgraduate (MA)	49	53	23,8	25,7
Undergraduate (BA)	14	12	6,8	5,8
High School	0	1	0,0	0,5
Subtotal	104	102	50,5	49,5
Total	206		100,0	

According to the crosstab analysis results; among 206 participants, 41 (%19,9) is high school graduate males and 36 of them (%17,5) are high school graduate females. 49 (%23,8) of them are males with bachelor's degree and 53 (%25,7) of them are females with bachelor degree. 14 of them (%6,8) are males with master's degree or master student males, 12 of them (%5,8) are females with master's degree or master student females. 1 person (%0,5) constitutes the female population with a PhD degree or PhD student.

Figure 10. Crosstab Analysis of Educational Background-Gender of Participants

The 11th question in the scanning questions in section 5 of the study which is "I think the communication center units make a contribution to the operational efficiency of the institution" is considered as a relatively more general question compared to other questions. This question is placed in the middle of the question set on purpose so that the participants would not act with selective perception and their normal reactions would be able to be

measured during the questionnaire. The answers to this general question were considered as the general efficiency score and the analysis below were conducted within this scope.

Table 13. Analysis of the Relationship of Age Distribution of Participants-Efficiency

I think communication center units have an impact on the efficiency of the institution.	I strongly agree		I agree		I neither agree nor disagree		I disagree		I strongly disagree	
	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%
Age Distribution										
18 – 25	34	16.5	12	5.8	3	1.5	0	0	0	0
25 – 40	58	28.2	59	28.6	9	4.3	2	1	1	0.5
40 – 60	11	5.3	13	6.3	1	0.5	3	1.4	0	0
Overall	103	50	84	40.8	13	6.3	5	2.4	1	0.5

Depending upon the interpretation of the table above, considering the age distribution; the participants between ages 18-25 definitely agree with the fact that communication center units have an impact on the operational efficiency of the institution; while the ones between age ranges 25-40 have chosen the answer “I Agree”. In general; the impact of communication centers on efficiency is perceived as positive while 6,3% of the participants do not state any opinions.

Table 14. Analysis of the Relationship of Gender Distribution of Participants-Efficiency

I think communication center units have an impact on the efficiency of the institution.	I strongly agree		I agree		I neither nor disagree		I disagree		I strongly disagree.	
	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%
Gender Distribution										
Male	49	23.8	42	20.4	10	4.8	2	1	0	0
Female	54	26.2	42	20.4	3	1.4	3	1.4	1	0.5
Overall	103	50	84	40.8	13	6.2	5	2.4	1	0.5

Depending upon the interpretation of the table above, considering the gender distribution; 54 of the female participants definitely agree to the fact that communication center units have an impact on the operational efficiency of the institution; while 42 of them has chosen the answer "I Agree". 3 people did not state any opinions. Among the male participants in the study; 54 of them definitely agree to the fact that communication center units have an impact on the operational efficiency of the institution; while 42 of them have chosen the answer "I Agree". 10 people did not state any opinions.

Table 15. Analysis of the Relationship of Educational Background Distribution of Participants-Efficiency

I think communication center units have an impact on the efficiency of the institution.	I strongly agree		I agree		I neither agree nor disagree		I disagree		I strongly disagree	
	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%
Postgraduate Research (PhD)	0	0	1	0.5	0	0	0	0	0	0
Postgraduate (MA)	10	4.9	12	5.8	3	1.4	1	0.5	1	0.5
Undergraduate (BA)	50	24.2	41	19.9	7	3.5	4	1.9	0	0
High School	43	20.9	30	14.6	3	1.4	0	0	0	0
Overall	103	50	84	40.8	13	6.3	5	2.4	1	0.5

Depending upon the interpretation of the table above, considering the educational background distribution; 43 of high school graduate participants definitely agree to the fact that communication center units have an impact on the operational efficiency of the institution; while 41 high school graduates have chosen the answer "I Agree". 3 people did not state any opinions. 50 participants with bachelor's degree definitely agree to the fact that communication center units have an impact on the operational efficiency of the institution; while 41 have chosen the answer "I Agree". 7 people did not state any opinions. 10 participants with master's degree definitely agree to the fact that communication center units have an impact on the operational efficiency of the institution; while 13 have chosen the answer "I Agree".

In section 3, when analyzing the part where participants were asked which communication units is efficient, which is inefficient and which is neutral (neither efficient nor inefficient); it was determined through frequency analysis that the communication unit which displays the highest efficiency is call centers. Call centers are followed by super service desk. Then; e-municipality and internet units come next. The communication unit determined as the most inefficient is demand and complaint box. It was followed by post, fax and courier unit.

Table 16. Analysis of Efficiency of Communication Units as per the Participants in the Study

Educational Distribution	Most Efficient(1)		Neither efficient nor inefficient (2)		Inefficient (3)	
	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%
Press News	6	2.9	20	9.7	17	8.3
BIMER	10	4.9	22	10.7	21	10.2
Call Center	139	67.5	28	13.6	16	7.8
E-municipality and Internet	19	9.2	70	34	22	10.7
Mail, Fax, Courier	8	3.9	15	7.3	42	20.4
Demand and complaint box	2	1	22	10.7	48	23.3
Super Service Desk	22	10.7	29	14.1	40	19.4
Overall	206	100	206	100	206	100

The findings we encountered during our study made us think that some individuals may differ in their view of efficiency according to the department he/she is working in. Therefore, whether the comprehension of the case, if communication centers contribute to the efficiency differs according the department in which the participants work was intended to be tested. For this reason; hypotheses stated below were formulated and the validity of these hypotheses were attempted to be identified by conducting variance analysis through ANOVA test.

H0: There is no significant difference between the unit in which individuals work and efficiency score.

H1: There is a significant difference between the unit in which individuals work and efficiency score.

Table 17. Factor Loads

		Component		
		1	2	3
1	Communication centers are efficient considering the feedbacks of the citizens.	0,704		
2	Communication centers facilitate workloads of the employees.	0,524		0,648
3	Communication centers are efficient in terms of gathering all the applications done by the citizens in one particular point.	0,674		
4	Communication centers are useful for determining the demands and expectations of the citizens.	0,693		
5	Communication centers ensure profitability in terms of time dedicated to the services provided to the citizens.	0,807		
6	Communication centers provide a more proactive structure in the communication with citizens.	0,692	0,403	
7	By means of communication centers, the applications of the citizens are responded more quickly and actively.	0,725		
8	Attributable to the communication center units it became easier to inform citizens.	0,692		0,442
9	Communication centers increase the quality of the services provided to the citizens.	0,776	0,402	
10	The quantity of the communication center units is sufficient.		0,601	
11	Communication centers contribute to the organization's working efficiency.	0,518	0,507	
12	Appropriate measurement and evaluation is obtained for the communication center units by making comparisons.		0,608	0,452
13	Communication center units provide services by focusing on the citizens.	0,539	0,415	0,415
14	Call center as one of the units of the communication centers increases efficiency of the organization.	0,409		0,708
15	BİMER as one of the units of the communication centers increases efficiency of the organization.		0,816	
16	Press news as one of the units of the communication centers increases efficiency of the organization.		0,781	
17	Demand and complaints box as one of the units of the communication centers increases efficiency in terms of feedbacks.		0,701	
18	E-municipality and internet services as one of the units of the communication centers increases efficiency in terms of costs.		0,473	0,585

		Component		
		1	2	3
19	Super service desk as one of the units of the communication centers increases efficiency in terms of time factor.		0,528	
20	Feedbacks of the citizens on the communication center units affect the motivation of the employees.			0,757
21	The relationship between the solution partners from the communication center units and other units increases efficiency.		0,545	0,44
22	The solution partners from the communication center units contribute to the feedbacks.		0,446	0,531

According to the distribution of questions and factor naming; the questions 2, 14, 18, 20 and 22 were determined as a factor group and named 'Feedback'. In this factor load; especially the contribution of the feedback obtained from the communication centers in municipalities on efficiency were attempted to be measured.

In the factor analysis conducted in the study; questions 10, 12, 15, 16, 17, 19 and 21 were determined as second factor load. This factor load was named 'Structure and Diversity of Center Units'.

Finally there is another factor group named 'Service Quality' which includes the questions 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 and 13.

Table 18. Grouping of Factor Loads – Service Quality

Communication centers are efficient with regard to the feedback received from the citizens	0.704
Communication centers are efficient with regard to the gathering of all the applications by citizens at one place	0.674
Communication centers are beneficial for the determination of the needs and expectations of citizens	0.693
Communication centers provide efficiency in terms of time to the services provided to citizens	0.807
Communication centers provide a more proactive structure for the communication with citizens	0.692
Communication centers provide faster and more efficient responds to the applications of citizens	0.725
It has become easier to inform citizens by communication center units	0.629
Communication centers increase the quality of services provided to citizens	0.776
Communication center units contribute to the work efficiency of the institution	0.518
Communication center units provide services by focusing on citizens	0.539

Table 19. Grouping of Factor Loads – Structure and Diversity of Center Units

The number of communication centers is sufficient	0.601
By the comparison of communication center units, appropriate quantification and evaluation are performed	0.608
BIMER, as one of the communication center units, increases the efficiency of the institution	0.816
Press News, as one of the communication center units, increases the efficiency of the institution	0.781
Demand complaint box, as one of the communication center units, increases the efficiency of the institution with regard to feedbacks	0.701
Super service desk services, as one of the communication center units, increase the efficiency of the institution with regard to time	0.528
The relations of solution partners, as one of the communication center units, with other units increase the efficiency of the institution	0.545

Table 20. Grouping of Factor Loads – Feedback

Communication Centers facilitates the workloads of the employees.	0,648
Call centers, as one of the communication center units, increases the efficiency of the institution	0,708
E-municipality and internet services, as one of the communication center units, increases the efficiency of the institution with regard to expenses	0,585
Feedbacks of the citizens on Communication Center units affect the motivation of the employees.	0,757
Solution partners, as one of the communication center units, contribute to Feedbacks.	0,531

Table 21. Factor Load Distribution of the Variables used in the Study

Components	“Eigenvalues” Value		
	Total Coefficient	Variance Explanation Percentage (%)	Cumulative Variance (%)
1	11,738	53,354	53,354
2	1,531	6,958	60,312
3	1,038	4,719	65,031

When the component matrix in the study is examined; it is seen that the questions are gathered under 3 basic factors. When we look at the findings obtained from the table in which the total variance had been explained; 3 factor loads is present. At this point; by grouping 22 variables under 3 factors; the analysis is carried to a more fundamental level. Here, defining the three factors with the characteristics they share in common that come to the fore and interpreting the analysis with 3 factors according to these definitions will assist the study in achieving the main goal of factor analysis. From this point

forth; these three factors were determined. According to this; these three factors were determined as Structure and Diversity of Center Units, Feedback and Service Quality.

Table 22. General averages Analysis with regard to the Answers of the Participants in the Study

Average score of the answers provided	Averages in 5 Point Likert Scale
Question 1	4.45
Question 2	4.33
Question 3	4.44
Question 4	4.28
Question 5	4.34
Question 6	4.17
Question 7	4.32
Question 8	4.24
Question 9	4.33
Question 10	3.94
Question 11	4.36
Question 12	3.96
Question 13	4.41
Question 14	4.34
Question 15	4.05
Question 16	3.88
Question 17	4
Question 18	4.13
Question 19	4.38
Question 20	4.15
Question 21	4.21
Question 22	4.25
Overall	4.22

For the questions in 5th section in the study; general average analysis was conducted. According to this; the average of the answers provided in accordance with 5 point Likert Scale are as follows: It is seen that the general

average of the answers provided for the questions are 4.22 out of 5. In other words; the answers "I agree" and "I strongly agree" are provided the most.

Table 23. Conformity Analysis of the Sample Used in the Study

KMO and Bartlett Test

Kaiser-Meyer-Olkin and Bartlett Test Statistics.	<u>0,936</u>
Degree of Freedom (df)	231
Significance Value (sig.)	<u>0,000</u>

In order to obtain significant results in the evaluation of the findings of the study; the conformity of the sample size should be tested. KMO and Bartlett test is performed for this purpose. The coefficient to be obtained according to this test is expected to be in between 0,8-0,7; in the case where coefficients are below this interval, number of observations should be increased.

According to the results obtained; the coefficient 0,936 shows that the sample size is good and sufficient. Significant value being below 0,05 indicated that the test is significant. Since KMO and Bartlett Test shares in common the key features with correlation matrix; this test also shows if there is a relationship between the variables. From this point of view; in the study conducted, test was identified as significant; in other words, it was put forward that there is a significant relationship between the variables.

On the other hand; correlation matrix was examined separately and it was observed that correlations are above 0,30 and in general they are in between the differential of 0,60-0,70. This outcome shows us that the observations can be separated by factors.

According to total variance test; it is seen that there are 3 factor loads bigger than "Eigenvalues" value of 1. This situation may be interpreted as there will be basically 3 factor loads as a result of the factor analysis or it is expected as such. 3 factor loads are observed to explain 65% of the variance. This ratio is a sufficient one if previous literature is examined.

Table 24. The Relationship between the unit in which the participants in this study works and efficiency

ANOVA Results Table

	Total of squares	Degree of freedom	Average squares	F Statistics	Significance
Intra group	18,689	11	1,699	3,388	0.000
Intergroup	97,272		0,501		
Total	115,961	205			

In the study, according to the ANOVA test statistics; the significance level is 0,00; in other words, smaller than 0,05 ($p < 0,05$; $0,00 < 0,05$). In this case H_0 hypothesis is objected and H_1 hypothesis is accepted. That is to say, it is accepted that there is significant difference between the units in which individuals work and general efficiency score. The most significant result obtained at this point is that the opinions of the people regarding whether the communication centers within the municipality contribute to efficiency may differ according to the units they work in.

Conclusions

Municipalities, formed in an area with borders determined beforehand, with the purpose of satisfying the needs of the community, whose decision making bodies are chosen by the people, are legal personalities with their own organizational structures and employees, and their authorities are determined with the laws. These governments are not only highly participating in providing of regulations of society, but also are the basis of the democratic administration perception.

In order to keep the communication more intensive, supply the demands of the citizens, and respond to them fast enough, the municipal governments, the corner stones of one on one communication, have established communication centers in them.

Municipalities are institutions who assign the decision making bodies with the election of the public and governed by administrators authorized for a certain period of time. The administrators on the top of decision making bodies are considered successful or unsuccessful as per the satisfaction of the public. The administrators who receive the satisfaction of the public through services he has given keeps his position by being elected by the public or the ones failing to receive the satisfaction of the public becomes required to leave

his position to the new administrator. This shows that the success criteria are very much dependent upon the satisfaction of the public.

If we think of municipalities as business; its equity capital is the satisfaction and appreciation of the public. For a municipality to be considered successful is dependent upon the hearts of the public. Hence; for a municipality to be successful, the most important task belongs to Communication Centers for the purpose of receiving the satisfaction of the public. In a successful municipality, good communication with the citizen ensures the institutional loyalty of the citizen and the service of the municipality administration provided in the respective region with appropriate projects and investments through identifying the demands and requests of the public right. If you do not build an appropriate communication with the citizen and tell your various investments and projects to the public right; the citizen may think of you as unsuccessful since he is not aware of your services and this leads to the loss of the next election. Yet, a municipality administration that does not have a project or service but is very good in communicating with the citizens and hence, is able to tell the citizen the reasons for failing to provide service may win the elections again and keep its position despite its failing in providing service.

As it is founded that; a successful municipality; basically has to satisfy the public needs and wants. In order to do this; it has to build proper communication with the public and plan its services according to the demands they have.

Communication centers have become the most important units within the municipalities due to this. Municipality administrations place importance to communication centers and establish the organizational structure of municipality administration over communication centers. By this means, citizen oriented administrative mentality is formed and services are provided through making plans as per the demands, requests and complaints of the public. As a result; the satisfaction of the public as well as success is ensured.

As an example of this; communication center of Municipality of Başakşehir and the municipality administration executed over this was examined and the level of success of this perspective was determined. With the help of contact points established in Municipality of Başakşehir Communication Centers; citizens are able to contact swiftly with the municipality.

With city information system supported by communication centered technological infrastructure; demands of the citizens are instantly transmitted

to the respective directorates over the software program. Solution partners located in every department in contact with communication centers follow the demands, resolve them and citizens are given feedback. Demands of citizens can be measured with regard to service quality thanks to the established service standards and performance of personnel is evaluated by senior management. Directorates are able to connect with each other through a software network with an established automation and performances of directorates are also subjected to evaluation. With the reports prepared, district based demands and requests are identified and investment plans are made in accordance with the significance and priority lists of the senior management. Taking into consideration the demands of the citizens and providing service accordingly leads to satisfaction and citizen finds its municipality successful.

A successful municipality is the one working efficiently. Most important role played in this efficiency belongs to communication centers. Additionally, thanks to communication centers; within the frame of the operation of the institution, district based or periodical intensities may be measured through the reports prepared in line with the demands of the citizens, directorates are able to plan personnel assignments correctly and therefore reduce the time loss and increase the efficiency. Communication centers are at the center of municipality administration since service mentality is established in senior management in line with these reports. This makes communication centers the most important unit in the center of the efficiency of the municipality.

As a result of all of these evaluations; the results stated below were obtained in our thesis study.

In this study, whether communication centers in municipalities have an impact on institutional efficiency was attempted to be comprehended. As a result of the analyses conducted in line with this; it was determined that communication centers in municipalities have a positive impact on institutional efficiency. In other words; in the main hypothesis formed in our study, H0 hypothesis was rejected and H1 hypothesis was approved.

In this direction, it was determined that communication centers in municipalities increase institutional efficiency. Especially call centers were identified as being the most successful regarding this issue. In the increase in the efficiency which employees also have an impact on; the trainings in call centers, personal performance measurements or call center system was stated to be sufficient. Correspondingly, another communication center unit established in order to assist call center and called white table was determined as a unit having an impact on institutional efficiency.

Opposite to this; post, fax and courier unit which regress due to constantly developing technology and is almost never used was identified as having negative impact in terms of both cost factor and efficiency. Nonetheless; demand, complaint and request box which is another communication unit was determined as not having an impact on efficiency and having lots of deficiencies.

In addition to these, especially in the factor analysis conducted; three mail subjects were identified. First one is service quality. The fact that; as service quality increases; efficiency increases as well. So this result displays a directly proportional relationship between these two variables. With new additions to call centers recently; service quality was increased and citizens were responded even faster and hence, it is considered as the communication center unit that makes the most contribution to efficiency.

Another subject identified in factor analysis is about the structure and diversity of center units. In the results obtained in relation with the sufficiency of the amount and diversity of the units in communication centers; it was put forwards that the units are sufficient in resolving the problems and responding to the needs of the citizens; but the communication between the units should be stronger.

The last subject identified with factor analysis is feedbacks. Feedbacks which is one of the most important subjects for communication centers is an important variable coming from the citizens and indicating the services' level of response to their demands. In this point, with feedbacks, satisfying the needs and understanding the demands more clearly is facilitated and efficiency is contributed. As a result; communication center units in municipalities are the most important units that provide communication with the citizen with service purposes, receive the demands, requests and complaints from citizens and executes follow-resolve- conclude- report process and concludes the satisfaction of the citizen through measurement, submitting the results to senior management and ensuring that the service, investment, project planning of the municipality are performed in accordance with these. It is the most important municipality service point that has a direct impact on the efficiency of municipality. Communication centers have positive impact on institutional efficiency.

REFERENCES

- AYANOĞLU, Fatma, *“İletişim ve Örgütsel İletişimin İşgören Verimliliği Açısından Değerlendirilmesi”*, Marmara University Institute of Social Sciences, (Unpublished Master’s Thesis), İstanbul, 2002
- BOZKURT, Ömer, ERGUN Tuncay, *“Kamu Yönetimi Sözlüğü”*, TODAİE Publications, Ankara, 1998
- BÜLBÜL, Rıdvan, *“Halkla İlişkiler”*, Nobel Publications, Ankara, 2004
- ERDÜMLÜ, Güngör, *“Büyükşehir Belediyeleri Araştırması”*, DPT Publications, Ankara, 1993
- ERGUN, Tuncay, *“Postmodernizm ve Kamu Yönetimi”*, Amme İdaresi Dergisi, Volume. 30, Issue 4, December, 1997
- ERYILMAZ, Bilal, *“Kamu Yönetimi”*, Erkan Publications, İstanbul, 1998
- GÜZ, Hanife; *“Halkla İlişkilerde Seçme Yazılar”*, Doğuşum Publications, Ankara, 2004
- İŞÇİ, Metin; *“Halkla İlişkiler”*, Der Publications, İstanbul, 2002
- KALKAN, Adnan, ERDOĞAN Hasan, *“Yerel Yönetim Başarısını Ve Seçmen Tercihini Etkileyen Unsurlar: Bucak İlçesinde Bir Araştırma”*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2011/1, Issue:13, 2011
- KELEŞ, Ruşen, *“Yerinden Yönetim ve Siyaset”*, Cem Publications, İstanbul, 2009
- KIZIL, Alev Ayyıldız, *Yerel Yönetimlerde Kurum İçi Hizmet Birimlerinde Halkla İlişkiler Eğitimi: Konya Büyükşehir Belediyesi: KOSKİ Örneği”*, Selçuk University Institute of Social Sciences (Unpublished Master’s Thesis), 2010
- KÖSE H. Ömer, *“Belediye olgusu ve Küreselleşme Sürecindeki Yükselişi”*, Sayıştay Dergisi, Issue 52, 2004
- ÖNER, Şerif; *“Belediyelerde Yönetime Katılmada Halkla İlişkilerin Rolü ve Önemi”*, Dokuz Eylül University, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Volume:3, Issue:2, 2003
- ÖZDAMAR, Serpil, *“Endüstriyel İlişkiler ve Verimliliğin Önemi”*, Türkiye’de Endüstriyel İlişkiler ve Verimlilik Semineri Notları, MPM Publications, No: 376, 1998
- SEZEN, Sariye; *“Belediyelerde Halkla İlişkiler”*, Dissertation, Institute of Public Administration for Turkey and Middle East Graduate Expertise Program, Ankara, 1991
- TOSUN, Cangül, *“Kamu Kurumlarındaki Örgütsel İletişim Biçimlerinin Verimliliğe Etkisi”*, Kocaeli University Institute of Social Sciences, (Unpublished Master’s Thesis), Kocaeli, 2006
- ULUSOY, Ahmet and AKDEMİR Tekin, *“Yerel Yönetimler”*, Seçkin Publications, Ankara, 2002
- ÜZEYME, Doğan, *“Verimlilik Analizleri ve Verimlilik-Ergonomi İlişkileri”*, İzmir Ticaret Borsası Publications, İzmir, 1987

YİĞİT, Yakup, "Yerel Yönetimlerin Spor Hizmetlerinde İnsan Kaynaklarının Etkin Ve Verimli Kullanım Düzeyinin Araştırılması: İ.B.B. Spor A.Ş. Örneği", (Unpublished Master's Thesis), Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, 2010

Sayfa/Page | 40

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Summary

Bu çalışmada belediyelerde bulunan iletişim merkezlerinin kurumsal verimliliğe etkisi incelenmiştir. İletişim merkezleri belediye faaliyetlerinin yürütülmesinde kurum içi iletişimin gerçekleştiği ve kontrol edildiği birimlerdir. Aynı zamanda kurum dışından; başta vatandaşlar olmak üzere; tüm birey ya da kurumların talep, soru ya da sorunlarının alındığı ve yönetildiği merkezlerdir.

Birey, hayata yerel ya da yöresel olarak belirtilen sosyal bir ortamda başlamakta ve yaşamın ilk adımları burada atmaktadır. Bununla birlikte dünyadaki tüm gelişmeler ve olaylar, bu hayatı etkilemekte ve geliştirmektedir. Bireyi topluluğa ait kılan bilinç, aidiyet ve duyguların gelişiminde içinde yetiştiği en yakın çevre büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda yerel yönetimler sadece verdikleri teknik hizmetler yanında sosyal, kültürel ve toplumsal açıdan önemli gelişim ve gelişmelere de aracılık etmektedir. Birey kişisel, sosyal ve politik yaşamının tümünü bu alanda yaşamakta, kendine özgü kimliklerini edinmekte ve yaşatmaktadır. Bu ölçekteki alanların, günümüz yeni iktisadi ve sosyolojik yapısının merkezlerini oluşturmaya başladığı görülmektedir. Belediyeler verdikleri tüm hizmetlerin yapısı, işleyişi ve sonuçları açısından yönetişimin merkezinde olan kurumların en başta gelenlerindedir.

Yerel yönetimlerde özellikle belediyelerin yaşamsal önemi bulunmaktadır. Halkla birebir iletişimin temel taşı olan belediyelerde, iletişimin daha verimli yapılabilmesi, vatandaşların ihtiyaç ve isteklerini karşılayabilmek ve onlara hızlı olarak cevap verebilmek adına belediyeler kurulan iletişim merkezleri araştırılmaktadır.

Çalışmada yerel yönetimlerde belediyecilik kavramına genel bir bakış açısı sunulması açısından, belediye kavramı, önemi, görev, sorumluluk ve yetkileri bağlamında belediye iletişim merkezleri irdelenerek, belediyelerde iletişim merkezi birimleri ve verimlilik ilişkisi kurularak, her iki kavram ayrıntısıyla açıklanmış ve aralarındaki ilişki irdelenmiştir. Bu bağlamda yerel yönetimlere iletişim merkezi kavramı ve önemi anlatılarak, yerel yönetimlere iletişim merkezi temas noktalarına değinilmiştir. Yerel yönetimlerde iletişim merkezleri ve verimlilik ilişkisini ortaya koymak adına belediyelerde verimlilik kavramı anlatılarak, önemi, etki eden faktörlere değinilmiştir. Birey ve kamu düzeyinde

verimlilik kavramları incelenerek, yerel yönetimlerde iletişim merkezlerinin verimlilik açısından önemi ve etkilerine değinilmiştir.

İletişim merkezlerinin işleyişinde veritabanı ve yazılımın etkin ve etkili olması; bu sürecin e-belediyecilik altyapısını güçlendirdiğinden; çalışmada iletişim merkezi tüm boyutlarıyla irdelenmiş ve işleyiş süreçlerinin tanımlanması açıklanmıştır.

Mal ve hizmet tedarik eden kurumlardaki en önemli faktörlerden biri olan verimlilik unsuru, tüm işletmeler gibi kamu kurum ve kuruluşları açısından da önem arz etmektedir. Kurum ve kuruluşlarda verimliliği arttırmak hem süreklilik hem de uzun vadede maksimum faydayı sağlamak için üzerinde çalışılması gereken önemli noktalardan biridir. Bu kapsamda araştırmanın amacı iletişim merkezleri özelinde, verimliliğin sağlanmasında hangi faktörlerin etkili olduğunu araştırmaktır. Gerçekleştirilen araştırma, teorik bulguların desteklenmesi ve e-belediyecilik etkinlikleri kapsamında iletişim merkezlerinin, bu bağlamda kurulan bir modelde incelenmesi ile ilgili tek ve özgün yönetim çalışması olma özelliğini taşımaktadır.

Araştırma Başakşehir Belediyesi'nde faaliyette bulunan iletişim merkezi birimlerinin kuruma sağladığı katkıları ölçmek adına Başakşehir belediyesinde ve aktif olarak çalışan bireylerle yapılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Toplamda 206 kişiye anket yapılmış ve anket Başakşehir belediyesindeki 11 farklı departmanda halen aktif olarak çalışan bireylere uygulanmıştır. Yapılan anketlerin tamamına güvenilir geri dönüş alınmıştır. Yani yapılan bu çalışmada toplanan verilerde kayıp saptanmamıştır. Anket belirli bir pilot bölgede yapılmış olduğundan geri dönüşler ve anketlerin tarama/kontrol süreçleri titizlikle takip edilebilmiş ayrıca anket sorularının doğru anlaşılıp anlaşılmadığı teyit edilmiştir.

Çalışma, "Belediyelerde İletişim Merkezlerinin Verimliliğe Etkisi Üzerine Bir Araştırma: Başakşehir Belediyesi Örneği" olarak adlandırılmış ve Başakşehir Belediyesi çalışanlarıyla kurumsal verimlilik üzerine bir anket çalışması da örnek olay analizine katkı sağlayacak biçimde gerçekleştirilerek, yorumlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda belediyelerde bulunan iletişim merkezlerinin kurumsal verimliliğe olumlu etkisi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Üniversite Tercihlerinde Öğrencilerin Yararlandıkları Bilgi Kaynaklarının Belirlenmesine Yönelik Kastamonu Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*

Niyazi GÜMÜŞ**, Elif TÜRKEL***, Gözde ŞEN****

Öz

Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin sayısında meydana gelen hızlı artışla birlikte üniversitelerdeki boş kontenjanların artması üniversiteleri farkındalık sağlayacak çalışmalara yöneltmektedir. Bu çalışmalardan biri de şüphesiz sosyal medya araçlarının iletişim ve farkındalık sağlayacak bir mecra olarak kullanılmasıdır. Farkındalık sağlayan üniversitelerin rakip üniversiteler karşısında bir adım öne geçeceği unutulmamalıdır. Üniversitelerin yararlandıkları sosyal medya kanallarının öğrenciler tarafından tercih dönemlerinde ne kadar kullanıldığı son derece önemli olmaktadır. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin üniversite tercih dönemlerinde yararlandıkları bilgi kaynaklarının tespit edilmesi ve bu kaynaklar arasında sosyal medyanın yerini ortaya koymaktır. Bu amaçla 2013-2014 akademik yılında Kastamonu Üniversitesi'ni tercih eden ve kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 398 1. Sınıf öğrencisi üzerinde araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların üniversite tercih döneminde en fazla internetteki forum ve gruplardaki öğrenci yorumlarından yararlandıkları, bilgi kaynağı olarak Üniversitelerin resmi web sayfaları ile Facebook sayfalarından da aynı oranda yararlandıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Üniversiteler, Sosyal Medya, Üniversite Tercihleri.

A Study Conducted on the Students of Kastamonu University for the Determination of the Information Sources Used by Students in the Period of Preferring a University

Abstract

Increase of vacancy in the universities due rapid increase in the number of state and private university directed universities to carry out studies which would raise the awareness. Undoubtedly one of these studies is the use of means of social media as an

* Bu çalışma, 15-17 Mayıs 2014 tarihlerinde Artvin/Hopa'da düzenlenen Karadeniz Sosyal Bilimler Öğrencileri Kongresi'nde sunulmuş bildirinin genişletilmiş halidir.

** Yrd. Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, E-posta: ngumus@kastamonu.edu.tr

*** Kastamonu Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, E-posta: elifturkel91@gmail.com

**** Kastamonu Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, E-posta: gozdesen93@gmail.com

instrument that would enable communication and awareness. It should be remembered that universities which raise awareness would be one step ahead compared to rival universities. It is quite important that how far means of social media used by universities are also used by students during period of preferences. The aim of this study is to determine sources of information which are used by students in the period of university preferences and to determine the place of social media among these resources. According to this view, the study was carried out with 398 1stclass students who preferred Kastamonu University in 2013-2014 academic year and determined with the method of convenience sampling. As a result of study, it was determined that participants mostly made use of student comments in forums and groups in internet and as a source of information they made use of official web sites of Universities and Facebook pages in the same amount.

Keywords: Universities, Social Media, University Preferences.

1.Giriş

Sosyal medya bireysel kullanıcıların olduğu kadar kamu ve özel sektör kuruluşları tarafından da yoğun şekilde kullanılmaktadır. Üniversite sayısının hızla artmasına paralel olarak üniversitelerindeki boş kontenjan sayısı da artış göstermektedir. Bu durum üniversiteleri yoğun bir öğrenci kapma yarışı içine itmektedir. Üniversite sayısının daha da artacağı göz önüne alındığında bu rekabetin çok daha yoğun şekilde yaşanacağı düşünülmektedir. Bu noktada üniversitelerin rakipleri karşısında farkındalık yaratmak, potansiyel öğrencileri çekmek ya da mevcut öğrencileri ile doğrudan iletişim kurmak, hızlı geri bildirimler almak vb. amaçlarla sosyal medya araçlarında yer aldıkları bilinmektedir. Üniversitelerin özellikle tercih dönemlerinde sosyal medya çalışmalarını yoğunlaştırmaları ve çeşitlendirmeleri gerekmektedir. Bu mecra üzerinden verilecek online tanıtımlar, soru cevaplar, kampüs gezileri, akademik personeller ile yapılabilecek görüşmeler üniversitelere farkındalık sağlayacaktır. Elbette bu noktada adayların tercih aşamasında yararlandıkları bilgi kaynaklarının tespit edilmesi ve sosyal medya tercihlerinin öğrenilmesine yönelik yapılacak planlı çalışmalar önemli olacaktır. Bu kapsamda araştırmanın temel amacı, öğrencilerin üniversite tercih dönemlerinde yararlandıkları bilgi kaynaklarının tespit edilmesi ve bu kaynaklar arasında sosyal medyanın yerini ortaya koymak olarak belirlenmiştir. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara da cevap aranmaktadır:

- Devlet Üniversitelerinin sosyal medya kullanım rakamları nedir?

- Vakıf Üniversitelerinin sosyal medya kullanım rakamları nedir?
- Katılımcıların sosyal medya araçlarının bilgi kaynağı olmasına yönelik düşünceleri nelerdir?
- Katılımcıların sosyal medya kullanımının üniversiteye katkısına yönelik düşünceleri nelerdir?

2. Sosyal Medya Kavramı ve Üniversiteler

Geleneksel tek taraflı medyanın aksine kullanıcılara da iletişime katılma ve yönlendirme imkanı sunan web 2.0 uygulamaları ile ortaya çıkan sosyal medya; kavram olarak, hem insanların birbirleri ile iletişim kurdukları, içerik üretip bunları diğer kullanıcılar ile paylaştıkları bir platform olarak hem de pazarlamacılar, reklamcılar ve girişimciler tarafından da kullanılan bir araç olarak tanımlanmaktadır¹. Başka bir çalışmada ise kullanıcılara bilgi oluşturma ve bu bilgiyi paylaşmalarına izin veren teknoloji temelli uygulamalar olarak tanımlanmaktadır². Sosyal medya ile ilgili bir diğer tanımda ise içerik oluşturmada ve geliştirmede, izleyicilere, okuyuculara ya dinleyicilere izin vermeyen geleneksel medyanın aksine katılımcılarına tüm bu imkanları sağlayan ve iletişimi kolaylaştıran online medyanın bir türü olarak ifade edilmektedir³. Sosyal medya araçları ise genel olarak; sosyal ağ siteleri (Facebook, MySpace), mikro bloglar (Twitter), bloglar, medya paylaşım siteleri (Youtube, vimeo), sosyal etiketleme siteleri ve wikiler olarak sıralanmaktadır.

Bu tanımlar ve açıklamalar ışığında sosyal medyanın, bireysel kullanıcıların birbirleri ile rahatlıkla iletişim kurmalarına ve çeşitli konular ile ilgili değerlendirmelerini birbirleri ile paylaşmalarına imkân tanımalarının yanı sıra markalara, kamu ve özel sektör firmalarına geniş kitlelere ulaşma ve hedef kitleleri ile doğrudan iletişim kurma imkânı veren bir mecra olduğu anlaşılmaktadır. Kullanıcılarına çok sayıda kişiye kısa sürede ulaşma ve mesajını iletme imkânı veren sosyal medya araçlarını üniversiteler de yoğun şekilde kullanmaktadır. Ancak tüm üniversitelerin sosyal medyayı aynı etkinlikte kullandığını söylemek şüphesiz doğru olmayacaktır. Vakıf ya da Devlet üniversitelerinin bazıları tarafından önemi hala anlaşılamayan sosyal

¹ Lewis, B. K. "Social Media and Strategic Communication: Attitudes and Perceptions Among College Students". Public Relations Journal 2010, Vol. 4, No. 3, Summer s.2.

² Kaplan, A. M.- Haenlein, M. "Users of The World, Unite!: The Challenges and Opportunities of Social Media". Business Horizons, 2010, s. 59-68.

³ Hensel, K., - H. Deis M. "Using Social Media to Increase Advertising and Improve Marketing". The Entrepreneurial Executive, Volume 15, 2010, s. 87.

medya günümüz iletişim kanallarının en etkili ve en hızlısı olarak hem öğrencilerle, hem mezunlarla hem de gelecekte üniversiteli olacak lise öğrencileriyle buluşmanın önemli bir aracı haline gelmiş bulunmaktadır⁴. Ancak Vakıf ve Devlet Üniversiteleri genel olarak karşılaştırıldığında, Vakıf Üniversitelerinin sosyal medyanın öneminin farkında olarak hareket ettiği, Devlet Üniversitelerinde ise aynı algının yeterince oluşmadığı görülmektedir. Devlet Üniversitelerinin sosyal medya alanında daha çok çalışması, mevcut ve aday öğrencilerine bu şekilde ulaşabileceklerini göz ardı etmemesi gerekmektedir⁵.

Üniversite öğrencilerinin çok önemli bir kısmının sosyal medyada yer aldığı düşünüldüğünde üniversitelerin kurumsal olarak bu mecradan uzakta kalması son derece düşündürücü olmaktadır. Sosyal medya; daha çok tercih döneminde Vakıf Üniversiteleri tarafından yoğun biçimde tanıtım amacıyla kullanılmaktadır. Burada öğrencilerin dikkatini çeken üniversiteler, fark yaratan Facebook ve Twitter üzerinden sınav yapan, ders içeriği oluşturan üniversiteler olacaktır. Ayrıca hangi üniversite öğrencilerin ilgilerini, ihtiyaçlarını okuyabilir ve buna göre sosyal medyada oluşturacağı içeriklerle öğrencilerin memnuniyetlerini daha yükseğe taşıyabilirse tanıtım amacına ulaşmış olacaktır⁶.

Türkiye’de ki üniversitelerin sosyal medya kullanımı ile ilgili yapılan bir araştırmada üniversitelerin sosyal medyada en çok Facebook’u kullandığı ortaya çıkmıştır. Devlet Üniversitelerinin 34’ü (yüzde 32), Vakıf Üniversitelerinin ise 48’i (yüzde 79) Facebook kullanmaktadır. Facebook’tan sonra en çok kullanılan sosyal medya aracı ise Twitter olmaktadır. Türkiye’deki Devlet Üniversitelerinin 29’u (yüzde 27), Vakıf Üniversitelerinin ise 43’ü (yüzde 70) Twitter kullanmaktadır⁷. Ülkemizde yaşayan gençler tarafından yoğun bir şekilde kullanılan sosyal medya, günümüzde Devlet

⁴ Cezayirlioğlu, B. "Üniversitelerin Sosyal Medya Karnesi". <http://Blog.Radikal.Com.Tr/Sayfa/Universitelerin-Sosyal-Medya-Karnesi-48560>, 2014 (Erişim tarihi: 3 Mart 2014).

⁵ Blog.Futurarts.Com, "Üniversiteler Sosyal Medyanın Farkına Vardı mı?" <http://Blog.Futurarts.Com/Kategori/Blog/29288/Universiteler-Sosyal-Medyanin-Farkina-Vardi-Mi?> 2012 (Erişim tarihi: 24 Mart 2014).

⁶ Oktay, H. "Üniversitelerin Sosyal Medya Sınavı!". <Http://Www.Egitimtercihi.Com/Yazar/Hayatioktay/6841-Universitelerin-Sosyal-Medya-Sinavi.Html> 2012 (Erişim tarihi: 28 Nisan 2014).

⁷ Blog.Futurarts.Com, "Üniversitelerin Sosyal Medya Kullanımı". <http://Blog.Futurarts.Com/Kategori/Blog/29133/Universitelerin-Sosyal-Medya-Kullanimi> 2011 (Erişim tarihi: 21 Nisan 2014).

Üniversitelerinin olduğu kadar Vakıf Üniversiteleri için de vazgeçilmez bir mecra haline gelmiş bulunmaktadır.

Gerek Devlet Üniversiteleri gerekse Vakıf Üniversiteleri sosyal medya araçlarında yer alarak aşağıdaki başlıca amaçlara ulaşabileceklerdir⁸.

- Yeni öğrenciler çekmek
- Öğrencilerin deneyimlerini paylaşmak
- Öğrencilerin cevap aradığı soruları yanıtlama
- Mezunlarla bağlantıda kalmak
- Diğer üniversitelerle iletişim kurmak.

Üniversiteler eğitim başta olmak üzere sosyal ve kültürel alanda elde ettikleri başarıları web siteleri yerine sosyal medya sitelerinde duyurmaları halinde çok sayıda takipçiye ulaşmaları mümkün olacaktır. Bu sayede potansiyel öğrencilerin algılarını değiştirme imkânı da bulabileceklerdir. Ayrıca üniversite öğrencilerinin gerçek deneyimlerini sosyal medyada paylaşmaları yine potansiyel öğrenciler için önemli bir teşvik olacaktır. Günümüzde neredeyse herkes sosyal medya araçlarını kullanmakta ve gün içinde sürekli çevrimiçi bulunmaktadır. Dolayısıyla yapılacak duyuruların, önemli hatırlatmaların bu mecra üzerinden yapılması ve yöneltilen sorulara ilişkin geneli kapsayan cevapların sosyal medya hesapları üzerinden verilmesi taraflar arasındaki iletişimi kolaylaştıracak ve iletişimin etkinliğini artıracaktır. Son olarak üniversitelerin web sitelerinin de yer alan mezun takip sistemleri çoğu zaman tam olarak çalışmamaktadır. Bunun sebebi mezunların siteyi ziyaret edip istenilen bilgileri doldurmak istememeleridir. Ancak sosyal medya üzerinden bunun yapılması ise çok kolay olmaktadır. Bundan dolayı da sosyal medya üzerinden mezunlarla iletişim kurulması bilgi ve deneyimlerin paylaşılması son derece etkili olabilmektedir.

Üniversiteler için son derece önemli olan bu mecranın ayrıca aşağıdaki yararları sağlayacağı da düşünülmektedir⁹ ;

- Yeni öğrencilere ulaşabilmek,

⁸ Dough, R. <http://www.Vtldesign.Com/Inbound-Marketing/Social-Media/How-Todays-Colleges-And-Universities-Are-Using-Social-Media/>, (Erişim tarihi: 18 Haziran 2014).

⁹ Ufuk, M. "Üniversitelerin Yeni Yıldızı Sosyal Medya". <http://www.Yeniakit.Com.Tr/Haber/Universitelerin-Yeni-Yildizi-Sosyal-Medya-11993.Html> (Erişim tarihi: 24 Mart 2014).

- Yeni öğrencilerin anne ve babalarına ulaşabilmek,
- Burslu öğrenci sayısını özel reklam hedeflemeleri ile artırabilmek,
- İstedikleri lisenin öğrencilerine özel reklam hedeflemeleri yapabilmek,
- Öğrencilerinin kulüp ve etkinliklere katılımını artırabilmek,
- Gerek öğrencileri, gerekse personeli için kurum içi iletişimi artırabilmek,
- Kurum aidiyet duygusu ve markaya olan bağlılığı artırabilmek,
- Üniversitenin sürekli eğitim merkezlerinin düzenlemiş olduğu eğitimlere katılım sayısını özel reklam hedeflemeleri ile artırabilmek,
- Sosyal medya üzerinden derlenecek stratejik raporlarla hizmet kalitesini artırabilmek,
- Uluslararası öğrencilere geleneksel yöntemlerden çok daha ucuz maliyetlerle ulaşabilmek,
- Mezunların okullarıyla irtibatını sağlayacak yeni kaynakların, bursların ve fırsatların oluşturulmasına imkân sağlamak.

3. Devlet Üniversitelerinin Sosyal Medya Kullanım Durumları

Tablo 1’de Facebook’ta Devlet Üniversitelerimizin sosyal medya kullanım durumları görülmektedir. Üniversitelerin sıralaması Facebook takipçi sayıları baz alınarak yapılmıştır. Tablo da Devlet üniversitelerinin Facebook takipçi sayıları, Facebook’taki konuşma sayıları, Twitter takipçi sayıları ve Youtube hesaplarının olup olmaması görülebilmektedir. Tablo 1 incelendiğinde Facebook’ta takipçi sayısı en fazla olan Üniversitenin 104.400 takipçi ile Gazi Üniversitesi gelmektedir. İkinci sırada ise 56.500 takipçi ile Boğaziçi Üniversitesi, üçüncü sırada ise 42.900 takipçi sayısı ile Anadolu Üniversitesi gelmektedir. 102 Devlet Üniversitesinden 74’ünün Facebook sayfasının olduğu görülmektedir. Bunun dışında iki üniversitemizin Facebook’ta kişi sayfası, bir üniversitemizin kapalı grubunun olduğu görülmektedir. Devlet Üniversitelerinin Youtube kullanma durumlarına bakıldığında ise 57 üniversitenin Youtube hesabının olduğu görülmektedir. Üniversitelerimizin sayılarının artması ile birlikte boş kontenjan sayılarının artması kaçınılmaz olmaktadır. Bu durumda sosyal medya gibi modern iletişim araçlarında yer al(a)mayan üniversitelerin hedef kitlelerine ulaşmaları da mümkün olmayacaktır. Üniversitelerimizin Facebook hesaplarında sadece resmi programları paylaşmak yerine öğrencilerin ekonomik, sosyal-kültürel hayatını ilgilendiren içerikleri de paylaşmaları gerekmektedir. Yine eğlenceli içeriklerin yarışmaların sosyal medya üzerinden

gerçekleştirilmesi mevcut ya da potansiyel öğrencilerin üniversite algısını olumlu etkileyecektir.

Tablo 1: Devlet Üniversitelerinin Sosyal Medya Kullanım Durumları

SIRA NO	ÜNİVERSİTE ADI	FACEBOOK TAKİPÇİ SAYISI	FACEBOOK KONUŞMA SAYISI	TWİTTER TAKİPÇİ SAYISI	YOUTUBE VAR MI?
1.	Gazi Üniversitesi	104400	5300	42950	Var
2.	Boğaziçi Üniversitesi	56500	2200	16816	Var
3.	Anadolu Üniversitesi	42900	1500	12504	Yok
4.	İstanbul Teknik Üniversitesi	37400	885	16593	Var
5.	Atatürk Üniversitesi	37100	1700	8819	Var
6.	İstanbul Üniversitesi	35984	82	19293	Var
7.	Marmara Üniversitesi	34980	677	9399	Var
8.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	34900	3500	25279	Var
9.	Sakarya Üniversitesi	31300	1400	19623	Var
10.	Adnan Menderes Üniversitesi	27672	531	4427	Var
11.	Ankara Üniversitesi	27167	850	50174	Var
12.	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	23300	1700	1498	Var
13.	Düzce Üniversitesi	22900	557	4524	Var
14.	Yıldız Teknik Üniversitesi	22600	700	16034	Yok
15.	Kafkas Üniversitesi	22452	55	583	Yok
16.	Ege Üniversitesi	20000	179	36435	Var
17.	Hacettepe Üniversitesi	19853	415	887	Var
18.	Selçuk Üniversitesi	19200	491	5568	Var
19.	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	15900	111	3257	Var
20.	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi	15000	239	3600	Var
21.	Celal Bayar Üniversitesi	14700	281	5668	Var
22.	Pamukkale Üniversitesi	14400	156	8992	Yok
23.	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	14100	496	1529	Var
24.	Namık Kemal Üniversitesi	13900	127	960	Var
25.	Gaziantep Üniversitesi	12300	838	10395	Var
26.	Balıkesir Üniversitesi	11700	296	2896	Var
27.	Bülent Ecevit Üniversitesi	10100	443	4347	Var
28.	Süleyman Demirel Üniversitesi	9600	265	5384	Yok
29.	Dicle Üniversitesi	8300	633	1368	Var
30.	Erciyes Üniversitesi	8100	98	4320	Var
31.	Çukurova Üniversitesi	7096	313	1755	Yok
32.	Akdeniz Üniversitesi	6844	45	8246	Yok
33.	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	6800	113	2820	Yok
34.	Bozok Üniversitesi	6400	164	948	Var
35.	Bartın Üniversitesi	6300	285	2735	Var
36.	Karabük Üniversitesi	6300	158	3821	Yok
37.	Aksaray Üniversitesi	5900	723	564	Yok
38.	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	5785	223	2585	Yok
39.	Harran Üniversitesi	5300	331	724	Var
40.	İnönü Üniversitesi	4409	871	866	Var
41.	Çanakkale Onsekiz Mart Üni.	4400	227	3980	Var
42.	Mustafa Kemal Üniversitesi	4236	35	703	Var

SIRA NO	ÜNİVERSİTE ADI	FACEBOOK TAKİPÇİ SAYISI	FACEBOOK KONUŞMA SAYISI	TWİTTER TAKİPÇİ SAYISI	YOUTUBE VAR MI?
43.	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	4200	94	3450	Var
44.	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	3813	901	2362	Var
45.	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	3800	49	1208	Var
46.	Kırıkkale Üniversitesi	3800	637	655	Yok
47.	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	3577	43	682	Var
48.	Mimar Sinan Güzel Sanatlar	3480	26	1643	Yok
49.	Kahramanmaraş Sütçü İmam	3382	21	900	Var
50.	Artvin Çoruh Üniversitesi	3094	7	804	Var
51.	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	2807	96	983	Var
52.	Hitit Üniversitesi	2650	24	1295	Var
53.	Çankırı Karatekin Üniversitesi	2560	145	1513	Yok
54.	Yalova Üniversitesi	2500	121	304	Yok
55.	Adıyaman Üniversitesi	2490	35	780	Var
56.	Ordu Üniversitesi	2388	24	1913	Yok
57.	Mardin Artuklu Üniversitesi	1978	2	595	Yok
58.	Muş Alparslan Üniversitesi	1874	132	1218	Var
59.	Trakya Üniversitesi	1814	12	586	Var
60.	Amasya Üniversitesi	1613	1200	39	Var
61.	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1529	28	1985	Var
62.	Erzurum Teknik Üniversitesi	1502	56	229	Yok
63.	Karadeniz Teknik Ü. Üniversitesi	1478	21	329	Var
64.	Uludağ Üniversitesi	1412	18	549	Yok
65.	Bayburt Üniversitesi	1381	17	1196	Yok
66.	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1349	349	1296	Var
67.	Uşak Üniversitesi	1273	1	3829	Var
68.	Iğdır Üniversitesi	1257	24	76	Yok
69.	Bingöl Üniversitesi	1209	30	1000	Var
70.	Hakkâri Üniversitesi	1200	167	280	Yok
71.	Bursa Teknik Üniversitesi	956	31	405	Var
72.	Bitlis Eren Üniversitesi	773	4	-	Yok
73.	Siirt Üniversitesi	674	2	370	Yok
74.	Abdullah Gül Üniversitesi	657	37	4178	Var
75.	Kırklareli Üniversitesi	632	1	1757	Var
76.	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü.	-	-	-	Yok
77.	Kilis 7 Aralık Üni. (Kapalı Grup)	5100	-	564	Var
78.	R. Tayyip Erdoğan Üniversitesi	-	-	-	Yok
79.	Adana Bilim ve T. Üni.	-	-	-	Yok
80.	Afyon Kocatepe Üniversitesi	-	-	-	Yok
81.	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	-	-	-	Yok
82.	Ahi Evran Üniversitesi	-	-	908	Yok
83.	Ardahan Üniversitesi	-	-	-	Yok
84.	Batman Üniversitesi	-	-	-	Yok
85.	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	-	-	-	Yok
86.	Cumhuriyet Üniversitesi	-	-	-	Yok
87.	Dokuz Eylül Üniversitesi	-	-	-	Yok
88.	Dumlupınar Üniversitesi	-	-	-	Yok
89.	Erzincan Üni. (Kişi Sayfası)	-	-	-	Var
90.	Fırat Üni. (Kişi Sayfası)	-	-	-	Var

SIRA NO	ÜNİVERSİTE ADI	FACEBOOK TAKİPÇİ SAYISI	FACEBOOK KONUŞMA SAYISI	TWİTTER TAKİPÇİ SAYISI	YOUTUBE VAR MI?
91.	Galatasaray Üniversitesi	-	-	7288	Var
92.	Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü	-	-	273	Var
93.	Giresun Üniversitesi	-	-	-	Var
94.	Gümüşhane Üniversitesi	-	-	-	Yok
95.	Karamanoğlu Mehmet Bey	-	-	-	Yok
96.	Kastamonu Üniversitesi	-	-	-	Yok
97.	Kocaeli Üniversitesi	-	-	-	Yok
98.	Mersin Üniversitesi	-	-	-	Yok
99.	Sinop Üniversitesi	-	-	-	Yok
100.	Şırnak Üniversitesi	-	-	-	Yok
101.	Tunceli Üniversitesi	-	-	-	Yok
102.	Türk Alman Üniversitesi	-	-	-	Yok

Not: İlgili rakamlar 23.06.2014 tarihi itibarıyla geçerlidir. Sıralama Facebook takipçi sayısına göre yapılmıştır.

Tablo 2’de Devlet Üniversiteleri’nden Twitter takipçi sayıları ile öne çıkan ilk 10 üniversite yer almaktadır. Tablo incelendiğinde ilk sırada 50,174 takipçi ile Ankara Üniversitesi yer almaktadır. İkinci sırada ise 42,950 takipçi ile Gazi Üniversitesi gelirken üçüncü sırada ise 36435 takipçi sayısı ile Ege Üniversitesi gelmektedir. Tablo 1 incelendiğinde de 78 Devlet Üniversitesinin Twitter hesabı olduğu görülmektedir. Facebook takipçi sayılarının çok olması şüphesiz önemlidir. Zira şebeke dışısalığı gereği öğrencilerin dikkatini takipçi sayısı fazla olan üniversitelerin çekmesi daha olası olacaktır¹⁰.

Tablo 2: Twitter Takipçi Sayısı En Fazla Olan İlk 10 Devlet Üniversitesi

SIRA NO	ÜNİVERSİTE ADI	FACEBOOK TAKİPÇİ SAYISI	FACEBOOK KONUŞMA SAYISI	TWİTTER TAKİPÇİ SAYISI	YOUTUBE VAR MI?
1.	Ankara Üniversitesi	27167	850	50174	Var
2.	Gazi Üniversitesi	104400	5300	42950	Var
3.	Ege Üniversitesi	20000	179	36435	Var
4.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	34900	3500	25279	Var

¹⁰ Top, S.; Dilek, S.; Çolakoğlu N. "Perceptions of Network Effects: Positive or Negative Externalities" Procedia Social and Behavioral Sciences 24, 2011, pp. 1574–1584.

SIRA NO	ÜNİVERSİTE ADI	FACEBOOK TAKİPÇİ SAYISI	FACEBOOK KONUŞMA SAYISI	TWİTTER TAKİPÇİ SAYISI	YOUTUBE VAR MI?
5.	Sakarya Üniversitesi	31300	1400	19623	Var
6.	İstanbul Üniversitesi	35984	82	19293	Var
7.	Boğaziçi Üniversitesi	56500	2200	16816	Var
8.	İstanbul Teknik Üniversitesi	37400	885	16593	Var
9.	Yıldız Teknik Üniversitesi	22600	700	16034	Yok
10.	Anadolu Üniversitesi	42900	1500	12504	Yok

Not: İlgili rakamlar 23.06.2014 tarihi itibarıyla geçerlidir.

4. Vakıf Üniversitelerinin Sosyal Medya Kullanım Durumları

Tablo 3'te Vakıf Üniversitelerinin sosyal medya kullanım durumları yer almaktadır. Tablo Vakıf Üniversitelerinin Facebook takipçi sayıları dikkate alınarak oluşturulmuş olup aynı zamanda Facebook'ta hakkında konuşan rakamları, Twitter takipçi sayıları ve Youtube kullanma durumlarına da yer verilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde ilk sırada 233,900 takipçi sayısı ile Melikşah Üniversitesi yer almaktadır. İkinci sırada ise 89500 takipçi ile Nişantaşı Üniversitesi üçüncü sırada ise 89400 takipçi ile Zirve Üniversitesi gelmektedir. Vakıf Üniversitelerinden sadece bir üniversitenin Facebook hesabının olmadığı görülmektedir. Vakıf Üniversitelerinden 38'inin Youtube hesabının olduğu görülmektedir. Vakıf Üniversitelerinin Sosyal medyanın önemini kavradığı ve bu kapsamda tüm sosyal medya araçlarında yer aldıkları görülmektedir.

Tablo 3: Vakıf Üniversitelerinin Sosyal Medya Kullanım Durumları

Sıra No	Üniversite Adı	Facebook Takipçi Sayısı	Facebook Konuşma Sayısı	Twitter Takipçi Sayısı	Youtube Var Mı?
1.	Meliksah Üniversitesi	233900	5700	16855	Var
2.	Nisantası Üniversitesi	89500	15200	6807	Yok
3.	Zirve Üniversitesi	89400	854	10529	Var
4.	İstanbul Aydın Üniversitesi	88200	500	13865	Yok
5.	İstanbul Bilgi Üniversitesi	86755	832	23331	Var
6.	Bahçeşehir Üniversitesi	75388	2411	17835	Var
7.	Özveğin Üniversitesi	65330	164	7564	Var
8.	Kadir Has Üniversitesi	54300	646	5982	Var
9.	İstanbul Ticaret Üniversitesi	49129	268	6554	Var
10.	İstanbul Kemerburgaz	48400	294	3292	Var
11.	İhsan Doğramacı Bilkent	42100	1700	14092	Var
12.	Okan Üniversitesi	41200	1200	7520	Var
13.	Sabancı Üniversitesi	38900	984	7401	Var
14.	Koc Üniversitesi	36300	988	7590	Var
15.	İstanbul Kültür Üniversitesi	30400	2000	8663	Var
16.	Uluslararası Antalya	28700	255	19040	Var
17.	Tobb Ekonomi Ve Teknoloji	27400	63	7314	Var
18.	İstanbul Şehir Üniversitesi	25200	348	5920	Var
19.	Hasan Kalvoncu Üniversitesi	24100	717	2173	Var
20.	Sifa Üniversitesi	22523	1097	1340	Var
21.	Gediz Üniversitesi	22401	802	3386	Var
22.	Turgut Özal Üniversitesi	22200	378	3261	Var
23.	Fatih Üniversitesi	20901	1210	25004	Var
24.	Süleyman Sah Üniversitesi	19000	818	5247	Var
25.	İstanbul Arel Üniversitesi	18400	452	5182	Var
26.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	16800	440	4189	Var
27.	Türk Hava Kurumu	15575	210	3757	Var
28.	Kto Karatav Üniversitesi	14800	254	809	Var
29.	Atılım Üniversitesi	13100	1300	4494	Yok
30.	Yasar Üniversitesi	12500	843	3534	Yok
31.	Isık Üniversitesi	11900	154	4061	Var
32.	Ted Üniversitesi	11800	150	-	Yok
33.	Fatih Sultan Mehmet	11100	145	935	Yok
34.	Maltepe Üniversitesi	10400	305	4907	Yok
35.	Yeditepe Üniversitesi	10000	38	18322	Yok
36.	Cağ Üniversitesi	9600	300	2926	Yok
37.	İstanbul Bilim Üniversitesi	9300	44	-	Yok
38.	Halic Üniversitesi	8894	116	3784	Yok
39.	Mevlana Üniversitesi	8812	1300	1235	Var
40.	Yeni Yüzyıl Üniversitesi	8300	305	2458	Var
41.	İnek Üniversitesi	7855	386	3172	Var
42.	İzmir Üniversitesi	7575	204	1418	Yok
43.	Gedik Üniversitesi	5596	99	1777	Yok
44.	Medipol Üniversitesi	5345	194	1634	Var
45.	İstanbul Sebahattin Zaim	4690	88	1153	Var
46.	Baskent Üniversitesi	4335	52	4465	Yok

Sıra No	Üniversite Adı	Facebook Takipçi Sayısı	Facebook Konuşma Sayısı	Twitter Takipçi Sayısı	Youtube Var Mı?
47.	Canik Başarı Üniversitesi	4233	34	1044	Var
48.	Doğus Üniversitesi	4189	11	4320	Var
49.	İstanbul Gelisim Üniversitesi	3936	38	1201	Yok
50.	Toros Üniversitesi	3685	149	394	Var
51.	Cankaya Üniversitesi	3500	153	3302	Yok
52.	Piri Reis Üniversitesi	2792	67	734	Yok
53.	Ufuk Üniversitesi	2616	9	827	Yok
54.	Bursa Orhangazi	2589	52	2876	Var
55.	Nuh Naci Yazgan	2417	30	386	Yok
56.	Bezm-i Alem Üniversitesi	2277	76	1500	Var
57.	İstanbul 29 Mayıs	2251	97	680	Yok
58.	Acıbadem Üniversitesi	2093	282	548	Var
59.	Alanva Hamdullah Emin	1826	301	25	Yok
60.	Beykent Üniversitesi	1007	729	15338	Yok
61.	Murat Hüdavendigar	509	68	365	Yok
62.	Ankara Bilge Üniversitesi	453	-	-	Yok
63.	Avrasva Üniversitesi	-	-	-	Yok

Not: İlgili rakamlar 23.06.2014 tarihi itibariyle geçerlidir. Sıralama Facebook takipçi sayısına göre yapılmıştır.

Tablo 4'te Twitter takipçi sayısı en fazla olan ilk 10 Vakıf Üniversitesi yer almaktadır. İlk sırada 25004 takipçi sayısı ile Fatih Üniversitesi yer almaktadır. İkinci sırada ise 23331 takipçi sayısı ile İstanbul Bilgi Üniversitesi gelirken, üçüncü sırada 19040 takipçi ile Uluslararası Antalya Üniversitesi gelmektedir.

Tablo 4: Twitter Takipçi Sayısı En Fazla Olan İlk 10 Vakıf Üniversitesi

Sıra No	Üniversite Adı	Facebook Takipçi Sayısı	Facebook Konuşma Sayısı	Twitter Takipçi Sayısı	Youtube Var Mı?
1.	Fatih Üniversitesi	20901	1210	25004	Var
2.	İstanbul Bilgi Üniversitesi	86755	832	23331	Var
3.	Uluslararası Antalya Üniversitesi	28700	255	19040	Var
4.	Yeditepe Üniversitesi	10000	38	18322	Yok
5.	Bahçeşehir Üniversitesi	75388	2411	17835	Var
6.	Melikşah Üniversitesi	233900	5700	16855	Var

Sıra No	Üniversite Adı	Facebook Takipçi Sayısı	Facebook Konuşma Sayısı	Twitter Takipçi Sayısı	Youtube Var Mı?
7.	Beykent Üniversitesi	1007	729	15338	Yok
8.	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	42100	1700	14092	Var
9.	İstanbul Aydın Üniversitesi	88200	500	13865	Yok
10.	Zirve Üniversitesi	89400	854	10529	Var

Not: İlgili rakamlar 23.06.2014 tarihi itibariyle geçerlidir.

5. Üniversite Tercihlerinde Yararlanılan Bilgi Kaynakları

Üniversite eğitimi insanların tüm yaşamına ve toplumdaki konumunun oluşmasına doğrudan etki eden önemli bir süreçtir. Dolayısı ile böyle bir sürece adım atmada verilecek kararlarda son derece önemli olmaktadır. Öğrencilerin bu tercih döneminde birbirinden farklı kaynaklardan üniversiteleri ve bölümleri araştırmaları ve en doğru bilgiye ulaşmaları gerekmektedir. Bu noktada yararlanacakları bilgi kaynakları önem arz etmektedir. Öğrencilerin bölüm tercihlerinde yararlandıkları bilgi kaynakları ile ilgili yapılan bir çalışmada sırasıyla, ÖSYM kılavuzu, Üniversite ve bölüm internet sayfaları, dersane rehber öğretmenleri, ailelerin tanıdıkları gelmektedir. Sosyal medya ise öğrencilerin en az yararlandığı bilgi kaynakları arasında yer almaktadır¹¹. ABD’de öğrencilerin üniversite tercihlerinde yararlandıkları bilgi kaynakları ile ilgili bir araştırmada ise ilgili yükseköğretim kurumunun Facebook ve MySpace sayfalarının tercihlerde % 10 düzeyinde etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırmada en etkili unsur olarak anne baba kararları ortaya çıkmıştır¹². Üniversite tercihleri ile ilgili başka bir çalışmada ise ilk sırada seçilen dalda en iyi eğitimi veren

¹¹ Alkan, N. "Üniversite Adaylarının Bölüm Tercihleri: Bir Kariyer Araştırma Yöntemi Olarak Bölüm Tanıtımları". Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2014, 5 (41), s. 68.

¹² Hearne, L. "Five Great Colleges Want Her. How Will She Decide? A Report on High Achieving Seniors and the College Decision. http://www.lipmanhearne.com/libraries/resources_documents/lipman_hearne_high-achieving_seniors_study_2009.pdf (Erişim tarihi: 28 Nisan 2014).

üniversite olması, ikinci sırada ise mezunlarının kolaylıkla iş bulabildiği bir üniversite olması nedenleri gelmektedir¹³.

6. Araştırma Yöntemi

Araştırma üniversite öğrencilerinin üniversite tercih döneminde bilgi kaynağı olarak sosyal medyayı kullanma durumlarını ve sosyal medya araçlarına yönelik düşüncelerini öğrenmeye yönelik gerçekleştirilmiştir. Araştırma 25 Mart- 20 Nisan 2014 tarihleri arasında, 2013-2014 akademik yılında Kastamonu Üniversitesini tercih eden 1. Sınıf öğrencilerinden 398'i üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda Kastamonu Üniversitesindeki tüm 1. Sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Veriler, örnek çapı zaman ulaşım ve finansal kısıtlar doğrultusunda, örnek birimlerinin rastgele, araştırmacının kolayına geldiği biçimde seçildiği¹⁴ kolayda örnekleme yöntemine göre belirlenen 398 öğrenci ile anket yapılarak elde edilmiştir. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde örnek kitlenin sosyal medya araçlarına yönelik düşünceleri ile ilgili ifadeler yer alırken, ikinci bölümde katılımcıların tercih dönemlerinde sosyal medya kullanma düzeyleri ile demografik özelliklerine ilişkin sorulara yer verilmiştir. Araştırmanın literatür bölümünde yer alan üniversitelerin sosyal medya rakamları oluşturulurken Üniversitelerin Resmi Web siteleri üzerinden resmi sosyal medya hesaplarına gidilmiş ve 23.06.2014 tarihi itibari ile son rakamlar kullanılmıştır.

7. Araştırmanın Bulguları

Bu bölümde başta araştırmaya katılanların demografik özelliklerine daha sonra ise katılımcıların sosyal medya araçlarına yönelik düşüncelerine ve diğer bulgulara yer verilmiştir.

7.1 Demografik Bulgular

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri incelendiğinde bay ve bayan oranının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Yine 19 yaşında olanların araştırmada çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Kastamonu Üniversitesi'ni

¹³ F. Ardıç, "Tercihler ve Üniversite Seçimine Etki Eden Faktörler". Fatih Dershaneleri Rehberlik Servisi, http://Mebk12.Meb.Gov.Tr/Meb_İys_Dosyalar/24/08/973950/Dosyalar/2012_12/10083929_Universitesecimindeetkiedenfaktorler.Pdf, 2011, s. 43 (Erişim tarihi: 21 Nisan 2014).

¹⁴ Yükselen, C. Pazarlama Araştırmaları, Detay Yayınları: Ankara, 2013, s.55.

tercih edenlerin yaklaşık olarak üçte bir oranında Karadeniz bölgesinden geldiği görülmektedir. Katılımcıların ailelerinin gelirlerine bakıldığında ise % 50'ye yakın bir oranla 2000 TL ile 3000 TL arasında geliri olanların çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Demografik Özellikler

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	DEĞİŞKENLER	f	%		DEĞİŞKENLER	f	%
Cinsiyet	Bay	211	53,0	Tercih Edilen Bölüm	İşletme	68	17,1
	Bayan	187	47,0		İktisat	38	9,5
Yaş Grubu	18	102	25,6		Turizm ve Otelcilik	18	4,5
	19	176	44,2		Orman Müh. ve Müh.	32	8,0
	20	93	23,4		Beslenme ve Diyet	9	2,3
	21	25	6,3		İlahiyat	17	4,3
	22	2	,5		Halkla İliş.	20	5,0
	Geldiği Bölge	Marmara B.	45		11,3	Gazetecilik	34
Karadeniz B.		129	32,4		Tarih	35	8,8
Ege B.		52	13,1		Felsefe	40	10,1
Akdeniz B.		29	7,3		Din. Kül. ve Ahl. B.	21	5,3
İç Anadolu B.		103	25,9		Hemşirelik	27	6,8
Doğu Anadolu B.		24	6,0		Siyç Bil. Ve Kam.	14	3,5
Güneydoğu Anadolu B.		8	2,0		Orm. End. Müh.	25	6,3
Yabancı Uyruklu B.		8	2,0	Ailenin Geliri	1000 TL ve altı	137	34,4
					1001 TL -2000 TL	4	1,0
					2001 TL -3000 TL	187	47,0
					3001 TL ve üstü	70	17,6
Toplam						398	100

7.2. Üniversite Tercih Döneminde İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı

Tablo 6'da katılımcıların Üniversite tercih döneminde üyesi olduğu sosyal ağlar yer almaktadır. Tablo incelendiğinde katılımcıların Üniversite tercih döneminde blog takip ettiği bu kitleye yakın bir kitlenin ise Facebook kullanıcısı olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Üniversite Tercih Döneminde Üyesi Olduğu Sosyal Ağlar

Sosyal Ağlar	f	%
Facebook	155	38,9
Twitter	79	19,8
Myspace	1	,3
Blog	158	39,7
Msn	3	,8
Diğer	2	,5
Total	398	100,0

Tablo 7'de ki katılımcıların tercih dönemlerinde internete bağlanma yöntemlerine bakıldığında ise yarıdan fazlasının ev bilgisayarından bağlandığı ikinci olarak ise cep telefonlarından internete bağlandıkları görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların İnternete Bağlanma Yöntemleri

İnternete Bağlanma Yöntemi	f	%
Ev Bilgisayarı	206	51,8
Cep Telefonu	118	29,6
İnternet Cafe	59	14,8
Tablet	15	3,8
Toplam	398	100,0

Tablo 8'de yer alan katılımcıların tercih dönemlerinde internet kullanım sürelerine bakıldığında ise yaklaşık yarısının her gün internete girdiği görülmektedir. Birkaç ayda bir internete girdiğini ifade eden kitlenin ise

sadece % 3 olduğu görülmektedir. Bu durum genç kitlenin sürekli internette online olduğunu göstermektedir.

Tablo 8: Katılımcıların İnternet Kullanım Süresi

İnternet Kullanım Süresi	f	%
Günde 1-2 Saat	197	49,5
Haftada Birkaç Saat	31	7,8
Haftada 1 Saat	61	15,3
Ayda Birkaç Saat	33	8,3
Birkaç Ayda Bir Saat	1	,3
Diğer	75	18,8
Toplam	398	100,0

Tablo 9'da ise katılımcıların sosyal medya araçlarını kullanım süreleri yer almaktadır. Tablo incelendiğinde ilk sırada, ayda birkaç saat kullananların geldiği, ikinci sırada haftada bir saat kullananların geldiği, üçüncü sırada ise günde 1-2 saat kullananların geldiği görülmektedir. Bu sonuçlar katılımcıların yaklaşık yarısının hafta içinde mutlaka en az 1 saat sosyal medya araçlarında yer aldıklarını göstermektedir.

Tablo 9: Katılımcıların Sosyal Medya Araçlarını Kullanım Sıklığı

Sosyal Medya Araçlarını Kullanım Süreleri	f	%
Günde 1-2 Saat	70	17,6
Haftada Birkaç Saat	51	12,8
Haftada 1 Saat	81	20,4
Ayda Birkaç Saat	107	26,9
Diğer	89	22,4
Toplam	398	100,0

7.3. Katılımcıların Üniversite Tercih Döneminde Yararlandıkları Bilgi Kaynakları ve Sosyal Medya Araçlarına Yönelik Düşünceleri

Tablo 10'da katılımcıların tercih dönemlerinde yararlandıkları bilgi kaynakları görülmektedir. Tablo incelendiğinde katılımcıların en fazla 3,74 ortalama ile internetteki forum ve gruplardaki öğrenci yorumlarını okuyarak

üniversiteler hakkında bilgi aldığı görülmektedir. İkinci olarak ise katılımcıların 3,68 ortalama ile TV'lerdeki rehberlik programlarından yararlandığı anlaşılmaktadır. Üçüncü olarak ise 3,67 ortalama ile üniversitelerin tanıtım broşürleri üzerinden üniversite hakkında bilgi aldıkları görülmektedir.

Sayfa/Page | 60

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Burada dikkat çeken nokta ise tercih sürecinde “Üniversitelerin Facebook'taki resmi sayfalarını ziyaret ettim” ifadesinin ortalamasının da 3.17 olmasıdır. Bu da göstermektedir ki adaylar sadece üniversitelerin web sitelerini ziyaret etmekle yetinmeyip diğer sosyal medya araçları üzerinden de bilgi toplamayı tercih etmektedirler.

Tablo 10: Katılımcıların Üniversite Tercih Döneminde Yararlandıkları Bilgi Kaynakları

Katılımcıların Üniversite Tercih Döneminde Yararlandıkları Bilgi Kaynakları	Arit. Ortalama	Standart Hata
Üniversite tercih sürecinde Üniversitelerin Facebook'taki	3,1709	1,06983
Üniversite tercih sürecinde Üniversiteler adına oluşturulan	3,3392	1,15019
Üniversite tercih sürecinde Üniversitelerin Youtube'ta ki	3,3417	1,16577
Üniversite tercih sürecinde Üniversitelerin web sitelerinden	3,1759	1,23722
Üniversite tercih sürecinde konu ile ilgili uzmanların web	3,2412	1,18433
Üniversite tercih sürecinde Üniversite tanıtım fuarlarını	3,2010	1,23948
Üniversite tercih sürecinde dershanelerin rehberlik	3,3492	1,24408
Üniversite tercih sürecinde TV'lerdeki rehberlik	3,6859	1,16167
Üniversite tercih sürecinde İnternetteki forum ve gruplardaki	3,7412	1,09997
Üniversite tercih sürecinde Üniversitelerin tanıtım	3,6784	1,12543

*1-Kesinlikle Katılmıyorum.... 5-Kesinlikle Katılıyorum şeklinde kodlanmıştı

Tablo 11'de katılımcıların sosyal medya araçlarının bilgi kaynağı olmasına yönelik düşüncelerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde en yüksek ortalamanın 3,92 ile “Üniversite tercih sürecinde Üniversiteler hakkında Facebook'ta açılan mezun, öğrenci, itiraf sayfaları önemli bir bilgi kaynağıdır” ifadesi olduğu görülmektedir. İkinci olarak ise 3,74 ortalama ile “Üniversite tercih sürecinde Üniversitelerin resmi Facebook sayfaları önemli bir bilgi kaynağı olarak görülmektedir”, ifadesi gelmektedir. Öğrencilerin Üniversite etkinliklerini resmi web siteleri yerine sosyal medyadan takip ettikleri de ortaya çıkan bir diğer önemli sonuç olmaktadır.

Tablo 11: Katılımcıların Sosyal Medya Araçlarının Bilgi Kaynağı Olmasına Yönelik Düşünceleri

Sosyal Medya Araçlarının Bilgi Kaynağı Olmasına Yönelik İfadeler	Arit. Ortalama	Standart Hata
Üniversite tercih sürecinde üniversitelerin resmi Facebook sayfaları önemli bir bilgi kaynağıdır.	3,7487	1,16506
Üniversite tercih sürecinde üniversiteler hakkında Facebook'ta açılan mezun, öğrenci, itiraf sayfaları önemli bir bilgi kaynağıdır.	3,9296	1,05040
Üniversite tercih sürecinde üniversiteler hakkında Youtube'ta ki videolar önemli bir bilgi kaynağıdır.	3,7111	1,19589
Üniversite tercih sürecinde üniversiteler ile ilgili gelişmeleri resmi web sitesi yerine sosyal medya üzerinden takip ettim.	3,7186	1,12279
Üniversite tercih sürecinde üniversitede düzenlenen etkinlikleri resmi web sitesi yerine sosyal medya üzerinden takip ettim.	3,7940	1,08471

*1-Kesinlikle Katılmıyorum.... 5-Kesinlikle Katılıyorum şeklinde kodlanmıştır

Öğrencilerin üniversitelerin sosyal medyada yer almalarını önemseydiği aşağıdaki sonuçlardan çıkarılabilmektedir. Tablo incelendiğinde öğrenciler sosyal medyayı kullanan üniversitelerin yenilikçi olduğunun ve modern eğitim verdiğinin göstergesi olduğunu ifade etmektedirler. Yine sosyal medyayı kullanmanın üniversitelerin bilinirliğini artırdığına yönelik düşünceleri Tablo 12'den okunabilmektedir.

Tablo 12: Katılımcıların Sosyal Medya Kullanımının Üniversiteye Katkısına Yönelik Düşünceleri

Sosyal Medya Kullanımının Üniversiteye Katkısı	Arit. Ortalama	Standart Hata
Üniversite tercih sürecinde üniversitenin kurumsal olarak sosyal medyada yer alması üniversitenin yenilikçi olduğunu göstermektedir.	3,7236	1,17873
Üniversite tercih sürecinde üniversitenin kurumsal olarak sosyal medyada yer alması üniversitenin modern eğitimini yansıtmaktadır.	3,6784	1,22200
Üniversite tercih sürecinde üniversitenin kurumsal olarak sosyal medyada yer alması üniversitenin bilinirliğini artırmaktadır.	3,7010	1,18706

Tablo 13'te katılımcıların tercih ettikleri bölümler ile tercih döneminde yararlandıkları bilgi kaynakları arasındaki ilişkiyi gösteren bir çapraz tablo söz konusudur. Tablo incelendiğinde katılımcıların tercih döneminde

yararlandıkları bilgi kaynağı olarak ilk sıralarda İnternet Forumları, TV'lerdeki Rehberlik Programları, sonrasında ise Üniversitelerin Tanıtım Broşürleri gelmektedirler. Daha alt sıralarda ise Dershanelerin Rehberlik Servisleri, Uzmanların Web Siteleri ve Üniversitelerin Youtube Videoları gelmektedir.

Sayfa/Page | 62

İGÜSBD

Cilt: 2 Sayı: 2

Ekim /

October 2015

Tablo 13: Katılımcıların Tercih Ettikleri Bölümler ve Yararlandıkları Bilgi Kaynakları (%)

Tercih Edilen Bölümler Bilgi Kaynakları	İşletme	İktisat	Turizm ve Otelcilik	Orman Mühendisliği	Beslenme ve Diyetetik	İlahiyat	Halkla İlişkiler	Gazetecilik	Tarih	Felsefe	Din. Kül. Ve Ahl. Bilg.	Hemşirelik	Siyç Bil. Ve Kam.	Orm. End. Müh.
Üniversitelerin Resmi Facebook Say.	44	26	50	31	0	41	55	47	37	37	47	48	35	24
Üniversitelerin Diğer Facebook Say.	54	36	27	28	44	35	55	52	48	47	57	59	71	62
Üniversitelerin Youtube Videoları	33	52	22	59	66	58	55	50	51	40	52	55	64	62
Üniversitelerin Resmi Web Siteleri	35	47	50	43	33	47	60	52	42	42	23	55	50	62
Uzmanların Web Siteleri	47	39	33	46	55	64	55	44	48	50	47	55	42	44
Üniversite Tanıtım Fuarları	39	50	33	46	33	58	65	50	60	40	38	48	35	40
Dershanelerin Rehberlik Servisleri	55	68	33	37	55	52	65	44	54	42	52	44	57	52
TV'lerdeki Rehberlik Programları	72	68	83	59	33	52	70	76	62	55	76	77	42	68
İnternet Forumları	67	47	61	81	55	58	85	67	65	57	61	92	71	62
Üniversitelerin Tanıtım Broşürleri	61	63	66	62	66	52	70	67	51	70	52	74	57	64

7.4. Sonuç ve Değerlendirme

Sosyal medya gerek bireysel kullanıcılar gerekse kamu ve tüzel kuruluşlar tarafından hedef kitleye ulaşmada mutlaka yararlanılması gereken bir araç haline gelerek son derece geniş bir kullanım yaygınlığına ulaşmıştır. Bu noktada kamu ve Vakıf üniversitelerinin gerek kendi aralarındaki gerekse birbirleri arasındaki rekabet de dikkate alındığında üniversitelerinde bu mecraı kullanmaları kaçınılmaz hale gelmiştir. Türkiye’de sosyal medya ve interneti en fazla kullanan kitlenin gençler olduğu bir ortamda Üniversitelerin hem yeni öğrenciler çekmek hem de mevcut öğrenciler ile iletişim kurmak adına sosyal medyadan mümkün olduğunca fazla yararlanmaya çalışmaları gerekmektedir.

Yapılan araştırma sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

- Ülkemizdeki Devlet Üniversitelerinin önemli bir kısmı, sosyal medya denildiğinde ilk akla gelen, Facebook’ta yer almaktadır. Aynı şekilde önemli sayıda Devlet Üniversitesinin Twitter hesabı da bulunmaktadır. Ancak Vakıf Üniversitelerinin Facebook ve Twitter kullanımı çok daha fazla olmaktadır.
- Katılımcıların Üniversite tercih döneminde en fazla blog takip ettikleri ikinci olarak ise Facebook kullanıcısı oldukları ve yaklaşık yarısının hafta içinde mutlaka en az 1 saat sosyal medya araçlarında zaman geçirdikleri ortaya çıkmıştır.
- Katılımcıların tercih dönemlerinde internete bağlanma yöntemlerine bakıldığında ise yarıdan fazlasının ev bilgisayarından bağlandığı, ikinci olarak ise cep telefonlarından internete bağlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yaklaşık yarısının her gün internete girdiği ortaya çıkan bir diğer sonuç olmaktadır.
- Katılımcıların Üniversite tercih döneminde en fazla internetteki forum ve gruplardaki öğrenci yorumlarından yararlandıkları, ikinci olarak ise TV’lerdeki rehberlik programlarından yararlandıkları, üçüncü olarak ise üniversitelerin tanıtım broşürleri üzerinden üniversite hakkında bilgi aldıkları anlaşılmaktadır.
- Üniversitelerin resmi web sayfalarını ziyaret edenler ile Facebook sayfasını ziyaret edenlerin aynı orana sahip olması göstermektedir ki, adaylar sadece üniversitelerin web sitelerini ziyaret etmekle yetinmeyip diğer sosyal medya araçları üzerinden de bilgi toplamayı tercih etmektedirler.

- Katılımcılar, üniversiteler hakkında Facebook'ta açılan mezun, öğrenci, itiraf sayfalarının ve resmi Facebook sayfalarının üniversite adayları için önemli bir bilgi kaynağı olduğunu düşünmektedirler. Yine aynı şekilde tercih sürecinde üniversiteler hakkında Youtube'ta yer alan videoların önemli bir bilgi kaynağı olduğu düşünülmektedir.
- Katılımcılar sosyal medyayı kullanan üniversitelerin yenilikçi olduğunu ve modern eğitim verdiğini düşünmektedirler. Yine, sosyal medyayı kullanmanın üniversitelerin bilinirliğini artırdığına inanmaktadırlar.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin üniversite tercih döneminde yararlandıkları bilgi kaynakları ve sosyal medya araçlarının yararlanılan bilgi kaynakları arasındaki yeri öğrenilmeye çalışılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda Vakıf Üniversitesi öğrencileri üzerinden de bir araştırmanın yapılması üniversitelerin sosyal medya faaliyetlerinin incelenmesi önemli olacaktır.

Sonuç olarak, her geçen gün sayıları artmakta olan üniversitelerin kurumsal olarak bilinirliklerini artırmak, bilimsel, sosyal ve kültürel çalışmaları hakkında kamuoyunu ve öğrencilerini bilgilendirmek ve diğer üniversitelerle rekabet edebilmek için sosyal medyada yerlerini almaları ve sosyal medya araçlarını tanıtım çalışmalarının vazgeçilmez bir parçası olarak kullanmaları gerekmektedir.

KAYNAKÇA

ALKAN, N., Üniversite Adaylarının Bölüm Tercihleri: Bir Kariyer Araştırma Yöntemi Olarak Bölüm Tanıtımları. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi 2014, 5 (41), s 61-74.

ARDIÇ, F., Tercihler ve Üniversite Seçimine Etki Eden Faktörler. Fatih Dershaneleri Rehberlik Servisi, http://Mebk12.Meb.Gov.Tr/Meb_Iys_Dosyalar/24/08/973950/Dosyalar/2012_12/10083929_Universiteseciminde_etkiedenfaktorler.Pdf, (Erişim tarihi: 21 Nisan 2014).

Blog.Futurarts.Com, Üniversitelerin Sosyal Medya Kullanımı. <http://Blog.Futurarts.Com/Kategori/Blog/29133/Universitelerin-Sosyal-Medya-Kullanımı> (Erişim tarihi: 21 Nisan 2014).

Blog.Futurarts.Com, Üniversiteler Sosyal Medyanın Farkına Vardı Mı? <http://Blog.Futurarts.Com/Kategori/Blog/29288/Universiteler-Sosyal-Medyanin-Farkina-Vardi-Mi>, (Erişim tarihi: 24 Mart 2014).

CEZAYİRLİOĞLU, B., Üniversitelerin Sosyal Medya Karnesi. <http://Blog.Radikal.Com.Tr/Sayfa/Universitelerin-Sosyal-Medya-Karnesi-48560> (Erişim tarihi: 3 Mart 2014).

DOUGH, R., <http://www.Vtldesign.Com/Inbound-Marketing/Social-Media/How-Todays-Colleges-And-Universities-Are-Using-Social-Media/>. (Erişim tarihi 18 Haziran 2014).

HEARNE, L., Five Great Colleges Want Her. How Will She Decide? A Report on High Achieving Seniors and the College Decision. <Http://Www.Lipmanhearne.Com/Libraries/Resources/Documents/LipmanHearneHighAchievingSeniorsStudy2009.Pdf>. (Erişim tarihi: 28 Nisan 2014)

HENSEL, K., & DEIS, M. H., Using Social Media to Increase Advertising and Improve Marketing. The Entrepreneurial Executive, Vol. 15, 2010.

KAPLAN, A. M., & HAENLEIN, M., Users of The World, Unite! The Challenges and Opportunities of Social Media. Business Horizons, 2010, pp. 59—68.

LEWIS, B. K., Social Media And Strategic Communication: Attitudes And Perceptions Among College Students. Public Relations Journal Vol. 4, No. 3, Summer, 2010.

OKTAY, H., Üniversitelerin Sosyal Medya Sınavı!, <Http://Www.Egitimtercihi.Com/Yazar/Hayatioktay/6841-Universitelerin-Sosyal-Medya-Sinavi.Html> (Erişim tarihi: 28 Nisan 2014).

TOP, S.; DİLEK, S.; ÇOLAKOĞLU N., Perceptions of Network Effects: Positive or Negative Externalities? Procedia Social and Behavioral Sciences 24, 2011, pp. 1574–1584.

UFUK, M., Üniversitelerin Yeni Yıldızı Sosyal Medya. <http://www.Yeniakit.Com.Tr/Haber/Universitelerin-Yeni-Yildizi-Sosyal-Medya-11993.Html> (Erişim tarihi: 24 Mart 2014).

YÜKSELEN, C., Pazarlama Araştırmaları. Ankara: Detay, 2013.

Summary

Social media tools continuously increase their number of users and attract considerable attention, particularly from the young population. The increase in the numbers of social media tools' members calls for the attention of universities, as well as other private organizations. Universities utilize social media tools intensively to establish communication with its present or potential students and to follow their own graduates. Examining the use of the social media by state and foundation universities operating in Turkey shows that foundation universities use the tools of the social media, particularly Facebook, Twitter and YouTube, rather intensively. However, the fact that there are still some universities that do not have any social media account indicates that the importance of the social media has not been adequately understood by some of the state universities. As of the date of 23.04.2014 while Gazi University was ranked as the state university that had the highest number of followers in Facebook with 104.400 followers, it was followed by Bogazici University with 56.500 followers and Anadolu University with 42.900 followers. It was understood that 74 of the total of 102 state universities had Facebook account. Other than this, it was also observed that while two universities had personal pages in Facebook, only one university had a closed group. Examining state universities' use of YouTube showed that 57 universities had YouTube accounts. Once again, as of the date of 23.04.2014 Ankara University was ranked as the state university with the highest number of Twitter followers, with 50,174 followers. While Gazi University was ranked the second with 42,950 followers, Ege University was ranked the third with 36,435 followers in Twitter. In the study it was also determined that 24 state universities did not own Twitter account at that time.

As for the ranking of foundation universities with the highest number of Facebook followers, Meliksah University was ranked the first with 233,900 followers on 23.04.2014. While Nisantasi University was ranked the second with 89,500 followers, Zirve University took the third place with 89,400 Facebook followers. Once again, as of the date of 23.04.2014 Fatih University was ranked as the foundation university with the highest number of Twitter followers, with 25,004 followers. While Istanbul Bilgi University took the second place with 23,331 followers, Antalya International University was ranked the third with 19,040 followers. Within the scope of the study it was determined that only one foundation university did not have a Facebook account and 38 foundation universities had YouTube account. The present study conducted on the students of Kastamonu University in order to determine the sources of information

students use in their university preference, was participated by a total of 398 first grade students. It was determined that, during the period when they have chosen their university, the participant mostly followed blogs, were mostly Facebook users and approximately half of them spent at least 1 hour with social media tools in a week. Examining the ways with which the participants connected to the internet during the period when they were making up their minds concerning which university they will attend, showed that while more than half of the participants used their computers at home, the majority of the rest connected to the internet through their mobile phones. It was also found out that approximately half of the participants used the internet everyday throughout that period.

Within the scope of the study it was determined that in the time frame they have chosen their university the participants mostly received information from the forums and other students' comments on the net, secondly followed the guidance programs on the TV and thirdly collected information from universities' introductory brochures. The determination that the rates of those that visited universities' official websites and their Facebook accounts were nearly the same indicates that the students do not contend with visiting the websites of the universities but prefer to collect information also through other tools of the social media. In the study it was found out that the participants consider the Facebook pages devoted to the graduates and students of particular universities and the official Facebook accounts of the universities to be significant sources of information for prospective university students. The participants also consider the videos published in YouTube related with universities to be important sources of information concerning the universities. It was also determined that the participants believe universities utilizing the social media to be more innovative and therefore to be providing more modern education and that using the social media enhances universities' recognition.

In conclusion universities, the number of which increases every day, should take their places in the social media in order to increase their institutional recognition, to raise the awareness of the public and the students on their scientific, social and cultural works, and should utilize the tools of the social media as an essential part of their promotional activities.

Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı ve Realist Yaklaşım'a Genel Bakış

Andaç KARABULUT*, Filiz DEĞER**

Öz

Bu makale güvenlik anlayışında realist yaklaşımı açıklamaya çalışmaktadır. Uluslararası ilişkilerde realist yaklaşımın egemenliği, savaşların artması ile güçlenirken geçmiş tecrübelerden faydalanarak, savaşların etkisini azaltmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirmektedir. Realizmin etkinliği 2. Dünya Savaşı ve öncesi, soğuk savaş ve 11 Eylül saldırıları ile artarken, çağdaş yaklaşımın önemli bir parçası olmuştur. Bu konuyla ilgili günümüzde yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Geçmişte Sun Tzu, Machiavelli, Yusuf Has Hacib gibi düşünürler de güvenlik konusunda açıklamalarda bulunmuş ve günümüze ışık tutmuştur.

Realist görüş, devlet güvenlik anlayışında etkili görüş olmuştur. Bu durum 11 Eylül saldırıları ile teyit edilmiştir. 11 Eylül saldırılarından sonra dönemin Amerikan Başkanı olan Bush basın açıklamalarında bulunarak realist görüşün bir enstrümanı olan "Bush Doktrini"ni dünya ile tanıştırmıştır. Realist görüşe sahip olan düşünür ve akademisyenler, güvenlik, tehdit ve bu doğrultuda uygulanacak gücün yöntemini ve derecesini sistematik bir şekilde irdelemiş ve farklı perspektiften konuyu ele almışlardır.

Anahtar Kelime: Uluslararası İlişkiler, Güvenlik Kavramı, Realizm, Terör, 11 Eylül Saldırıları, Bush Doktrini

The Concept of Security in International Relations and Overview Realist Approach

Abstract

This article tries to explain the concept of security in the realistic approach. Realist approach in international relations, sovereignty, war and strengthened with increasing advantage of past experiences efforts to reduce the impact of the war is to perform. The effectiveness of realism and before the 2nd World War, the Cold War

* Doktora Öğrencisi, Gelişim Üniversitesi SBE, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Prog., E-posta: andackarabulut@hotmail.com

** Öğ. Gör., Gelişim Üniversitesi MYO, Adalet Prog., E-posta: Fdk1453@hotmail.com

and the September 11 attacks, has been a key part of modern approaches, while extensive studies on this topic today, in the past to occur at Sun Tzu, Machiavelli, Yusuf Has Hacib thinkers such as descriptions found in and have shed light on the present.

Realist views have been influential position in the understanding of state security. Realist approach in international relations, sovereignty, war and strengthened with increasing advantage of past experiences, efforts to reduce the impact of war is realized. Realist thinkers and scholars who have opinions, security threats and methods in this direction and degree of force to be applied in a systematic way to examine the issue from different perspectives and have picked up.

Keywords: International Relations, Security Concept, Realism, Terrorism, The September 11 Attacks, The Bush Doctrine

Giriş

Savaş, insanların kolonileşip, devletleşmesi ile başlayan ve köklü bir geçmişe sahip olan bir olgudur. Sun Tzu'dan, Machiavelli'ye, Yusuf Has Hacib'den, Vegetius'a, Kenneth Waltz'dan Bush'a kadar bir silsile haline gelen realist yaklaşım, devlet güvenliği ve uluslararası ilişkiler alanında sürekli gündemde olmuştur.

Uluslararası ilişkilerde realist yaklaşımın egemen olduğu görülmektedir. Özellikle 1. Dünya savaşı, 2. Dünya Savaşı ve sonrasında soğuk savaş dönemi devlet güvenliğinde realist yaklaşım, uluslararası literatürde egemenliğini kanıtlamıştır. Son olarak bu durum 11 Eylül ABD ikiz kule saldırıları ile teyit edilmiş ve BUSH doktrini bu durumun bir sonucu olmuştur.

Kaçakçılık, siber savaş, anarşizm vb. tehdit olgularının daha kitlesel olması sebebi ile realist yaklaşım, devletlerin güvenlik politikalarında ilk sırada yer almasına sebep olan durumlardan biridir. Bu durum, idealist yaklaşımıcılara ait teorilerin etkili olamaması ve devlet hareketlerinin sadece platonik bir durum sergilemesi ile realist yaklaşımın güvenlik algısında etkinliğini arttıran diğer bir olgu olmasına sebebiyet vermiştir.

Realist düşünürler, "savaşların etkisi azaltılabilir mi" veya "savaşlar tamamen bitebilir mi" gibi bir takım soruların cevaplarını ararken, savaşların hızla arttığı ve asimetric bir hal alması sebebi ile karamsar bir tablo çizmektedir. 1945 yılı sonrası Realizm, temel düşünce ekolü olarak görülse de, 1945 yılı öncesine hatta Milat'tan önceki tarihsel geçmişe haizdir.

Güvenlik Kavramına Genel Bakış

Güvenlik, tarihsel bir geçmişe sahiptir. Ancak imparatorluk ve devletleşme zamanında güvenlik algısı iç ve dış güvenlik olarak ikiye ayrılmıştır. İç güvenlik asayiş, dış güvenlik ise sınırlar dışarısından gelebilecek olan olası saldırılar olarak açıklanmaktadır. Türki Dil Kurumu'na göre güvenlik, *"toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet"* olarak açıklanırken¹, Türkiye Cumhuriyeti Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği *"...gereklik doğrultusunda, devletler; bölgesel ve küresel ortamın izlenerek tehdit ve fırsatların tespit edilmesi..."* açıklamasında bulunmaktadır.² Amerika Birleşik Devletleri Savunma Güvenlik Departmanı *"...bilgilerin ve teknolojilerin korunması..."* olarak açıklamada bulunurken³, Cambridge Academic Content Dictionary online sözlüğünde güvenlik, *"özgürlükleri tehdit eden kötü değişim"* olarak tanımlanmaktadır.⁴

Bu belirtilen açıklamalar doğrultusunda "güvenlik" tanımlaması muallakta kalmaktadır. Güvenlik, Bush doktrininde "önleyici" ve "önalıcı" bir durumun getirdiği şart olarak belirtilmektedir. Bu açıklama ile potansiyel bir tehdit karşısında devletlerin savunma mekanizmalarını genişletmesi de güvenlik ihtiyacından doğmaktadır. TDK'da belirtildiği üzere "emniyet" olarak açıklanmış güvenlik, potansiyel bir tehdit karşısında var olan bir ihtiyaçtır.

Uluslararası güvenlik kavramı farklı düzenlemelerle de incelenmektedir. Bunlar; "uluslararası sistemin bütününe kapsayan, ulusal, bölgesel veya bireysel boyutta olan" şeklinde sıralanmaktadır. Silahlanma, nükleer tehdit, çevre kirliliği, az gelişmişlik, uluslaşan suç faaliyetlerinin etkisinin daha da artması sebebi ile güvenliğin küresel boyutta irdelenmesine sebep olmuştur.⁵

Güvenlik Üzerine Realist Görüşler

Devletler, 1648 Vastfelya Antlaşması ile uluslararası alanda önemli aktör olarak kabul edilmektedir. Sun Tzu, Machiavelli, Vegetius, Yusuf Has

¹ "Güvenlik", Türk Dil Kurumu, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.53ec947c405869.39672886, 14.05.2014.

² "Hakkımızda" Milli Güvenlik Kurulu Sekreterliği, <http://www.mgk.gov.tr/index.php/kurumsal/hakkimizda>, 14.08.2014.

³ "Vision and Mision" U.S. Defense Security Service, <http://www.dss.mil/>, 15.08.2014.

⁴ Cambridge Academic Content Dictionary, "Security", http://dictionary.cambridge.org/dictionary/american-english/security_1?q=security

⁵ Ahmet Cural, "Bush Doktrini ve Askeri Gücün Önalıcı ve Önleyici Savaş Kapsamında Kullanılması" Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara, 2011, s.37.

Hacib, Kenneth Waltz devlet egemenlikleri ve buna bağlı olarak güvenlikleri üzerine geniş yelpazede düşünmüşlerdir.

Uluslararası sistemlerde devletlerin kendi güvenliğini komşuları pahasına sağlamaya çalışmaları ve devletlerin birbirleri ile çıkarları doğrultusunda ilişkilerde bulunması, devletlerarası güç mücadelesinin doğmasına sebep olmaktadır. Bu belirtilen husus doğrultusunda Kant; kalıcı barışın hiçbir zaman sağlanamayacağını belirtmiştir.⁶

Realist yaklaşımçılara göre savaşlar, doğal bir durumdur. Bu sebeple devletler, kendi güvenliklerini sağlamak için güvenliği temel sorumluluk olarak kabul etmişlerdir. Nitekim geçmişte ve günümüzde devletler, eli silah tutan herkesi asker olarak kabul etmiş, devlet güvenliğini bu doğrultuda dinamik hale getirmeye çalışmışlardır. Bu durum tarihte Perslerin yurttaşlık ve vatan bilinci ile eli silah tutan herkesi askerliğe alıp “kamu hizmeti” yaptırması, Atina ve Sparta’nın sürekli savaş halinde olması, günümüzde ise az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde askerlik hizmetinin zorunlu olması örnek olarak gösterilebilir.⁷

Machiavelli’ye göre devletlerin iki dönemden geçtiği belirtilmektedir. Bunlar; yükselme ve alçalma dönemi olarak belirtilirken, bu durumun dünya coğrafyasında sürekli değiştiği, stabil olmadığını belirtmektedir. Bu duruma etki eden faktörler arasında devletlerin toplumsal yozlaşması, toplumun siyaset ile olan ilişkisi ve askeri yapısı sayılabilir. Machiavelli’nin belirtilmiş olduğu bu durumu Antik Çağ’da Roma’ya romantik bir bakış açısı sergileyerek incelemesi ile teyit etmeye çalışmıştır.⁸

Toplumun ve askerinin siyaset ile olan ilişkisinin, devlet güvenliği ve çıkar ilişkisine dayalı olarak gerçekleştiği Machiavelli tarafından da belirtilmektedir. Sun Tzu da devlet (hanedanlık) güvenliği için realist yaklaşımlar sergilemiş, savaşların kaçınılmaz olduğunu belirtmiştir. Hatta bu savaş zamanı antlaşmasız barışın gerçekleşmesinin çıkar ve hile’den ibaret olduğunu şu sözleri ile belirtmektedir:

“Antlaşmasız barış istemek birbirlerine karşı saldırgan bir tutum izleyen ve bundan vazgeçmeyen ülkeler için genel bir tanımdır. Sonra birdenbire içlerinden biri belli bir neden yokken barış ve dostluk istemeye gelir. Bu mutlaka içlerinden bir krizin ortaya çıktığını gösterir ve bir taraf kendi sorunlarına

⁶ Jhon Baylis, “Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı”, Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 18, 2008, s. 71-72.

⁷ Machiavelli, “Askerlik Sanatı”, (çev. Nazım Güvenç), Anahtar Kitapları Yayınevi, İstanbul 2002, s. 42.

⁸ Machiavelli, a.g.e. s. 45-63.

eğilebilmek için sürekli bir barış ister. Aksi şekilde kullanabileceği gücün olduğunu bilip, seni daha sonra gafil avlamak için barış ve dostluk hilesine başvurur...”⁹

Sun Tzu'nun yukarıda belirtilen karamsar yaklaşımı, realist yaklaşımçıların çeşitli eserlerinde belirtilmektedir. Jhon Baylis “Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı” konulu makalesinde yapısal realistlerin, devletlerin kendi ulusal güvenliklerini devletin çıkarları doğrultusunda belirlediklerini belirtmiştir.¹⁰

Devlet güvenliği, Tao felsefesinde “ölüm kalım, hayata veya yok oluşa giden yol” olarak belirtilmektedir. Ancak Yusuf Has Hacib'e göre devlet güvenliği, sadece savaşmakla sağlanamaz; devletin adil yönetilmesinin devlet güvenliğinde önemli bir rolü vardır. Bu duruma ek olarak, memleket (devlet) güvenliğinin sadece dışarıdan gelen saldırılar ile değil, yöneticilerin ihmalkâr davranışları ile de tehlikeye düşeceğini açıklamaktadır. Yusuf Has Hacib tarafından nispeten ılımlı bir yaklaşım belirtilse de devletlerin uluslararası alanda söz ve hak sahibi olması, bir ülkeye karşı güç göstermesi, yine kılıç ve kuvvet ile gerçekleşmektedir. Yusuf Has Hacib, devlet güvenliğini sağlayan bekçinin Kılıç ile Balta olduğunu belirtirken, potansiyel gücün devletin güvenliğini oluşturan önemli bir etken olduğuna da dikkat çekmektedir.¹¹

Emekli Tuğgeneral Ömer Esenyel'in “Stratejinin Öncüleri” adlı kitabında Vegetius, Roma güvenliğinin askerlerin gücüne bağlı olduğunu belirtmiştir. Vegetius'un bu doğrultuda dinamik bir askeri yapı için sürekli çalışmalar gerçekleştirdiğini, uzun süreli barışın devlet güvenliğini olumsuz etkilediğini açıklamıştır. Ömer Esenyel, Roma güvenliğini şöyle özetlemiştir:

“... Uzun süren barışın getirdiği güven onların tabiatını bozmuş askerliği bırakıp sivil işlere dönmüş ve rahatını, tembelliğini seven kişiler haline getirmiştir. Bu rahatlama sonunda, askeri disiplin zayıflamış ve zamanla tamamen unutulmuştur.”¹²

Bu açıklama doğrultusunda Roma'nın uzun süreli barış zamanının askerleri tembelliğe ittiğini ve askeri disiplini unutmalarına sebep olduğunu belirtmiş, bu duruma örnek olarak Roma'nın II. Pön savaşında Hannibal karşısında yenilmesini göstermiştir.

⁹ Sun Tzu, “Savaş Sanatı”, (çev. Sibel Özbudun, Zeynep Ataman), Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul 2005, s. 159.

¹⁰ Jhon Baylis, a.g.m. s. 77.

¹¹ Erkan Göksu, “Kutadgu Bilig'e Göre Türk Savaş Sanatı”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 5, 2009, s. 272-273.

¹² Ömer Esenyel, “Stratejinin Öncüleri”, Okyanus Yayınevi, İstanbul 2013, s. 90-91.

Çok da uzak sayılmayacak bir zamanda gerçekleşen 2. Dünya Savaşı ve bunun en etkili aktörü olan Almanya, Avrupa'da anti-semitizm'i gerekçe göstererek savaşmış olsa da aslında Avrupa'nın yer altı kaynaklarını tekelinde bulundurmak istemiştir. Bu iktisadi gerekçe, 2. Dünya Savaşı'nın oluşmasındaki en önemli sebep olmuştur. Bu doğrultuda devletler kalıcı bir barışı ne kadar çok istese de devletler için iktisadi olgular ve kıt kaynaklar savaşı her zaman ve/veya her an oluşmasına sebep olacaktır. Diğer bir sebep ise müttefik devletin düşman devlet ile istişareye girmesi, diğer bir müttefik devletin güvenliğini potansiyel olarak etkileyeceği yönündedir ki 1940 Hitler Almanya'sının Müsteşarı WEIZACKER bu durumu 24 Mart 1940 tarihinde bir rapor hazırlayarak Türkiye'ye belirtmiştir. Bu rapor, Türkiye'nin Ruslar ile görüşmesinin savaşın seyrini ve Almanya'nın güvenliğini olumsuz etkileyeceği üzerinedir.¹³

Savaşlar, çeşitli sebepler doğrultusunda kaçınılmazdır. Bu nedenle Kenneth N. Waltz "Man, The State and War a Theoretical Analysis" başlıklı eserinde savaşların nedeninin açıklanması ve devletlerin uyum içinde bir araya gelmesi gerektiğini savunmaktadır.¹⁴ Waltz'a göre yine devlet güvenlikleri veya güvensizlikleri, uluslararası sistemin yapısal sorununun bir sonucu olması sebebiyle gerçekleşmektedir.¹⁵ Hobbes, "War of All Against All" adlı eserinde, devletlerin birbirleri ile savaşmasını doğal bir sonuç ve doğanın bir kanunu olarak belirtmiştir.¹⁶

Soğuk savaş sonrasında özellikle Amerikan hegemonyası; kuvvet, irade ve moral gücüne sahip ilkeler üzerine inşa edilmiştir. 15. Yüzyıldan itibaren deniz güçlerinin etkinliği oluşurken, küresel rekabet çerçevesinde 1968 Vietnam Savaşı ile önemli bir dönüm noktasına gelinmiş ve güç algısında değişiklik olmuş, sürdürülebilir hegemonya anlayışı ABD'yi güç arayışlarına itmiştir.¹⁷ ABD ve pek çok ülke soğuk savaş sonrasında tehdidin ne olduğunu ve güvenliklerini nasıl etkileyeceklerine dair net bir tutum sergileyememiştir. Bu sebeple pek çok devlet kontrolsüz ve amaçsızca silahlanmıştır. Bu durumda özellikle Amerika ve Avrupa devletleri olası komünist tehdidine karşı bir tutum sergilerlerken 11 Eylül'de ABD'ye gerçekleştirilen saldırılar ile bu

¹³ Sezen Kılıç, "Hitler'in Gizli Dosyalarında Türkiye", İlgü Kültür Sanat Yayınevi, İstanbul 2012, s.279.

¹⁴ Kenneth N. Waltz, "Man, The State and War a Theoretical Analysis", Columbia University Press, Newyork 2001, s.2-15.

¹⁵ Jhon Baylis, a.g.m. s.72.

¹⁶ Gregory S. Kavka, "Hobbes's War of All Against All", Chicago Journals, Cilt: 93, Sayı: 2, 1985, s. 292.

¹⁷ Sait Yılmaz, "ABD İstihbarat: 1947-2013", Kripto Yayınevi, Ankara 2013, s.86-87.

devletler bir travma yaşamışlardır. 11 Eylül saldırıları sonucunda devletler güvenliklerini ve tehdit unsurlarını tekrar irdelemişlerdir.

ABD ve pek çok Avrupa devleti, yeni tehdit olgusunu radikal dinci teröristler olarak belirlemişlerdir. Diğer bir tehdit ise devletlerin birbirlerine karşı kontrespiyonaj hareketleri olmuştur. Amerikan Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA) bu tehdit unsurlarını şu şekilde açıklamaktadır:

“Terörle Mücadele, Kontre İstihbarat, Uluslararası Organize Suçlar ve Uyuşturucu Kaçakçılığı, Çevre ve Silah Kontrolü istihbarat masaları gibi çok alanlı konularda görev yapan birimler oluşturmuştur.”

Bu açıklama ile Amerika, güvenlik anlayışını yeniden revize etmiştir.¹⁸ Bu kararın belirlenmesindeki diğer bir tutum ise BUSH doktrininin etkili olduğudur. BUSH doktrinine göre savaşlar, “önalma” veya “önleme” stratejileri üzerine belirlenmektedir. 11 Eylül saldırıları ile gerçekleşen bu stratejiyi kesin bir şekilde belirten Bush, şu açıklama ile kararlılığını dünya kamuoyuna sunmuştur:

“...Terörle mücadelemiz devam edecektir. Her ulus kendi bölgesinde kararını versin. Ya bizimlesiniz ya da teröristlerlesiniz.”¹⁹

Açıklaması ile tüm dünyayı net bir karar almaya zorlarken, terör tehdidinin her an var olduğunu da tüm dünyaya hatırlatmıştır. Realist görüşün etkinliği artarken, BM gibi idealist görüşlerin sonuçları etkililiğini yitirmiş ve idealist görüşün tekrardan tartışılmasına sebep olmuştur. Örneğin, İsrail'in güvenlik anlayışı üzerine Filistin sivil halkına karadan ve havadan operasyon gerçekleştirmesi ve bu durum sonucunda Birleşmiş Milletler okulunun bombalanması konusunda Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler bu saldırıyı sadece kınamakla yetinmişlerdir.²⁰

Realist ve neorealistler geçmişte savaşların varlığını göz önüne alarak, gelecekte de savaşların kaçınılmaz gerçek olduğunu savunurlar. Bu durum için devletlerin güç arayışlarında olduğunu belirtmektedirler. Zbigniew Brzezinski “İkinci Şans” adlı eserinde Amerika'nın güç sahibi olmasının her devleti kendi tarafına çekeceğini belirtmektedir. Bu durumda, güç kazanımını etkileyen en

¹⁸ “About CIA”, Central Intelligence Agency (CIA), 19.12.2012, <https://www.cia.gov/about-cia/>

¹⁹ George W. Bush, “Address to a Joint Session of Congress and the American People” United States Capitol, Washington, D.C., 09.09.2001, <http://georgewbushwhitehouse.archives.gov/news/releases/2001/09/20010920-8.html>

²⁰ “İsrail yine BM okulunu vurdu”, Sabah, 31.07.2014, <http://www.sabah.com.tr/Dunya/2014/07/31/israil-yine-bm-okulunu-vurdu>

önemli faktör ise nükleer silahlanma olarak belirlenmiştir. Özellikle Soğuk Savaş sonunda bu tehdit ortadan kalksa da nükleer silahlanma yeni bir ivedilik kazanmıştır.²¹

Realist ve neorealistler dünyayı gördükleri gibi yorumlamaktadır. Devletler için güvenlik her zaman en önemli görev iken bunu tehdit edecek unsurlar her zaman var olacaktır. Bu doğrultuda devletlerin birbirleri ile olan ilişkisi sadece çıkara dayalı gerçekleşirken kalıcı bir barışın sağlanmasının zor olduğu belirtilmektedir. Geçmişten çıkarılan dersler bu duruma çözüm olarak gösterilen en önemli yolun “güç” arayışından geçtiğini göstermektedir.

Sonuç

Bu çalışma, devletlerin güvenlik algısında realist görüşün egemenliğini göstermeye çalışmaktadır. Nitekim savaşların kaçınılmaz olması bu durumu teyit ederken, devletlerin savaş gerekçeleri her gün bunu yinelemektedir.

Devletlerin siyasi, diplomatik ve müttefik ilişkileri, karar alıcı liderlerin tutumları güvenliklerini etkilemektedir. Kıt kaynak ve iktisadi olgular da devletleri hem savaş sebebi, hem de yer altı kaynaklara sahip olan devletlerin güvenliğini her zaman tehdit edecek durum ile karşı karşıya bırakmaktadır. Türkiye'nin doğusunda yer alan ülkelerin, petrol gibi yer altı kaynaklarında çok fazla rezerve sahip olması, Türkiye'nin batısında yer alan ülkelerin bu rezervlere sahip olamaması her zaman doğu-batı çatışmasına sebep olacaktır. Bu yaklaşım, realist yaklaşımların belirttiği hususlar çerçevesinde gerçekleşmektedir.

Devlet güvenliklerini etkileyen diğer bir durum ise terör ve buna bağlı olan radikal dinci örgütlerdir. Bu durum soğuk savaş döneminden sonra gerçekleşen 11 Eylül saldırıları ile gündeme gelmiş ve dönemin ABD Başkanı Bush ile açıklık kazanmıştır. Tehlikenin iki kutuplu devlet, komünist veya faşist hareketlerden ziyade radikal dinci terör örgütlerinden geleceği üzerine yoğunlaşmıştır.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra idealist görüş Avrupa'da hızla etkisini göstermiştir. Ancak, 11 Eylül saldırılarının gerçekleşmesi ile Avrupa devletlerince kabul gören idealist görüş, tartışılmaya başlanmıştır. Realist görüşün etkililiği 11 Eylül saldırıları ile artarken, tarihsel tecrübesi de bu duruma katkı sağlamış, 11 Eylül saldırıları ile realist görüş teyit edilmiştir. 11

²¹ Zbigniew Brzezinski, “İkinci Şans”, (çev.: Yelda Türedi), İkilap Yayınevi, İstanbul 2008, s. 40-41.

Eylül saldırıları bütün dünyada tehdit ve tehlikenin her daim var olduğunun göstergesi olmuştur.

Vegetius ve Yusuf Has Hacib devlet güvenliğinin asker, kılıç ve baltalar ile gerçekleşeceğini belirtmiştir. Dinamik ordunun her zaman tehlide karşı caydırıcılık özelliği taşıdığı özetlenmektedir.

Realist görüşün, yaygın bir görüş olmasındaki diğer bir sebep ise, pragmatist sebebi netlik kazanamamış İsrail-Filistin savaşlarıdır. Bu tür bir örnek doğrultusunda realizme göre kalıcı bir barışın sağlanması güçtür.

Devletlerde ortak amaç güvenliği sağlanmasıdır. Tehdit ve tehlikeyi önleyici yöntemlere başvurulacağı kesindir. Ancak ekonomik çıkarlar, realist yaklaşımı yumuşatan bir faktör olmuştur. Zamana ve olaylara bağlı olarak realist görüşlerin uygulanışı değişebilmektedir. Realist yaklaşımın aracı olan gücün ortaya konulması ise önlem alınmasının bir yolu olarak belirlenmiştir. Realist görüş şiddete karşı şiddet esasına dayanmaktadır. Devletlerin egemenlik, hak ve yetkilerinin kesin bir uygulamasıdır. Tehdit anında şiddet doğar. Bu tehdidin gerçekleşmesi beklenmez. Anlaşma ile sonuçlanma etkisi taşımamaktadır. Çünkü müdahale, anlaşmadan daha meşru görülmektedir.

KAYNAKÇA:

Kitap

BRZEZINSKI, Zbigniew, "İkinci Şans", (çev. Yelda Türedi), İnkılap Yayınevi, İstanbul 2008.

ESENYEL, Ömer, "Stratejinin Öncüleri", Okyanus Yayınevi, İstanbul 2013.

KILIÇ, Sezen, "Hitlerin Gizli Dosyalarında Türkiye", İlgü Kültür Sanat Yayınevi, İstanbul 2012.

MACHIAVELLI, "Askerlik Sanatı", (çev. Nazım Güvenç), Anahtar Kitapları Yayınevi, İstanbul 2002.

TZU, Sun, "Savaş Sanatı", (çev. Sibel Özbudun, Zeynep Ataman), Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul 2005.

WALTZ, Kenneth N., "Man, The State and War a Theoretical Analysis", Columbia University Press, New York, 2001.

YILMAZ, Sait, "ABD İstihbarat: 1947-2013", Kripto Yayınevi, Ankara 2013.

Sürelî Yayınlar

BAYLIS, Jhon, "Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı", **Uluslararası İlişkiler Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 18, 2008, s. 71-72.

GÖKSU, Erkan, "Kutadgu Bilig'e Göre Türk Savaş Sanatı", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 5, 2009, s. 272-273.

KAVKA, Gregory S., "Hobbes's War of All Against All", **Chicago Journals**, Cilt: 93, Sayı: 2, 1985, s.292.

Tez

CURAL Ahmet, "Bush Doktrini ve Askeri Gücün Önalcı ve Önleyici Savaş Kapsamında Kullanılması" Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2011.

İnternet Yayınları

"About CIA", Central Intelligence Agency (CIA), <https://www.cia.gov/about-cia/>, 19.12.2012.

BUSH, George W., "Address to a Joint Session of Congress and the American People" United States Capitol, Washington, D.C., <http://georgewbushwhitehouse.archives.gov/news/releases/2001/09/20010920-8.html>, 09.09.2001.

Cambridge Academic Content Dictionary, "Security", http://dictionary.cambridge.org/dictionary/american-english/security_1?q=security

"Güvenlik", Türk Dil Kurumu, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.53ec947c405869.39672886, 14.05.2014.

"Hakkımızda", Milli Güvenlik Kurulu Sekreterliği, <http://www.mgk.gov.tr/index.php/kurumsal/hakkimizda>, 14.08.2014.

"İsrail yine BM okulunu vurdu", Sabah, <http://www.sabah.com.tr/Dunya/2014/07/31/israil-yine-bm-okulunu-vurdu>, 31.07.2014.

"Vision and Mision", U.S. Defense Security Service, <http://www.dss.mil/> 15.08.2014.

Summary

This article tries to explain the concept of security in the realistic approach. Realist approach in international relations, sovereignty, war and strengthened with increasing advantage of past experiences efforts to reduce the impact of the war is to perform. The effectiveness of realism and before the 2nd World War, the Cold War and the September 11 attacks, has been a key part of modern approaches, while extensive studies on this topic today, in the past to occur at Sun Tzu, Machiavelli, Yusuf Has Hacib thinkers such as descriptions found in and have shed light on the present.

Realist views have been influential position in the understanding of state security. Realist approach in international relations, sovereignty, war and strengthened with increasing advantage of past experiences, efforts to reduce the impact of war is realized. Realist thinkers and scholars who have opinions, security threats and methods in this direction and degree of force to be applied in a systematic way to examine the issue from different perspectives and have picked up.

Fostering Speaking Strategies of ESP Students via Drama: Case Study*

H. Kübra SAYGILI**

Abstract

The purpose of this study is to examine speaking strategies of third year students in the department of Physiotherapy and Nutrition who are studying ESP (English for Specific Purpose) and help increase their speaking ability in ESP classes by using drama. It was conducted to look into the effects of drama process on the speaking abilities and strategies of ESP students in Health Science School at Hasan Kalyoncu University. It was designed as a both qualitative and quantitative method. The data was collected through percentages as a direct proportion and the content analysis by means of rubrics and reflection sheets. With the help of those instruments, the effectiveness of drama so as to promote speaking strategies of students in ESP was tested. The other aim of the study is to find out if students' speaking skill could be improved through drama to examine possible ways to promote speaking strategies of ESP students via drama and the last aim is to find out students' attitudes towards drama.

In the light of the data analysis, the result and the analysis of the reflection sheets, drama performance rubrics revealed that participants succeeded in promoting their speaking strategies.

Keywords: Speaking Strategies, Speaking Skills, ESP, Drama

Mesleki İngilizce Alan Öğrencilerin Konuşma Stratejilerini Tiyatro ile Geliştirme: Vaka Çalışması

Öz

Bu çalışmanın amacı mesleki İngilizce eğitimi alan Fizyoterapi ve Beslenme Diyetetik bölümü üçüncü sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerini incelemek ve tiyatro yöntemi kullanarak bu öğrencilerin konuşma becerilerini artırmaya yardımcı olmaktır. Bu çalışma Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nda

* This paper has prepared from author's master thesis (Promoting speaking strategies of ESP students through drama-2014)

** Lecturer, MA., İstanbul Şehir Üniversitesi, kubrasaygili@sehir.edu.tr

mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma becerileri ve stratejilerini tiyatro süreci ile birlikte etkisini incelemek için yapılmıştır. Bu çalışma hem nitel hem nicel veriler olarak tasarlanmıştır. Veriler, yüzdelik alınarak, doğru orantı ve rubric / özdeğerlendirme formları ile içerik analizi yapılarak toplanmıştır. Bu araçlar sayesinde tiyatroyun mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma stratejilerini geliştirme üzerindeki etkisi test edilmiştir. Bu çalışmanın diğer bir amacı mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma becerilerinin tiyatro ile geliştirilebileceği ve mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma stratejilerini artırmak için farklı yöntemleri denemek ve son olarak öğrencilerin tiyatroya karşı tutumunu incelemektir.

Veri analizlerinin ışığında, özdeğerlendirme formlarının ve tiyatro performans rubriklerinin sonuçları ve analizleri öğrencilerin konuşma becerilerini ve stratejilerini artırmada başarılı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Konuşma Stratejileri, Konuşma Becerileri, Mesleki İngilizce, Tiyatro

I. INTRODUCTION

1.1. Statement of the Problem:

Speaking has been quite challenging for most of the students since it is considered as a complex process. The reason for its being a complex process is the production itself. I have observed some complexities among my students especially in self-study/ pair work activities and during communicative activities while implementing in my classes. There are various deficiencies on the part of students in term of speaking English. Students have the following difficulties as far as my observations are concerned. Students do not know very well

- How to express themselves clearly and fluently.
- How to put the known information into practice in ESP classes.
- How to communicate more effectively with their classmates in ESP classes.
- How to use the known vocabulary during their daily life or in class.
- How to practice words or keep them in mind without forgetting easily.

1.2. The Purpose of Study

The purpose of this study is to examine speaking strategies of third year students in the department Physiotherapy and Nutrition, who are studying ESP and help increase students speaking strategies in ESP classes by using

drama. After observing the students who have difficulties in speaking, I decided to apply drama activities to promote speaking in ESP classes.

1.4. Research Questions

The following research questions were discussed in the study.

1. How can students' speaking strategies be promoted?
2. Does Drama help students promote their speaking strategies?
3. What are students' attitudes towards the use of drama technique as a learning tool?

2. LITERATURE REVIEW

2.1. Speaking Skills/ Strategies of Learner

Speaking plays an immense role while learning English. Students are expected to use what they have learnt from the beginning and produce great amount of information to be used. Speaking also helps learners to acquire some type certain skills. According to a reference¹, there are several soft skills which are required in these circumstances; interpersonal skills, team spirit, social grace, business etiquette, behavioral traits like attitude, motivation and time management.

The objective of teaching speaking is to make students have some outcomes, make them more aware of what they are learning and help to interact and communicate more with other people. Fang stated that "objective of English is to develop students' ability to use English in an all-round way, especially in listening and speaking so that in their future work and social interactions they will be able to exchange information effectively through both spoken and written channels."² It can be easily understood from here that learning how to produce the acquired language or the information is needed for the future actions. Communication as being the final stage of the learning process is accepted by many authors like Fang.

The most important thing is to make the students to able to use the language in a meaningful context that is to say, as mentioned above by Fang, to produce the language when needed outside of class or in social life.

¹ A. Chaturvedi, A. Yadav, S. Bajpai, "Communicative approach to soft and Hard skills" *International Journal of VSDR Business and Management Research*, 1 (1), 2001, p. 3.

² F. Fang, "A discussion on developing students' communicative competence in college English teaching in China" *Journal of Language Teaching and Research*, 1(2), 2010, p. 111.

As Oradee stated that “English teaching and learning have the goal of focusing students so that they are able use English for communication”³. It is clearly stated that speaking is the most important skill since it is the key element for communication.

Sayfa/Page | 84

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

In his research Fang, argues about the English as a communicative tool, where students can use the English knowledge, skills and cultural aspects they have learnt to communicate with people from outside which means they are using the English as a communication tool.⁴

In his argument about the ‘English as a communication tool’ Fang⁵ emphasizes that while developing or increasing learners speaking abilities, learners simultaneously develop their listening skills and also gain confidence during the process of communication. According to his statement, it can be understood that in order to increase the speaking skills, learner should have a good listening skill. These two terms are integrated with each other since they both mean the same thing.

There are various speaking strategies that had been categorized by many different researchers. In one of the ESOL Teaching Skills Task Book⁶ Author categorized the speaking strategies as below;

1. Turn Taking: Signaling that you have finished speaking or knowing when and how to get into a conversation.
2. Repair: Correcting yourself when you speak, or rephrasing something when you feel the person you are talking to hasn’t understood.
3. Seeking Clarification: Asking the person you are speaking to explain something you have said.
4. Feedback: Using small words or sounds to indicate to the speaker that you are listening to what they are saying.

³ T. Oradee, “Developing speaking skills using three communicative activities (discussion, problem-solving and role-playing)”. *International Journal of Social Science and Humanity*, Vol 2, No 6, 2012, p. 553.

⁴ F. Fang, “A discussion on developing students’ communicative competence in college English teaching in China” *Journal of Language Teaching and Research*, 1(2), 2010, p. 112.

⁵ F. Fang, “A discussion on developing students’ communicative competence in college English teaching in China” *Journal of Language Teaching and Research*, 1(2), 2010, p. 112.

⁶ Esol Teaching Skills Taskbook, “Speaking 2: Strategies” Feb 14 2014, Retrieved from Languages International Website: <http://www.languages.ac.nz/teacher-training/esol-teaching-skills-task-book/table-of-contents-and-resources/>

5. Boundary or transition marking: Indicating that you have finished talking about a topic and perhaps also showing that you are about to introduce a new topic into conversation.

6. Paralinguistic device: Using things like body language, gesture and eye contact to send a message to the person you are speaking to.

2.2. Drama and Benefits of Drama in Language Classes

Drama is a perfect tool in language learning. It plays a crucial role in order to make students participate in a more communicative context. As the author of *Drama-In-Education and Its Effectiveness in English Second/Foreign Language Classes* who is Athimoolam, cited in Landy improvisation as an unscripted, unrehearsed, spontaneous set of actions in response to minimal directions from a leader, usually including statements of whom one is, where one is and what one is doing there. The focus is thus on identifying with characters, enacting roles and entering into inner experience of imagination and fantasy.⁷

As Landy (1982) clearly points out above improvisation gives students chance to use their own imagination that is to say act out their own characters that they have created in their mind. He supports the idea of unrehearsed actions since he believes that it will more beneficial for students to be ready at any time instead of reading scripts from the ready written forms. Another important issue that should be taken into account is the importance of drama in different aspects.

As Davies, mentioned⁸ "Drama activities could probably be used in any or all stages of the lesson". Here he focused on the importance of drama by mentioning its usage in all stages.

It has other benefits as well. It can be used of course but it has some problems as well. Sam stated that:

However, it should not be used in isolation but should be used in an integrated approach for language teaching. It should not be treated as a 'last

⁷ L. Athimoolam, "Drama-in-education and its effectiveness in English/ Second/ Foreign Language classes" Retrieved from Online Website http://www.unioldenburg.de/zsn/download/Logan_Chennai_Conference.pdf, 2014, p. 6.

⁸ P. Davies, "The use of Drama in English Language Teaching" *TESLCanada Journal/ Revue TESL du Canada*, 8 (1), 1990, p. 88.

resort' when all else fails. It should be part and parcel of the communicative classroom methodology in teaching English as a second language.⁹

It is clear from this sentence that it should be the part of both communicative tasks and skills. Here we can perceive the prominence of the integrated approach. Great deal of things have been said about this subject which mentions the importance of integrated skills.

Drama enables great deal of advantages to students in many ways. In one of the articles named as 'Applying Drama Techniques in Teaching English in Iran' by Moghaddas, and Ghafarinia, cited in Holden, mention the importance of some diverse activities in speaking: "Drama here means any practical and educational activity which stimulates the use of language in everyday life and involves some amount of imaginary situation".¹⁰

Here it is perfectly mentioned above that drama not only improves the physical and communication skills of the students but also critical thinking, problem solving and creative thinking skills which aims to increase the certain type of EQ levels of the students.

Drama gives students more motivation, entertainment, fun and other different opportunities to express themselves freely while acting out. As Moghaddas, and Ghafarinia, cited in Desiatova outlined some benefits of using drama in the language classrooms as follows:

It causes learners in using the language for genuine communication and real life purposes. It makes language learning and active, motivating, experiences. It gives confidence and self esteem to learners in using the language spontaneously. It brings the real world into the classroom. It helps the students in acquiring the language through play, make-believe and meaningful interaction. It makes the learning items memorable through direct experiences affects emotion with different learning styles. When dramatizing students make use of all the appropriate channels. It stimulates learners' intellect and imagination. It develops students' ability to emphasize with others and become better communicators. It helps learners in acquiring the language by focusing on the message not the form of their utterance.¹¹

⁹ W. Sam, "Drama in Teaching English as a Second Language Communicative Approach", *The English Teacher*, Vol 19, 1990, p. 10.

¹⁰ B. Moghadas, "Applying drama techniques in teaching English in Iran", *International Journal of Social Science and Interdisciplinary Research*, Vol.1, Issue 9, 2012, p.24.

¹¹ B. Moghadas, "Applying drama techniques in teaching English in Iran", *International Journal of Social Science and Interdisciplinary Research*, Vol.1, Issue 9, 2012, p.26.

As it is agreed by many researches purpose of drama in education is the best of increasing the communication between students.

2.3. English for Specific Purposes

English for specific purposes is a special area of English teaching which is integrated into technical grammar usage. ESP is really difficult and challenging for students since it requires learner to have great deal of vocabulary.

As Erfan, stated that "Visual aids and pictorial schemata might remove the strictness and inflexibility of the current ESP books and allow students, as one important side of ESP instructional transition, to engage more actively. He also mentioned the importance of using visuals in teaching ESP."¹²

Bojovic, defined the ESP with a question which is "Why does this learner need to learn a foreign language?" and answered by expanding the aim of the ESP. Author mentioned the importance and the necessity of the ESP by defining the term of ESP; to meet specific needs of the learner.¹³

According to Hutchinson and Waters¹⁴ "ESP is an approach to language teaching in which all decisions as to content and method are based on the learner's reason for learning."

It can be understood that ESP is based on the learner's reason for learning. Another definition also talks about special requirements for the definition of ESP.

As Minaabad, and Khoshkholgh, stated "ESP is a kind of English teaching/learning approach which is designed to meet the students' specific requirements at a tertiary level or vocational/occupational institutions".¹⁵

¹² M. S. Erfani, "Pictures Speak Louder Than Words in ESP, Too!", *Journal of Canadian Center of Science and Education*, 5(8), 2012, p.164-169, doi:10.5539/elt.v5n8

¹³ M. Bojović, "Teaching Foreign Language for Specific Purposes: Teacher Development" Association of Teacher Education in Europe, 31st Annual ATEE Conference. Retrieved from Online Website: April 8, 2012 from <http://www.pef.uni-lj.si/>, 2006, p. 487.

¹⁴ T. Hutchinson, & A. Waters, *English for Specific Purposes: A learning centered approach*. Cambridge: Cambridge University Press. 1987, p.19

¹⁵ M. Minaabad, & F. Khoshkholgh, "Investigating the Effect of Genre-Based Pedagogy on English for Specific Purpose Learners' Reading Comprehension" *World Applied Sciences Journal*, 18 (2) 2012, p. 251, ISSN 1818-4952.

Many different definitions are made to explain the term ESP. For instance Hutchinson and Waters (1987) provided three reasons for the emergence of ESP: demand in the new world, revolution in linguistics, and new focus on learners.

Sayfa/Page | 88

İGÜSBD

Cilt: 2 Sayı: 2

Ekim /

October 2015

In their research Day and Krzanowski,¹⁶ defined ESP as “the P in ESP is always a Professional purpose a set of skills that learners currently need in their work or will need in their Professional careers”. They also argued about the question of ‘Who needs ESP?’ and come up with different ideas by using the term called ‘tailored to their needs’ and its subbranches ESAP (English for Specific Academic Purposes) and EGAP (English for General Academic Purposes)

Another crucial issue mentioned by Day and Krzanowski,¹⁷ is the knowledge of ESP teachers. They identified the three key strategies of ESP teachers which are; honesty and openness, preparation and confidence.

As has been mentioned by Coppolino and Cianflone ESP teacher has to provide instruction related to future academic studies and workplace requirements to be used by learners for accessing, saying, foreign literature or to be used after graduation for the profession.¹⁸

As Tarnopolsky, argued “In ESP it is certainly professionally meaningful information that is researched. Such research becomes the basis for developing professionally oriented information research skills, as well as the skills of self-teaching in the field of professional activities”.¹⁹

According to Master, “First focus of ESP was on lexis. This idea was that normal ESL (English as a Second Language) materials would be used, but that subject specific lexical items would be substituted for more general terms”.²⁰

¹⁶ J. Day & M. Krzanowski, “Teaching English for Specific Purposes: *An Introduction*”, Cambridge University Press, 5, 2011, p. 5

¹⁷ J. Day & M. Krzanowski, “Teaching English for Specific Purposes: *An Introduction*”, Cambridge University Press, 2011, p. 7.

¹⁸ R. Coppolino & E. Cianflone “English for specific purposes and content teacher collaboration: Report on a pilot Project” *English for specific purposes issue*, 3 (24), 2009, p. 2-3.

¹⁹ O. Tarnopolsky, “Developing ESP Students English Speaking, Reading, Listening, and Writing Skills In Internet-Assisted Project Work”, *The Journal of Teaching English For Specific And Academic Purposes*. 1(1), 2013, p.11.

²⁰ P. Master, “Responses to English for specific purposes” *Washington, DC: Bureau of Educational and Cultural Affairs. Ed.* (2000), 1985, p. 17.

3. METHODOLOGY

3.1. Research Design

This study was designed as a case study. It was conducted to look into the effects of drama process on the speaking abilities and strategies of ESP students in Health Science School at Hasan Kalyoncu University. It was designed as a both qualitative and quantitative study. The data was collected through percentages as a direct proportion and the content analysis was done to analyze interviews and rubrics and reflection sheets were used. In other words, with the help of some instruments, the effectiveness of drama so as to promote speaking strategies of students in ESP was tested.

3.2. Participants and Setting

This study aimed to help the students in Hasan Kalyoncu University studying in Nutrition/Dietetic and Physiotherapy/Rehabilitation Departments to promote their speaking strategies with the help of drama in ESP class. I have been teaching ESP to Health Sciences for 3 years. Therefore I decided to conduct my study on Health Sciences students who are mostly from Nutrition & Dietetic and Physiotherapy & Rehabilitation Departments. This study was conducted with 13 pre-intermediate health sciences students with the targeted vocabulary items taken from the book assigned to be used in the department of Health Sciences.

A drama script with the targeted Health lexis in it was implemented. The students had never taken a drama course before. For speaking set I decided to use the room called 'American Room' designed to have the speaking lesson in order to make students get far from the traditional classroom atmosphere.

The American room is a place where there are lots of cushion seats on the floor, colorful carpets and walls with attractive posters about America and the closets full of materials such as DVDs and movies. It is designed as similar to the classroom used for applying Lazonov's methodology; suggestopedia.

3.3. Instruments

In this study four types of instruments, Reflection Sheet, Speaking Rubric, Weekly Reflection Sheet, and Drama Performance Rubric were used.

3.4. Procedure for Data Collection

Two departments were chosen from Health Science which has an ESP lesson on the curriculum. I have 13 students who have been learning English for three years. At the beginning of the study, both Speaking Rubric and Reflection sheet were given to students so as to check out their ideas and understand their perception toward speaking lesson. These two were given before applying drama in the lesson. After distributing the sheets to students, they completed the Reflection Sheet with their own sentences. These reflection sheets helped a lot in terms of expressing themselves more freely to find out the weaknesses of students. Speaking Rubric which consisted of scored items was also completed by students at the beginning of the first week.

The items of the Speaking Rubric and the sentences of the Reflection Sheet were adapted by taking the needs of ESP students into consideration.

In the second phase, which was the second week, students were given a drama script written by taking all the ESP vocabulary items into consideration. A drama script was given to students and roles were distributed to each student. The characters and the summary of drama were discussed. Participants were also informed about the name of the characters, their analyses and playwright.

In the third phase, which was the third week, drama was practiced by students by taking the Drama Performance Rubric items into consideration. It lasted for half an hour. Through the regular use of Weekly Reflection Sheet and Drama Performance Rubric, they got accustomed to acting out strategies.

The Weekly Reflection Sheet was given to students at the end of the lesson. Students were required to complete the sentences according to what they learnt, liked or disliked. When sheets were completed, Drama Performance Rubrics were given to them so as to evaluate their own acting process.

After six weeks of training, students were expected to improve their speaking skills and strategies as measured by the Weekly Reflection Sheet. Participants would also improve the habit of using reflection sheet and develop a positive attitude toward speaking strategies.

Additionally, some comment parts which included blanks had been added and participants were asked to comment on them.

In the fourth week, drama was acted out again by students for half an hour. At the end of the acting out process, they were given Weekly Reflection Sheet and Drama Performance Rubric in order to evaluate their process. This acting out process lasted for six weeks.

In the last week the same Speaking Rubric and Reflection Sheet the ones which were implemented at the beginning of the study were given to students again.

Lastly all the data obtained from participants score from the Speaking Rubric and Reflection Sheet were observed and analyzed. Later on the first week's results were compared with the sixth week results.

3.5. Data Analysis

In order to determine both the short and long term effects of Drama on speaking skills of Health Sciences students, Reflection Sheet, Weekly Reflection Sheet, Drama Performance Rubric were applied to participants before implementing drama in class. As the data were gathered via Rubrics and Reflection Sheet both qualitative and quantitative research analysis techniques were used.

Descriptive Research design was used to analyze the data gathered from the results. Descriptive Statistics such as average and percentages were analyzed step by step.

Content analysis was used on the qualitative data (Reflection Sheet) by adding my own comments as well through analyzing each student's comments. Also extra explanation and comments were involved so as to see the effects of drama technique and their ideas about having received such technique. Finally for the Speaking Scale the mean of the scores giving by both teacher and student are calculated and evaluated in order to see the improvement and differences between scores.

Lastly, for the Drama Performance Rubric which was completed every week both by teacher and student's mean of the scores from the Rubric was calculated and evaluated. The data obtained through the Reflection Sheets and Weekly Reflection Sheet were examined in a detailed way in order to percept whether the use of drama helped to improve speaking strategies of students or not.

4. FINDINGS AND DISCUSSIONS

4.1. Introduction

This chapter aims to present the analysis and the discussion of the data as follows;

- 1) The analysis and the discussion of the data obtained by (First Time) Speaking Rubric
- 2) The analysis and the discussion of the data obtained by (First Time) Reflection Sheet
- 3) The analysis and the discussion of the data obtained by Weekly Reflection Sheet
- 4) The analysis and the discussion of the data obtained by Drama Performance Rubric
- 5) The analysis and the discussion of the data obtained by (Second Time) Speaking Rubric
- 6) The analysis and the discussion of the data obtained by (Second Time) Reflection Sheet

4.2. The Analysis of the Speaking Rubric

Table 1. Scores Obtained from Speaking Rubric

	Self Assessment_/25	Teacher Assessment_/25
STD1(Student)	11	10
STD2	12	11
STD3	10	9
STD4	11	10
STD5	10	9
STD6	9	8
STD7	10	9
STD8	11	10
STD9	10	9
STD10	9	8
STD11	13	12
STD12	8	7
STD13	7	6

Table 1 shows the results and the scores of the Speaking Rubric obtained by both participants and the teacher.

This section consists of two sub-parts aiming to see the ideas of students about speaking, whether they consider their speaking skills adequate to participate in ESP classes or not.

If they have any problems and If they do what kind of problems do they encounter?

In the first week Speaking Rubric was given to participants. It was both evaluated by the teacher and the students.

The obtained data was analyzed through direct proportion and result was calculated in terms of percentages. As seen in Table 1 and 2 there is no significant difference in the scores of the both teacher and the students.

Table 2. Percentage of the Scores

	Self Assessment	Teacher Assessment
Percentage (%)	40.30 %	36.30 %

The table shows that students' attitude toward speaking is 40,30 %and teachers' score for the participants is 36,30%.

4.3. The Analysis of the Reflection Sheet given at the beginning

Reflection sheet that aimed to seek students' perception about speaking was given to 13 students who currently study Physiotherapy and Nutrition departments in Hasan Kalyoncu University at the beginning of the training.

4.3.1. The Analysis of the Reflection Sheet given First week

STD1:

What I like most about speaking is chatting and meeting people from other countries.

What I dislike about speaking is misunderstanding of people.

Before I start speaking I feel anxious and stressed

While I start speaking I feel disappointed

I don't have enough health vocabulary

I find my sentence structure not enough

I would like to chat more with foreigners

As it is quite obvious, data collected from him was quite negative since he used the words anxious, stressed, and disappointed. It wasn't difficult to realize that he had difficulty in speaking in terms of vocabulary and grammar.

Student mentioned that he feels anxious and stressed. STD1 also feels disappointed because of his mistakes.

STD 2:

What I like most about speaking is listening to what other people say.

Before I start speaking I feel excited

While I start speaking I feel sad

I don't have enough health vocabulary

I find my sentence structure (grammar) insufficient

I would like to watch movie without subtitle

Here student expressed that he did not want to use speaking in ESP lessons, but in his daily life as well. This could be easily understood that his vocabulary knowledge on health science may seem to be confusing for STD2

STD 3:

What I like most about speaking is meeting and talking to new people from other countries.

Before I start speaking I feel bad.

While I start speaking I am nervous.

I don't have enough good book to practice speaking

I find my sentence structure not enough.

I would like to speak like a native speaker.

As it is clearly mentioned above, STD 3 does not have good sources of material so as to practice speaking. While STD 3 starts to speak English he becomes nervous and extremely bad. It can also be said that he has some listening problems since he has problem in understanding people while having conversation with them.

4.4. The Analysis of Weekly Reflection Sheet

4.4.1 The Analysis of the Reflection Sheet given Second week

STD 1:

This week I studied/ learned sharing the roles with classmates. I learn some new vocabulary, arrange, leaflet, breathing, statement

This week I made these mistakes; reading the text in a wrong way

I tried to fix the mistakes by reading script loud at home

My difficulties are in pronunciation

I would like to work on listening myself while speaking

What I liked about drama is fun

Data collected from him was a little bit insufficient since it did not involve many explanatory sentences. Student mentioned that his/her main

problem was pronunciation. He went home after school and made some practice by reading the script loudly so as to have an idea of how it sounds like.

STD2, STD 3, STD 5:

This week I studied/ learned sharing the roles with classmates. I learnt some new vocabulary; candidate, urgent, consider

This week I made these mistakes; translating the text in my own language

I tried to fix the mistakes by doing more practice in reading the text

My difficulties are in understanding the text the drama script.

What I liked about drama is, it is enjoyable, freestyle and fun.

Here student mentioned that he/she had a problem translating the script, what we understand from here is that, this student tried to translate the script into Turkish in order to understand it. That might have caused a problem since Turkish and English are not similar. Student liked it since the text is related with their area. It is easy to perceive that they liked drama since the words such as 'enjoyable, freestyle and fun' are used.

4.4.2 The Analysis of the Reflection Sheet given Third Week

STD1, STD 3:

This week I studied/ learned lots of unknown vocabulary like appointment, competition

This week I made these mistakes; acting, posture

I tried to fix the mistakes observing the way my other friends acted

My difficulties are in forgetting the pronunciation

I would like to work on memorization and pronunciation

These two students had some problems related to skills in terms of posture and the way they act in classroom. They also mentioned their weaknesses in drama performance rubric as well. What they had confused during acting process is the pronunciation. These two students had confusion of the pronunciation of the words while acting. They observed their classmates and tried to practice the pronunciation of the words when the lesson is finished.

STD2:

This week I studied/ learned some new vocabulary like competition and appointment,

This week I made these mistakes; speaking in front of class,

I tried to fix the mistakes by reading script more with my role friend,

My difficulties are in memorization,

I would like to work on memorization,

This is clearly mentioned in the sentences above that STD 2 had some memory problem that is to say remembering his/her lines during the acting process.

Sayfa/Page | 96

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

4.4.3 The Analysis of the Reflection Sheet given Fourth Week

STD 1, STD 4, STD 10, STD 12:

This week I studied/ learned some new vocabulary like hydrotorax, Nausae

*This week I made these mistakes; pronunciation of the new vocabulary
I tried to fix the mistakes by checking the pronunciation from internet*

I would like to work on fluency

What I liked about drama is it's real

This is clearly indicated from students' sentence that, they have improved in terms of both acting skills and speaking strategies. They didn't mention about any difficulties because they were confident enough to act when compared to first week.

Some unknown vocabulary might have had bad effect on them since ESP terms are difficult to pronounce.

4.4.4. The Analysis of the Reflection Sheet given Fifth Week

STD 1, STD 10, STD 6:

*This week I studied/ learned some new vocabulary like **passed away, pulse rate***

I would like to work on practicing with my classmates in the dormitory

What I liked about drama is motivating becomes more entertaining every week

As for the fifth week, students had no difficulties or struggle with anything. This is probably due to the getting used to the drama process gradually. This week they were more relaxed and fluent. The number of the unknown vocabulary decreased and this made them even more relieved while speaking.

STD 4:

*This week I studied/ learned some new vocabulary like **appreciate, refuse***

I would like to work on fluency and speed of speech

What I liked about drama is motivating

Here student expressed that he liked the drama process. Student didn't write anything about the difficulty he or she had or any problem that occurred in class.

As seen obviously STD 4 wanted to speak faster, the reason why student could not do so is may be due to lack of unknown words or being attached to the written text instead of improvisation.

5. Analysis of Drama Performance Rubric

Table 3. Analysis of Drama Performance Rubric

WEEKS	Self Score_/20				Teacher Score_/20			
	2nd	3rd	4th	5th	2nd	3rd	4th	5th
STD1	9	12	13	15	8	11	12	14
STD2	10	11	14	16	9	10	13	15
STD3	8	10	14	17	7	9	13	17
STD4	7	9	11	13	6	8	11	12
STD5	10	12	13	15	9	11	12	14
STD6	11	12	13	14	10	11	12	13
STD7	12	14	15	17	11	13	14	16
STD8	9	11	13	15	8	10	12	14
STD9	9	10	12	14	8	9	11	13
STD10	11	13	16	18	10	12	14	16
STD11	14	16	18	19	13	15	17	18
STD12	10	14	17	18	9	13	16	17
STD13	8	11	13	17	7	9	12	15

Table 3 shows the results and the scores of the Drama Performance Rubric obtained by both participants and the teacher.

The obtained data is analyzed through direct proportion and result is calculated in terms of both average and percentage. As seen in Table 3 there is no significant difference between the scores of the teacher and the students. The percentage on the table 3 shows that there is slight increase in the percentage.

4.5.1. Analysis of Drama Performance Rubric and comparison in terms of weeks in percentages

Table 4. Analysis of Drama Performance Rubric and comparison in terms of weeks in percentages

	Self Score/ 20	Teacher Score/ 20
Second Week	9.84 - 49.23 %	8.84 - 44.23 %
Third Week	11.92 - 59.61 %	10.84 - 54.23 %
Fourth Week	12.23 - 61.15 %	13 - 65 %
Fifth Week	16 - 80 %	14.92 - 74.61 %

Table 4 indicates that there is an increase in every week. Second week student scored themselves as 9.24 out of 20 which is equal to 49.23% when calculated as a percentage. In the third week as it is obvious from table it increased to 11.92 out of 20 which is 59.61% as a percentage. When we look at the fourth week we can easily realize that there is a dramatic increase in the scores. It is scored as 12.23 out of 20 which is equal to 61.15% as a percentage.

As for the last week data obtained from students was 16 out of 20 which is equal to 80% as a percentage. There is a slight chance of the scores when compared to second week therefore this shows that student improved their ability of acting that is to say drama performance skills. The results could be seen easily from the scores that there is a great deal of increase in terms of acting skills.

Teacher scored students as 8.84 out of 20 which is equal to 44.23% as a percentage in the second week. It is really clearly from the table that there has been an increase in the scores that is to say it increased to 10.40 out of 20 which is equal to 54.23% as a percentage. When the third week's data is analyzed, it can be clearly understood that there has been a dramatic change in student's drama performance skills. It increased to 13 out of 20 which is equal to 65 as a percentage. As for the final week score given by teacher is calculated as 14.92 out of 20 which is equal to 74.61% as a percentage.

What we can state from is that there has been a dramatic increase in terms of drama performance skills of the students per week. It was 49.23% at the first week and it increased to 80% by means of students score, when it is looked at the teacher's score it was 44.23% at the beginning of the week and it increased to 74.61% It is obviously seen that there is an increase in their drama performance skills.

4.6. Analysis of Reflection Sheet given at the end

4.6.1 The Analysis of the Reflection Sheet given Sixth Week

STD1:

What I like most about speaking is chatting and meeting people from other countries.

What I dislike about speaking is misunderstanding of people

Before I start speaking I feel happy and not stressed

While I start speaking I feel relaxed

I find my sentence structure good enough to speak

I would like to chat more with foreigners

Data collected from him/her was quite negative at the beginning but at the end of the sixth week. It was not difficult to realize that he had no difficulty in speaking in terms of vocabulary and grammar. Student mentioned that he feels happy and not stressed where as he felt anxious and stressed at the beginning of the week. Student also feels relaxed during speech. STD 1 expressed that he/she find sentence structure good enough to communicate with others.

STD 2:

What I like most about speaking is listening to what other people say.

Before I start speaking I feel confident

While I start speaking I feel happy

I find my sentence structure (grammar) sufficient

I would like to watch movie without subtitle

Here student expressed that, he wanted to use the speaking not only in ESP lesson but also in his daily life as well. It can be deduced from his last sentence 'I would like to watch movie without subtitle.

This can be easily understood that health vocabulary knowledge of STD 2 seems enough to communicate and participate in class where as it was the opposite in the first week. STD 2 mentioned that he/she was confident and happy to be in drama process.

4.7. Analysis of Speaking Rubric

Table 5. Scores Obtained from Speaking Rubric

	Self Assessment_/25	Teacher Assessment_/25
STD1	18	17
STD2	19	18
STD3	15	14
STD4	16	15
STD5	15	14
STD6	17	16
STD7	16	15
STD8	19	18
STD9	17	17
STD10	15	14
STD11	21	20
STD12	14	13
STD13	13	12

Table 5 shows the results and the scores of the Speaking Rubric obtained by both participants and the teacher.

The obtained data is analyzed through direct proportion and result is calculated in terms of percentage.

Table 6. Percentage of the Scores

	Self Assessment	Teacher Assessment
Percentage (%)	70.46 %	62.15 %

The table shows students' attitude toward speaking is 70.46% and teachers' score for the participants is 62.15%.

The obtained data is analyzed through direct proportion and result is calculated in terms of percentage. As seen in Table 6 there is no significant difference in the scores of the both teacher and the students.

4.8. Comparison of the First Week and the Sixth (Last) Week

Table 7. Comparison of Scores

	Self Assessment	Teacher Assessment
First Week	40,30%	36,30%
Last Week	70,46%	62,15%

The data obtained from both students and teacher for the first week indicates that there has been a great deal of increase on the 'students' attitude toward speaking. Participant scored themselves as 40.30% in average for the first week where as it increased to %70,46 at the end of the sixth week. It can be said that applying drama techniques to ESP students helped them to improve and promote their speaking strategies.

When analyzed in terms of teacher assessment, however first week's score was %36.30 before applying drama to ESP students, it moved up to 62.15 % in the last week. Therefore applying drama to ESP students has been found to be highly prominent for the improvement and promoting of the speaking strategies of students.

Based on the data analyzed in this study, reader can conclude that drama had a great and effective impact on ESP students in terms of their speaking abilities. Drawings from the findings of the study, it could be concluded that drama can be considered as a perfect tool so as to promote speaking skill and strategies of ESP student.

5. CONCLUSION

5.1. Summary of the Study

This study attempted to identify the different ways of promoting speaking strategies of students who have been taught ESP for two years in Health Sciences at Hasan Kalyoncu University. In other words, the case study was designed to investigate the speaking strategies of a selected group of students concerning drama.

Furthermore, this study explored how the speaking strategies of ESP students can be promoted through drama.

This study involved 13 pre-intermediate English level participants, attending the Physiotherapy and Nutrition and Dietetic departments of Hasan Kalyoncu University.

The following research questions were investigated.

- 1) How can students' speaking strategies be promoted?
- 2) Does Drama help students promote their speaking strategies?
- 3) What are students' attitudes towards the use of drama technique as a leaning tool?

Reflection sheets were the vital instruments which were used to collect data about students' feelings, ideas and the extra comments about the speaking and drama. Reflection Sheet sentences were incomplete which required students to complete those sentences by their own ideas and sentences. Drama performance rubric was also conducted every week which allowed participants to describe their weakness and strengths. Drama performance rubric also gave them opportunity to express themselves without dealing with other students.

There were two types reflection sheets used. The first type of reflection sheet was implemented at the beginning and at the end of the week however the second one was applied every week. The content analysis was done so as to analyze the reflection sheets. Each sentence in the reflection sheet aimed to investigate the problems. Furthermore, speaking attitude rubric, which was implemented both at the beginning of the study and at the end of the study, were analyzed through percentages.

Data results which were collected from the students' reflection sheet and drama performance rubric were analyzed and compared every week

5.2. Does drama help students promote their speaking strategies?

In the light of the data analysis, the result and the analysis of the reflection sheets, drama performance rubrics revealed that participants succeeded in promoting their speaking strategies. The drama itself and the script that involved many lexis related to Health Sciences enabled students to understand the targeted words in a more meaningful way with the help of the drama.

All participants stated the importance of drama in sense of promoting their speaking strategies. According to results, all participants mentioned about the power of Drama in terms of both educational and fun aspects. Participants stressed that they have understood the complicated unknown vocabulary by acting them via drama.

In addition to learning and promoting speaking strategies, participants' data analysis from weekly reflection sheet and drama performance rubric indicated that learners had fun during the speaking process since they have used visual things like their costumes, facial expressions of the characters.

At the end of the drama process that lasted for 6 weeks participants were more able to pay attention what other people said thanks to drama. They were more relaxed and less confused during speaking in terms of the sentence

structures, vocabulary. Results also indicated that participants made fewer mistakes in every following week since practice made them have more self confidence.

On the other hand, participants lowered their emotional barriers towards speaking with the help of drama since the atmosphere where the drama took place and the script which was related to their future job and ESP course seemed entertaining to them. Data obtained from participants indicated that during the drama process there has been a dramatic change on concentrating more to speaking, eliminating frequency made mistakes, accurate fluency and so on. Participants were able to focus more on different speaking strategies with their classmates.

However, promoting speaking strategies through drama seemed little bit challenging for most of the participant; they were able to adapt themselves more into drama as the week passed. Participants became perfect in acting and speaking without any hesitation since practice made them perfect.

REFERENCES

- ATHIEMOOLAM, L. "Drama-in-education and its effectiveness in English/ Second/ Foreign Language classes" Retrieved from Online Website http://www.unioldenburg.de/zsn/download/Logan_Chennai_Conference.pdf 2014, p. 6.
- BOJOVIĆ, M. "Teaching Foreign Language for Specific Purposes: Teacher Development" Association of Teacher Education in Europe, 31st Annual ATEE Conference. Retrieved from Online Website: April 8, 2012 from <http://www.pef.uni-lj.si/>, 2006, p. 487.
- CHATURVEDI, A., YADAV, A. & BAJPAI S. "Communicative approach to soft and hard skills" *International Journal of VSDR Business and Management Research*, 1(1), 2001, p. 3.
- COPPOLINO, R. & CIANFLONE E. "English for specific purposes and content teacher collaboration: Report on a pilot Project" *English for specific purposes issue* , 3(24), 2009, p. 2-3.
- DAY, J., & KRZANOWSKI, M. *Teaching English for Specific Purposes: An Introduction*. Cambridge University Press, 2011.
- DAVIES, P. "The use of Drama in English Language Teaching" *TESL Canada Journal/ Revue TESL duCanada*, 8(1), 1990, p. 88.
- Drama Performance Rubric Retrieved from Quick Books DocStoc: <http://www.docstoc.com/docs/116772012/Drama-Performance-Rubric> (2014, Oct 8).

Esol Teaching Skills Taskbook, "Speaking 2: Strategies" Retrieved from Languages International Website: <http://www.languages.ac.nz/teacher-training/esol-teaching-skills-task-book/table-of-contents-and-resources/> Feb 14, 2014.

ERFANI, M. S. "Pictures Speak Louder Than Words in ESP, Too!", *Journal of Canadian Center of Science and Education*, 5(8), 2012, pp. 164-169. doi:10.5539/elt.v5n8

FANG, F. "A discussion on developing students' communicative competence in college English teaching in China" *Journal of Language Teaching and Research*, 1(2), 2010, p. 111-112. doi:10.4304/jltr.1.2.

HUTCHINSON, T. & WATERS, A. *English for Specific Purposes: A learning centered approach*. Cambridge: Cambridge University Press. 1987, p.19

MASTER, P. "Responses to English for specific purposes" *Washington, DC: Bureau of Educational and Cultural Affairs. Ed.* (2000), 1985, p. 17.

MINAABAD, M. & KHOSHKHOLGH, F. "Investigating the Effect of Genre-Based Pedagogy on English for Specific Purpose Learners' Reading Comprehension" *World Applied Sciences Journal*, 18 (2) 2012, p. 251, ISSN 1818-4952, doi: 10.5829/idosi.wasj.2012.18.02.487

MOGHADAS, B. "Applying drama techniques in teaching English in Iran", *International Journal of Social Science and Interdisciplinary Research*, Vol.1, Issue 9, 2012, p.24.

SAM, W. "Drama in Teaching English as a Second Language Communicative Approach", *The English Teacher*, Vol 19, 1990, p. 10.

TARNOPOLSKY, O. "Developing ESP Students English Speaking, Reading, Listening, And Writing Skills In Internet-Assisted Project Work", *The Journal of Teaching English For Specific And Academic Purposes*. 1(1), 2013, p.11.

Özet

Bu çalışmanın amacı mesleki İngilizce eğitimi alan Fizyoterapi ve Beslenme Diyetetik bölümü üçüncü sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerini incelemek ve tiyatro yöntemi kullanarak bu öğrencilerin konuşma becerilerini artırmaya yardımcı olmaktır. Aynı zamanda bu çalışma Hasan Kalyoncu Üniversitesinde iki yıl boyunca mesleki İngilizce alan bölüm öğrencilerinin konuşma stratejilerini arttırmaya yönelik çeşitli yöntemler aramaya yöneliktir. Diğer bir ifadeyle bu çalışma seçilen bir grup öğrencinin tiyatro yöntemi kullanarak konuşma stratejilerini arttırmaya yönelik yöntemler araştırmaya dayanır.

Ayrıca bu öğrencilerin edindiği konuşma stratejilerine de değinilmiştir. Bu çalışmaya Beslenme Diyetetik, Fizyoterapi bölmlerinde okuyan toplamda 13 öğrenci katılmıştır. Aşağıdaki sorunsallar incelenerek cevap bulmaya çalışılmıştır.

- 1. Öğrencilerin konuşma stratejileri nasıl arttırılır?*
- 2. Tiyatro öğrencilerin konuşma stratejilerini arttırmaya yardımcı olur mu?*
- 3. Öğrencilerin bir öğrenme aracı olan tiyatroya karşı tutumları nelerdir?*

Bu çalışma Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nda mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma becerileri ve stratejilerini tiyatro süreci ile birlikte etkisini incelemek için yapılmıştır. Bu çalışma hem nitel hem nicel veriler olarak tasarlanmıştır. Veriler yüzdelik alınarak, doğru orantı ve rubrik/ özdeğerlendirme formları ile içerik analizi yapılarak toplanmıştır. Bu araçlar sayesinde tiyatronun mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma stratejilerini geliştirme üzerindeki etkisi test edilmiştir. Bu çalışmanın diğer bir amacı yukarıda değinildiği üzere mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma becerilerinin tiyatro ile geliştirilebileceği ve mesleki İngilizce alan öğrencilerin konuşma stratejilerini arttırmak için farklı yöntemleri denemek ve son olarak öğrencilerin tiyatroya karşı tutumunu incelemektir.

Veri analizlerinin ışığında, özdeğerlendirme formlarının ve tiyatro performans rubriklerinin sonuçları ve analizleri öğrencilerin konuşma becerilerini ve stratejilerini arttırmada başarılı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

APPENDICES

Appendix 1: Reflection Sheet

Name of the Student:

Sayfa/Page | 106

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

- What I like most about speaking is

- What I dislike most about speaking is

- Before I start speaking I feel

- While I start speaking I feel

- I don't have enough

- I find my sentence structure (Vocabulary, Grammar)

- I find my pronunciation

- I would like to

7.2. Appendix 2: Speaking Rubric

	5 Accomplished	4 Proficient	3 Practiced	2 Developing	1 Beginning	Self Assess./25	Teacher Assess./25
Vocabulary - Grammar	Have a great deal of vocabulary knowledge in Health Sciences. Uses variety of grammar structures with less errors	Have a good vocabulary knowledge in Health Sciences. Uses variety of grammar structures but making some errors	Have an average vocabulary knowledge in Health Sciences. Uses the grammar structures which contains little inaccuracy	Have a limited vocabulary knowledge in Health Science. Uses some grammar structures with occasional errors.	Have a few vocabulary knowledge about Health Sciences. Uses basic structures and makes lots of errors		
Fluency	Speaks smoothly with a little hesitation	Speaks with some hesitation but it does not interfere with the communication	Speaks with some hesitation which interfere with the communication	Hesitates too often when speaking	Hesitates all the time with frequent long and short breaks.		
Anxiety	Feels no anxious to speak at all.	Feels little anxious to speak	Feels anxious to speak most of the time.	Does not feel comfortable enough to speak	Feels extremely anxious to speak		
Motivation	Feels totally motivated to speak or communicate	Feels motivated to speak or communicate	Feels normally motivated to speak or communicate.	Feels little motivated to speak or communicate	Does not feel motivated at all to speak or communicate.		
Making Mistake	Are not afraid of making mistake. There is a vivid communication.	Correctly understands the questions and responds clearly.	Makes few mistakes understanding questions.	Makes significant mistakes understanding the question. There is a limited effort.	Afraid of making mistake. Cannot use the phrases at all. Doesn't understand the question		

7.3. Appendix 3: Weekly Reflection Sheet

Name of the student:

Date:

- This week I studied

- This week I learned

- This week I made these mistakes

- I tried to fix the mistakes by

- My difficulties are

- I would like to work on

- What I did not like about drama

- What I liked about drama

- Other Comments on Today's Drama Acting

7.4. Appendix 4: Drama Performance Rubric

Drama Performance Rubric

Student _____ Date _____

Performance name / type: _____

> **Student's Self-Score:** In each category, select a number representing how well you did on your performance.
 (If something is missing, the score can be "0".)

	1 Needs Improvement	2	3 Satisfactory	4	5 Excellent	Score
Mind						
Voice						
Body						
G-rated						
Memorized						
					TOTAL:	

Student's reflection on her/his performance: (what could have been better)

>> **Teacher's or Parents' Score**

(If something is missing, the score can be "0".)

	1 Needs Improvement	2	3 Satisfactory	4	5 Excellent	Score
Mind						
Voice						
Body						
G-rated						
Memorized						
					TOTAL:	

Comments, responses, feedback:

Yönetişim Sürecinde Devletin Rolü ve Deniz Ticareti Sektörü

Emrah YAMAN*

Öz

Bu çalışmanın amacı, yönetim kavramı ekseninde devletin değişen rolü ve bunun deniz ticareti sektöründeki olası etkilerini analiz etmektir. Söz konusu bu değişim, devletleri etkin yönetim için yeni stratejiler üretmeye ve deniz ticareti sektöründeki paydaşların çıkarlarına daha duyarlı yönetim düzenlemeleri oluşturmaya davet eden yönetim süreciyle uyum içindedir. Bu makale kamu kurumlarından ve iş çevrelerinden sivil toplum kuruluşlarına kadar uzanan paydaşların, işbirlikçi düzenlemelerin adım adım hiyerarşilerin yerini aldığı yönetim ağları içinde faaliyette bulduklarını iddia etmektedir. Söz konusu bu tartışma, bir taraftan devletin bu ağları yönetme ve koordine etme noktasında kapasitesinin ve rolünün arttığı, diğer taraftan da yönetimin bu rolü üstlenmesini sağlayacak olanın yönetim ağlarına özgü ekonomik ve toplumsal talepler olduğu sonucuna ulaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yönetişim, Deniz Ticaret Sektörü, Devletin Rolü, Yönetişim Ağları.

The Role of State in Governance Process and Maritime Commerce Sector

Abstract

The aim of this study is to analyse the changing role of state within the framework of governance concept and its potential impacts upon maritime commerce sector. This transformation is in conformity with the process of governance which invites states to produce new strategies for effective governing and to formulate governance arrangements which are more sensitive to the interests of stakeholders in the maritime commerce industry. This paper asserts that these stakeholders ranging from public institutions and business circles to nongovernmental organizations act within governance networks where hierarchy is gradually replaced by cooperative arrangements. This discussion leads to the conclusion that on the one hand, state's capacity and role in directing and coordinating these networks is enhancing, and on the other hand those are the economic and social demands peculiar to the governance network that will compel the state to assume this role.

Keywords: Governance, Maritime Commerce Sector, State's Role, Governance Networks.

* Dr., Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, İstanbul Liman Başkanlığı, Denizcilik Uzmanı (Uluslararası İlişkiler), E-posta: yamanemrah34@gmail.com

Giriş

Yönetişim kavramı, son yıllarda politika biliminin önde gelen akademisyenlerinin dikkatlerini çekmeye başlamıştır. Bu ilgi, kısmen gelişme süreçlerinin artan karşılıklı bağımlılığından kısmen de küreselleşmiş bir toplumda çok sayıdaki aktörün giderek artan rollerinden ileri gelmektedir.

Geleneksel yönetim anlayışının yerine çok-aktörlü katılımcı ve ortaklık temelli yeni bir yönetim modelinin öne çıktığı ortamda Daniel Bell'in deyişiyle, "devlet küçük problemler için oldukça büyük kalırken, büyük sorunlar için ise oldukça küçük kalmaktadır".¹ Bu noktadan hareketle, geleneksel hükümet yapısının hiyerarşik karakteri, hantal bürokrasisi ve müdahaleci niteliğiyle, hızlı bir değişim sürecindeki ekonomik, sosyal ve kültürel çevreye uyum sağlayamadığı sonucuna varmak mümkündür. Mevcut yönetim pratiklerinin yetersiz kalması üzerine söz konusu yeni gelişmeleri anlatmak için de yönetim yaklaşımı ortaya çıkmıştır.² Doğal olarak bu ortam genel olarak yönetim disiplinini de doğrudan etkilemektedir.

Disiplinde 1970'lerde "Kamu Yönetimi", 1980'lerde "Kamu Politikası ve Yönetimi", 1990'larda ise, yaşanan bu hızlı değişim sürecinin sonucu olarak "Yönetişim" ismi hâkim olmaya başlamıştır.³ Kamu yönetiminin son onlu yıllarda yaşadığı bu değişimin sembol kavramlarından olan yönetim etrafında aslında oldukça yaygın popüler kullanımına rağmen gizemli ve esrareniz, ama daha çok iyi tanımlanmamış bir anlam halesi oluşmaktadır.

Akademik çalışmalardan bir takım çıkarımlar söz konusu ise de normatif bir teori olmasından dahası kavramın değerinin kendi kendini düzenleyen bir çerçeveden kaynaklanması yönetim perspektifinin geliştirilmesine ihtiyaç duymaktadır.

Yönetişim, karmaşık toplumsal sistemlerin eşgüdümünün ve toplumsal gelişmelerin yönlendirilmesinin artık tek başına devletin sorumluluğu olmadığı ve hükümet dışı bir dizi aktörün etkileşim süreci olduğunun farkına varılmasıdır.⁴ Kısacası yönetim kamu yönetimini, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını içine alan kompleks bir sistemi ve bunların kendi aralarındaki ilişkiler ağını ve karşılıklı etkileşimlerini ifade eder. Bu açıdan yönetim sürecinde devletin toplumdaki rolü ile hükümet, bürokrasi ve

¹ Daniel Bell, "Previewing Planet Earth in 2013", **Washington Post**, January 3, B3, 1998.

² İlhan Tekeli, **Modernite Aşılırken Siyaset**, İmge Yayınevi, Ankara, 1999, s. 239.

³ Andrew Dunsire, "Administrative Theory in the 1980's: A Viewpoint", **Public Administration**, 73, Spring, 1995, s.34.

⁴ Cris Shore, "European Governance or Governmentality? The European Commission and the Future of Democratic Government," **European Law Journal**, Vol.17, No.3, 2011, s. 294.

sektördeki işletmeler ile sivil toplum kuruluşları arasındaki ilişkileri yeni bir çerçeveye oturtma ve biçimlendirme ihtiyacı baş göstermektedir.

Küreselleşmenin getirdiği gelişmelerle beraber, devlet içindeki kurumsal ilişkilerin yeniden düzenlenmesine ve kamu kurum ve kuruluşlarının sayıca çoğalan diğer düzlemlerdeki kurum ya da kuruluşlarla iletişime ve irtibata geçebilmesine, böylelikle, farklı düzlemlerdeki kurumlar arasında etkileşim içinde karşılıklı işbirlikçi süreçlerin yaşanmasına ve kamu hizmetleriyle ilgili kararların hazırlanması, karara dönüşmesi ve uygulanması aşamalarının birine veya tümüne söz konusu kararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenenlerin katılmasına ve katkı sağlamasına ihtiyaç duyulmuştur. Söz konusu ihtiyacı en çok hisseden sektörlerden biri de deniz ticareti sektörüdür.

Bu nedenle yönetim sürecinin deniz ticareti sektörü ile birlikte ele alındığı çalışmada, deniz ticareti sektörünün yaşadığı sorunlar ve çözüm süreçleri kamu idaresi ve kamu politikaları alanında görüldüğü için yönetim yaklaşımının karar alma ve politika oluşturma süreçlerindeki önemi vurgulanmıştır. Bunun için ilk olarak yönetim ve yönetim ağlarının kavramsal çerçevesi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Deskriptif yaklaşım sergilenerek deniz ticareti sektörünün kuramsal çerçevesi incelenerek deniz ticareti sektörünün faaliyet alanları ve yönetim süreci içindeki konumu analiz edilmiştir. Yönetim sürecine işlerlik kazandıracak olan aktörün kamu yönetimi olduğu ifade edildikten sonra Türk deniz ticareti sektöründe karar verme ve politika oluşturma konumundaki kamusal aktörlerin yanında özel sektör ve sivil toplum kuruluşları da kısaca gösterilmiştir. Devam eden başlıkta devletin (kamu yönetiminin)⁵ yönetim süreci içindeki rolüne dair analitik çözümlenelerde bulunularak bu rolün deniz ticareti sektörü üzerindeki olası etkileri incelenmiştir. Sonuç kısmında yönetim sürecinde kamu yönetiminin kolaylaştırıcı ve işbirlikçi ortak sıfatında bir artış olduğu değerlendirilmesinde yapılarak yönetimi değişime zorlayacak asıl faktörün ekonomik ve toplumsal talepler olduğu vurgulanmıştır.

Yönetişimin Kavramsal Çerçevesi

Yüzeysel bir inceleme bile yönetişimin farklı tanımlar içerdiğini ortaya koymaktadır. Bazılarınca yönetim ile eş anlamlı olarak tutulsa da, yönetişim, gücün dağıtımına dikkat çekecek şekilde genelde daha geniş bir terime işaret eder. Andrew Taylor'ın ifadesiyle, "yönetişim yönetim olmadan oluşabilirken

⁵ Çalışmada bütün bir toplumun iç içe girmiş ve çoğu zaman birbiriyle çelişen sorunları arasında işleyen idari mekanizma anlamındaki kamu yönetimi, işlevsel anlamda kamu politikaları belirleme ve uygulama, yapısal anlamda ise devletin örgütsel yapısını ifade edecek şekilde kullanılmıştır.

yönetim yönetimsiz olamaz.”⁶ Benzer şekilde daha dar kapsamlı, tepeden inmeci, hiyerarşik ilişkilere dayalı ve planlanan işlerin uygulanmasına dönük yönetimin aksine yönetim, gönüllü kuruluşları içermesiyle kapsam açısından daha geniş, yatay ilişkiler üzerine kurulu bir uyumlaştırma ve işbirliği sürecidir.⁷ Bu bağlamda yönetim, yeni bir yönetim sürecine düzenli kuralların değişen durumuna ve toplumun yeni metotlarla yönetilmesine atıfta bulunarak yönetim tanımındaki bir değişikliğe vurgu yapar.⁸

Yönetişim literatürünün gözden geçirilmesi yönetim kavramının bir dizi anlam ve şekilde kullanıldığı ile karşılaşılmasına sebep olmaktadır. Bununla birlikte kamu ve özel sektör arasında sınırların muğlaklaştığı yönetim stillerinin gelişimine atıfta bulunan temel bir anlatım da söz konusudur. Yönetişimin özü otoriteye ve yaptırımlara dayanmayan yönetim mekanizmalarıdır. İlginç olan nokta yönetişimin akademik yazında düşünce ve işleyiş tarzındaki değişimi idrak edebilmek üzere nasıl ve ne şekilde kullanıldığıdır. Batı demokrasilerindeki politik tartışmalarda kendine sağlam bir yer edinen kavram gelişmekte olan ülkelerde de politik arenada özellikle Dünya Bankası'nın zaman zaman etkin, etkili ve hesap verebilir bir yönetim anlayışına bağlılık şeklindeki yaklaşımı çerçevesinde gelişim göstermektedir.

Yönetişim mefhumunun kurucularından biri olan Jan Kooiman'a ilk etapta atıfta bulunmak söz konusu tanımlama arayışlarında önemli bir başlangıç noktasıdır. Kooiman yönetim terimini kamu ve özel aktörlerin iştirak ettiği toplumsal problemleri çözmeyi ve toplumsal fırsatlar yaratmayı hedefleyen; bu yönetim etkileşimleri için kaynak sağlama durumundaki kurumlara katılan ve tüm eylemler için normatif bir temel yapı kuran etkileşimler bütünlüğü olarak tanımlamaktadır.⁹ Kooiman'ın ifadesiyle de yönetim “yönetimin teorik kavramlarının bütünlüğü”dür.¹⁰ Etkileşim terimi Kooiman'ın yönetim perspektifinin derinliğini anlayabilmek için kilit bir öneme sahiptir. Hükümet, ticari şirketler veya işletmeler ve sivil toplum olarak adlandırdığı kamusal ve özel aktörler üzerinde dururken tasarlanmış ve tasarlanmamış eylemleri içeren bir etkileşim modelinden söz etmektedir.¹¹

Aynı doğrultuda yönetişimi devletin değişen dış çevresine adapte olması; toplumsal sistemler arasında bir etkileşim çerçevesi ve devletin bu süreç içindeki rolü olarak gören Pierre'e göre “Yönetişim, politik aktörler ve

⁶ Andrew Taylor, “Governance”, Georgina Blakeley and Valerie Bryson (Eds.), **Contemporary Political Concepts: A Critical Introduction**, Pluto Press, London, 2002, s. 37.

⁷ Amrik S. Sohal and Paul Fitzpatrick, “IT Governance and Management In Large Australian Organisations”, **International Journal of Production Economics**, 75, 2002, s. 98.

⁸ R.A.W. Rhodes, “The New Governance: Governing Without Government”, **Political Studies**, 44(4), 1996, s. 652.

⁹ Jan Kooiman, **Governing as Governance**, Sage Publications, London, 2003, s. 4.

¹⁰ A.g.e., s.4.

¹¹ A.g.e., s.13.

kurumlar, şirket çıkarları, sivil toplum ve ulus ötesi organizasyonlar gibi farklı amaç ve hedefleri olan bir dizi aktör arasında eşgüdüm ve ahengin sürdürülmesidir.”¹²

Öte yandan Peters yönetim içinde “devlet merkezli” ve “toplum merkezli” kavramlarını ekleyerek bir ayrıma gitmektedir. “Devlet merkezli” kavramı devletin yönetmek için politik ve kurumsal kapasitesi demek iken toplum merkezli kavramı kamu-özel etkileşim şekillerine atıfta bulunur.¹³

Hirst yönetim tartışmasına yönetişimin beş adet yorumunu veya şeklini önererek katkı sağlamaktadır:¹⁴

1- İyi yönetim, istikrar, hukukun üstünlüğü, şeffaf kamu idaresi, hesap verilebilirlik ve devlet aktörlerinin sorumluluğu ve güçlü bir sivil toplum anlamında ekonomik gelişmenin arttırılmasına uygun etkin politik çerçevenin kurulması demektir. Bu kavram Dünya Bankası ve diğer uluslararası finansal kuruluşlar tarafından gelişmekte olan ülke ekonomilerine yönelik kredi verme politikalarının temellerini oluşturmaktadır.

2- Küresel yönetim, çevre sorunları, küresel ticaretin regülasyonu, uluslararası barış ve güvenliğe karşı dünya çapındaki tehditleri önlemek üzere devletler ve uluslararası kuruluşlar arasındaki işbirliği biçimlerine delalet eder.

3- Kurumsal yönetim (*corporate governance*) özel sektörlerdeki yönetim ve hesap verilebilirliği ve şeffaflığı şirketin kendi işlemlerinde geliştirmeyi amaçlamaktadır.

4- Yeni Kamu Yönetimi, kamuya ait sanayilerin ve kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi ve ticari yönetim şekillerinin ve ticari uygulamaların kamu sektörüne sokulması demektir.

5- Ağlar, muhtelif ortaklık şekilleri ve ağlarla eylemlerin eşgüdümü ve kanalize edilmesiyle alakalıdır. Müzakerelere ve pazarlıklara girişen, değiş tokuşu yöneten ve kendi kendini düzenleyen resmi olmayan kurumsal ortamlar olan ağlar, kolektif eylem gerektiren sorunların üstesinden gelmesine yardımcı olurlar.

Yönetişim kavramının tanımlanmasıyla ilgili diğer bir sınıflandırmayı Rhodes yapmaktadır. Rhodes, yönetişimin; minimal devlet, şirket yönetişimi, yeni kamu yönetimi düşüncesi, iyi yönetim, sosyo-sibernetik sistem ve kendi

¹² Jon Pierre, (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, s. 3.

¹³ Guy Peters, “Governance And Comparative Politics”, Jon Pierre, (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, s. 48.

¹⁴ Paul Hirst, “Democracy and Governance”, Jon Pierre, (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, s. 17.

kendini düzenleyen ağlar şeklinde en az altı farklı kullanım alanı olduğunu belirtmektedir.¹⁵

Yönetişim Ağları

Yönetişimin muhtelif tanımlarına kısaca göz attıktan sonra deniz ticareti sektörü için bu tanımlardan hangisinin geçerli olacağı sorusu sorulabilir. Öte yandan tanım seçimini etkileyen faktörün yönetişimin sadece şirket yönetiminin rolünü artırmak veya sivil toplumu güçlendirmek olmadığı daha da önemlisi hükümetin rolünün dönüşümü ve işbu sürecin kavranması ile alakadar olduğu savından etkilendiği gerçeği göz ardı edilmemelidir. Bu çalışmanın amacına uygun olarak yönetişim ağları, sadece genel politika oluşturma meselelerini değil deniz ticareti sektörü gibi spesifik sektör odaklı yaklaşımları da ihtiva edebildiklerinden incelenmeye değerdir. Deniz ticareti sektöründeki paydaşlar uluslararası kuruluşlar ve iş çevrelerinden sivil toplum kuruluşlarına kadar uzanmaktadır ve işbirlikçi, müzakereci düzenlemelerin giderek hiyerarşilerin yerini aldığı ağlar içinde faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Günümüzde deniz ticareti sektörünün karmaşık ve dinamik bir yapı arz ettiğine şahit olmaktadır. Ortaya çıkan sorunları çözebilecek ve fırsatlardan yararlanabilecek interaktif mekanizmalara ve stratejilere duyulan güven de giderek artmaktadır. Bu noktada yönetişim ağları birçok şekilde ortaya çıkabilir. Yukarıdan aşağı doğru gelişebileceği gibi tabandan kendi kendine de vücut bulabilir. Gevşek ve gayri resmi olabileceği gibi sıkı ve resmi ağlar şeklini de alabilir. Örgüt içi veya örgütler arası, geçici veya sürekli olabileceği gibi belirli bir sektöre özgüdür veya toplum geneline yayılabilir.¹⁶ Yönetişim ağları tam anlamıyla yeni bir kavram değildir ve “korporatizm”, “politika ağları”, “heterarşi”, “ortaklıklar” ve “müzakereci iktisat” gibi farklı isimlere sahiptir. Yeni olan yönetişim ağlarının kullanımındaki artış değil, aynı zamanda karar alıcıların belli bir dereceye kadar yönetişim ağlarını etkin ve meşru yönetişim mekanizması olarak görmeleridir.

Torfin’ın akademik çalışması ağ yönetişiminde faydalı olabilecek beş adet referans noktası sunmaktadır.¹⁷

1- Yönetişim ağları, aralarında emir tipi ilişkiler olmadığından kendi içlerinde özerk fakat birbirlerinin kaynaklarına ve kapasitelerine bağlı kamusal, yarı-kamusal ve özel aktörlere odaklanmaktadır. Doğal olarak bu durum tüm aktörlerin güç ve kaynak yönünden eşit olduğu anlamına gelmez.

¹⁵ R.A.W. Rhodes, a.g.e., s. 653.

¹⁶ Eva Sørensen ve Jacob Torfin, “The Democratic Anchorage of Governance Networks”, **Scandinavian Political Studies**, 28 (3), 2005, s. 197.

¹⁷ Jacob Torfin, “Governance Network Theory: Towards A Second Generation”, **European Political Science**, 4(3), 2005, s. 310.

Ağlara üyelik isteğe bağlıdır ve aktörler dilediklerinde ayrılmakta özgürdürler. Fakat aralarındaki karşılıklı bağımlılık onları ağ içinde tutar.

2- Ağ üyeleri müzakerelerle etkileşime girerler; kaynak dağıtımını ve kullanımı üzerine pazarlık yapabilirler ve bu durum potansiyel çatışmalara yol açabilir.

3- Söz konusu etkileşimler örgütlerin içinde gerçekleşmektedir. Kurumsal çerçeve fikirleri, inançları ve kuralları bir araya getirir, normları ve standartları taşır, bilgiyi ve prensipleri yaratır ve kimlikleri ve beklentileri üretir.

4- Yönetişim ağları kendi ideolojileri, uzmanlıkları ve normları temelinde belli bir politika alanını düzenlediklerinden ötürü oldukça öz düzenlemelidirler. Ne var ki işlem gördükleri örgütsel çerçeve ile sınırlıdır ve esaslı bir engel oluşturan bu durum aynı zamanda kendilerini düzenleme yeteneklerini uyarıcı bir yapı da arz eder.

5- Ağlar belli bir politika alanında kamu yararının üretilmesini sağlarlar.

Yukarıda belirtilen özellikler ağ yönetişimini devletin hiyerarşik kontrolünden ve piyasaların rekabetçi düzenlemelerinden ayırmaktadır. Aktörler arası ilişkiler bağlamında yönetim ağları kamu yararının üretilmesi için zamanla etkileşime giren özerk fakat karşılıklı olarak birbirine bağımlı çok sayıdaki aktörü barındırır. Karar verme bağlamında yönetim ağları kararları verir ve birçok aktör arasındaki refleksif etkileşim ile meseleleri düzenler. Yönetişim ağları kendilerini devletin hiyerarşik kontrolünden ve piyasanın rekabetçi düzenlemelerinden en az üç şekilde ayırırlar. Birincisi, aktörler arası ilişkiler anlamında, yönetim ağları idarenin tek merkezli sisteminin ve piyasa rekabetinin çok merkezli sisteminin aksine çoğul merkezli yönetim sistemi olarak tanımlanabilirler. Yönetişim ağları kamusal hedefleri gerçekleştirmek üzere etkileşime geçen karşılıklı olarak bağımlı bir dizi aktörü kapsar.

İkincisi, karar alma anlamında, yönetim ağları devleti yöneten kesin ve kati mantığın ve piyasa rekabetini düzenleyen yönetsel mantığın aksine müzakereci mantık üzerine inşa edilmiştir. Devlet tafsilatlı yasa ve düzenlemelerle politikalarını icra ederken, piyasa temelli düzenlemeler mal ve hizmetlerin pareto-optimal tahsisine yol açan görünmez ele güvenerek serbest rekabeti gerçekleştirmeye çalışır. Aksine yönetim ağları karşılıklı bağımlı ve özerk aktörler arasında negatif veya pozitif koordinasyona yol açan müzakereler ile karar alır ve muhtelif meseleleri düzenler. Son olarak, önemli kararlar ile uyum sağlama araçları yönetim ağlarını yönetişimin kendine özgü mekanizması olarak görmemizi sağlar. Uyum süreci ne devletin yasal yaptırımlarıyla ne de piyasada ekonomik zarar korkusuyla sağlanmaktadır. Yönetişim ağlarındaki uyum ve güven zamanla kendi kendini oluşturan kural ve normlar ile sağlanmaktadır.

Yönetişim ağları çok sayıda politik etkileşimi ve rejimi tanımasıyla ve sınırların azalıp ortaya çıkan ilişki bütünlüğü açıklamaya çalışmasıyla oldukça karmaşık görünebilir fakat deniz ticareti sektöründeki fiili aktiviteleri ve ilgili paydaşların önceliklerini yansıtmak üzere bir mekanizma ortaya koymaktadır. Deniz ticaret politikalarının oluşumunda ve ortaya çıkan sonuçlarla ilgili tüm kişilerin ihtiyaç ve önceliklerinin analiz edilmesinde bu yaklaşımın benimsenmesi deniz ticareti yönetişimi için önemli bir potansiyele sahiptir. Söz konusu yönetim anlayışı etkin deniz ticaret sektörü için sektörel koordinasyonu sağlaması ve politik süreç ile başarılı bir ekonomik süreç arasındaki bağlantıyı ortaya koyabilmesi açısından da önemlidir.

Deniz Ticareti Sektörü

Dünya ekonomik faaliyetlerinin en üst noktası olan deniz ticareti dünyanın en uluslararası endüstrilerinden biridir.¹⁸ Hammaddenin tedarikinden son tüketim noktasına ulaştırılmasına kadar ulusların birbirine daha bağımlı hale geldiği küresel dünyada denizcilik sektörü güvenli, çevre dostu ve düşük maliyetli olması gibi sunduğu imkânlardan dolayı uluslararası ticarete önemli bir paya sahiptir. Küreselleşme olgusunun aşamalarını teşkil eden telekomünikasyon, ticaretin serbestleşmesi ve uluslararası standardizasyon ile birlikte liman ve denizcilik hizmetlerinin artan etkinliği dünyanın herhangi bir yerindeki mamul malların, hammaddelerin ve hizmetlerin alınıp satılmasını kolaylaştırmıştır. Uluslararası standartlar ve homojen ürünler küresel rekabeti teşvik etmekte, ticaretin serbestleşmesi kaynakların etkin bir biçimde tahsisine izin vermekte ve nihayet telekomünikasyon ve ulaştırma bilginin ve yüklerin bir yerden bir yere taşınmasını sağlamaktadır.¹⁹ Çoğu deniz yolu taşımacılığı iki veya daha fazla ülke arasında gerçekleşmekte ve hizmet tedarikçileri taşıdıkları yükün sahibi ülkenin vatandaşı olmak zorunda da değildir. Deniz ticaretinin unsurlarından olan gemiler, siciller, klas denetimleri, sigorta ve gemi adamlarının çalışması küresel anlamda alınıp satılmaktadır. Esasen basit bir ticari işlem birbirinden farklı bir düzine ülkenin vatandaşlarını ve mallarını ihtiva edebilir: Kore’de inşa edilmiş, Yunanistan vatandaşının sahip olduğu, Panama siciline kayıtlı ve İngiltere’de sigortalatılmış ve İngiliz Lloyd tarafından klaslanmış bir gemi Güney Kıbrıs’ta faaliyet gösteren bir gemi adamları acentesi sayesinde Filipinli gemi adamlarını çalıştıran bir Danimarkalı donatana Hong Kong ve Avustralyalı liman operatörlerine imtiyaz tanınmış terminalleri kullanarak İsviçreli bir nakliye komisyoncusu adına Alman menşeli malları bir Hollanda limanından Arjantin’e taşınması için kiralanabilir.²⁰

¹⁸ Martin Stopford, *Maritime Economics*, New York, Taylor ve Francis Press, New York, 1997, s. 2.

¹⁹ Shashi Kumar ve Jan Hoffmann, “Globalisation: The Maritime Nexus”, Costas Th. Grammenos (Ed.), *The Handbook of Maritime Economics and Business*, LLP Informa Professional, UK, 2002, s. 36.

²⁰ A.g.e., s.36.

Küreselleşmenin önemli bir unsuru olan uluslararası standartlaşma da deniz ticaretini etkilemektedir. Konteynırlaşma sayesinde herhangi bir liner (düzenli hat) şirketi kolayca yeni pazarlara girebilmekte ve hizmetlerini küresel bir şekilde sunabilmektedir. Denizcilik endüstrisinde artan bir yoğunlaşma gözlemlenirken aynı zamanda rekabetin yoğunluğunda bir azalma söz konusu olmamaktadır. Çünkü küreselleşmenin etkileri daha az tedarikçiye ama daha çok rekabete yol açmaktadır.²¹ Benzer şekilde, uluslararası operatörler dünyanın herhangi bir limanında terminal imtiyazı alabilirlerken, liman ve gemi ekipmanları tedarikçileri küresel bir şekilde üretim yapıp satış gerçekleştirmekte ve ISO (Uluslararası Standartlar Örgütü) ve IMO'nun (Uluslararası Denizcilik Örgütü) kalite, emniyet ve eğitime ilişkin standartları ise tüm uluslararası sularda uygulanmaktadır.²²

Deniz ticareti sektörü gemiler ve gemilerin sefer yaptığı ticaret rotaları, yükleme-boşaltma hizmetleri için limanlar, gemiler ve taşınan yükler için ticari bir ortam olan belli başlı denizcilik piyasaları gibi unsurlardan oluşan bir faaliyetler alanıdır. Deniz ticareti sektöründe dört önemli piyasa mevcuttur. Navlun piyasası deniz taşımacılığının ticaretini, gemi alım satım piyasası ikinci el gemilerin ticaretini, gemi inşa piyasası yeni gemilerin inşasını ve ticareti ve son olarak gemi söküm piyasası hurdaya giden gemilerin geri dönüşümünün ticaretini yapar. Deniz ticareti sektöründe denizcilik piyasaları kadar önemli bir diğer unsur da limanlardır. Çünkü limanlar da taşıma sürecinde hayati bir rol oynamaktadırlar. Yük elleçlemenin otomatik hale gelmesi ve ihtisas terminallerine yapılan yatırımlar ekonomik faaliyetleri dönüştürmüştür. Lojistik ve tedarik zinciri perspektiflerinin etkisi denizcilik sektörüne daha fazla nüfuz eder hale gelmekte ve işbu durum sektöre dair araştırmaların disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmasını zaruri kılmaktadır. Bu bağlamda deniz ticareti sektörü ile liman ekonomileri arasında bir ayırım daha da muğlaklaşmaktadır. Özellikle bütüncül bir lojistik ve tedarik zinciri anlayışı bu ayırımı imkânsız hale getirmektedir.²³

Küreselleşme sayesinde deniz ticaretinin ve limanların daha çok iç içe geçtiği bir yapı hem küreselleşmeyi kolaylaştıran hem de gittikçe artan rekabetçi küresel ekonomik bir ortamda sürekli mücadele etmek zorunda olan ekonomik varlıklar olarak karşımıza çıkmaktadır.²⁴

Değişim süreklilik arz ederken limanların ve deniz ticaretinin gelecekte sunacağı fırsatları yakalamak için alternatif bakış açılarının gerekliliği ortadadır.

²¹ A.g.e., s.59.

²² A.g.e., s.36.

²³ Kevin Cullinane (Ed.), *Shipping Economics*, Elsevier, Amsterdam, 2005, s.15.

²⁴ David Pinder ve Brian Slack (Eds.) **Shipping and Ports in the Twenty-first Century**, Routledge, London, 2004, s. 19.

Gemi inşa sanayi, gemi sahipliği ve işletmeciliği, limancılık ve lojistik hizmetleri gibi tüm bu sektörel faaliyetler uluslararası talebin şekillendirdiği oldukça rekabetçi bir ortamda yürütülmektedir. Söz konusu rekabet ortamında deniz ticaret politikalarındaki oyuncular özel ve kamusal kişiliklerin bir karışımını içerir. Bazıları ulusal iken bazıları da uluslararası boyuttadır. Bazıları piyasaya aktif katılım gösterirlerken diğer bazıları da koordinatörlük veya düzenleyici roller üstlenirler. Aşağıdaki tablo genel anlamda denizcilikle ilgili örgütlerin bir listesini vermektedir. Eksiksiz olarak nitelendiremeyeceğimiz bu tabloya ihracat ve ithalat ile ilgilenen özel çıkar grupları, sendikalar, gemi inşası, sahil güvenlik, donanma ve daha fazlası da girebilir.

Tablo 1. Deniz Ticaret Politikalarının Oluşturulmasındaki Bazı Kilit Aktörler

	Ulusal		Uluslararası	
	Piyasaya Katılan	Eşgüdüm / Düzenleme	Piyasaya Katılan	Eşgüdüm / Düzenleme
Özel	Armatörler, Taşıtanlar, Taşıma Firmaları, Sigorta İşleri vs.	Armatör Birlikleri, Taşıtan Konseyleri	Konsorsiyum ve Ortaklıklar, Çok uluslu şirketlerin lojistik departmanları	Uluslararası Armatör Birlikleri, Uluslararası Taşıtan Konseyleri
Devlet	Devlete ait denizcilik şirketleri, Denizcilik hizmeti satın alan devlet kuruluşları	Ulaştırma Bakanlıkları, Antitröst Kuruluşları, Çevre Kuruluşları	-	IMO, OECD, UNCTAD, WTO

Kaynak: Gunnar K. Sletmo, "The Rise and Fall of National Shipping Policies", Costas Th. Grammenos (Ed.), **The Handbook of Maritime Economics and Business**, LLP Informa Professional, UK, 2002, s. 480.

Genel anlamda kural ve düzenlemeler arasında piyasaya giriş, rekabet, sübvansiyonlar ve vergilendirme gibi meselelerle ilgilenen ekonomik nitelikli olanlarla, maliyetler üzerindeki etkileriyle ekonomik sonuçları olan esasen emniyet ve çevre sorunlarıyla ilgilenenler olarak bir ayrıma gidilebilir. Ekonomik düzenlemeyle ilgili kurum ve kuruluşlar ulusal veya uluslararası olabilirler. Dış ticaret söz konusu ise bazı kurumlar öncelikle tam serbestleşme ve serbest piyasaların teşviki için çalışırken diğerleri eşgüdüm ve işbirliğine yöneliktir. Bazı kurum ve kuruluşlar da doğrudan piyasaya müdahale etmek ve piyasa dışı güçlerle kaynakları yeniden dağıtmak için faaliyet göstermektedirler.

Görüldüğü üzere deniz ticareti gibi ulusal ve uluslararası çıkarların sahne aldığı ve diğer sektörlerle iç içe geçmiş girift ve hayli değişken bir endüstrinin küreselleşmesi dünyanın farklı alanlarındaki ticari çıkarların yapısını yansıtan politika oluşturma sürecini zorlaştırmaktadır. Bu ortamda rekabet edenler ise siyasal çıkarların yön vermediği, çağdaş yönetim tekniklerini uygulayabilen, merkezîyetçi olmayan bir örgüt yapısına sahip ve uzağı görebilen yönetimlerdir.

Devletin son derece dar bir alanda kamusal hizmet ürettiği buna karşın işletmelerin asıl yükü taşıyan birincil aktör konumunda olduğu ve çeşitli sektörel sorunların çözümü konusunda faaliyet gösteren çok sayıda sivil toplum kuruluşunun bulunduğu deniz ticareti sektöründe yönetim mekanizmalarının önemi ortadadır. Çünkü deniz ticareti politikalarının oluşturulmasında ve karar alma süreçlerinin tam ortasında yönetim yaklaşımı yer almaktadır. Dolayısıyla deniz ticareti sektöründe karar alma ve politikaların tasarlanması sürecinde diğer aktörleri dışlayan, onların talep ve beklentilerini dikkate almayan kamu yönetiminin başarıya ulaşması son derece zordur.

Geleneksel olarak, kamu idaresi politika geliştirme sürecinin ortasında meseleler tanımlandıktan ve ilgili bilgiyi ve kaynağı topladığı, amaç ve hedefleri belirlediği ve alternatif çözüm yollarını tespit edip politika analizini gerçekleştirdikten sonra ilgili taraflarla resmi istişare mekanizmalarını harekete geçirmektedir.²⁵

Deniz ticareti sektöründe problemlerin belirlenip tanımlandığı politika döngüsünün ilk safhasına ilgili sektörlerin dâhil edilmemesi politikaların ve kararların uygulanması aşamasında bir takım sorunların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Türk deniz ticareti sektöründe de kurumlar arasında gerekli koordinasyonun ve işbirliğinin sağlanamaması nedeni ile mevcut mevzuat kurum ve kuruluşlarca farklı şekilde yorumlanarak icraatta farklı uygulamalarla karşılaşmakta, bazı görevlerin gecikmeli icra edilmesi yanında bazı görevlerin ise hiç yapılamaması sonucunda bir görev, sorumluluk ve yetki karmaşası yaşanmakta ve mevcut altyapı ve yeteneklerin etkin ve koordineli bir şekilde kullanımında zorluklarla karşılaşmaktadır.

Türk deniz ticareti sektöründe sürekli etkileşim içinde faaliyet gösteren yönetim aktörleri (kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları) arasında gerekli işbirliği ve koordinasyon eksikliği ve politika

²⁵ Meredith Edwads, "Participatory Governance into the Future: Roles of the Government and Community Sectors", **Australian Journal of Public Administration**, 60 (3), 2001, pp. 78-79.

mekanizmalarının hassas ve esnek yönetim çerçevesine olan ihtiyacın kabul edilmesi noktasındaki başarısızlığı, politika eksikliğine ve deniz ticareti politikalarının bu eksiklikleri yansıtacak şekilde sürekli sorunlu olmasına neden olabilmektedir. Bu yüzden karar alma ve politika oluşturma sürecinde paydaşların bir bütün halinde işbirliği ve koordinasyon içinde hareket etmeleri sağlanmalı ve kürek çeken değil dümen tutan bir kamu yönetimi anlayışı hâkim kılınmalıdır.

Yönetim sürecine işlerlik kazandıracak olan aktör ise kamu yönetimidir. Çünkü yönetim mekanizmaları içinde kamunun gücü tamamen yok olmamıştır ve halen en önemli yönetim seviyesidir. Bu durum ulus üstü yönetim mekanizmaları meşruiyet kazanana kadar devam edecektir. Bununla birlikte hükümetler ve politika uygulayıcıları yetkilerini bu gücün farkında olarak farklı yönetim mekanizmaları ve teknikleri ile ikinci ve üçüncü sektörleri de kapsayacak şekilde kullanmak zorundadırlar.

Deniz Ticaretinin Yönetimi

Literatürde denizcilik idaresinin tanımı yer almamakla birlikte uluslararası hukukta ve sözleşmelerde devletlere bayrak devleti, kıyı devleti ve liman devleti yükümlülükleri ve sorumlulukları yüklenmektedir. Ülkeler de uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini kendi devlet yapısına ve mevzuatına göre ya tek çatı altında bir kuruma vermekte ya da konusuna göre çeşitli kurum ve kuruluşlara dağıtılabilmektedir.

Kısaca en dar kapsamda, uluslararası ve ulusal mevzuat uyarınca bayrak devleti, liman devleti ve kıyı devleti yönünden yükümlülüklerini yerine getirilmesini sağlayan idarelere denizcilik idaresi denilebilir. Söz konusu bu yükümlülükler devletin denizlerde seyrüseferi emniyet altına alarak, yolcuları, gemi adamlarını ve yükü korumak üzere koyduğu hükümler ile gemilerin tescili, bayrak taşıma hakkı, muayene ve ölçümler, deniz çevresi, gemi adamlarının eğitimi, belgelendirilmesi ve yeterliliği gibi konular gelmektedir. Bunun dışında denizciliğe dair tüm bileşenler konusunda -ki bunlardan biri de deniz ticareti sektörüdür- politika oluşturan ve karar veren idare de denizcilik idaresinin bir parçasıdır.

Deniz ticaretinin yönetiminden ise denizcilik idarelerinin bayrak devleti, kıyı devleti ve liman devleti sıfatları değil deniz ticareti sektöründe karar verme ve politika tasarlama konumundaki kamusal aktörler anlaşılmaktadır.

Türkiye’de ise genel hatlarıyla denizcilik sektörü ile ilgili kurumsal yapıda yer alan kamusal aktörlerin kurumlar arası yetki dağılımı şu şekildedir.

Tablo 2. Kurumlar Arası Yetki Dağılımı

Deniz Çevresi	Deniz Güvenliği	Deniz Ticareti
UDH Bakanlığı	UDH Bakanlığı	UDH Bakanlığı
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Emniyet Genel Müdürlüğü	Hazine Müsteşarlığı
Sahil Güvenlik Komutanlığı	Sahil Güvenlik Komutanlığı	Kalkınma Bakanlığı
Büyükşehir Belediyeleri	Deniz Kuvvetleri Komutanlığı	Ekonomi Bakanlığı
Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü	Jandarma Genel Komutanlığı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
SEYİR EMNİYETİ	DENİZCİLİK EĞİTİMİ	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı	UDH Bakanlığı	Maliye Bakanlığı
Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü	Milli Eğitim Bakanlığı	Savunma Sanayi Müsteşarlığı
Sahil Güvenlik Komutanlığı	YÖK	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
		Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
		Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
		Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
		Kültür ve Turizm Bakanlığı
		TCDD Limanlar Dairesi Başkanlığı
		Büyükşehir Belediyeleri

Kurumlar arası yetki dağılımı incelendiğinde Türkiye’de deniz çevresi, deniz güvenliği, seyir emniyeti ve denizcilik eğitimi gibi deniz kamu hukukundan kaynaklanan yükümlülükleri yerine getiren belli başlı kurum ve kuruluşların yanı sıra deniz ticaret sektöründe doğrudan ve dolaylı karar alma ve politika oluşturma konumunda bulunan çok sayıda kamusal aktör bulunmaktadır.

Öte yandan kamu yönetimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını kapsayan kompleks bir sistem ve bu aktörlerin kendi aralarındaki ilişkiler ağı

ve karşılıklı etkileşimler olarak nitelendirebilecek yönetim, kamu yönetimini, devletin ve siyasal iktidarın faaliyetleri ile sınırlandırmamakta, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını da yönetimin vazgeçilmez aktörleri olarak görme eğilimi sergileyerek yönetime katılımı ön plana çıkarmaktadır.²⁶ Bu bağlamda yönetim modelinde en çok tartışılan aktörler konumundaki özel sektör kuruluşları, yani hukuksal adıyla şirketler, sosyolojik adıyla sermaye kesimi yönetim söyleminin önemli bir aktörüdür. Özel sektör düzeyinde yönetim, iç içe geçmiş iki kanaldan gerçekleşebilir. Bir yandan kurumsal yönetimi uygulayanlar. Bu doğrultuda kendi yönetim yapılarında şeffaflığı, hesap verebilirliği, katılımcı yönetim tarzını, etkinliği ve verimliliği yaşama geçirir. Öte yandan özel sektör kuruluşları hem toplumsal hem de ekonomik alanda sorumluluk alan, risk alan kuruluşlar olduğu için yönetimin karar alma süreçlerinde yer alması istenmektedir.

Türkiye’de, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu’nun 5. Maddesine göre deniz ticareti ile uğraşan gemi sahipleri, donatanlar ve donatma iştirakleri, gemi işletenler, gemi acenteleri, gemi alım satım ve navlun komisyoncuları, yükleme-boşaltma ve puantaj firmaları, gemi klas müesseseleri, deniz sigorta müesseseleri, deniz malzemesi, kumanya ve sanayi malzemesi alım satımı yapan firmalar, yakıt ikmalciliği işiyle uğraşan firmalar, marina ve liman işletme firmaları, balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar buldukları ilin Deniz Ticaret Odasına kaydolmakla mükelleftirler.

Türkiye’de bu anlamda İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerini kapsayan gösteren İMEAK Deniz Ticaret Odası’na kayıtlı 8275 adet ve bu odadan bağımsız Mersin Deniz Ticaret Odası’na kayıtlı 343 adet denizcilik firması özel sektörü temsil etmektedir.

Yönetişimin bir diğer aktörü de gönüllü örgütlerden sendikalara ve meslek odalarına kadar geniş bir yelpaze içinde hareket eden sivil toplum kuruluşlarıdır. Deniz ticareti sektöründe kar amacı gütmeyen, sivil inisiyatif temsil eden ve politikalarda etkili olmaya çalışan sivil toplum kuruluşları sayıca her geçen gün artmaktadır. Türkiye’de denizcilikle ilgili eğitim kurumlarından meslek kuruluşlarına, işçi ve işveren sendikalarından düşünce kuruluşlarına kadar 42 adet sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır.*

²⁶ Bilal Eryılmaz, **Kamu Yönetimi** (5. bs), Umuttepe Yayınları, Kocaeli, 2012, s. 60.

* Türk deniz ticareti sektöründe faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları şu şekildedir: İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası, **Gemi Mühendisleri Odası**, Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odası, Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği, Türk Loydu Vakfı, Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği, Türk Kılavuz Kaptanlar Derneği, Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği, Denizciler Dayanışma Derneği, Türk Uzakyol Gemi Kaptanları Derneği, Deniztemiz Derneği, Denizci Öğrenciler Derneği, Gemi Brokerleri Derneği, Barbaros Denizciler Derneği, Oruç Reis Denizciler Kulübü, Deniz Çalışanları Dayanışma Derneği, Lojistik Derneği, Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği, Türkiye Liman İşletmecileri Derneği, Deniz Endüstrisini Ve Denizciliği Geliştirme Derneği, Su Ürünleri Mühendisleri Derneği, Türk Armatörleri İşverenler Sendikası,

Devletin Yönetişim Sürecindeki Rolü

Yönetişim süreci içinde devletin rolü, bu rolün ya eşgüdümü sağlayan ana aktör ya da sadece toplum içindeki bir dizi etkili aktörden biri olması şeklinde yönetim teorisyenleri tarafından vurgulanmıştır.²⁷ Söz konusu bu roller toplumsal düzeni sağlamada ve kamu ihtiyaçlarını karşılamada devletin geleneksel ve tarihi öneminden kaynaklanmaktadır. Devlet çeşitli toplumsal aktörler arasında arabuluculuk etmekte ve piyasaların işleyişi için düzenleyici çerçeveyi sağlamaktadır. Yönetişim sürecinde devletin rolünü analiz ederken Lemieux devletin üç avantaja sahip olduğunu ileri sürmektedir:²⁸

- Hükümet aktörlerinin diğer toplumsal aktörlerden daha fazla meşruluğa sahip olduğu ve böylece toplumun temsilcisi olduğu kabul edilmektedir. Bununla birlikte farklı hükümetler yetkilerine ve fiili politika oluşturmaya dayanan farklı meşruiyet derecelerine sahiptir. Demokratik toplumlarda hükümetler olumsuz anketlerin popülaritesini ve etkinliğini etkilediği kamuoyu yoklamalarına bağlıdır.
- Hükümetler kamu politikaları yönetiminde son söze sahiptirler. Kamu politikalarının başlatılmasında ve uygulanmasında nihai karar alma yetkisiyle donatılmışlardır.
- Tüm yönetim süreçlerine iştirak edebilen tek aktör olduğu için hükümetler kamu politikalarının eşgüdümünü ve tutarlılığını sağlayabilir. Bu durum iyi yapılandırılmış kurumsal hafızaya ve daha iyi öngörülebilir sonuçlara yol açar.

Söz konusu bu görüşler modern toplumlarda çevre veya sağlık gibi bazı kamu politikası alanlarında çıkar gruplarının ve daha geniş anlatımla sivil toplumun merkezi ve yerel hükümetlerle birlikte politika oluşturma ve uygulama süreçlerine eşit derecede katılım gösterdiklerinden ötürü şiddetli bir eleştiriye maruz kalmaktadır. Yine de bu eleştiriler hükümetlerin iş kural koymaya ve karar vermeye gelince halen temel otorite olduğu gerçeğini inkâr etmeyi gerektirmez. Çünkü yönetim ile birlikte birtakım problemler ortaya çıkmıştır.

Türkiye Liman ve Kara Tahmil-Tahliye İşçileri Sendikası, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı, **Türk Deniz Eğitim Vakfı**, Deniz Hukuku Derneği, Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği, Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği, Mersin Deniz Ticaret Odası, Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği, İstanbul Kumcular Derneği, Türkiye Denizciler Sendikası, **Gemi Tedarikçileri Derneği**, Denizciler Sivil Toplum İnisyatifi, Gemi Sanayicileri Derneği, Gemi Yakıt İkmalcileri Derneği, Deniz Turizm Birliği, Yat ve Tekne Endüstrisi Federasyonu, Türkiye Liman Dok ve Gemi Sanayi İşçileri Sendikası, Türk Armatörler Birliği, Koster Armatörleri Derneği Su Ürünleri Kooperatifi Merkez Birliği.

²⁷ Jon Pierre, (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, s. 4.

²⁸ Vincent Lemieux, **Government Roles in the Governance Processes**, Canadian Centre for Management Development, Canada, 2000, s. 122.

İlk yönetim problemi geleneksel dikey sistemleri küreselleşme ve yetki devrinin yeni meydan okumalarına uyarlama ve yeni yatay sistemleri geleneksel dikey sistemlere entegre etmektir. İkinci yönetim problemi kapasite ile ilgilidir. Dönüşüm içindeki bu ortamda hükümetin etkin bir biçimde yönetme yeteneğinin artırılması söz konudur. Benzer şekilde üçüncü yönetim problemi de ölçek ile ilgilidir. Farklı yönetim seviyelerinin tasnif edilmesi ve devletin rolünün yeniden tanımlanması önemlidir.²⁹

Süreç devletin büyük problemler karşısında küçük; küçük problemler karşısında da büyük kalmasıyla ilgilidir. Sermaye hareketleri, ticari mal dengesizlikleri, iş kaybı gibi sorunlarla uğraşacak etkin bir uluslararası mekanizmanın olmamasından büyük problemler karşısında küçük, merkezin yerel ihtiyaçlar karşısında duyarsız kalmasına yol açan gücün merkezde toplanması sonucu küçük problemler karşısında da büyük kalmaktadır. Sonuçta ölçek uyumsuzluğu karşımıza çıkmaktadır.

Söz konusu problemlerle başa çıkabilmek için yeni stratejiler ve mekanizmalar devleti tekrar güçlendirmek üzere geliştirilmektedir. Yeni yapıların, süreçlerin, kurumların ve hatta kültürlerin oluşturulmasıyla devlet aktörleri içi boşalan devlet kapasitesini tekrar doldurmaya çalışmaktadırlar. Üstelik belli sorumlulukların ve fonksiyonların aşağı ve yukarı doğru devri devletin yükünün azaltılması anlamına gelmektedir.

Yönetişimin değişen ölçekleri ve yapıları yalın bir devletin içinin boşaltılması süreci olarak tanımlanmamalıdır. Aksine piyasa, rekabet ve sivil toplum temelli yönetim uygulamaları şartlarının inşa edilmesi yeni mantıksal gerekçelerle devletin etkinlik ve verimliliğini artıracak şekilde içinin doldurulmasıdır. Yönetişim uygulamaları kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları arasındaki sosyo-politik düzenlemeleri gerçekleştiren devlet müdahalesinin yeni şekillerini yeniden tanımlamaktadır.³⁰ Yönetişim ile devletin yeniden yapılandırılması süreci, sadece yetkilerin merkezden uzağa dağıtımının analizi değil, aynı zamanda zamanla ortaya çıkan süreçlerde güç ilişkilerinin nasıl yeniden oluşturulduğunu anlamaktır.³¹

Yönetişimle devletin formel yetki alanına ek olarak kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum arasında oluşan güvene dayalı formel olmayan bir yetki alanı şekillenmiştir. Bu formel olmayan yetki alanında hedefler ve sorumluluklar paylaşılmakta ve yönetim bu üç farklı kesimden oluşan ağı

²⁹ Donald F. Kettle, "The Transformation of Governance: Globalization, Devolution, and the Role of Government", **Public Administration Review**, 60 (6), 2000, s. 495.

³⁰ Enrico Gualini, "The Rescaling of Governance in Europe: New Spatial and Institutional Rationales", **European Planning Studies**, Vol. 14, No.7, August, 2006, s. 884.

³¹ A.g.e., s. 886.

zeminini oluşturmaktadır.³² Ağ benzeri, hiyerarşik olmayan, esnek, sınır aşan karakteri ile yönetim sıklıkla kurumların dışında politika oluşturma olarak görülmektedir. Ancak, bu durum kısmen doğrudur.

Analitik sebeplerden yönetim sadece kamu, özel ve sivil aktörlerin resmi olmayan etkileşim modelleriyle tanımlanmaması gerekmektedir. En az üç sebepten ötürü kurumlar yönetişimin anlaşılması için gereklidir. İlk olarak kimin katılacağını ve katılmayacağını tanımlayan, güç ilişkilerini şekillendiren ve aktörlerin etkileşimlerine rehberlik eden kurumsal bir çerçeve vardır. İkincisi, aktörler genellikle kolektif kişilikleri temsil etmektedirler ve örgüt içi yapıları ve süreçleri yöneten kurumsal kurallara bağlıdır. Son olarak, yönetim dinamiklerini oluşturan, resmi ve resmi olmayan modellerin karşılıklı olarak birbirlerini etkilemesidir.³³

Kurumsal çerçeveden bahsetmek ilk bakışta işbirliği, müzakere, rekabet veya ağlarla ilişki kuran yönetim nosyonu ile çatışır gibi gözükmektedir. Bununla birlikte yönetim hiçbir şekilde karar alma ve politika oluşturma anarşik bir modeli değildir. Kurallarla oluşur. Kurumsal çerçeve politika alanlarına, konularına, yönetim seviyelerine ve ülkelere göre farklılık gösterir.

Kısacası yönetim hükümete bağlı gerçekleşmez ve yönetim teorileri devletin rolünün azaldığını iddia etmekten ziyade söz konusu rolü ampirik sorgulamaya açmalıdır.³⁴ Çünkü devlet, dolaylı ya da doğrudan yaptığı düzenlemeler ile oluşan politika ağlarını yönlendirebilir. Süreçler ve kuralların yönetimi göz önünde bulundurulduğunda ise güçlü bir devlet kapasitesine ihtiyaç olduğu görülür.

Öte yandan yeni yönetim mekanizmalarının uygulanabilmesi için üç varsayımın kamu sektöründe dikkate alınması gerekmektedir.³⁵

- Her bir aktörün hedeflerine ulaşabilmesi diğer aktörlerin eylemlerini gerektirir. Karşılıklı uyum önemli bir ön koşuldur.
- Arzu edilen sonuçlara ulaşabilmek için gerekli bilgi ve kaynaklar farklı aktörler arasında dağılmıştır. Kaynakların önemi diğerleri tarafından atfedilen değere bağlıdır. Manevi destek karar alma sürecinde önemli

³² Jan van Tatenhove et al., "The Inter-Play between Formal and Informal Practices," **Perspectives on European Politics and Society**, 7(1), 2006, s.12.

³³ Arthur Benz ve Yannis Papadopoulos, "Governance and Democracy: Concepts and Key Issues", Arthur Benz ve Yannis Papadopoulos (Eds.), **Governance and Democracy: Comparing National, European and International Experiences**, Routledge, Oxford, 2006, ss. 2-3.

³⁴ Anne Mette Kjaer, **Governance**, Polity Press, Madlen, MA., 2004, s. 204.

³⁵ Geert R. Teisman ve Erik-Hans Klijn, "Partnership Arrangements: Governmental Rhetoric or Governance Scheme?", Ron Hodges (Ed.), **Governance and Public Sector**, Edward Elgar Pub, Cheltenham, UK; Northampton, MA, USA, 2005, s. 507.

bir kaynaktır. Muhtelif kaynakların dağılmış kontrolü kimsenin sorumlu olmadığı bir dünya yaratmıştır.

- Karmaşıklık farklı aktörler arasındaki etkileşimin ve müzakerelerin neticesidir. Tüm bu aktörler yönetim sürecine kendi bakış açılarını ve stratejilerini getirmektedirler.

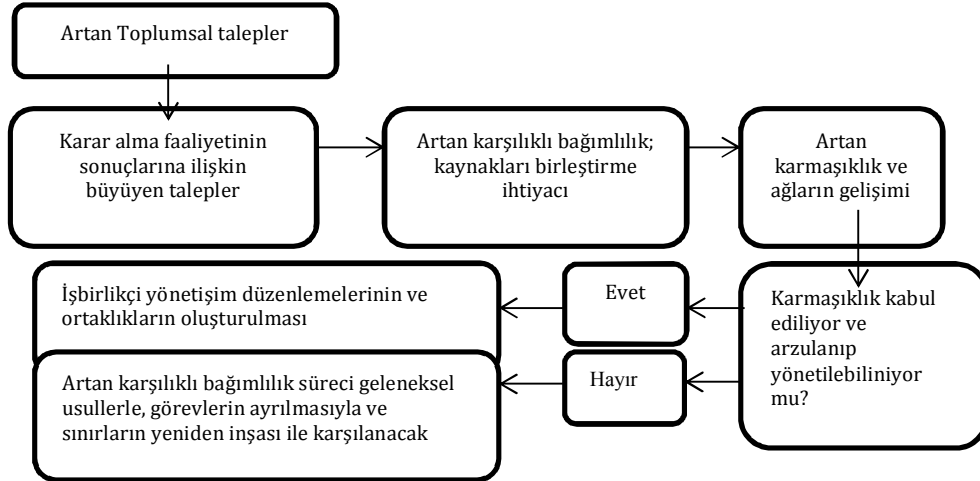
Sayfa/Page | 128

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Ağ toplumunun kurulması ve spesifik anlamda vatandaşların artan beklentileri hem katılım hem de sonuçların kalitesi anlamında mevcut karar alma ve politika oluşturma süreçlerini etkilemektedir. Bu yeni süreçlere kamu sektörünün bakış açısı Kooiman'ın ifade ettiği gibi alan yaratıcı veya kontrol edici etkileşimler şeklinde belirmektedir.³⁶

Artan toplumsal talepler kamu sektörü tarafından işbirlikçi yönetim düzenlemelerinin ve ortaklıkların oluşturulması ile karşılanıyorsa alan yaratıcı bir yapı karşımıza çıkarken, kamu sektörü yeni yönetim mekanizmalarının gerektirdiği karmaşıklığı değerlendirmeyip ortaklıkları veya işbirlikçi yapıları geleneksel karar alma süreçlerine entegre etmeye çalışırsa kontrol edici etkileşim yapısı geçerli olmaktadır. Şekil 1 söz konusu artan ortaklık taleplerini karşılayacak toplumsal gelişme sürecini ve alternatif cevapları göstermektedir.

Şekil 1. Artan Ortaklık Taleplerini Karşılacak Toplumsal Gelişme ve Alternatif Cevaplar

Kaynak: Teisman ve Klijn, a.g.e., s. 508.

³⁶ Jan Kooiman, "Societal Governance: Levels, Modes, and Orders of Social-Political Interaction", Jon Pierre (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, s. 145.

Sonuç

Devlet merkezli hiyerarşik yaklaşımların deniz ticareti sektörünün küresel karakterini ve işleyişini anlamakta yetersiz kaldığı noktada kamu, özel sektör ve sivil toplum aktörlerinin müzakereci etkileşimi ile yönetim ağları giderek karmaşıklaşan ve çeşitlenen günümüz sorunlarının çözümünde etkili bir araç olabilir. Bu süreçte denizcilik idaresine düşen görev amaçların ve hedeflerin başarılmasında tüm ilgili tarafların katılımını kolaylaştıracak mekanizmaları formüle etmesidir. Bunun için de idarenin ilk görevi yönetim ağlarının kendilerini organize edebilmelerini sağlayan sosyo-politik etkileşimlerin oluşması için sorumluluğu üstlenmesidir. Diğer bir görev de, sorumlulukların ve sektör sorunlarının paylaşıldığı farklı ve değişken birlikte düzenleme şekillerinin kurulması ve sürdürülmesidir. Bu iki görevin yerine getirilmesi, kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları içinde dağılmış bilginin ve sektöre ilişkin sorunların çözümüne yönelik araçların kullanılmasını; ortak sorumlulukların yaratılmasını; eşgüdüm ve işbirliğinin gerçekleştirilmesini gerektirir.

Kurulacak yönetim mekanizmaları özellikle kamu sektöründe çok sayıda kurum ve kuruluşlar tarafından sahiplenildiği halde aslında sahipsiz kalan ve özel ve sivil aktörlerin de yeteri kadar muhatap alınmadığı deniz ticareti sektörüne ve yaşadığı sorunlara belli bir düzen, koordinasyon ve bütünlük içinde çözüm getirecektir. Çünkü yönetim anlayışı devletin nasıl işlediğine, kapasitesini neyin belirlediğine, yükümlülüklerinin ne olduğuna ve demokratik ve hesap verebilir hükümet örgütüne dair geleneksel anlayışı etkileyip kamu sektörü tarafından işbirlikçi yönetim düzenlemelerinin ve ortaklıkların oluşturulmasını sağlayan alan yaratıcı etkileşime fırsat vermektedir. Bunun için de hükümet organizasyonlarına ve içsel süreçlere odaklanmaktan ziyade deniz ticareti politikalarının büyük kısmını oluşturan sektörler arası süreçlere ve yönetim ağlarına odaklanılmalıdır.

Öte yandan daha etkin ve verimli politika ve kararlar için diğer paydaş sektörlerle diyaloga girme konusunda kamu idaresi tarafından sergilenecek açık bir liderlik ve irade mevcut olmadıkça fazla bir gelişme olmayacağı da açıktır. Çünkü yönetim ağlarının aktörlerin çok erken bir evrede sorunları teşhis etmesi ve çözüm üretmesi olarak bilinen esnek yapıları sayesinde büyük bir potansiyel taşıdığı iddia edilebilir. Farklı paydaşlar arasında oydaşmanın inşası için politik kararların şekillenmesinde bilgi ve uzmanlığı bir araya getiren kanallar olarak karşımıza çıkan ağlar aynı zamanda kararların oluşmasında yer aldıkları için eşgüdümü artırıcı bir faktör olarak görülmektedir. Öte yandan tüm bu kazançlar ağların düzgün işleyişine bağlıdır. Çünkü aktör grubundaki değişimler çözülemeyen problemler, zayıf liderlik ve dış müdahaleler gibi durumlar ağların istikrarını bozup etkisizleştirebilir. Bu durumda ağdaki aktörleri etkilemek üzere kamu idaresi gücünü kullanmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşlarını değişime zorlayacak asıl faktör ise yeni yönetim anlayışına özgü ekonomik ve toplumsal talepler olacaktır. Talep ve beklentilerin yetersiz olduğu bir değişim gündeminin istenilen ölçüde başarılı olabilmesi zordur. Yasal düzenlemeler bu noktada yetersiz kalabilmektedir. Dolayısıyla bu yeni süreci, kamusal, özel ve sivil aktörler birlikte şekillendirecektir. Kamu kurumları, özel sektör işletmeleri ve sivil toplum kuruluşlarının deniz ticareti sektörüne dair geliştirecekleri işbirliği ve ortaklık sadece belirli bir modelin oluşturulmasıyla kalmamalı aynı zamanda oluşturulan modele işlerlik kazandırılması yönünde de yoğun ve sürekli bir şekilde devam etmelidir.

Türkiye'nin orta ve uzun vadedeki denizcilik stratejik hedeflerine ulaşması için deniz ticareti sektöründe faaliyet gösteren özel sektör işletmelerinin ve sivil toplum kuruluşlarının da kendilerini yeniden yapılandırması ve stratejik hedeflere dönük projeler geliştirerek taleplerini bu kapsamda dile getirmeleri yönetim açısından en uygun yaklaşım olabilir. Bu noktadan hareketle kendi içsel yapılarında yönetim ilkelerini gerçekleştirmeden yönetim anlayışı içinde işbirliğine girişen kurum veya kuruluşların samimiyetleri, başarılı olup olmayacakları, başarıya ulaşılsa da bunun süreklilik ölçüsünün tartışmaya açık olacağı da unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

- CULLINANE, Kevin, (Ed.), **Shipping Economics**, Elsevier, Amsterdam, 2005.
- ERYILMAZ, Bilal, **Kamu Yönetimi** (5.bs.), Umuttepe Yayınları, Kocaeli, 2012.
- KJAER, Anne Mette, **Governance**, Polity Press, Madlen, MA., 2004.
- KOOIMAN, Jan, **Governing As Governance**, Sage Publications, London, 2003.
- LEMIEUX, Vincent, **Government Roles in the Governance Processes**, Canadian Centre for Management Development, Canada, 2000.
- PIERRE, Jon (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000.
- PINDER, David ve SLACK, Brian (Eds.), **Shipping and Ports in the Twenty-first Century**, Routledge, London, 2004.
- STOPFORD, Martin, **Maritime Economics**, New York, Taylor ve Francis Pres, New York, 1997.
- TEKELİ, İlhan, **Modernite Aşılırken Siyaset**, İmge Yayınevi, Ankara, 1999.

Makaleler:

BELL, Daniel, "Previewing Planet Earth in 2013", **Washington Post**, January 3, B3, 1998.

BENZ, Arthur ve PAPADOPOULOS, Yannis "Governance and Democracy: Concepts and Key Issues", Arthur Benz ve Yannis Papadopoulos (Eds.), **Governance and Democracy: Comparing National, European and International Experiences**, Routledge, Oxford, 2006, ss. 1-26.

DUNSIRE, Andrew, "Administrative Theory in the 1980's: A Viewpoint", **Public Administration**, 73, Spring, 1995, ss. 17-40.

EDWARDS, Meredith "Participatory Governance into the Future: Roles of the Government and Community Sectors", **Australian Journal of Public Administration**, 60(3), 2001, ss.78-88.

GUALINI, Enrico, "The Rescaling of Governance in Europe: New Spatial and Institutional Rationales", **European Planning Studies**, Vol. 14, No.7, August, 2006, ss. 881-904.

HIRST, Paul, "Democracy and Governance", Jon Pierre, (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, ss. 13-35.

KETTLE, Donald F., "The Transformation of Governance: Globalization, Devolution, and the Role of Government", **Public Administration Review**, 60(6), 2000, ss. 488-497.

KOOIMAN, Jan, "Societal Governance: Levels, Modes, and Orders of Social-Political Interaction", Jon Pierre (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000.

KUMAR, Shashi ve HOFFMANN, Jan, "Globalisation: The Maritime Nexus", Costas Th. Grammenos (Ed.), **The Handbook of Maritime Economics and Business**, LLP Informa Professional, UK, 2002, ss. 35-62.

PETERS, Guy, "Governance And Comparative Politics", Jon Pierre, (Ed.), **Debating Governance: Authority, Steering, and Democracy**, Oxford University Press, New York, 2000, ss. 36-53.

RHODES, R. A. W., "The New Governance: Governing Without Government", **Political Studies**, 44(4), 1996, 652- 667.

SHORE, Cris, "European Governance or Governmentality? The European Commission and the Future of Democratic Government," **European Law Journal**, Vol.17, No.3, 2011, ss. 287-303.

SLETMO, Gunnar K., "The Rise and Fall of National Shipping Policies", Costas Th. Grammenos (Ed.), **The Handbook of Maritime Economics and Business**, LLP Informa Professional, UK, 2002, ss. 471-494.

SOHAL, Amrik ve FITZPATRICK, Paul, "Governance and Management in Large Australian Organisations", **International Journal of Production Economics**, 75, 2002, ss. 97-112.

SØRENSEN, Eva ve TORFING, Jacob, "The Democratic Anchorage of Governance Networks", **Scandinavian Political Studies**, 28 (3), 2005, ss. 195-218.

TAYLOR, Andrew, "Governance", Georgina Blakeley and Valerie Bryson (Eds.), **Contemporary Political Concepts: A Critical Introduction**, Pluto Press, London, 2002, ss. 35-53.

TEISMAN, Geert R. ve KLIJN, Erik-Hans, "Partnership Arrangements: Governmental Rhetoric or Governance Scheme?", Ron Hodges (Ed.), **Governance and Public Sector**, Edward Elgar Pub, Cheltenham, UK; Northampton, MA, USA, 2005, ss. 505-513.

TORFING, Jacob, "Governance Network Theory: Towards A Second Generation", **European Political Science**, 4(3), 2005, ss. 305-315.

Van TATENHOVE, Jan et al., "The inter-play between formal and informal practices," **Perspectives on European Politics and Society**, 7(1), 2006, ss. 8-24.

Summary

The governance paradigm posits that in modern societies public policies are formulated and executed not by the government alone but by a multitude of other societal actors, i.e. stakeholders that have vested interests in the outcome of these policies.

For the purpose of this paper, governance networks deserved a particular emphasis as they provide the possibility of treating governance not only as tied to the issues of general policy-making but in light of a specific sector-approach, as attributable to the area of maritime commerce. So, this paper asserts that these stakeholders ranging from public institutions and business circles to nongovernmental organizations act within governance networks where hierarchy is gradually replaced by cooperative arrangements.

This view encounters critical remarks that in some areas of public policy such as maritime commerce, private sector enterprises and a wider civil society in governance networks have equal access to policy development and implementation along with public sector. This, however, does not deny the fact that public administration is still the ultimate authority when it comes to norm-setting and decision-making in the field of maritime commerce sector. Since the government is the only actor to participate in all governance processes and is authorized to take a final decision on launching and implementing public policy it can ensure consistency and good coordination of maritime commerce policies. In that sense state's capacity and role to direct and coordinate these networks is enhancing.

Without a doubt, Turkish maritime commerce sector gets its share from these developments. Turkish maritime commerce sector continues to exhibit significant failures of policy, stemming from a governing framework built around a static nested hierarchy which contradicts the real-life situation and the needs and desires of maritime stakeholders. The governance process invites the public administrations not only to establish vertical relations from top to bottom but also to take decisions and establish policies with non-governmental organizations and private sector enterprises at the horizontal level. In this respect, the task of the maritime administration is to formulize a mechanism to facilitate the participation of the stakeholders to achieve the objectives and targets. In order to achieve this, instead of focusing on governmental organizations and internal processes, the intersectoral processes that form a big share of policies about maritime commerce must be focused on. On the other hand, unless a clear leadership and will exposed by the public administration for interaction with other sectors exist, it is a crystal-clear fact that there will be no progress. Since it is difficult for a change agenda with inadequate demands and expectations to be successful at the desired level, the real factors that will compel public bodies to change must be the economic and social demands peculiar to the new governance network perception.

Postbürokratik Kamu Yönetimi ve Demokrasi

Nuriye ÇELİK*

“Öyleleri vardır ki, yasalarını bilmediği tüm meseleler karşısındaki tavrı gibi, hastalıkları da bilinçsizce kaza ve kadere bağlar. Oysa bir kez problemleri kaza ve kadere bağladınız mı, sebeplerini bilip bilmemeniz arasında bir fark kalmayacaktır.”**

Öz

Bu çalışma post bürokrasiyle demokrasinin ilişkisini incelemeyi hedefler. Demokrasi ile bürokrasinin arasındaki temas ne düzeydedir ve post bürokrasi bu ilişkiyi nasıl etkileyecektir? Bunu yaparken de bürokrasi, postmodernizm ve yönetim kavramları incelenmiş ve yeni yönetim anlayışıyla birlikte değişen bürokratik yapı da analiz edilmiştir. Postbürokrasi sayesinde bürokrasinin hantal yapısı değiştirilebilir ve devlet yönetiminde maksimum fayda minimum maliyet analizi yapılabilir. Halkın egemenlik gücüne sahip olduğu bir yönetim şekli olan demokrasi, bürokratik yapı ile siyasal egemenlik mücadelesine girmiştir. Bürokrasi; gücü sınırlandırıldığı, şeffaf, hesap verebilir ve birey odaklı bir hale getirildiği yani postbürokrasiye dönüştüğü sürece demokrasinin gelişimine ve işleyişine fayda sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bürokrasi, Postbürokratik Yönetim, Postmodernizm ve Demokrasi.

Post-Bureaucratic Management and Democracy

Abstract

The question of this study is to analyze the origin of post-bureaucracy and its relationship with democracy. What is the level of connection between bureaucracy and democracy and how will post-bureaucracy affect this relationship? To understand this connection, first of all we had to know the meaning of these concepts, and then we had to analyze bureaucratic structure which is changed by the new management

* Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyoloji Anabilim Dalı, E-posta: nuriyeseinelcelik@gmail.com

** Ali Akyıldız, “Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme”, İletişim Yayınları, İstanbul, 2014, s. 15.

approach. Bulky bureaucratic structure can be changed and maximum benefit at minimum cost can achieved by the help of post-bureaucracy. There is a struggle between democracy which has the power of community, and the bureaucracy which wants to have political sovereignty. If limited bureaucratic structure, more bureaucratic transparency and accountability and more people-oriented management can be provided; then bureaucracy can be post- bureaucracy and can help to democratic process.

Keywords: Bureaucracy, Post-Bureaucratic Management, Post-Modernism and Democracy.

A. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1) Bürokrasi Kavramı

Bürokrasi kelime olarak “Bureau” ve “Cratie” sözcüklerinden türemiş olup; Eski Fransızcadan gelen “la bure” yani çuha ile Yunancadan gelen “cratie” yani hâkimiyet, otorite anlamlarının kaynaşmasından doğmuştur¹. Kısaca büroların egemenliği kavramı olarak ifade edilebilir. Bürokrasi kavramını ilk kullanan Fransız fizyokrat iktisatçı Vincent de Gournay olmuş ve 1745 yılında “laissez-faire, laissez-passer” (bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler)” ifadesini kullanmasıyla tanınmıştır². Gournay yazdığı bir mektupta şu ifadelere yer verir³: “Büyük yıkımlara yol açan bir hastalığımız var; adı Bureaumanie. Bazen bu hastalık bir hükümet şekline dönüşüyor, o zaman da adı Bureaucratie oluyor.”

1798 yılından itibaren güç, iktidar ve yönetim anlamlarıyla kullanılan bürokrasi, 1836’dan itibaren memurların iktidarı anlamını kazanmış, dilimize Fransızca okunuş şekliyle geçmiş ve kırtasiyecilik, yazçizcilik gibi olumsuz anlamları da üstlenmiştir⁴. Bürokrasi standartlaştırılmış kuralların gayri şahsi bir şekilde uygulandığı ve hiyerarşik bir sistem tarafından idare edilen yapı olarak da tanımlanabilir⁵.

¹ Mehmet Akif Terzi, “Bürokrasi ve Memur”, Sistem Ofset 2012, Ankara s. 13.

² Burhan Aykaç, “Kamu Bürokasisi ve Türk Kamu Personel Yönetiminde Bürokratik Eğilimler”, Yüksek Öğretim Kurulu Matbaası, 1997 Ankara s. 15

³ Burhan Aykaç a.g.e. s. 15.

⁴ Burhan Aykaç a.g.e. s. 16-17.

⁵ Nihat Yılmaz, Kadir Caner Doğan, Hakan İnankul, “Tek Parti İktidarı Döneminde (1923-1946) Bürokrasi ve Siyaset İlişkisinin Weberyana Değerlendirmesi”, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 3, 2013, syf:263-284.

Bürokrasi kavramı üzerine çalışmış ilk sosyal bilimci Max Weber'dir⁶. Kamu kuruluşlarının incelenmesinde kullanılan yukarıdan aşağıya bakarak analiz ve aşağıdan yukarıya bakarak analiz perspektiflerinden, Weber'in de etkisiyle en çok ilk yaklaşım benimsenmiş ve örgütlerin yapıları, amaçları ve kaynakları üzerine yoğunlaşmıştır⁷.

Bürokrasinin olumsuz yönleri temel olarak şu şekilde sıralanabilir⁸:

- Bürokratik yapının işleyiş amacıyla çalışanlarının amaçları arasındaki uyumsuzluk ve yapının getirdiği verimsizlik ve yavaşlık,
- Bürokratik yapının teknoloji ve yeniliklere karşı direnci ve buna bağlı olarak çalışanlarının gösterdiği direnç,
- Hiyerarşik yapının fazlalığı nedeniyle aşırı denetim ve sonucunda işlemlerin uzun zaman alması,
- Toplumsal ihtiyaçlara cevap vermede yavaşlık ve yetersizlik,
- Sistemin varlığının çalışan bireylerin varlığından önce gelmesi neticesinde çalışanların sorumluluktan kaçması ve her sorunu sistemin sorunu olarak yansıtması,
- Bürokratik yapı içerisinde ast-üst ilişkisinin sertliği ve bunun sonucunda artan kırtasiyecilik ve verim düşüklüğü.

Bürokrasinin bilinen tüm olumsuz yönlerine karşın, yönetim biçimlerinin hemen hepsinin zorunlu olarak kullandığı bir yapı olması; bu kavramın kuramsal olarak incelenmesini gerektirmiştir. Bürokrasinin kuramsal olarak analiz şekillerine kısaca değinelim:

a) Weber'in Bürokrasi Kuramı (Weberyen Bürokrasi)

Weber bürokrasi kavramını ilk kullanan değilse de, kavramlaştırdığı haliyle ilk akla gelen isimdir. Ondan önce Hegel ve Marx da bürokrasi kavramı üzerine yazmışlardır⁹.

Weber'e göre bürokrasi¹⁰;

⁶ Gencay Şaylan, "Türkiye'de Kapitalizm, Bürokrasi ve Siyasal İdeoloji", Sevinç Matbaası, 1974 Ankara s. 23.

⁷ James Wilson, "Bürokrasi: Kamu Kuruluşları Neyi, Niçin Yaparlar", Çeviren: S. Yalçındağ v.d., TODAİE Yayınları, Mart 1996, Ankara s. 11.

⁸ Burhan Aykaç a.g.e. s. 17-37.

⁹ Davut Dursun, "Bürokrasi Teorisi ve Yönetim", Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, [S.l.], n. 37-38, p. 133-149, jan. 2012. ISSN 1304-0103. Erişim Adresi: <<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iusskd/article/view/1023012278>>. Erişim Tarihi: 04 Nov. 2014.

¹⁰ Nihat Yılmaz v.d. a.g.m. s. 267.

- İş bölümü, otorite hiyerarşisi, yazılı kurallar, yazışmaların dosyalanması, gayri şahsılık, disipline olmuş bir yapı,
- Rasyonellik ve hukukun üstünlüğüne dayalı modern bir yönetim biçimi,
- Yasallık tabanına dayanan en saf yönetim biçimi,
- Hak ve hukuka dayalı, diğer yönetim şekillerinden üstün ve modern bir örgütlenme biçimidir.

Weber'in bürokrasi tanımından anlaşılması gereken temel kavramlar şunlardır¹¹:

Egemenlik (karizmatik-geleneksel-yasal(ussal)): Egemenlik kavramını meşruiyete dayandıran Weber, egemenliği üç başlık altında inceler¹²:

Karizmatik egemenlikte lider gücünü kendinde bulunan ve Tanrı vergisi yeteneklerinden alır. **Geleneksel egemenlikte** güç geçmişten gelen geleneklere dayanır. Örneğin Patriyarkalizm en yaşlı erkeğin diğerleri üzerinde egemenlik kurduğu bir yönetim tipidir. **Yasal egemenlik** ise gücün yasalara, ussal alınan kanun ve anayasalara dayandığı, kişisel olmayan yönetim şeklidir. Egemenlik;

- Otoriteyi elinde tutan/tutanlar,
- Otorite altında bulunanlar,
- Otorite sahibinin/sahiplerinin emirleri ve
- Otorite altında bulunanların hazır kabullerini içerir¹³.

İdeal tip: Bu kavram Weber'in pek çok çalışmasında başvurduğu bir terim olup, "ideal" kelimesine "olması gereken" değil "saf" yani arındırılmış, belirgin hale getirilmiş bir üst soyutlama anlamının yüklenmesiyle oluşturulmuştur. Bürokrasinin ideal tipinin uygulanamayacağını kendisinin kabul ettiği belirtilerek eleştirildiği de olmuştur¹⁴.

Memurun Konumu: Weber'e göre memur kariyerini ilerletmek amacıyla, maaş karşılığında ömür boyu sürdürülen bir meslektir. Atanmış olmanın verdiği sosyal gücü de elinde bulundurur.

¹¹ Burhan Aykaç *a.g.e.* s. 65-76.

¹² Burhan Aykaç *a.g.e.* s. 69.

¹³ Davut Dursun *a.g.m.* s. 136.

¹⁴ Burhan Aykaç *a.g.e.* s. 73.

Genel olarak Weber bürokrasinin temel değerleri; ideal tip, yasalarla düzenlemiş yetki alanı, otorite hiyerarşisi, yönetimin yazılı belgelere dayandırılması, uzmanlaşma, kişiler üstü olmak, kamusal hayatla özel hayatın ayrılması, kurallar sistemi ve kariyer yapısıdır¹⁵.

b) Karl Marx'ın Bürokrasi Kuramı (Marksist Bürokrasi)

Karl Marx'a göre bürokrasi de tıpkı devlet gibi kapitalizmin elini güçlendiren ve sınıf savaşında burjuvanın yanında yer alan bir güçtür. Bu görüşlerini ilk kez "Hegel'in Hukuk Felsefesinin Eleştirisi (1843)" eserinde ortaya koyan Marx; Hegel'in devlet tanımından yola çıkarak ve sınıfsal ilişkileri nasıl etkilediğini temele alarak bir bürokrasi analizi yapmıştır. Marx'a göre bürokrasi, kamusal hizmet için çalışmak yerine hâkim sınıfa hizmet eden ve her fırsatta da kendi kişisel çıkarları peşinde koşan statükonun sürekliliğini sağlayan ve devletin ortadan kalkmasıyla yok olacak olan bir kategoridir¹⁶.

Bu kuramın diğer temsilcileri Lenin, Trotsky ve Mao'dur¹⁷. Trotsky de Marx'a katılır ve bürokrasinin bir sınıf olmadığını belirtir; bürokrasi yalnızca sosyal bir kasttır ve işçi sınıfının dejenerasyonu sonucu oluşmuştur¹⁸.

c) Bürokrasiye Yeni Yaklaşımlar

Selznick, Merton ve Gouldner'ın başta geldiği Davranışçı Okul Ekolü, çevreyi ve insan karakterini dikkate almadığı gerekçesiyle Weber'i eleştirirken; Ilchman ise değişen gelişen toplum karşısında gereken değişimi süratle gösterebilecek bir Rasyonel/Üretken Bürokrasi kavramı geliştirmiştir¹⁹.

Robert Michels demokrasinin önündeki bir engel olarak gördüğü bürokrasinin, zaman içinde güçlenerek oligarşik davrandığını belirtmiş ve Oligarşinin Tunç Kanunu kavramını ortaya atmıştır²⁰. Michels liderlerin örgütlerini kendi bünyeleriyle özdeşleştirip yapılan eleştirileri de kendi üzerilerine almalarının getirdiği olumsuzlukları ve otoriterleşmeyi açıklamıştır.

¹⁵ Nur Şat, "Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı: Weber Bürokrasisinin Sonu Mu?", Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2 Sayı:1, Aralık 2009, s. 93-108.

¹⁶ Davut Dursun *a.g.m.* s. 143.

¹⁷ Burhan Aykaç *a.g.e.* s. 85.

¹⁸ Davut Dursun *a.g.m.* s. 144.

¹⁹ Davut Dursun *a.g.e.* s. 144.

²⁰ Burhan Aykaç *a.g.e.* s. 115.

Yönetmel bir topluma ancak yönetmel bir devrimle ulaşılabilceğini belirten James Burnham ve bürokrasinin yeteneğe göre seçilen memurlardan oluştuğunu söyleyen Mosca bürokrasiye yönelik yeni yaklaşımlardandır²¹.

Bürokrasinin yeniden tanımladığı en son alan ise yönetim kavramının postmodern süreçten etkilenmiş hali olan yeni yönetim anlayışları içerisinde incelendiği çalışmalardır.

1) Postbürokrasi Kavramı

Postbürokrasi kavramı incelenirken, öncelikle -post ön ekiyle kastedilen değişim ifade edilmelidir. Bu yüzden -post ön ekinin anlamını kavramak adına, bu kavramın yaratıcısı olan postmodernizme göz atmak gerekir.

Postmodernizmin anlamı her postmodern tarafından yorumlanmış ve kavram olarak belirli değerler etrafında şekillenmiştir. Buna göre postmodernizm modernliğin içerdiği temel değerlere karşı çıkmıştır.

17 ve 18. yy'da Batı Avrupa'da ortaya çıkan Aydınlanma Hareketi; akılcılık, rasyonalite, ilerleme ve sürekli bir gelişim içerisinde olma, bilgi edinme ve kendi kaderini tayin hakkı gibi kavramları bilim dünyasına sokan ve temelde Hıristiyan dünyasındaki katı ve geleneksel yapıya karşı bir duruş sergileyen dönemin adıdır. Hobbes, Locke, Rousseau gibi pek çok önemli düşünür yetiştiren bu dönem; insanlık tarihinde endüstri devriminden önce gelen bilimsel devrimin de temellerinin atıldığı yıllar olmuştur. Bu anlayış pozitivism olarak sosyolojide Saint Simon ve Auguste Comte ile kendisine yer edinmiştir. Modernite ise işte tam bu gelişmelerin yaşandığı çağdaki gelişmelerle yani Aydınlanma düşüncesi ve devrimlerle Avrupa'da başlayan toplumsal, politik ve ekonomik değişimlere verilen isimdir²². Giddens kapitalizm, endüstrileşme, gözetim ve şiddet araçlarının kontrolü kavramları üzerinden moderniteyi tanımlarken; Habermas tamamlanmamış bir proje olarak görür²³. Modernizm ise modern düşüncenin etkisiyle 19. yy sonunda sanatsal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimlerdir²⁴. Modernitenin ilk sosyologu da G. Simmel olmuştur.

Aydınlanma düşüncesi endüstri devrimi için yol hazırlamış; modernizm ve modernite birbiriyle ilişkili olarak gelişmiş ve değişmiş bunun sonucunda da hem bireysel hem toplumsal olarak bazı değerler yükselmiştir.

²¹ Burhan Aykaç *a.g.e.* s. 146.

²² Hatice Yeşildal, v.d., "Toplumsal Değişme Kuramları", 2. Baskı Anadolu Üniversitesi Web Ofset, Eylül 2011, Eskişehir, s. 8.

²³ Hatice Yeşildal, v.d. *a.g.e.* s. 8.

²⁴ Hatice Yeşildal, v.d. *a.g.e.* s. 8.

Kapitalizmin de doğduğu bu çağ, yarattığı ekonomik sistemle insanların hayatlarını doğrudan etkilemiş ve “hakikat seni özgür kılacak” nidalarıyla tüm dünyayı sarmıştır. Postmodernizm doğrudan modernizmin ve dolaylı olarak da aydınlanmanın eleştirisidir. Doğrunun gerçekliğinin, bilginin güvenilirliğinin sorgulanmaya başladığı ve hiper gerçekliklerin yaşandığı bir ortam, postmodernizm tarafından inşa edilmiştir. İnsan sayısı kadar görüş ve bir o kadar da doğru olduğunu iddia eden bu anlayış; Nietzsche’nin “Tanrı öldü.” ifadesini “özne öldü” haline getirerek, bireyin metalaştırıldığı ve bir anlamda özgürlüklerinin yok edildiğini savunmuş ve özneyi tekrar hayata döndürmek için dayatılan anlayışları reddetme eğilimi içine girmiştir. Sanattaki dadaizm postmodernliğin en açık örneğidir. Lyotard’ın bilgiye ilişkin görüşleri, Jameson’ın geç kapitalizm değerlendirmesi, Harvey’in uzam-zaman kavramlaştırması ve Derrida’nın yapı sökümü postmodernizmin ayrı ayrı niteliklerini içerir²⁵.

Postmodernizmin her alanda etkili değişiklikler yaratması yönetim alanında da gerçekleşmiş; modern yönetim sistemleri olarak Taylorist ilkeler, Fordist üretim ve Weberyen bürokrasi kendilerini çoklu gerçeklik, anti kuramsalcılık ve görecelilik kavramlarıyla değiştirken bulmuşlardır²⁶.

Postbürokrasinin, bürokratik unsurunun yani yönetim kavramının değişime uğradığı görülür. Bu yeni yönetme algısı, kamuyu yönetmenin yeni baştan sorgulanmasını getirmiştir. Oxford sözlüğüne göre kamu yönetimi yönetim faaliyeti, ilişkileri başarma ve yönetme çabası iken işletme yönetimi birimin faaliyetine göre ilişkileri yönetme ve yönlendirme anlamına gelir²⁷.

Kamu yönetimi yasama, yürütme ve yargı fonksiyonları için gerekli kuruluş ve etkinliklerin tümünü birden kapsayan ve özelde devletin yürütme fonksiyonunu yerine getirmek amacıyla bir araya gelmiş insan, araç ve gereç kaynaklarına sahip örgüttür²⁸. Bu yönetme işinin ayrıntılı ve geniş bir alanda sürmesi nedeniyle devletler bürokrasiden yardım alır. Devletin bu yönetim şekline karar vermesi ilgili toplumun devlet kültürü, tarihi, siyasal alışkanlıkları ve seçilmiş siyasi elitin hedefine bağlı olarak değişkenlik gösterir. Dünya konjonktüründeki değişen algılar da yönetim tarzını etkiler. Endüstri devrimiyle başlayan sorunlar için kabul gören Keynesyen yöntem,

²⁵ Kerim Özcan, Veysel Ağca, “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışında Postmodernizmin İzleri” Amme İdaresi Dergisi, Cilt 43 Sayı 3 Eylül 2010, s. 1-32, http://www.academia.edu/3990743/Yeni_Kamu_Y%C3%B6netimi_Anlay%C4%B1%C5%9F%C4%B1nda_Postmodernizmin_%C4%B0zleri.

²⁶ Kerim Özcan, Veysel Ağca *a.g.m.* s. 3.

²⁷ M. Akif Özer, “Günümüzün Yükselen Değeri: Yeni Kamu Yönetimi”, Sayıştay Dergisi Ekim-Aralık 2005, 59, <http://dergi.sayistay.gov.tr/default.asp?sayfa=4&id=59>, s. 3.

²⁸ Nur Şat *a.g.m.* s. 96-97.

ardından gelen liberal anlayış ve sanayileşmenin son aşaması olan refah toplumu gibi değişimler devletlerin yönetim geleneklerinde etkili olmuştur.

Katı, hiyerarşik ve fazlaca bürokratik olan kamu yönetim şekillerinin değişime uğraması, 1980'li yıllarda başlayan ekonomik ve toplumsal değişimlerden de hız alarak; devletlerin denediği yönetim şekillerinin onları krizlerden kurtaramaması sonucu, piyasa tabanlı, bürokratik olmayan, etkin, verimli ve küçük bir devlet yapısının talep edilmesiyle başladı²⁹.

Postmodern algı ile birlikte değişen değerlerden biri de bireylerin devletten aldığı hizmet karşısındaki tavrı ve beklentilerinin seviyesi olmuştur. Bireylerin devletleri sorguladığı, yönetim şeklinde taleplerinin olduğu ve bürokrasinin işleyişindeki aksaklıkları daha kolay dile getirebildiği yeni anlayış; beraberinde yeni yönetim anlayışlarını da getirdi. Yeni yönetim anlayışının temelinde yeni kurumsal iktisat ve işletmecilik kavramları vardır³⁰. Yeni kurumsal iktisat devletin şeffaflık, hesap verilebilirlik düsturuyula ve kendi maliyetini minimum seviyede tutarak hizmet sağlamasını söylerken; işletmecilik ise devletin kamu hizmetini sunarken bir özel şirket gibi davranarak müşterilerin (halkın) maksimum memnuniyetini hedefe alan ve yine giderlerini en düşük seviyede tutan bir anlayışı temsil eder. Yeni yönetim anlayışının genel özellikleri şu şekilde sıralanabilir³¹:

- Weber'i bürokrasi modeli değişimlere hızlı tepkiler verememektedir.
- Devlet hakem rolündedir ve piyasa etkinliği minimumdur.
- Bürokrasi ile siyaset düşman değil paydaştır.
- Piyasa temelli rasyonellik algısı çerçevesinde devlet, piyasadan faydalanmalı ve yönetim anlayışını örnek almalıdır.

Yeni kamu yönetiminin kamu kuruluşlarında uygulanmasında şu temel aşamalardan geçilir³²:

- Dağıtıcı süreç: Maliyet-kar ve maliyet-yarar analizleri yapılarak hizmetin dağıtımının nasıl yapılması gerektiği belirleyen bu süreçte, para, güç, yer, konum ve statü rekabetleri incelenir.
- Bütünleştirici süreç: Otorite sahipleri ile uygulayıcılar arasındaki koordinasyonun sağlandığı bu aşamada az yapısal, az resmi ve az otoriter ilişkiler geçerli olmazsa yönetmek güçleşir.

²⁹ M. Akif Özer *a.g.m.* s. 2.

³⁰ Nur Şat *a.g.m.* s. 98.

³¹ Nur Şat *a.g.m.* s. 99.

³² M. Akif Özer *a.g.m.* s. 4.

- Sınırlı değişim süreci: Kamu kuruluşlarının sınırlı çevrelerde kurduğu ilişkilerdir.
- Sosyal heyecan-duygu süreci: Kamu yönetimindeki risk alma, hiyerarşik güven kaybı gibi bireysel ve grupsal özellikleri içerir.

Yeni yönetim anlayışı yerelleşmek, bürokrasi azaltmak, sosyal eşitliği sağlamak, özelleştirmek, otoriteyi aktarmak, esneklik sağlamak, performans kontrolü sağlamak, yönlendirici fonksiyonları güçlendirmek ve rekabeti geliştirmek amaçlarını; piyasacı strateji, yönetsel reform stratejisi, program stratejisi ve aşamalı-yavaş değişim strateji yollarıyla gerçekleştirir³³. Böylesi bir yönetim değişimi elbette ki pek çok kurumsal yapıyı etkileyecektir. Bunların başında da devletin tüm faaliyetleri yürütmedeki temel dayanağı olan bürokrasi gelir.

Yeni yönetim anlayışı ve postmodernizmle birlikte devletin uygulama şekli olan bürokraside yapısal değişiklikler gerçekleşmiştir. Bürokrasinin tüm olumsuz yönlerinin bu değişimler içerisinde daha olumlu hale getirilmesi çabalarıyla bürokratlar ve her kademedeki memur için profesyonellik, performans ölçümü, hızlı ve sürekli hizmet sağlanması, müşteriler gözüyle değerlendirmeye alınan kamu hizmeti alıcılarının yani tüm toplumun geri bildirimde bulunmasının sağlanması gibi kavramlar kullanılmaya başlanmıştır. Bir özel şirket yönetimi anlayışıyla ele alınan devlet yönetiminde bürokrasinin başı da bir anlamda personel sorumlusu olarak çeşitli görevler üstlenmiştir. Çalışma ortamları ortak misyon için mücadele edilen ve paydaşlığın vurgulandığı, verim ve performansa dayalı amirler yerine liderlerin yönettiği ortamlar olmuştur. Bilgilerin paylaşıldığı, kurumun hedeflerinin ortak hedef olarak algılandığı ve üstlenildiği, hızlı ve vatandaş odaklı bir çalışma prensibi benimsenmiştir.

Postbürokrasi anlayışıyla klasik bürokrasi kavramı katılığını kaybetmeye başlamıştır. Sunulan kamu hizmetlerinin açıklanması, halkın talep ettiği hizmetler hakkında hizmet standardı ve hizmet envanterlerinin oluşturulması, stratejik planlar vasıtasıyla hedeflerin açıkça ortaya konulması şeffaflık ve hesap verilebilirlik açısından son derece önemlidir. Vatandaşların hizmete en kısa yoldan ve en kısa sürede ulaşması ülkemizde olduğu gibi pek çok gelişmiş ülkede de e-devlet ve Başbakanlık İletişim Merkezi(BİMER) benzeri kuruluşlarla sağlanmış ve hantal devlet ve bürokrasi fikri yok edilmeye çalışılmıştır.

Postmodernizmle birlikte kamu yönetiminde ve bürokrasi anlayışında ortaya çıkan değişimler geniş bir bakış açısıyla gözlenmelidir. Temelinde

³³ M. Akif Özer *a.g.m.* s. 20.

olguculuğun reddini barındıran postmodernizm, tek tipçiliğe karşı heterojenliği ve parçalanmayı savunduğu ölçüde, bürokrasi gibi standart kurallarla işleyen sistemleri de eleştirmiştir. Evrensel ve bütüncül söylemlere duyulan güvensizlik nedeniyle, bürokrasinin toplumdaki saygınlığını sarsmış; bireylerin, bürokrasinin her kararı sorgulaması gerektiği sonucunu doğurmuştur.³⁴ Postbürokrasi, klasik bürokratik kuralların sarsıldığı bir aşamadır.

“Postmodern söylem, artık gerçeğin ne olduğunu belirlemeyi değil, “gelecekte ne yapmalıyız” sorusuna yanıt bulmayı amaçlamaktadır. Kamu yönetimi boyutuyla, bu durum, Wilson’un siyaset-yönetim ayrımına, Taylor’un bilimsel yönetim anlayışına ve Weber’in bürokrasi kuramına dayanan ve böylelikle bir üst anlatı oluşturan ortodoksiden vazgeçilmesi gerekliliğini gündeme getirmektedir. Postmodernistler, ussallığı ve ussallaşmayı reddederek kamu yönetiminde hayal gücünün güçlenmesini istemektedirler. Gareth Morgan, imgelemeyi, yaratıcı bir yönetim sanatı olarak adlandırmaktadır. Bu postmodern bakış, kamu yöneticilerine kendi kapasitelerini geliştirmeleri, daha ileri görüşlü olmaları ve riskler üstlenmeleri için fırsat sağlayacağından hayal gücü ile liderlik ve stratejik yönetim arasında sıkı bir bağ kurmaktadır.”³⁵

Dolayısıyla postbürokrasi yeni kamu yönetimi anlayışını beraberinde getirmekte, yeni yöneticilerin tasvirlerini yapmakta ve yeni beklentilere yol açmaktadır. Bürokrasiyi ve aslında tüm kamu kurumlarını kapsayan yeni bir yönetim algısı oluşmuştur. Devlet kurumları tıpkı birer işletme, bir anonim şirketi³⁶ gibi yönetilmek istenmektedir. Bu yeni algı vatandaşları müşteri, diğer kamu kurumlarını paydaş yapan, çalışanlarını “devlet memuru” örtüsünün altından çekip alan ve “performans” canavarının kollarına bırakan bir uygulamalar silsilesidir.

Postbürokrasi kendi örgüt yapısını yaratmaktadır. Bu yeni yapı Weber’in ideal bürokratik yapısı, rasyonel bir mekanizma ve yeni iletişim

³⁴ Murat Yıldırım, “Modernizm, Postmodernizm ve Kamu Yönetimi”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt: 7 Sayı: 1 Yıl: 2010, s. 712.

³⁵ Murat Yıldırım, *a.g.m.* s. 713.

³⁶ “Bir anonim şirket nasıl yönetiliyorsa Türkiye de öyle yönetilmektedir.” Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Balıkesir’de Balkonuk Center’deki, ‘Balıkesir Ekonomi Ödülleri 2015’ töreni konuşması. http://www.cnnturk.com/haber/turkiye/cumhurbaskani-erdogandan-onemli-aciklamalar1?utm_content=buffer73dda&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer.

ağları ile demokrasinin bir karışımıdır.³⁷ Postbürokrasinin örgütsel yapısı şu temel niteliklere sahiptir:³⁸

- Performans ve stratejik planların belirleyici olduğu bir yapı,
- Esnek, dikey, akışkan ve gayri resmi bir hiyerarşik düzen,
- Astların birlikte çalıştığı ve iç sınırların yıkıldığı kurumsal bir organizasyon,
- Paralel çalışma koşulları yaratan taşeron faaliyetleri,
- Yatay iletişim ve hiyerarşinin getirdiği fonksiyonel ve duygusal takım faaliyetleri,
- Esnek ve değişen koşullara anlık tepkiler geliştirmeyi hedefleyen yönetici profilleri.

Postbürokrasinin yarattığı örgütsel değişim; yeni yönetim anlayışı olarak adlandırılmış ve yeni örgüt formları incelenmeye başlanmıştır. Klasik bürokrasinin eleştirilmesiyle başlayan süreç, postmodernizmin etkisiyle şekillenmiştir. Yeni örgüt formları küreselleşme ve neo-liberal politikaların da etkisiyle hem özel hem kamu sektöründe değişimler yaratmıştır. Değişen örgütsel formlar esnek çalışma, ücret esnekliği, fonksiyonel esneklikler yaratmış; şebeke organizasyonlarında küçülme teşvik edilmiş; kuramsal olarak örgüt formları ise şu şekilde sıralanmıştır:³⁹

- **Sınırsız örgüt formu:** Üyelerin organizasyonun mantığını kavrayarak, kurum içi duvarlara ihtiyaç duymadan esnek bir tarzda çalışmasıdır.
- **Hayalet (içi boşaltılmış) örgüt formu:** Üretim faaliyetlerinin kolayca zamana ve talebe göre yer değiştirdiği örgütlerdir.
- **Modüler örgüt formu:** Birimler arası entegrasyon ve verimli çalışma üzerine kurgulanmış örgüt şeklindedir.
- **Sanal örgüt:** Maliyetleri düşük, küresel pazarlara dönük örgüt kuramlarıdır.
- **Adhokrasi:** Belirsiz roller, demokratik ve güvene dayalı uzmanlaşma vardır.
- **Teknokrasi:** İdari uzmanlarla profesyonel uzmanların birlikteliğidir.
- **Klan:** Gücünü üye sadakatinden alan yapıda performans değerlendirmesi belirsizdir.

³⁷ Aylin Araza ve Gonca Aslan, "Post-Modernizm ve Post-Bürokratik Örgüt Formları", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi Yıl:13 Sayı:25 Bahar 2014, s. 42.

³⁸ Aylin Araza ve Gonca Aslan, a.g.m., s. 44-45.

³⁹ Aylin Araza ve Gonca Aslan, a.g.m., s. 52-53.

➤ **Heterarşi:** Yatay iletişim ve informal koordinasyonun olduğu örgüt yapılarıdır.

Tüm bu örgütsel yapılardaki değişimin devamında ve ötesinde, Postbürokrasinin yarattığı en temel değişim vatandaş algısındadır. Postbürokrasinin demokrasiyle olan bağlantısı bireylerin, vatandaş olmanın verdiği hakları tanınması ve kendine bir sivil alan yaratmasıyla oluşur. Küçülen devlet ve küçülen bürokratik yapı, bireyin karşısındaki eski gücünü kaybetmiştir. Vatandaş olarak bürokratik yapıyı sorgulamak ve talep ettiği hizmeti sorunsuz almak hakkı, ancak demokratik bir ortamın sonucu olabilir. Gelişmiş demokrasilerdeki gibi bireysel haklar ve devlet karşısında güçlü bireyler yaratmanın ön koşullarından birini postbürokratik yapılar hazırlamaktadır.

B. Postbürokrasi ve Demokrasi İlişkisi

Demokrasi bir yandan iktidarın meşrulaştırma biçimini bir yandan iktidarın işleyiş biçimini adlandırmada kullanılır⁴⁰. Bir yönetim biçimi olarak siyasi bir anlam da taşıyan demokrasi; kelime olarak Avrupa'da kullanılmaya başlanmış fakat Sümerlerin küçük şehir devletlerinden itibaren örneklerine rastlanmıştır. Yönetme şekli açısından ise demokrasinin ülkeler ve kültürler arasında şekil değiştirmesi gibi, siyasi elitlerin ideolojisi doğrultusunda da isim değiştirmekte, liberal, sosyalist-komünist, muhafazakâr, anarşist, faşist uygulamalarıyla birlikte demokrasi tanımları yapılmaktadır⁴¹.

Demokrasiler devletler tarafından uygulanır. Dolayısıyla devletlerin yönetme süreçlerinde faydalandığı bürokrasi, demokrasiyle birlikte şekil alır. Klasik demokrasi kuramında demokrasinin temel nitelikleri seçim ve temsil ilkesi, genel ve eşit oy ilkesi, çoğunluğun yönetim hakkı ilkesi, azınlığın korunması ve çoğunluğun yetkilerinin sınırlandırılması, bireysel temel hakların devlete karşı korunması ve yasalar önünde eşitlik olarak sıralanır⁴². Klasik kurama zaman içinde sosyal devlet ilkesinin getirdikleri, liberal devlet anlayışı ve sosyalist devlet nitelikleri de eklenmiş ve demokrasi kavramı devletlerin yönetim şekilleriyle zaman içinde önemli değişimler geçirmiştir. Devletler yönetim şekillerini demokrasi olarak nitelendirdikleri andan itibaren, vatandaşların demokrasiden beklentilerini görev olarak üstlenmiş olur. Demokratik ülkeler anayasalarıyla tanımladıkları hak ve ödevler üzerinden kamu hizmetini sunarken; vatandaşlar da yine anayasaları

⁴⁰ Öğüt Yazman, "Seçimle Gelen Hükümdarlar: Dünya Demokrasi Tarihi", Alp Kitap 1. Basım Nisan 2011, İstanbul s. 25.

⁴¹ Öğüt Yazman *a.g.e.* s. 29.

⁴² Öğüt Yazman *a.g.e.* s. 34.

üzerinden hak talebinde bulunup ödevlerini yerine getirir. İşte bürokrasi de tam bu noktada sunulan kamu hizmeti kapsamında demokratik yapıyla şekillenir.

Demokratik devletler günümüz liberal devlet yapısının da etkisiyle küçük devlet olma yolunda ilerlerken, bireysel hakların arttığı ve vatandaşların da kendi haklarını bilen ve sorgulayan bir kimliğe büründüğü gelişim sürecinde, bürokrasinin postbürokrasiye dönüşmesi de aynı döneme denk gelmiştir. Bürokrasinin ağır ve kırtasiyeci yapısı esasen demokrasinin bireylere sunduğu hak ve özgürlükler açısından yetersiz ve hatalıdır. Siyasi yönetim bürokratik yapının nasıl işleyeceğini anayasa ve kanunları kullanarak ortaya koyar. Bunu yaparken de kendi ideolojisi etrafında şekillenir ve demokrasi tarafından sınırlandırılır.

Demokrasinin niteliklerini postbürokrasi ile ilişkili olarak inceleyecek olursak;

- Demokrasinin başarılı olabilmesi “sıradan kitlelere, tartışmalar ve bağımsız örgütlenmeler sayesinde siyasete aktif olarak katılım noktasında gerekli fırsatın verilmesi ve kitlelerin, bu fırsatı, kamusal yaşamın gündemini belirleyebilme noktasında kullanabilmeleri ile mümkündür”⁴³. O halde bürokratik yapının bireyi pasifleştiren hantallığı ve değişmezliği, demokrasinin işleyişinde bir engel oluşturacaktır. Yönetim hakkını toplumsal sözleşmeyle devlete bırakan birey, sıra haklarını kullanmaya geldiğinde “sistem öyle istiyor” diye talep ettiği kamu hizmetini alamadığı gibi gereksiz süreçlerle yönetimin dolayısıyla katılımın gerisinde tutulacaktır. Aktif katılım ancak buna imkân veren yapılar sayesinde gerçekleşir. Post bürokrasi bu noktada sistemin birey karşısında bir adım daha gerilediği bir işleyişe dönüştüğünden ve bireyselliğin artmasına, katılıma fırsat verdiği için katkısı olumlu olacaktır.
- Demokrasinin temel niteliği seçim ve temsil ilkesidir. Birey temsili demokrasi de denen bir uygulamayla kendisini yönetecekleri belirlemekte ve bu yönetim şeklinin nasıl olacağı konusunda da yine kendisine danışılması gerektiğini düşünmektedir. Eğer temsil gücüne dayanarak seçilen temsilciler, yönetme hakkından mahrum bırakılacak derecede kısıtlanmış ve ikinci bir iktidar gibi davranan bir bürokratik yapı doğmuşsa bu durum demokrasiye olumsuz etkiler yapacaktır. Yine post bürokrasinin sunduğu bürokratik yapının daha küçük, şeffaf, hesap

⁴³ Colin Crouch, “*Post Demokrasi*”, Çeviren: Emre Yıldırım, Polity Press, Londra, 2004, s. 7.

verebilir ve siyasi gücü bulunmayan niteliği sayesinde, demokrasi gerçek işlevini daha kolay yerine getirecektir.

➤ Demokrasinin çoğunluğun yönetim hakkı ilkesi yine bürokratik yapının, elinde siyasi bir güç bulundurmadan devletin diğer kurumları gibi tarafsız ve apolitik bir işlem süreci yaratmalarından geçer. Eğer siyasi sürecin her aşamasında bireylerin oy kullanmalarından başlayan ve sonrasında yönetim için gereken her türlü kanun ve yönetmeliğin çıkarılması da dahil olmak üzere, bürokratik yapının üyeleri birer siyasi parti gibi davranıp manipülasyon, algı yaratma gibi çeşitli şekillerde demokrasinin işleyişine dahil oluyorsa, yine sorunlu bir demokratik yapı ortaya çıkacaktır. Bürokrasi yalnız kamu hizmeti vermez aynı zamanda birebir iletişim halinde olduğu vatandaşlar üzerinde etki sahibi olduğu gibi belirli yetkilerle donatılmış önemli unvan sahibi kişilerin, her türlü açıklaması da toplum tarafından dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla bürokrasinin siyasetin dışına çekildiği ve post bürokratik bir işleyiş sürdüğü demokrasiler daha derin demokrasilerdir.

➤ Azınlığın korunması ve çoğunluğun yetkilerinin sınırlandırılması, bireysel temel hakların devlete karşı korunması ve yasalar önünde eşitlik ilkeleri demokrasinin temel taşlarıdır. Fakat çeşitli dönemlerde – seçim öncesi gibi- ellerinde bulundurdukları siyasi gücü artıran bürokratik yapılar, bireylerin eşitliğine zarar verecek unsurlar yaratabilirler. Örneğin toplumun en eğitimli kesimi olan üniversite öğrencilerinin, kariyerlerini inşa aşamasında girdikleri pek çok sınavda, elinde siyasi güç bulunan insanları tanımının –bu bir bürokrat olabileceği gibi bir siyasi elit de olabilir- kendilerine haksız bir avantaj sağlaması pek çok dünya ülkesinde görülebilecek noksanlardandır. Bu türlü girişimler demokrasinin eşitlik ilkesini yok ettiği gibi, bireylerin devlete olan inançlarını da sarsmakta ve bireyin bir takım haklarının korunması karşılığında toplum sözleşmesi ile teslim ettiği yönetim hakkının, nasıl kullanıldığını da sorgulamasını gerekli kılmaktadır. Bu durum devletin sosyal devlet niteliği neticesinde doğan görevlerini yerine getirirken de gerçekleşebilir. Örneğin ülkemizde sağlık alanındaki “yeşil kart” uygulamasıyla da görüldüğü gibi; siyasi elitlerin uygulama kararı aldıkları hiçbir işlem bürokratik yapının “onayını” almadan uygulamaya geçmediği gibi uygulamaya geçtiğinde de karar verici organlar olarak artık bürokratik yapılar yönetimi ele alabilirler.

Weber’in de analizinde yer verdiği gibi;⁴⁴

➤ “Bürokrasiler bilgileri tekelleri altına almak ve başkalarına karşı onu gizlemek eğilimindedirler.

- Bürokrasi ortadan kaldırılması güç yapılardandır; önemli bir güç kaynağıdır ve değişime karşı direnme eğilimindedir. Weber'e göre bürokrasi bir kez tam olarak kurulduktan sonra artık ortadan kaldırılması en zor olan sosyal yapılardandır.
- Kurulu bürokrasinin demokrasiye karşı tutumları biraz karışıktır. Bürokrasi demokrasi gibi halkın tüm kesimini aynı ölçüde düşünmediğinden sıkıntılara yol açabilir."

Bürokrasinin elinde önemli bilgilerin birikmesi kaçınılmazdır. Bu bilgilerin bir güç kaynağı olarak kullanılması, siyasi otoriterleri pek çok dönemde zora sokmuştur. Bürokratik yapılarla siyasi yapıların çatışma içine girmesi, ülkeye büyük zararlar verir. Öte yandan siyasi elitlerin bürokrasiye hâkim olması ve vatandaşın bilgi sahibi olmadığı bir ortaklık da demokrasinin işleyişi için uygun değildir. Demokrasinin vatandaşlara verdiği hakların tam ve yerinde kullanımı tüm devlet kurumlarını, bürokratik yapıyı şekillendirme amacı olmalıdır. Demokrasi kültürünün gerektirdiği şeffaflık, hesap verilebilirlik vatandaşların haklarıyla birlikte gelişen sivil toplum alanı ancak post bürokratik unsurların işlev kazanmasıyla gerçekleşecektir.

Postbürokrasinin postmodernizmle olan sağlam ilişkisi, bu iki kavramın birbirinden çok şey öğrenmesiyle sonuçlanmıştır. Aslında postmodernizmin yeniden tanımladığı toplumsal özne, büyük anlatılar karşısındaki sorgular tavrıyla bürokratik yapının klasik hantallığı ve giriftliği karşısında, değişimden yana bir tavır sergileyecektir. Öznenin edilgenlikten çıkması, bürokrasinin hizmet sunduğu bireyi tek tipleştirmesiyle çatışma içine girer. Demokrasiler de postmodernizmle değişmeye başlamış, devletlerin, bireyler üzerindeki özgürlükleri kısıtlayan denetim metotları, kendi muhaliflerini yaratmıştır. Yeniden tanımlanan sivil toplum, daralan kamusal alan ve yeni şekliyle muhalif olmaya devam eden yeni toplumsal hareketler gibi toplumun sosyalliğini şekillendiren tüm bu postmodern kavramlar; tanımladıkları yeni öznenin yeni demokratik talepleri olduğunu da açıkça ortaya koymaktadır. Tüm bu dönüşümler bürokrasiyi de etkileyen ve şekillendiren rüzgârın çıkış noktasıdır.

Bürokrasi ve demokrasi arasında da benzer bir sağlam ilişki bulunur. Siyasi yapılar demokrasiyi bir siyasal yönetim biçimi olarak kabul ederken; bürokrasiyi de bu yönetimin aracı olarak görür. Bu nedendir ki bürokrasi, iktidar ve demokrasi üçlüsü arasındaki en kırılgan yapı demokrasi; en savunmasız da vatandaşlardır. Vatandaşlık kimliğini koruma ve tam siyasal katılım için bireyler, bürokratik yapıların şekillendirilmesinde etkin rol almalıdır.

Tüm bu tahliller her ülke bürokrasisinde gerçekleşmesi olası süreçlerdir çünkü bürokrasinin gücü her zaman siyasi yönetimi tehdit edecek boyutlara gelme potansiyeline sahiptir. Bu durum bürokrasiyi oluşturan bireylerin kişisel hatalarından değil, bürokratik yapının kendisinden kaynaklanır. Yönetimin halkın elinde bulunmasına demokrasi diyoruz fakat görünen odur ki; asıl yöneten iktidarlar ve bürokratlardır. Halkın siyasileri eleştirme, beğenmezse tekrar seçmeme gibi hakları vardır ve bu da demokrasinin bir diğer özelliğidir. Fakat bürokrasinin halkın egemenlik sınırını aşıp aşmadığına kim karar vermektedir? Halk onları seçmediğine göre bürokratların sorumlulukları kime karşıdır? Demokrasi ile bürokrasinin ilişkisi çokça tartışılmışsa da temel nokta “demokrasi rejimlerinde bürokratlar ile siyasetçiler arasındaki sorumluluk ilişkisinin hukuk temelli” olması gerektiğinde birleşmektedir⁴⁵. Tüm problemler bu hukuk temeli ilişkiye dayandırılmalı, post bürokrasiden faydalanılmalı ve bürokrasinin elindeki siyasi güç kontrol altında tutulmalıdır.

Sonuç

Bürokrasi kavramı devletin ve yönetimin var olduğu günden bu yana varlığını sürdüren çok köklü bir kurumdur. Bu kavramın temel nitelikleri Weber tarafından oluşturulmuş, ardından pek çok düşünür de bu kavrama katkı yapmıştır. Bürokrasi ve devlet yönetimi iç içe olgulardır. Bu sebepten her alanda olduğu gibi yönetimde de etkiler ve değişimler yaratan postmodernizm, bürokrasiyi de post bürokrasi yapmış ve klasik yapısından uzaklaştırarak daha verimli hale getirmiştir. Elbette ki tüm dünyada nasıl postmodernizmin özellikleri tam birebir yaşanmıyorsa postbürokrasi de her ülkede mevcuttur ve bu kurallarla işlemektedir denilemez. Fakat postbürokrasiyle birlikte bürokrasinin eleştirilen yönlerinden uzaklaşarak daha nitelikli ve verimli bir organizasyon oluşturabileceği de bir gerçektir. Yönetim bilimi ve sosyolojinin etkisiyle daha verimli bir bürokratik yapı analiz edilerek oluşturabilir. Fakat bu yapının da toplumlar arasındaki kültürel, ekonomik ve toplumsal farklılıklara bağlı olarak değişiklik göstermesi de kaçınılmazdır.

Demokrasi halkın kendi yönetim hakkını elinde bulundurduğu, bir gruba, şahsa ya da unvana egemenliğini emanet etmediği bir yönetim şeklidir. Bireylerin siyasi elitleri bile yönetme konusunda eleştirme, değiştirme ve fikir yürütme hakkı varken; egemenliğin başka gruplarca paylaşılması da

⁴⁵ Burak Hamza Eryiğit ve Fuat Yörükoğlu, “Modernleşme Süreçlerinde Demokrasi ve Bürokrasi İnkilemi ve Kavramlarının Anlamsal Boyutları Üzerine Bir İnceleme”, Akademik Bakış Dergisi Sayı: 32 Eylül – Ekim 2012, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi. <http://www.akademikbakis.org>, s. 5.

demokrasiye uygun olmayacaktır. Bu güçlü baskı gruplarından biri de bürokrasidir. Siyaset üzerindeki bürokratik egemenlik, en başta demokrasiye zarar verir. Ne var ki, Weber'in bürokrasi tanımındaki "gayrişahsî" ve "araçsal" konumu daha iyi çalıştırılıp, post bürokrasiyle bireye verilen özgürlük alanı artırılırsa demokrasi daha iyi işler duruma getirilecektir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- AKYILDIZ, Ali, "Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme", İletişim Yayınları 2014 İstanbul.
- AYKAÇ, Burhan, "Kamu Bürokrasisi ve Türk Kamu Personel Yönetiminde Bürokratik Eğilimler", Yüksek Öğretim Kurulu Matbaası, 1997 Ankara.
- CROUCH, Colin, "Post Demokrasi", Çeviren: Emre Yıldırım, Polity Press, Londra, 2004.
- ŞAYLAN, Gencay, "Türkiye'de Kapitalizm, Bürokrasi ve Siyasal İdeoloji", Sevinç Matbaası, 1974 Ankara.
- TERZİ, Mehmet Akif, "Bürokrasi ve Memur", Sistem Ofset, 2012, Ankara.
- WILSON, James, "Bürokrasi: Kamu Kuruluşları Neyi, Niçin Yaparlar", Çeviren: S. Yalçındağ v.d., TODAİE Yayınları, Mart 1996, Ankara.
- YAZMAN, Ögüt, "Seçimle Gelen Hükümdarlar: Dünya Demokrasi Tarihi", Alp Kitap, Nisan 2011, İstanbul.
- YEŞİLDAL, Hatice, v.d., "Toplumsal Değişme Kuramları", 2. Baskı Anadolu Üniversitesi Web Ofset, Eylül 2011, Eskişehir.

Makaleler

- ARAZA, Aylin ve ASLAN, Gonca, "Post-Modernizm ve Post-Bürokratik Örgüt Formları", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi Yıl:13 Sayı:25 Bahar 2014 s. 37-62. [http://www.academia.edu/9334771/Post-Modernizm ve Post-Bürokratik Örgüt Formları](http://www.academia.edu/9334771/Post-Modernizm_ve_Post-Bürokratik_Örgüt_Formları)
- DURSUN, Davut, "Bürokrasi Teorisi ve Yönetim", Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, [S.l.], n. 37-38, p. 133-149, jan. 2012. ISSN 1304-0103. Erişim Adresi: <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iusskd/article/view/1023012278> Erişim Tarihi: 04 Nov. 2014
- ERYİĞİT, Burak Hamza, YÖRÜKOĞLU, Fuat, "Modernleşme Süreçlerinde Demokrasi ve Bürokrasi İnkilemi ve Kavramlarının Anlamsal Boyutları Üzerine Bir İnceleme", Akademik Bakış Dergisi Sayı: 32 Eylül – Ekim 2012 Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi. <http://www.akademikbakis.org>

ÖZCAN, Kerim, AĞCA Veysel, “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışında Postmodernizmin İzleri” Amme İdaresi Dergisi, Cilt 43 Sayı 3 Eylül 2010, s .1-32,[http://www.academia.edu/3990743/Yeni Kamu Y%C3%B6netimi Anlay%C4%B1%C5%9F%C4%B1nda Postmodernizmin %C4%B0zleri](http://www.academia.edu/3990743/Yeni_Kamu_Y%C3%B6netimi_Anlay%C4%B1%C5%9F%C4%B1nda_Postmodernizmin_%C4%B0zleri).

ÖZER, M. Akif, “Günümüzün Yükselen Değeri: Yeni Kamu Yönetimi”, Sayıştay Dergisi Ekim-Aralık 2005, Sayı : 59
<http://dergi.sayistay.gov.tr/default.asp?sayfa=4&id=59>.

ŞAT, Nur, “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı: Weber Bürokrasisinin Sonu Mu?”, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2 Sayı:1, Aralık 2009, (93-108).

YILDIRIM, Murat, “Modernizm, Postmodernizm ve Kamu Yönetimi”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt:7 Sayı:1 Yıl:2010.

YILMAZ, Nihat, DOĞAN, Kadir Caner, İNANKUL, Hakan, “Tek Parti İktidarı Döneminde (1923-1946) Bürokrasi ve Siyaset İlişkisinin Weberyana Değerlendirmesi”, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 3, 2013, ss:263-284.

Summary

The concept of bureaucracy which is deep-rooted, has been existing since the day that the state and the government is present. Basic characteristics of this concept are created by Weber and after him, many intellectuals has also contributed. Bureaucracy and government are intertwined phenomenon. Therefore postmodernism which made changes in all areas effect not only management ways but also bureaucracy and it also transformed bureaucracy into post-bureaucracy. This changes has turned the bureaucracy more efficient on the contrary of its classic structure. The way of post-bureaucracy is not same at every country and it depend on culturel, economic and social structure of society.

In democracy which the citizen have the right to govern themselves, sovereignty is not be shared with some special groups or denomination or class. Because the citizens can change the political group who have formed a government potency but can not change or affect the other pressure groups such as bureaucrats. Bureaucratic domination on politics damages democracy. Democracy can recover if bureaucratic structure is "impersonal" and "instrumental" like Weber's bureaucracy definition. Post-bureaucracy is help to the good functioning of democracy by giving more political participation and by more bureaucratic transparency and accountability and more people-oriented management.

The China Model vs. American Soft Power: Going Global and Peaceful

Xu PING*, Wang LI**

Abstract

As a rising power with a global outlook, China has been regarded as a potential model for the developing countries in the 21st century. Yet, the United States is still the solo superpower as widely recognized. Given that the world's two most important countries now race for their own influences globally, it is critical for both sides to find as many ways as possible to keep lines of communication between them open. The reasons are self-evident since knowledge brings mutual understanding. The lack of reciprocity breeds suspicion, miscalculation, and both hot and cold war. There is no assurance that the two nations can always be best of friends, but there are indeed the potentials of a vigorous partnership. Truly, ignoring each other and the Thucydides trap can be our undoing by working together to concede our differences offers hope not only to the citizens of both countries but to the whole world who are affected by the Sino-US relationship.

Keywords: Soft Power, Global Order, Power Transition

Amerika'nın Yumuşak Gücü Karşısında Çin Modeli: Küresel ve Barışçıl Tutum

Öz

Küresel bakış açısıyla yükselen bir güç olan Çin, 21. yüzyılda gelişmekte olan ülkeler için potansiyel bir model olarak görülmektedir. Ancak yaygın görüş, Birleşik Devletlerin hala tek süper güç olduğu yönündedir. Dünya'nın en önemli iki ülkesinin, kendi etki alanları için küresel düzeyde rekabet halinde oldukları düşünüldüğünde; her iki taraf için de aralarındaki iletişim kanallarını açık tutmaya yönelik mümkün olan her yolun denemesi önem arz etmektedir. Bunun nedenleri açıktır, çünkü bilgi karşılıklı anlayışı da beraberinde getirir. Mütekabiliyet eksikliği; şüpheye, yanlış hesaba ve sıcak ve soğuk savaşın her ikisini de neden olur. Her iki milletin sürekli iyi dost olmalarının bir teminatı olmamakla beraber, aslında etkin bir ortaklık potansiyeli

* Dr. Xu Ping, Professor of World History, E-mail: jlxuping@163.com

** Dr. Wang Li, Professor at School of international & Public Affairs, Jilin University, E-mail: wlichangchun@jlu.edu.cn

taşımaktadır. Doğrusu, birbirini göz ardı etme ve Thucydides tuzağı felaketimiz olabilir, birlikte çalışarak farklılıklarımızı kabullenmek sadece her iki ülkenin vatandaşlarına değil, Çin-Birleşik Devletler ilişkisinden etkilenen tüm dünyaya umut verecektir.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Güç, Küresel Düzen, Güç Dönüşümü

Sayfa/Page | 154

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

There are two races between China and the United States today: one is for national prestige based on “hard power” and another for image-building in terms of “soft power”. China as a rising power has aspired for a status of “greatness” globally while the United States as the sole superpower in the world has always been anxious to maintain the *status quo*. Given the obvious divergence between the two countries, both powers are in competition to determine who actually has the greatest influence for image-building globally. This introduces a question “Can the United States and China go soft?”

Since 2008, the financial crisis has contributed to the erosion of American soft power influence by calling into question the liberal capitalist model of modernity. This is evidenced by the steady growth of world attention to China’s authoritarian developmental model—the so called “Beijing Consensus”—and China’s own initiative to promote its developmental model abroad.¹ China’s increasing ability to grasp international attention is a clear indication of a dramatic decline in American soft power which may be considered irreparable. Despite this controversy, the China model which is promoted by a great deal of Chinese authorities as a kind of “attractiveness”, is perceived by the international media as an alternative to liberal capitalism, and it aims to address why these processes reflect the decline of America’s soft power. While doing so, it helps clarify the concept of soft power, which was first advanced by Joseph Nye in the 1990s and has been oft-cited since then.

According to Nye, “the resources that produce soft power arise in largely part from the values an organization or country expresses in its culture, in the examples it sets by its internal practices and policies, and in the way it handles its relations with others.”² By application of this definition, many popular political regimes including domestic institutions utilize important components of the soft power praxis. However, the decline of America’s popularity in the world in no diminutive measure, results from its unilateral practice of the War on Terror after the tragic events of September 11. What is even more significant is that the 2008 financial crisis brings into focus the structural

¹ “President Xi Jin-ping Addresses at Central Work on Foreign Affairs”, *China Daily*, November 30, 2014.

² Joseph Nye, *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, New York: Public Affairs, 2004, p. 8.

weaknesses in the liberal-capitalist model represented by the United States.³ Indeed the perceived rise of the China model attests the decline of the American model. Nye has not ever examined this dynamic in detail but it is imperative to do so in practice. It is a cliché for anyone to believe that changing a policy is much easier than changing a socioeconomic system. However, the decline of soft power is manageable if it is predominantly caused by the failure of a country's foreign policy. Significant attention should be drawn to the decline in American soft power and how it arguably may present even greater international consequences.

To date, this phenomenon has inspired a worldwide interest in what the post-American world is like. While the definition of "U.S. Dominance" in world order varies ambiguously, China is presenting itself as an alternative to America's model economically in developing countries. As a result, the international public has begun taking the rise of the China model more seriously. This is deeply rooted in their waning confidence in the liberal capitalist model with which American soft power is associated. To that, international economist Dambisa Moyo flatly argued for America's own folly in policy-making due to various reasons from cold war mentality to geopolitical competitions.⁴

Given this, the article first introduces the concept of soft power, arguing that the viable way to measure soft power is to look at how other countries perceive it. Then the bulk of the discourse is directed to the rise of the China model with a view to demonstrating the decline of American soft power. The final part concludes with an emphasis upon the ramifications of soft power dynamics and its limitations in real exercise.

Soft Power: Significance and Conceptual Ambiguities

An admonition to all students of intellectual history is to critically bear in mind the sociopolitical context in which a concept was advanced and popularized at the outset. There is no exception to the concept of soft power. Whereas it was popularized worldwide soon after the end of the Cold War, few people remain aware that this concept was proposed in the final years of the Cold War and it was by no means intended to predict the end so unexpected. Rather, it was in defense of American values vis-à-vis the Soviet Union that soft power was invoked for speaking of the former. According to Nye, soft power is a power of attraction and persuasion as opposed to coercion. Due to this concern, it is a "co-operative behavioral power—getting others to want what you want" and thereby relies on such resources as

³ A shrewd analysis of these two dimensions of decline of American soft power is offered by Zbigniew Brzezinski, *The Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power*, New York: Basic Books, 2012, p. 12.

⁴ Dambisa Moyo, *How the West Was Lost: Fifty Years of Economic Folly –and the Stark Choices Ahead*, New York: Farrar, Straus and Giroux, 2011, p. xiii.

“cultural attraction, ideology, and international institutions.”⁵ In this respect, Nye rightly suggested that the United States has additional power resources than the former Soviet Union, which would safeguard against the presumed cycle of great powers’ decline.⁶

Sayfa/Page | 156

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

The underlying assumption here is that the US-Soviet rivalry would persist into the future. Nye endeavored to remind people at the time that “given their basic resources and military strength, it would be a mistake to discount the Soviet Union as a great power in the *twenty-first century*” (emphasis added).⁷ The end of the Cold War and the sudden demise of the Soviet Union in 1991, however, altered the context in which soft power was to be understood. The dramatic manner in which Moscow relinquished its empire highlighted the power of ideas as opposed to military capabilities. Soft power in this context came to assume new momentum for the first time. It is not merely useful in explaining what Cold War analysts failed to predict. It also instilled ideological vigor into the narrative of the Cold War. By arguing that the power of ideas finally triumphs over the power of tanks, the soft power concept helped boost the legitimacy of the US leadership in the post-Cold War world. Needless to say, in contrast to the well-established theories and concepts that hardly survived the shock of sudden historical change, Nye’s soft power evidently benefited from the historical change.

Nevertheless, the 9/11 attack and the subsequent crusade against terrorists did once again underscore the importance of soft power which had buttressed America’s preeminence. This time the neglect of soft power taught America a costly lesson. For Nye, the exercise of soft power becomes ever more important in the era of globalization. Now states no longer hold absolute monopoly over previous coercive means and non-state actors could threaten national security through the proliferating transnational channels. Thus, for practical and normative reasons he suggests that the United States should take the lead in coordinating the international efforts for fighting terrorism. As the United States cannot bomb Al Qaeda cells in Hamburg, Kuala Lumpur, Detroit or any city centers, Nye continues to argue that “success against them eventually depends on close civilian cooperation, whether sharing intelligence, coordinating police work across borders, or tracing global financial flows.”⁸

Critical of the Iraq War, Nye has pointed out that the Bush administration failed to use the US hard power smartly, which accordingly does enormous damage to America’s image all over the world. It is in the

⁵ Joseph Nye, *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*, New York: Basic Books, 1990, p. 188.

⁶ Paul Kennedy, *The Rise and Fall of the Great Powers: Economic Change and Military Conflict from 1500-2000*, New York: Vintage Books, 1989, p. 285.

⁷ Nye, *Bound to Lead*, p. 130.

⁸ Joseph Nye, *The Paradox of American Power – Why the World’s Only Superpower Can’t Go It Alone*, New York: Oxford University Press, 2002, p. 145 & p. 168.

criticism of George W. Bush administration's unilateralism that Nye further elaborates on soft power, which, as he puts it, is "the ability to get what you want through attraction rather than coercion or payments", thus it "arises from the attractiveness of a country's culture, political ideals, and policies."⁹ In other words, soft power means power being used softly on the one hand; and on the other it represents an attractive image or a model for others to admire and emulate. Obviously, a new congruence of foreign policy, technology and history makes this a reasonable prospect.

This interpretation of soft power will always be subjected to criticism. Students and scholars of American foreign policy have already begun to examine the ambiguities inherent in the meaning of soft power. They argue that if the soft power is conceptually incoherent, how could we expect it to exert substantial influence on foreign policy for which rigor and consistency are quite necessary? As Christopher Layne notes, the weaknesses of the soft power concept lies in its inability to specify the relationship between soft power and political outcomes. This renders Nye's theory difficult to be falsified by empirical evidence. Hence, soft power is not yet a generative concept for academic inquiry.¹⁰

In response to the critics, Nye admits that "the failure to distinguish power behavior from the resources that can produce it has been a problem for all power analyses, not just soft power."¹¹ Therefore, he maintains that soft power should be defined in relational and behavioral terms. That is, soft power is not a measurable resource; rather, its exercise depends on a strategy that combines both material and ideational resources. Soft power is power being used softly. Its success is a function not only of its own merits but also of what others think. As Nye puts it, "with soft power what the target thinks is particularly important, and the target matter as much as the agents ... Soft power is a dance that requires partners."¹² The question then turns into whether the contemporary major powers in world politics would have the willingness to act in collaborative efforts with Washington. Due to this, the next section explains why and how China's growing influence in the marketplace of ideas attests to the decline of US soft power.

The China Model: A Testing Case for the US Soft Power

True, the discourse on the rise of China is a sort of fad over the past decade. The rising China seems to be qualified as a dancing partner with America in world politics. Given that as the most populated country and the

⁹ Nye, *Soft Power*, p. x.

¹⁰ Christopher Layne, "The Unbearable Lightness of Soft Power," in Inderjeet Parmar and Michael Cox ed., *Soft Power and US Foreign Policy: Theoretical, Historical, and Contemporary Perspectives*, London: Routledge, 2010, p. 54.

¹¹ Nye, "Responding to My Critics and Concluding Thoughts," in *Ibid.*, 217.

¹² Nye, *The Future of Power*, p. 84. Also suggested reading "Sino-American Relations: Friends, Enemies or Frenemies", addressed by Harvey Dzodin at University of Queensland, Australia, July 25, 2014.

second largest economy in the world, China's global influence is what the US could not afford to ignore. As former US Deputy Secretary of State Robert Zoellick revealed in 2005, it was wise to persuade Beijing to become a stakeholder in the existing international order, for instance, as it struck a chord among the international audiences. His speech was seen as a formal mark of the US commitment to encouraging China's constructive role in the Asia-Pacific security order.¹³ The spirit of the speech has evolved into a widely shared belief among the US policy establishment that it is in America's long-run interest for Washington to engage rather than to contain the rising China due to the unbearable cost to curb the latter's overall leverage in the region.¹⁴

If such a strategy worked well, China will have proposed some ideas at official levels that reflect compatibility of developmental interests with those of the United States. Hence, the China model serves as an index of the likelihood of the US-China community of interests. It in turn reflects the extent to which America is capable of managing China's peaceful rise with its soft power. If it does, the Chinese official discourse should reflect the norms consistent with the American interests, such as democracy, free trade and liberal peace.¹⁵ The US-China community of interests, as recently coined, could hardly be expected without common values. China was an arguably revolutionary power during the Cold War for it was committed to overthrow international norms such as great-power cooperation and non-use of force.¹⁶ During the later period of the Cold War, Beijing maintained a *de facto* security cooperative relationship with Washington even though the Sino-Soviet split turned into open hostilities in 1969. China by no means accepted the legitimacy of the US world leadership then. This was evidenced by the sudden deterioration in relations between Beijing and Washington during the 1990s'.

Although the US-China relationship in the past few decades had never gone beyond the marriage of convenience, Beijing has inherited a few characteristics of the US hegemonic order which was first established in the Western world during the Cold War. Unlike the Western European countries and Japan which were involved with well-institutionalized cooperation with the US at multiple sociopolitical levels, for China, there are few old paths to

¹³ Thomas Christensen, "Fostering Stability or Creating a Monster? The Rise of China and the U.S. Policy toward East Asia," *International Security*, Vol. 31, No. 1, 2006, p. 95.

¹⁴ Stefan Halper, *The Beijing Consensus: How China's Authoritarian Model will Dominate the Twenty-First Century*, New York: Basic Books, 2010, p. 135.

¹⁵ Immanuel Kant's idea of liberal peace expresses the key US conception of and the practice in building a peaceful international order: Free trade facilitates the exchange of goods, services, and ideas that eliminate mutual distrust and hostility; democratic system minimizes the incentive of war for state leaders. On this matter, see Michael Doyle, "Kant, Liberal Legacies, and Foreign Affairs," *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 12, No. 3, 1983, pp. 205-235. Daniel Deudney and John Ikenberry, "The Nature and Sources of the Liberal International Order," *Review of International Studies*, Vol. 25, pp. 175-196.

¹⁶ Chen Jian, *Mao's China and the Cold War*, Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 2001, pp. 6-7.

follow in managing its relationship with America. China is thereby left free to challenge or embrace the US leadership, depending on the perceived appeals of the US policies. This in turn is a function of the US soft power through public diplomacy in our new age.

Moreover, for a wider range of international audiences, the rise of the China model implies a different dimension of soft power which has more far-reaching implications for the future power trend. Here it is critical to distinguish between the US policy and the liberal-capitalist developmental model represented by the United States. International observers have noted that the Bush administration's unilateralism in conducting the War on Terror contributed substantially to the decline of the US influence over its European allies and the Middle East.¹⁷ They have yet to come to terms with the magnitude of the decline in the liberal capitalist model as a source of American soft power. It is relatively easy to change foreign policy but prohibitively costly to change the socioeconomic model of development. Due to this, the challenge of the China model to the US liberal-capitalist model is profound and inexpensive. If the challenge itself is consistent and persistent, the power shift from the West to the East will be merely a matter of time.¹⁸

For clarity, focusing on China in this study by no means suggests that the decline of US soft power generates no significant effect on the US relationship with its traditional allies. It is evidently the case that G. W. Bush's foreign policy unilateralism would alienate the US allies and prompt them into self-regarding actions which may undermine the US leadership in the long run.¹⁹ But the short-run effect may not be quite discernible. The US remains the leading power in an overall sense since it has continued to provide security as a public good for the NATO members and its Asian allies. For these countries, therefore, an open political challenge to US leadership could have too costly consequences. By contrast, historical hostility and the current tensions with Washington may have increased Beijing's sensitivity to the decline of US power that would open a window of opportunity for China to expand its prowess in the region. That being said, China's initiative to promote its soft power could serve as a strategy to delegitimize the US hegemony. On the other hand, the global attentive response to the China model of development helps magnify its effect. Taken together, these two processes reflect the decline of America's soft power a vital component symbolic to its global leadership.

Finally, since China represents an authoritarian alternative to modernity against which America defines its liberal-capitalist model, the rise of the China model is a sufficient cause for the decline of the American appeal. Though

¹⁷ Peter Katzenstein and Robert Keohane, "Varieties of Anti-Americanism: A Framework for Analysis" in Peter Katzenstein & Robert Keohane ed., *Anti-Americanisms in World Politics*, New York: Cornell University Press, 2007, pp. 9-38.

¹⁸ Moyo, *How the West Was Lost*, p. 132.

¹⁹ Stephen Walt, *Taming American Power: The Global Response to U.S. Primacy*, New York: W.W. Norton, 2005, pp. 2-4.

there is a sizable variety of Anti-Americanism abound, few of them can serve as a powerful indication of the decline in American soft power. As Peter Katzenstein and Robert Keohane observed, anti-Americanism is actually more a state of mind which has diverse sources. In particular, they identify three contemporary sources. First, the power gap between America and the rest of the world invites jealousy and resentment. Second, the US liberal capitalist model is a focal point of anti-globalization movements. Third, the conflicting of identities in the United States and elsewhere takes the form of attacks on the mainstream values in American society.²⁰ This dynamics does not necessarily undermine American soft power if American domestic institutions are robust enough to tame them. China however, by virtue of its rapidly growing power, and her unique approach to globalization, does provide a focal point for the anti-American expressions. The rise of the China model in the international marketplace of ideas shows that American domestic institutions have failed to achieve their moral purposes. If America is unable to extend moral appeals abroad, its ability to maintain a legitimate international order is surely on the decline.

China's Promotion of Soft/Ideational Power

The Chinese leadership invoked the concept of soft power for the first time at the 17th Party Congress in 2007. President Hu Jintao associated soft power with “the socialist cultural development” and the “cultural creativity of the whole nation.” On this occasion, Hu did not compare Chinese soft power with US hegemony. Instead, in his formulation, he advanced that the promotion of Chinese soft power is to serve domestic purposes. In particular, Chinese soft power is designed to “better safeguard the people’s cultural rights, to enrich the cultural life of the [Chinese] society, and to raise the people’s aspiration for progress.”²¹

This formulation of soft power fit nicely into the Chinese ruling elite’s drive for “Reform of Cultural System” (文化制度改革). Since the 2002 Sixteenth Party Congress, China has worked hard to strengthen cultural/ideational power that has received expected scrutiny. In those contexts, soft power is deemed as a part of the “comprehensive national capacity (综合国力),” and its function is to enhance national cohesion. In this sense, it is not essentially different from the understanding of “national morale” as a key dimension of power in international politics. In essence, Hans Morgenthau, who applied the political philosophy of statecraft to the study of international politics, openly associated national morale with the degree of

²⁰ Peter Katzenstein and Robert Keohane, “Conclusion: Anti-Americanisms and the Polyvalence of America,” in Katzenstein and Keohane eds., *Anti-Americanisms in World Politics*, pp. 307-311.

²¹ Hu Jintao, Report at the Seventeenth Party Congress, http://news.xinhuanet.com/newscenter/2007-10/24/content_6938568_6.htm, 2015-1-2.

public support for governmental action.²² Hence, it seems that in the promoting of soft power, Beijing has been merely re-labeling a time-honored statecraft. Yet, what is also remarkable is that such a practice also expresses a disinclination to follow the America-made rule of the game. To that end, China's leaders are trying to signal a new identity to both international and domestic audiences, as President Xi Jin-ping pointed out at the Central Work conference on foreign affairs in November 29, 2014.²³

Interestingly, scholars like Randall Schweller and Xiaoyu Pu envision three roles (3s) that China is likely to assume in its dealings with the US-led international order. Firstly, as supporters, both powers assume the fair share of responsibilities associated with co-managing the evolving but essentially unchanged global order (effectively with the US); secondly, as spoilers, they might seek to destroy the existing order and replace it with something entirely different; thirdly, as shirkers, they obviously want their privileges of power but are unwilling to pay for them by contributing to global governance.²⁴

While it is unclear which role China would fully assume in the future, Schweller and Pu observed that China is embarking on a de-legitimizing strategy toward the US hegemonic model, which allows China to openly enforce its own vision of international order. For them, de-legitimizing strategy is an "art of resistance" that coexists with "relations of dominance." It takes the form of symbols, ideas, and languages that portrays the leading player's social position as morally unacceptable and conveys the message of discontent.²⁵ In this light, the decline of the US soft power leaves room for China to expand its influence by distancing itself from the US vision of international order.

The Chinese authorities seemed to have seized or partially grasped the initiative from the very beginning to exploit the opportunity due to America's waning influence. This inclination is further captured by David Lampton's formulation of "ideational power," which is broader than Nye's soft power in scope. For Lampton, ideational power "explicitly embraces innovation and considers political and diplomatic leadership [in leading the innovations]."²⁶ He regards the Chinese exercise of soft power as an attempt to strengthen ideational power evidenced by the Beijing government and its think tanks having dramatically increased investments in selling its cultural brands and

²² Hans Morgenthau, *Politics among Nations: The Struggle for Power and Peace* 6th ed., revised by Kenneth Thompson (New York: McGraw Hill, 1985), p. 153.

²³ "President Xi Jin-ping Addresses at Central Work on Foreign Affairs", *China Daily*, November 30, 2014.

²⁴ Randall Schweller and Xiaoyu Pu, "After Unipolarity: China's Visions of International Order in an Era of US Decline," *International Security* Vol. 36, No. 1, (2011), 42.

²⁵ Ibid., 47-48. This idea, as Scheller and Pu admit, is borrowed from James Scott, *Weapons of the Weak: Everyday Forms of Peasant Resistance*, New Haven, Conn: Yale University Press, 1985.

²⁶ David Lampton, *The Three Faces of Chinese Power: Might, Money, and Minds*, Oakland: The University of California Press, 2008, p. 118.

developing overseas media networks. These efforts may not be designed to balance against the US influence unless they are coordinated by the state propaganda apparatus. As Harvey Dzodin stated, both the United States and China have avoided open confrontations between them. However, the presumed competitive logic of ideational power did find an echo in the comment by the *People's Daily* that:

*"The United States, on its part, not only possesses the world's largest political and military hegemony, but also has in its hands the biggest media and cultural hegemony. The soft strength of Western news media far surpasses its economic 'hard strength.'"*²⁷

More than this, Li Changchun, the Chinese public information chief, reportedly remarked to the effect that the global information space now ranks among the crucial duels for power in the 21st century.²⁸ To that end, the expansion of the Confucius Institute across the globe represents a significant campaign. The number of the Confucius Institutes rose dramatically from 156 in 2007 to 475 by the end of 2014.²⁹ Despite some cases of the close-down, they span across the whole Western world, including all major EU countries. More dramatic is the extravagant style in which Beijing hosted the 2008 Olympic Games. A *People's Daily* editorial eloquently stated that "the Olympic Games provide an extraordinary opportunity for China after 30-year Opening and Reform to present itself as an open and confident country. This is an honor not only to Beijing but also to Olympics."³⁰ In the eyes of most Chinese nationals, the Olympic Games assumed the significance of demonstrating China's power as the Beijing government proved capable of investing enormous national resources into constructing stadiums and overhauling Beijing's traffic system. This demonstrated a surging nationalism in view of the China's soft power.

In sum, the expansion of Chinese soft power abroad aims to serve dual-purposes. Internally, it contributes to the social cohesiveness which could be translated into a public support for the government action. Externally, it could help de-legitimize the US hegemony. Whereas the former reflects the resistance against the effect of American soft power, the latter represents a direct attempt to counterbalance against the US hegemony. Both express the declining ability on America's part to attract China to play by its preferred rule of the game.

There is no denying that the decline of US hard power contributes partly to Beijing's initiative. Yet the image of America's decline assumes more

²⁷ Cited from Lampton, *The Three Faces of Chinese Power*, p. 159.

²⁸ Halper, *The Beijing Consensus*, p. 10.

²⁹ From the Confucius Institute's official website, *Sohu News*: <http://news.sohu.com/20070610/n250489765.shtml>, 2014-11-1.

³⁰ "Honor Belongs to the Great Olympic," *People's Daily*, August 24, 2008, http://news.xinhuanet.com/newscenter/2008-08/24/content_9688005.htm, 2014-11-8.

significance. It is true that the US complete and ongoing military withdrawals from Iraq and Afghanistan did signal the decline of American hard/material capabilities. But what is at issue here is the image rather than the substance of the real power of the United States. It is evident that America remains predominant in the global distribution of military power as its military spending surpasses that of the rest. Combined and more importantly, its military influence is omnipresent around the globe which is a clear indication that America's overall capacity will remain unchallenged in the foreseeable future, leaving the "delegitimizing strategy" as the only desirable choice.

On the other hand, the enhancement of Chinese hard power is hardly at the same pace with Beijing's expansion of soft power due to the technical difficulties involved in military modernization. In contrast to the use of soft power, China's use of hard power has provoked some foreign observers into speculating that China is seeking to exclude the US influence from the region.³¹ Yet, whether China has the intention now to enforce its own vision of order in the Asia-Pacific region is open to debate. At a glance, since 2008 China has been acting assertive in certain critical international areas. It failed to join the international efforts to sanction North Korea's two military provocations in 2010. It has conducted unilateral diplomacy in the South China Sea with regard to the disputed maritime territory.³² But these facts could not fully support the argument that China harbors an intention to exclude the US influence in East Asia with its own vision of order, the so-called Chinese version of "Monroe Doctrine". Instead, as Thomas Christensen notes, Beijing's more truculent posture since 2008 is rooted in an exaggerated sense of China's rise in global power and serious domestic political insecurity. Specifically, as he argues, the "domestic voices calling for a more muscular Chinese foreign policy have created a heated political environment" in which the Chinese leaders, for fear of being accused of being soft and thereby losing its leadership legitimacy, were pressed hard to act aggressively in international politics.³³ Hence, it is the image rather than the substance of American decline that aroused the nationalist fervor within China. This is illustrated by the way international audiences have perceived the China model.

The Beijing Consensus and the International Perception of the China Model

However what draws more international attention is China's financial strength loomed behind its overseas cultural promotions. The spectacular

³¹John Mearsheimer, "The Gathering Storm: China's Challenge to US Power in Asia," *The Chinese Journal of International Politics* Vol. 3, No. 4, 2010, pp. 381-396. Aaron Friedberg, *A Contest for Supremacy: China, America, and the Struggle for Mastery in Asia*, New York: W.W. Norton, 2011, p. 5.

³² Carlyle Thayer, "Chinese Assertiveness in the South China Sea and Southeast Asian Responses," *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, Vol. 30, No. 2, 2011, pp. 77-104.

³³ Thomas Christensen, "The Advantages of an Assertive China: Responding to Beijing's Abrasive Diplomacy," *Foreign Affairs*, Vol. 90, No. 2, p. 60.

growth of Chinese economy over the past few decades has been sufficient enough to fund the language training programs. An interesting contrast drawn by Stefan Halper illustrates this point, in 2009, as legislators in Washington and London wrangled over where to find the cash to pay for expensive stimulus plans, the Chinese government unveiled an ambitious budget of 45 billion RMB (then approximately US\$ 6.8 billion) for a new project literally called “overseas propaganda.”³⁴

More often than not, projection of the global power shift in China’s favor is based on the expectation that China’s current economic growth rate will continue into the 2030s, a very period China would be equal to the United States in terms of GDP.³⁵ Various optimisms about the trajectory of Chinese socioeconomic modernization have converged on the “Beijing Consensus.” Jushua Ramo, the originator of the Beijing Consensus, pits Beijing’s developmental approach directly against the Washington Consensus, which according to him “was a hallmark of the end of history arrogance; it left a trail of destroyed economies and bad feelings around the globe.” By contrast, “China’s new development approach is driven by a desire to have equitable, peaceful high-quality growth... It is flexible enough that it is barely classifiable as a doctrine. It does not believe in uniform solutions for every situation. It is defined by a ruthless willingness to innovate and experiment, by a lively defense of national borders and interests, and by the increasingly thoughtful accumulation of tools of asymmetric power projection.”³⁶

Interestingly but paradoxically, this characterization of the Beijing Consensus deprives the very coherence people want to assign to it. Hence, if China’s approach is not a doctrine applicable to various situations, how could it be learned by other countries? Furthermore, how do the countries disillusioned with the Washington Consensus rally behind this new consensus? Nevertheless, international observers have tended to draw different implications from the Beijing Consensus due to various reasons. Among others, John Williamson tends to associate the Beijing Consensus with the faith in governmental capacity for economic innovation and necessary social stability concerned.³⁷ Halper argues more explicitly that China’s economic success is due to the successful integration of government-led growth model into the world economy. In the process, the political structure remains stable, thus enabling the authoritarian government to mobilize the social resources for its power-seeking activities in international politics.³⁸ But the combination of authoritarian political structure with the capitalist mode of production appears to arouse more concern than admiration. Azar Gat draws

³⁴ Halper, *The Beijing Consensus*, p. 9.

³⁵ Arvind Subramanian, “The Inevitable Superpower: Why China’s Dominance is a Sure Thing,” *Foreign Affairs* Vol. 90, No. 5, 2011, pp. 66-78.

³⁶ Jushua Cooper Ramo, *The Beijing Consensus*, London: The Foreign Policy Center, 2004, p. 4.

³⁷ John Williamson, “Is the Beijing Consensus Now Dominant?” *Asia Policy*, No. 13, pp. 1-16.

³⁸ Halper, *The Beijing Consensus*, Chapter 4.

an alarming analogy between the imperial Germany and Japan in the 1930s and the contemporary China and Russia, arguing that both Germany and Japan were too small—in terms of population, resources, and potential—to take on the United States. Present-day China, on the other hand, is the largest player in the international system in terms of population and is experiencing spectacular economic growth. By shifting from communism to capitalism, China has switched to a far more efficient brand of authoritarianism. As China rapidly narrows the economic gap with the developed world, the possibility looms that it will become a true authoritarian superpower.³⁹

Though controversial, international public opinions endorse this concern. According to a 2011 research report by the Pew Global Attitudes Project, over 60% interviewees in major NATO countries (Spain, Britain, France, and Germany) have thought that China has or will be able to replace the United States as the world superpower. Even in America 46% interviewees hold the same or ambivalent view on the China's challenge, compared to 45% interviewees holding the opposite view.⁴⁰

However this prevailing perception is not unproblematic. International criticisms of the viability of the China model exist in significant numbers. Among them was Minxin Pei's alarming remark on China's trapped transition as "quite typical". For him, with political reform lagging far behind economic modernization, the Chinese state is degenerating into a predatory mechanism through which state agents profit from economic growth at the expense of public interests. "The inevitable deterioration of governance," Pei argues, "has undermined the state capacity, heightened social tensions, and cast into doubt the sustainability of the progress China has achieved since the 1970s."⁴¹ However, as Chinese economic growth continues, few observable signs exist to suggest that China's developmental model could not overcome its inner weaknesses. As Fareed Zakaria insisted, "an expanding pie makes every other problem, however grave, somewhat more manageable."⁴²

What is observable, however, is that China's developmental model is eclipsing America's. It is the declining appeal of America's developmental model that leads people to seek alternatives. As Arif Dirlik observes, the invocations of the Beijing Consensus invariably point toward the ill-functioning of the liberal capitalist model of development sold by the Washington Consensus. The Beijing Consensus, according to Dirlik, "derives its

³⁹ Azar Gat, "The Return of Authoritarian Great Powers," *Foreign Affairs*, Vol. 86, No. 4. http://www.viet-studies.info/Return_of_Authoritarian_Great_Powers_FA.pdf, 2012-11-8.

⁴⁰ Pew Research Center's Global Attitudes Project, China Seen Overtaking U.S. as Global Superpower: 23-Nation Pew Global Attitudes Survey, July 13, 2011. <http://www.pewglobal.org/files/2011/07/PewGlobal-Attitudes-Balance-of-Power-U.S.-Image-Report-FINAL-July-13-2011.pdf>, 2012-11-8.

⁴¹ Minxin Pei, *China's Trapped Transition: The Limits of Developmental Autocracy*, Cambridge: Harvard University Press, 2006, p. 206.

⁴² Fareed Zakaria, *The Post-American World*, New York: W.W. Norton, 2008, p. 93.

meaning and appeal not from some coherent economic or political position but from its suggestion of a pole in the global political economy which can serve as a gathering place for those who are opposed to U. S. imperialism.”⁴³ Even Francis Fukuyama who is a jealous guardian of liberal democracy has tried to call into attention the profound socioeconomic crisis that contributes to the delegitimizing of the American model. Sharing with the followers of the China Model “A Faith in Change”, he pins hope on the left-wing mobilization. The chief reason for the absence of the left-wing mobilization, as he argues, is “a failure in the realm of ideas.” Hence, a new ideology is needed to “reassert the supremacy of democratic politics over economics and legitimate anew government as an expression of the public interest.”⁴⁴ On the political issue at least, Fukuyama does not disagree much from the advocates of the China model. For him, America is suffering from the lack of intellectual inspiration for the model of liberal capitalism. In a larger sense, his observation amount to the recognition of America’s declining ability to inspire the world, which is essential to the maintenance of soft power.

In sum, the Beijing Consensus is a Western creation in response to the perceived American decline. China’s international behaviors in the recent decade also contributed to the emergence of the Beijing Consensus. Beijing is conveying the impression that China has the aspiration to take the leadership position that Washington could no longer afford. Taken together, the Beijing Consensus reflects the declining confidence in America’s ability to lead and the expectation for an alternative leadership. The Beijing Consensus may perhaps be a passing fad, yet it carries particular implications for US soft power. Since soft power is a function of image in the audience’s minds, the emergence of the Beijing Consensus is a good index of the decline of America’s soft power.

Conclusion

This study aims to point out that the efficacy of soft power depends on the interpretation by the target audiences. Hence, inferences about the effect of soft power should be drawn from how other countries actually perceive the American model. For this purpose, this article studies the China model in great detail, which serves as a powerful alternative to the American model. Whether the China model would manage to replace the American model is beyond the scope of proper inquiry as it is treated more as an image than as a coherent entity.

To be sure, controversies over the concept of soft power involve divergent perspectives taken by researchers and policymakers. Researchers

⁴³ Arif Dirlik, “The Beijing Consensus: Beijing ‘Gong Shi.’ Who Recognizes Whom and to What End?” *Globalization and Autonomy Online Compendium*, http://www.globalautonomy.ca/global1/article.jsp?index=PP_Dirlik_BeijingConsensus.xml

⁴⁴ Francis Fukuyama, “The Future of History: Can Liberal Democracy Survive the Decline of the Middle Class?” *Foreign Affairs*, Vol. 91, No.1, 2012, http://www.viet-studies.info/kinhte/FA_FutureOfHistory_Fukuyama.htm, 2014-11-8.

put a premium on finding clear causal relationships as it adds to the validity of their theories. Practitioners, in contrast, value the outcome achieved by their policy, as it directly bears on their career prospects. Indeed, the very purpose of Nye in promoting soft power is to facilitate interaction between theory and policy.⁴⁵ For sure, it is clearly imperative to inform American policymakers how to use power prudently. This is a task in which abstract models can present some assistance. In practice, if the US or China goes down, the whole world goes with them.

Remarkably, the very practice of Nye helps reveal the importance of having soft power which includes the power of ideas (along with nice behaviors). Nye is exercising his soft power on the real world by elaborating the idea of soft power—as his colleague Robert Keohane puts it, “by ordering the world, ideas may shape agendas, which can profoundly shape outcomes.”⁴⁶ These processes take place through intellectual and material means. Military and economic competitions as material facts could be directly observed. The clash of soft powers, by contrast, has to be imagined in the first place if it can possibly be verified by hard evidence. Assuming that the liberal capitalist model of development is a coherent set of ideas that guide human being to create wonderful realities, the emergence of the alternative model, say, the incipient China model, is a challenge to both imagination and practice. The decline of the American soft power is a decline of potentiality, and is open to debate. But the high expectation for the China model as an alternative already implies the uncertainty left by the decline of American soft power.

REFERENCES

BRZEZINSKI, Zbigniew, *The Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power*, New York: Basic Books, 2012.

China Daily, “President Xi Jin-ping Addresses at Central Work on Foreign Affairs”, November 30, 2014.

CHRISTENSEN, Thomas, “Fostering Stability or Creating a Monster? The Rise of China and the U.S. Policy toward East Asia,” *International Security*, Vol. 31, No. 1, 2006.

CHRISTENSEN, Thomas, “The Advantages of an Assertive China: Responding to Beijing’s Abrasive Diplomacy,” *Foreign Affairs*, Vol. 90, No. 2, 2011.

Confucius Institute, *Sohu News* URL: <http://news.sohu.com/20070610/n250489765.shtml>, 2007.

DIRLIK, Arif, “The Beijing Consensus: Beijing ‘Gong Shi.’ Who Recognizes Whom and to What End?” *Globalization and Autonomy Online Compendium*.

⁴⁵ Nye, “Response to My Critics and Concluding Thoughts,” p. 226.

⁴⁶ Judith Goldstein and Robert Keohane, “Ideas and Foreign Policy: An Analytical Framework,” in Judith Goldstein and Robert Keohane eds., *Ideas and Foreign Policy: Beliefs, Institutions, and Political Change*, Ithaca, NY: Cornell Univ. Press, 1993, p. 12.

2006, URL: http://www.globalautonomy.ca/global1/article.jsp?index=PP_Dirlik_BeijingConsensus.xml

FRIEDBERG, Aaron, *A Contest for Supremacy: China, America, and the Struggle for Mastery in Asia*, New York: W.W. Norton, 2011.

FUKUYAMA, Francis, "The Future of History: Can Liberal Democracy Survive the Decline of the Middle Class?" *Foreign Affairs*, Vol. 91, No.1, 2012, URL: http://www.viet-studies.info/kinhte/FA_FutureOfHistory_Fukuyama.htm

GAT, Azar, "The Return of Authoritarian Great Powers," *Foreign Affairs*, Vol. 86, No. 4, 2007, URL: http://www.viet-studies.info/Return_of_Authoritarian_Great_Powers_FA.pdf

GOLDSTEIN, Judith, Keohane, Robert, "Ideas and Foreign Policy: An Analytical Framework," in Judith Goldstein and Robert Keohane eds., *Ideas and Foreign Policy: Beliefs, Institutions, and Political Change*, Ithaca, NY: Cornell University Press, 1993.

HALPER, Stefan, *The Beijing Consensus: How China's Authoritarian Model will Dominate the Twenty-First Century*, New York: Basic Books, 2010.

JIAN, Chen, *Mao's China and the Cold War*, Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 2001.

JINTAO, Hu, Report at the Seventeenth Party Congress, 2015, URL: http://news.xinhuanet.com/newscenter/2007-10/24/content_6938568_6.htm.

KATZENSTEIN, Peter, KEOHANE, Robert. "Varieties of Anti-Americanism: A Framework for Analysis" in Peter Katzenstein & Robert Keohane ed., *Anti-Americanisms in World Politics*, New York: Cornell University Press, 2007.

KATZENSTEIN, Peter, KEOHANE, Robert "Conclusion: Anti-Americanisms and the Polyvalence of America," in Katzenstein and Keohane eds., *Anti-Americanisms in World Politics*, New York: Cornell University Press, 2007.

KENNEDY, Paul, *The Rise and Fall of the Great Powers: Economic Change and Military Conflict from 1500-2000*, New York: Vintage Books, 1989.

LAMPTON, David, *The Three Faces of Chinese Power: Might, Money, and Minds*, Oakland: The University of California Press, 2008.

LAYNE, Christopher, "The Unbearable Lightness of Soft Power," in Inderjeet Parmar and Michael Cox ed., *Soft Power and US Foreign Policy: Theoretical, Historical, and Contemporary Perspectives*, London: Routledge, 2010.

MEARSHEIMER, John, "The Gathering Storm: China's Challenge to US Power in Asia," *The Chinese Journal of International Politics* Vol. 3, No. 4, 2010.

MORGENTHAU, Hans, *Politics among Nations: The Struggle for Power and Peace* 6th ed., revised by Kenneth Thompson (New York: McGraw Hill, 1985).

MOYO, Dambisa, *How the West Was Lost: Fifty Years of Economic Folly – and the Stark Choices Ahead*, New York: Farrar, Straus and Giroux, 2011.

NYE, Joseph. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*, New York: Basic Books, 1990.

NYE, Joseph, *The Paradox of American Power –Why the World’s Only Superpower Can’t Go It Alone*, New York: Oxford University Press, 2002.

NYE, Joseph, *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, New York: Public Affairs, 2004.

NYE, Joseph, “Responding to my critics and concluding thoughts”, in Inderjeet Parmar and Michael Cox eds. *Soft Power and US Foreign Policy: Theoretical, historical and contemporary perspectives*, London: Routledge, 2010.

NYE, Joseph, “The Future of Power”, *Bulletin of the American Academy*, Spring 2011, URL: <https://www.amacad.org/publications/bulletin/spring2011/power.pdf>

PEI, Minxin, *China’s Trapped Transition: The Limits of Developmental Autocracy*, Cambridge: Harvard University Press, 2006.

People’s Daily, “Honor Belongs to the Great Olympic”, August 24, 2008, URL: http://news.xinhuanet.com/newscenter/2008-08/24/content_9688005.htm.

Pew Research Center, Pew Research Center's Global Attitudes Project, China Seen Overtaking U.S. as Global Superpower: 23-Nation Pew Global Attitudes Survey, July 13, 2011. URL: <http://www.pewglobal.org/files/2011/07/PewGlobal-Attitudes-Balance-of-Power-U.S.-Image-Report-FINAL-July-13-2011.pdf>

RAMO, Joshua Cooper, *The Beijing Consensus*, London: The Foreign Policy Center, 2004.

SCHWELLER, Randall, PU, Xiaoyu, “After Unipolarity: China’s Visions of International Order in an Era of US Decline,” *International Security* Vol. 36, No. 1, 2011.

SUBRAMANIAN, Arvind, “The Inevitable Superpower: Why China’s Dominance is a Sure Thing,” *Foreign Affairs* Vol. 90, No. 5, 2011.

THAYER, Carlyle, “Chinese Assertiveness in the South China Sea and Southeast Asian Responses,” *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, Vol. 30, No. 2, 2011.

WALT, Stephen, *Taming American Power: The Global Response to U.S. Primacy*, New York: W.W. Norton, 2005.

WILLIAMSON, John, “Is the Beijing Consensus Now Dominant?” *Asia Policy*, No. 13, 2012.

ZAKARIA, Fareed, *The Post-American World*, New York: W.W. Norton, 2008.

Özet

İki kutuplu düzenin çöküşünden sonra zaferini ilan eden liberal kapitalizmin merkezi ABD'nin imajı; 11 Eylül olayları sonrasında yürüttüğü tek taraflı terörle mücadele politikası ve 2008 mali krizinden sonra erozyona uğramış, gelişmekte olan ülkeler tarafından model olarak benimsenen liberal kapitalist model prestij kaybetmiştir. Her ne kadar öngörülebilir gelecek için ABD, dünya çapında askeri varlığı ve ekonomik gücüyle maddi güç (hard power) açısından lider konumunu muhafaza edecek olsa da, 1990'lı yıllardaki yumuşak

gücü (soft power) alternatif değerlerin tehdidi altına girmiştir. Çin ise, uzun süredir devam eden ekonomik büyümedeki başarısıyla bu dönemde uluslararası düzeyde yoğun ilgi görmüş, 2008 krizinde dahi koruyabildiği yüksek büyüme oranları ile de gelişmekte olan ülkeler için alternatif bir model haline gelmiştir. Günümüzde liberal kapitalist modelin zayıflıkları ve dönemsel başarısızlıkları karşısında ulusal ve sosyalist kültüre dayalı otoriter kalkınma modeli eleştirilerin dayanağı haline gelmiştir.

Bu çalışmada, Çin'in yumuşak gücünün artan etkisinin ABD'nin hegemonyasını zayıflattığı vurgulanmış ve "Pekin konsensüsü" olarak da bilinen Çin'in otoriter kalkınma modelinin dinamikleri, sürdürülebilirliği ve limitleri açıklanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak; yumuşak güç tanımlanmaya çalışılmış ve zorlamaya karşı ikna ve cazibeyi, silahların gücüne karşı kültürün, fikirlerin, ideolojilerin gücünü temsil eden yumuşak gücün önemine değinilmiştir. Yumuşak gücü ölçmenin diğer ülkelerin algılarındaki değişikliklerin tespiti ile mümkün olduğu üzerinde durulmuştur. Akabinde ise, Batı dünyasında sayıları her geçen gün artan Konfüçyüs enstitülerinin, 2008 Olimpiyat oyunlarındaki görkemin Çin'e dair olumlu tasavvurları güçlendirdiği, Çin'in imajındaki bu yükselişin aynı zamanda, ABD'nin yumuşak gücünün gerilemesinin de bir göstergesi olduğunun altı çizilmiştir. Aslında ABD'nin hakim ideolojisi liberal kapitalist modelin zayıflaması kendi etki alanında boşluk yaratarak Çin'e fırsat tanımıştır. Çin'in yumuşak gücünü artırması ile ABD hegemonyasının zarar gördüğü açıklanarak, liberal kapitalist modelin hem kendi zayıflıklarının hem de Çin'in otoriter kalkınma modelinin başarısının baskısına maruz kaldığı ileri sürülmüştür. Son bölümde ise, 2007 yılından itibaren aslında iç siyasi maksatlar ile yumuşak güç konseptinin ilk hükümet programına dâhil edilerek uygulamaya konduğu, daha sonra ulusal birliği sağlamadaki başarısı yanında uluslararası alternatif bir model olarak uluslararası dikkatleri üzerine çektiği ileri sürülmüştür.

Sonuç olarak; ABD'nin Irak ve Afganistan'dan çekilmesiyle maddi gücünün azaldığı ifade edilebilse de, küresel düzeyde elle tutulur ABD üstünlüğü halen mevcuttur. Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin ise, büyüme hızını zirvede tutmaya devam etmektedir. Bu iktisadi büyümenin 2030'lara kadar devam edeceği öngörülmekte, ABD'nin zayıflayan imajı karşısında gelecekte Çin'in ulaşacağı başarı düzeyi, özellikle Asya-Pasifik bölgesinde mevcut yumuşak gücünün ana örüntüsünü oluşturmaktadır. Ancak bu yükseliş trendi bazı riskleri de bünyesinde barındırmaktadır. Otoriter siyasi yapının ve kapitalist üretim tarzı ile birlikteliği 1930'ların emperyalist Almanya ve Japonya'sının otoriter rejimlerine dönüşme ihtimali taşımakta, hatta Almanya ve Japonya'nın kaynaklarına nazaran çok daha geniş kaynaklara sahip bugünün Çin ve Rusya'sı gerçek bir otoriter süper güç olabilir. Ayrıca, Çin devlet aygıtının ekonomik potansiyelini kötüye kullanma ihtimali, otoriter kalkınma modelinin liberal kapitalist model kadar entelektüel derinliğe sahip olmaması gibi görüşler de bu modele getirilen önemli eleştirilerdendir. Kısaca; Washington konsensüsünün zayıfladığının göstergesi olan Peking konsensüsünün başarısı kendine içkin olan dinamikleri ve limitleri çerçevesinde şekillenecektir.

Avrupa Para Birliği'nin Sorunlu Dinamikleri ve Yunanistan Borç Krizi

Zeki İlker GÖRENEL*

Öz

Bu alışmada, Avrupa Birliği üyesi Yunanistan'ın 2008 yılında başlayan dünya finansal krizi sonrasında yaşadığı ekonomik sorunlar ele alınarak değerlendirilecektir. Öncelikle Avrupa Para Birliği (APB) ve Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) uyguladıkları politikalar ve ekonomi politikaları ilkeleri çerçevesinde para birliğine dâhil olan farklı ekonomik gelişmişlik düzeyindeki ülkelerin temel ekonomik göstergeleri üzerinde ne gibi etkileri olabileceğine dair teorik bir çerçeve çizilecektir. Ardından bu yapı içerisinde yer alan ülkelerden Yunanistan'ın, birliğe hangi ekonomik koşullar ve yapı altında girdiği, sonrasında ise ne tür politikalar takip ederek "Avro Bölgesi"nden çıkma alternatiflerinin bile dile getirildiği duruma nasıl geldiği tarihsel olarak incelenecektir. Krizi ortaya çıkaran temel dinamiklerin Yunanistan'a özgü siyaset yapma biçimi, ekonomi üzerinde etkili olan hâkim grupların davranışları, ekonomik altyapı yetersizlikleri gibi içsel nedenlerden mi yoksa AMB politikaları gibi dış dinamikler nedeniyle mi geliştiği yönündeki tartışmalar değerlendirilerek analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yunanistan Borç Krizi, Avrupa Para Birliği, Troyka, Avrupa Merkez Bankası, Merkez-Çevre Politikaları

The Problematic Dynamics of European Monetary Union and the Greece Debt Crisis

Abstract

This article evaluates the economic problems of Greece, a member of the EU, following the world financial crisis of 2008. It attempts to draw a theoretical framework on how policies of European Monetary Union (EMU) and the European Central Bank (ECB) may affect the economies of the Eurozone member countries with different levels of economic development. It specifically takes the economic conditions and the policies followed by Greece before and after the EMU membership into consideration in a historical manner. Also this article reviews the discussion on the

* Yrd. Do. Dr., Marmara Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Politikası Anabilim Dalı, E-posta: zekigorenel@hotmail.com

basic dynamics and reasons that led to the sovereign debt crisis, namely, whether the internal factors (such as policy style of Greece, the effects of interest groups, or inefficiencies of the economic structure, etc) or the external factors (such as policies of EMU).

Keywords: Greece Debt Crisis, European Monetary Union, Troika, European Central Bank, Center-Periphery Policies

Sayfa/Page | 172

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Giriş

Küreselleşme dalgası, liberal demokratik devletlerin kendi ekonomilerinin yönetimi gibi en önemli geleneksel fonksiyonlarını ve yürütme kapasitelerini azaltmıştır. Öncesinde kendi geleceklerini belirleme yeterliliğinde olan devletler, küresel güç hiyerarşisinin, dünya ekonomisinin yeni düzeninin, uluslararası rejimler ve organizasyonların, uluslararası hukukun ve anlaşma taahhütlerinin varlığı arasında belirlenmiş koşullara ve kısıtlamalara bağlı hale gelmişlerdir. ¹

Küreselleşme karşısında bölgeselleşmenin temsili olan Avrupa Birliği'nin çevresinde bulunan İspanya, Portekiz ve Yunanistan'ın birlik ile bütünleşmeleri için gerekli kriterlere ulaşmaları esnasında uyguladıkları politikalar da Avrupa Birliği tarafından önerilmiş, denetlenmiş, kriterler tespit edilmiş, bu politikaların ele alınıp yürütülebilmesi için kurumsal destek ve finansman sağlanmıştır. İlerleyen yıllarda parasal birliğe geçiş ile birlikte, üye ülkelerin belirli ekonomik faaliyetlerdeki özerklikleri azalmış ya da ortadan kalkmış, ilişkili politikalar merkezileşmiştir. Ülkeler açısından bakıldığında da AB ile bütünleşme bu ülkelere piyasa rasyonalitesi yüklemiş, ülkelerin yaşamış oldukları sorunlar için² en güvenilir ve en etkili çözüm olarak görülmüş ve katılım ile ilgili sosyoekonomik ve siyasi reform gereklilikleri, bu ülkelerin gelişmelerinde önemli bir ivme haline gelmiştir. ³

Çevredeki bu ülkelerin, uzun bir ekonomik korumacılık ve otarşi deneyimleri bulunmaktadır. Ekonomileri “*rekabetçi*” bir kapitalizmden öte “*desteklenen*” kapitalizme daha yakındır. 19. yüzyıldan beri bu ülkelerde

¹ Held ve McGrew, 1993, s. 265.

² Maravall, 1997, s. 140; Yunanistan'da 1981 yılında kişi başına GSYİH, Avrupa ortalamasının %58'idir; ticaret ve endüstri ileri düzeyde korunmaktadır, emek piyasaları oldukça katıdır. Hızla değişen uluslararası çevrede ekonominin rekabetliliğinin düşüşü sorunuyla karşı karşıya kalmıştır. 1980 başlarında GSYİH büyüme oranı on yıl öncesinden üç kat daha düşüktür ve işsizlik iki katına çıkmıştır. Yunanistan'da kamu harcamaları 1970 ortalarından sonra yükselmeye devam etmiş; bütçe açıkları kamu borcuyla finanse edilmiştir.

³ Henig, 1972, s. 185.

devlet ve kamu girişimleri ekonomik gelişmenin sağlanmasında önemli bir rol oynamışlardır. Devlet merkezileşirken, kamu bürokrasisi de büyümüş ve etkisizleşmiştir. Haliyle zayıf kapitalizmin sonuçlarıyla, yüksek enflasyon, giderek büyüyen kamu açıkları, rekabetçi olmayan bir tarım sektörü, yüksek işsizlik, az gelişmiş bir refah sistemi, etkin olmayan kamu sistemi, yüksek dış açıklar ile karşı karşıya kalmışlardır. Üyeliğe uyum için gerekli reformlar ile uluslararası piyasalarda rekabet edebilir bir düzeye, ödeme gücüne ve bununla ilişkili güvenilirliğe ulaşmak amaçlanmıştır.⁴ Dolayısıyla 1980'ler boyunca ekonomik modernizasyon yurtiçi politikalarda anahtar kelime olmuş, modernizasyon Batı Avrupa'yı yakalamak anlamına gelmiştir.

Bir yandan ortak pazara ve parasal birliğe dâhil olmanın getirilerinin ne olacağını bilen ve yıllarca deneyimleyen bir çevre ülkesi, diğer taraftan politika belirleme, yürütme, izleme ve denetleme erkine sahip merkezleşmiş bir birlik. Yunanistan'ın üyeliğini dahi sorgulanır hale getiren altı yıldır çözülemeyen ve daha da derinleştiği izlenen bir ülke krizi gerçeği karşısında şu sorular çıkıyor ortaya: Avro bölgesi ekonomi yönetimi merkez ve çevre ülkeler arasında ortaya çıkan cari işlemler dengesizliklerini neden göz önüne almadı? APB'ne dâhil çevre ülkelerinin düşük faiz oranları ile karşı karşıya kalmalarının tüketim ve yatırım patlamalarına ve cari işlemler açıklarına yol açacağı neden öngörülemedi? Yatırım artışlarının verimliliği artıracacağı, bunun da ticaret dengesini iyileştireceği ve faiz ödemelerinin bu iyileşme sayesinde sorun çıkarmayacağı mı düşünöldü? Finansal entegrasyonun açık ve fazlaya sahip üye ülkelerin bankacılık sistemleri arasında karşılıklı bir bağ yaratacağı öngörölebileceği halde böylesi bir krizin yayılma riski neden algılanmadı?

Çalışmada öncelikle 1990 sonrasında Yunanistan'ın bütünleşme yönünde uyguladığı reformlara ve bu süreçteki ekonomik göstergelerine genel olarak değinilecektir. Ardından yaşanan krizde Yunanistan'ı ve ABP'ni sorumlu tutan karşıt yaklaşımların argümanları ele alınacaktır. Buradan referans ile para birliğinin yapısal mantığı sorgulanacak, birliğin biçimlendirilmesi esnasında ve birlik sonrası uygulanan politikaların ürettiği sorunlu dinamiklerin neler olduğu, ne tür etkilere yol açtığı tartışılacaktır. Yaklaşımı desteklemek üzere merkezde ve çevrede yer alan ülkelerin birlik öncesi ve sonrasındaki temel ekonomik göstergeleri değeriendirilecektir.

Bütünleşme Yolunda Reformlar, Ekonomide Yaşanan Gelişmeler

1981'deki tam üyeliğin ardından, 1990'ların ortalarından itibaren APB'ne katılım Yunanistan'ın stratejik hedefi haline geldi. "Sosyal devlet" söylemleri, "güçlü Yunanistan" ve APB'nin Yakınlaşma Programı'nın

⁴ Holman, 1996, s. 130.

sağlayacağı ekonomik kazanımlar söylemleriyle yer değiştirdi. Ekonomik bütünleşme sürecini derinleştirmek üzere bir dizi karar alındı. Bu kararların ulusal düzeyde etkileri sadece her ülkenin piyasalarının yapısal özellikleri tarafından belirlenen başlangıç koşullarına değil, aynı zamanda değişen dış koşullara karşı politik, toplumsal ve ekonomik sistemin potansiyel olarak uyum sağlayabilirliğine ve ayarlamalarına da dayandırılmaya çalışıldı.⁵ Diğer taraftan ulusal hükümetler karşısında Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu gibi Avrupa kurumları da güçlendiriliyordu.

Birliğe üyelik çerçevesinde sermaye ve emek hareketliliği üzerindeki engeller kaldırılmış, özellikle bankacılık ve sigortacılık olmak üzere hizmetler serbestleştirilmiş, yönetsel ve yasal engellere karşı pek çok standart ve düzenlemelerle uyum süreci yürütülmüştü. Beklentilerden biri, finansal sermayenin merkez ülkelerinden AB içindeki çevre ülkelere yönelmesi, bu yönelmenin yatırımları hızlandırması, verimliliğin bu sayede artarak üyeler arasındaki farklılıkların azalmasıydı. Parasal birliğe yönelik olarak da ekonomik ve finansal politikaların uyumu gerçekleştirilmiş, mali politikalar ile döviz kurları üzerinde kısıtlamalar kaldırılmış, faiz oranları düşürülmüştü.

Yunanistan'da 1995-2008 arası dönem kredi liberalizasyonu, otoyollar, köprüler, inşaat gibi kamu altyapı yatırımlarının artışı, borsanın yükselmesi, ekonominin finans piyasalarına yönelmesi, gayrimenkul, turizm, ulaştırma gibi hizmet sektörlerinde patlama, kamu hizmetlerinin özel söktöre sözleşmeler vasıtasıyla devri, banka ve kamu şirketlerinin özelleştirilmeleri ile karakterize edilir. Bu politikalar sonrasında Yunanistan, sözkonusu dönemde ortalama %3.7 ile AB içindeki yüksek büyüme oranlarından birine ulaştı. Bu yüksek büyüme iki faktöre dayanıyordu.⁶ İlki 1995-2004 yılları arasında 18 AB ülkesinden çok daha yüksek olan, %30 civarında emek verimliliğindeki artışı. Bu artış ithal edilen, değer yaratan teknolojilere ve mekanik malzemelere yönelik yatırımların artmasıyla ilişkilidir. İkincisi ise düşük faiz oranlarının aşırı borçlanmaya neden olması, bunun da bankacılık sektörünün aşırı genişlemesine yol açan ekonominin finansal sektöre yönelmesinin yoğunlaşmasıydı. Bu iki faktör yurt içi talebi, üretimi ve tüketim malları ithalatını artırdı; avro'nun değerlenmesi nedeniyle ihracat piyasasında rekabet sınırlandığından mal ve hizmetler dengesi kötüleşmeye başladı. Diğer taraftan bankalara, deniz ulaşımı sermayesine ve yüksek gelirlilere vergi ayrıcalıkları sonucunda 2000'de GSYİH'nın %43'ü seviyesinde olan kamu gelirleri, 2007'de %37.3'e düştü. Bu tablo ülkenin yükselen borçluluğuna katkı sağlamış oldu.

⁵ Katseli, 1990, s. 251.

⁶ Markantonatou, 2012 s. 304.

Diğer taraftan APB'ne geçtikten sonra, bütçe uyumu hedefi için kamu harcamalarını kısmaktan ziyade vergi artışlarına ağırlık verildi. 1993-2000 arasında vergi gelirlerinin GSYİH'ya oranı %8 artarken kamu harcamalarının oranı neredeyse aynı kaldı. APB'nin "yumuşak koşulluluğu" sürdürdüğu yıllar boyunca, 2008 krizine kadar toplam kamu harcamaları % 43-45 arasında seyrderken, vergi gelirleri 2000'de %42.9'dan 2007'de %39.6'ya düştü.⁷ APB sonrasında faiz dışı harcamalar, faiz oranları dönem boyunca düşüş gösterdiğinden oran olarak pek fazla değişiklik göstermese de artmış oldu.

Borç Krizi ve Kriz ile Birlikte Ortaya Çıkan Tartışmalar

Yunanistan'ın 2009'da karşı karşıya kaldığı ekonomik kriz, topluluk kriterlerine uyulmayarak izlenen sorumsuz maliye politikalarının yol açtığı, "devletin borç krizi" olarak tanımlandı. Basında "Yunan Tragedyası" ifadeleriyle durum dramatikleştirildi. Bu yaklaşımla krizi açıklamaya çalışanların tartışmaları aşağıdaki nedenlere odaklanıyordu:⁸

Ekonomik faktörler olarak; piyasa fiyatları üzerinden yüksek kar marjları elde ediliyor bu da rekabet edebilirliği bozuyordu. Vergilenmeden kaçma-vergi kaçırma eğilimi uzun yıllardır kronikleşmişti ve giderek de yaygınlaşıyordu. Kaynağı sürdürülemez olan primlere dayanan yaygın erken emeklilik sistemi, bütçe açıkları üzerinde sorun teşkil ediyordu. Siyasi faktörler olarak ise AB fonlarının keyfi kullanımı, rüşvet skandalları, rekabet edebilirliğin kaybına neden olan aşırı bürokrasiyle birleşen uzmanlaşmanın yitilmesi, yapısal reformlar ve modernizasyona karşı duran bir bürokrasi sıralanıyordu. Kronik siyasi yozlaşmanın sonucu olarak şişirilmiş ve etkin işlemeyen kamu sektörünün varlığı ile toplumsal olarak da geniş kitleler siyasetten ve ekonomiden dışlanarak marjinalleştirilmiş, refah fonksiyonları giderek zayıflatılmıştı. Ayrıca Yunanistan, Avrupa kurumlarına beyan ettiği istatistiki veri ve ekonomik göstergeler üzerinde de oynuyordu.

⁷ Katsimi ve Moutos, 2010, s. 573; harcamaları kısmanın siyasi maliyeti vergileri artırmanın siyasi maliyetinden daha fazlaydı; öncelikle vergi artışları dolaylı vergiler üzerineydi ve mali bir ilüzyon yarattığından tepki çekmiyordu. İkinci olarak, vergi artışının maliyetleri tüketiciler üzerinde etkili oluyor olsa bile harcamaların büyük kısmı belirli çıkar gruplarına yapıldığından partinin meşruiyetini zedeleyebilirdi. Üçüncüsü ise rant kollama ve vergiden kaçınma oldukça yaygındı (2006'da GSYİH'nın %3,4'ü; vergilerin %30'u) ve bu uygulamalardan yararlananlar kamu harcama kesintileri yerine vergi artışları için siyasi güçlerini kullanıyorlardı. Bu sayede seçmenler oy verirken kamu açıklarının artmasından etkilenmiyorlardı; politikanın mali sıkılık gerektirdiği durumlarda politika maliyetlerini çok az üstleneceklerine inanıyorlardı.

⁸ Kitomilides, 2013, s. 630.

Ülkenin ekonomik karışıklığının, bu iç yapısal sorunların ve devletin sorumsuz borçlanması kaçınılmaz sonucu olduğu vurgusuyla merkezdeki kurumlar (Troika: Avrupa Komisyonu, Avrupa Merkez Bankası ve Uluslararası Para Fonu) kamu harcamalarında ciddi kısıntılar, vergi artırımları, esnek emek piyasası gibi düzenlemeleri içeren kemer sıkma politikaları yoluyla hükümet borçlarının azaltılmasına yönelik politika önerilerinde bulundular.⁹

Diğer taraftan Avro bölgesi içindeki makroekonomik dengesizliklerin birbiri ile içiçe geçmiş yapısı göz ardı edildiğinden, bu durumun salt ödemeler dengesi krizi olarak tanımlanması gerektiğine dair karşı argümanlar da üretildi.¹⁰ Yukarıda bahsi geçen, ülke içi yapısal sorunların borç krizinde belirgin bir rolü vardı ancak krize yol açan temel neden, 1999 yılında hayata geçen parasal birliğin "biçimlendirme hataları" idi. 2008 küresel krizin kamu finansmanı üzerindeki olumsuz etkileri yaşanmaya başladığında, bu sorunlu dinamikleri barındıran yapının bu tür şoklara karşı ne denli korunmasız olduğu görüldü.

Ortak para sistemi, merkez ve çevredeki ülkeler arasındaki asimetriyi parasal birliğin oluşumu öncesindeki duruma göre mutlak anlamda bozmuştu. AMB bütün bölge için tek bir faiz oranı belirlediğinden, öncesinin yüksek enflasyonlu ülkeleri reel ve nominal faiz oranlarının düşüşünden fayda sağlamış oldu. Çevre ülkeler için borçlanmanın maliyeti azaldığından cazibesi giderek arttı. Düşük büyüme oranları nedeniyle kuzeydeki merkez ülkelerden, yüksek büyüme oranlarını yakalayan çevredeki ülkelere doğru sermaye akımları hızlandı.

Sermayeye bu şekilde göreceli kolay ulaşabilen Yunanistan gibi çevre ülkelerde, ticareti olmayan yurtiçine yönelik gayrimenkul ve inşaat gibi sektörlerde tüketim ve yatırım artış gösterdi. Bu sektörlerle yönelen fon girişleri, dış borçlarını geri ödeyecek yeterince kaynak yaratmadığı için sorun teşkil eder oldu. Diğer taraftan sermaye, ihracata dönük sektörlerle de yönelmediğinden, bu ekonomilerin inovasyon ve etkinlik kazançları yoluyla uzun dönemli rekabet güçlerini de iyileştirmede. Tek Avrupa Pazarı'nda daha fazla sermaye hareketliliği reel ekonomide daha fazla etkinlik üretmedi, kaynak dağılımını etkinsizleştirerek aksine piyasa başarısızlıklarına yol açtı.

⁹ Visvizi, 2014, s. 338; Öncelikle 2010 sonrasında EUP (Ekonomik Uyum Politikaları) uygulamaları ve gözetimi sonucunda Yunan ekonomisi %20'nin üzerinde daraldı, 260.000 şirket kapandı, 2008 ile karşılaştırıldığında yatırım düzeyi %86 düştü, 2014 başlarında işsizlik %28'i aştı (gençler arasında bu oran %63'e çıktı). Toplumun geniş kesimlerinde vergilendirmedeki sürekli artışlar ve bu politikaların ne zaman sona ereceği ve sonuçta ne olacağına dair belirsizlik hali sabrın tükenmesine neden oldu.

¹⁰ Kaelberer, 2012, s. 423.

Borç krizi tanımından yola çıkarak durumu değerlendirenlere karşı, eğer Yunanistan tarzı yaşam biçiminin böyle bir krize neden olduğu ileri sürülüyor ise İrlanda, İspanya ve Portekiz'in mali savurganlık ile kurumsallaşmış vergiden kaçma tavrı olmadığından krize girmemeleri gerektiği savunusu yapıldı. Ayrıca 2007 öncesinde sadece Yunanistan'ın büyük kamu açığı ve borç sorunu bulunurken, İspanya ve İrlanda'nın bütçe fazlaları mevcuttu. Kriterlere uymama konusunda yöneltilen eleştiriler için de, 2000'lerin başlarında faiz oranları artışı ile ekonomik büyüme yavaşlayınca, açıklarını artırarak İstikrar ve Büyüme Paketi kriterlerine uymayan Almanya ve Fransa örneği vurgulanır oldu. Ayrıca Michael-Matsas¹¹ Yunanistan'ın, Avrupa bölgesinin GSYİH'sının sadece %3'ünü oluşturduğunu, ekonomisinde yaşanan bu tehlikenin, borç verenlerin öncelikli olarak Fransız, İsviçre ve Alman bankaları olmaları nedeniyle yayılma, bulaşma etkisi gösterebileceği ihtimali olmasa, bu denli dikkate alınmayabileceğini de ileri sürer.

Kriz başladıktan sonra daha da derinleşmesine yönelik olarak, her ne kadar Yunanistan'ın eksiklikleri ve başarısızlıkları olsa dahi AB'nin (Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi ve Avrupa Merkez Bankası) erken ve etkin biçimde müdahalesinde gecikmenin de etkili olduğu dile getiriliyordu. Ayrıca AB sorunu doğru tespit edememiş, bütçe konsolidasyonu ve politika reformunu içeren bir politikayı süratle devreye sokamamıştı.¹² Bununla beraber IMF'nin Troyka'ya dâhil edilmesi, Avro sisteminin yönetimi konusunda şüpheleri de ortaya çıkarmıştır. Bütün bunlar, piyasaları ikna etme ve müdahalenin maliyetini de (Yunanistan'a Mayıs 2010'da 110 milyar EUR, Avro sisteminin geneline de 750 milyar EUR) artırmıştır.

Para Birliği'nin Yapısal Mantığı ve Biçimlendirme Hataları

2008'deki küresel finansal krizin Avrupa ekonomisi üzerindeki etkilerinin yaşanmaya başlamasıyla, parasal birlik de sorgulanmaya başlandı. Parasal birliğe geçiş ile birlikte karşılaşılabilecek sorunlar, bu sorunların etkisini 'önleyici kuralların' belirlenmesi ve işletilmesi nedeniyle minimize edilecekti. Ancak finansal kriz sonrasında birliğin hızlı tepki verememesi ve ele aldığı politikaların da çözüm üzerinde beklenen etkileri sağlamaması merkezi bir aksiyon kapasitesinin olmadığı, politika tedbirlerinin 'önleyici' olmaktan uzak olduğu yönünde tartışmaları da beraberinde getirdi.¹³

Parasal birlik daha geniş çaplı ekonomik ve siyasi entegrasyon için gerekli adımlardan biriydi. Başlangıçta üye ülkelere herhangi bir kurtarma

¹¹ Michael-Matsas, 2010, s. 496.

¹² Tsarouhas, 2012, s. 87.

¹³ Featherstone, 2011, s. 201.

programı ile yardım edilmeyeceği, hiç bir ülkenin Avro bölgesinden çıkmasına ve taahhütlerin yerine getirilmemesine izin verilmeyeceği gibi temel prensipler üzerine inşa edilmeye çalışılmıştı.¹⁴ Uygulamanın, birliğe üye ülkelere sağlayacağı en önemli kazanımın, kendi ulusal paralarına karşı oluşacak spekülasyon faaliyetleri ortadan kaldıracacağı düşünülüyordu. Bu uygulama ile birlikte görece zayıf ulusal paraya sahip ülkeler, önemli bir ekonomik çaba göstermeden kendilerini düşük faiz oranlarının geçerli olduğu bir yapıda bulmuş oldular.

Parasal birlik öncesindeki rejimde, Avrupa Para Sistemi'nde güçlü ulusal parası ve düşük enflasyonu nedeniyle Almanya, sistemin faiz oranı tabanını belirlemede etkiliydi. Kendi ulusal önceliklerine göre etkide bulunuyor, diğer ülkeler de makroekonomik politikalarını buna göre ayarlıyorlardı. Bu sistemde denge, nominal döviz kuru değişiklikleriyle sağlanırken, parasal birliğe geçiş ile birlikte bu uygulama seçeneği de ortadan kalkmış oldu.

Merkezin, özellikle Almanya ve Fransa'nın, Yunanistan ve diğer çevre ülkelerinin yaşadığı krizi "ülke borç krizi" olarak algılamaları ve süreci bu algıya odaklanarak yürütmeye çalışmaları, parasal birliğin kendi iç yapısının sorunlu dinamikler ürettiği konusunda karşı argümanları da üretti. Bu argümanlar şunlardı:¹⁵

- Avrupa Merkez Bankası, para politikasında faiz oranlarını, farklı üye ülkelerin ekonomik koşullarını göz önüne almadan "tek beden herkese uyar" yaklaşımıyla belirliyordu.

Farklı dönemlerde İrlanda, İspanya, Portekiz ve Yunanistan'da faiz oranları oldukça düşük seyretmiştir. Düşük faiz oranları finansal piyasalar tarafından döviz kuru riskinin yanlış fiyatlandırılmasıyla birleşince (ki bu durum Yunanistan'a borç vermenin, Almanya'ya borç vermeye aynı riski taşıdığı anlamına gelir) bu ülkelerin kamu ve özel sektörlerinde aşırı borçlanmaya neden olmuştur.

- Üye ülkeler arasında ekonomik uyum eksikliği bulunmaktadır.

Avroya geçiş sonrası ilk onyılıda cari işlemler dengesizlikleri görülmüştür. Ülkelerin ücret maliyetlerindeki farklılıklar rekabet durumlarını etkilemiş, bunun sonucunda da doğal olarak bazıları dış açık, bazıları da dış fazla vermiştir. Bu durum reel ekonomide karşılaşılan dengesizliklerin, finansal sektöre de yansıtacağını göstermiştir. Örneğin, Almanya 1999-2007

¹⁴ Tsarouhas, 2012, s. 87.

¹⁵ Kitomilides, 2013, s. 629.

arasında ücretleri baskılayabilmiş, verimliliği artırabilmiştir. Ancak Güney Avrupa ülkelerinin aynı uygulamayı gerçekleştirememeleri, cari işlemler dengesizliklerine neden olan rekabette dengesizlikler üretmiştir. Kıbrıs, Malta, Slovenya, Yunanistan, İtalya, Portekiz ve İspanya'nın cari işlemleri ortalama olarak 1994'te GSYİH'nın % 0.1 fazladan, 2008'de %10 açığa dönerken, Avusturya, Finlandiya, Hollanda ve Almanya'nın bu yıllar içinde cari işlemleri ortalama GSYİH'nın %2-3 arasında fazla vermiştir.

Birlik ülkeleri içinde döviz kuru ayarlamalarının mümkün olmadığı, ekonomi politikasında tam bir koordinasyon bulunmadığı ve rekabet edebilme göstergeleri üzerinden politika belirleme mekanizmalarının eksik olduğu bir para birliği içinde cari işlemler dengesizliklerinin düzelmeyeceği hatta sürdürülemez boyutlara ulaşabileceği anlaşılmıştır.

- Tek para birimine rağmen Avro bölgesinde birleşik bir bankacılık sistemi bulunmamaktadır, bu da Avrupa bankacılığının kırılğanlığını artırmaktadır.

Banka birliğinin olmaması, bankacılık sistemi ile hükümetler arasında karşılıklı bağımlılığı artırmaktadır. Bir taraftan likidite yetersizliği nedeniyle ödeme zorluğuna düşmüş ulusal bankalar ulusal hükümetlerin sorumluluğu altında iken diğer taraftan, kendi ülke hükümetlerinin borçlanma senetlerini tutma riskine maruz kalmaktadırlar.

- AMB'nın yasal "son borçlanma merci" özelliği bulunmamasıdır.

Ulusal hükümetlerin merkez bankasından borçlanamamaları, likidite ve ödeme kabiliyetinin azalması krizlerine karşı Avro bölgesi ülkelerini savunmasız hale getirmiştir. Üye ülkeler, ulusal piyasalardan likiditenin çekilmesi durumunda ödeme sorunu ile karşılaştıklarında, ihtiyaç duydukları likiditeyi yüksek faiz oranlarından sağlayacak finansal piyasalara muhtaç kalmışlardır. Bir ülkenin böylesi bir durumda olduğu anda piyasa algısı, ekonomik durumu benzer olan diğer ülkelere de çevrilir. Yunanistan'da başlayan krizin diğer çevre ülkelere de yansımalarının temel nedenlerinden biri de budur.

Ayrıca nominal döviz kuru aracının yokluğu, ortak para kullanımında sadece makroekonomik ayarlamalar için zorluk yaratmamakta; aynı zamanda mali politikanın da çok fazla hareket alanı bulamaması anlamına gelmektedir. Öncelikle Maastrich Anlaşması üye ülkelerin mali politika esnekliklerini kısıtlamıştır. Ancak yine de AB'de önemli sayılacak merkezi bir bütçe bulunmamaktadır. Üye ülkelerin kendi bütçeleri, AB'nin bütçesinin büyümesini engellemektedir. Hükümetler, ulusal güvenlik ve sosyal refah

harcamaları gibi tipik kamu bütçelerine büyük aktarımlar yapabilmektedirler. Yani şokların etkisini azaltabilecek bir harcama enstrümanı mevcut değildir. Diğer taraftan entegrasyona dayalı teori, emek piyasalarındaki düşük büyüme/yüksek işsizlik bölgelerinden yüksek büyüme/düşük işsizlik bölgelerine bir mobilizasyon olacağını öngörse de, Birlik ülkeleri arasındaki emek mobilizasyonu (son krizde kısmi bir artışın yaşandığı görülse de) kültür ve dil farkları nedeniyle beklenen düzeyde olmamıştır. Bu nedenlerden dolayı ayarlamalar ancak ücret ve fiyatlardaki değişiklikler ile meydana gelen reel döviz kurundaki değişikliklerle mümkün olabilecektir.

Bir diğer neden APB'ne giriş için gerekli olan Maastricht kriterlerinin, mali ayarlamaların kalitesine ya da yöntemine bakılmaksızın sayısal hedeflere odaklanmış olmasıdır. Aslında makroekonomik politikalar için disiplin unsuru olacağı düşünülen bu tür kriterlere uyma gerekliliği, birleşim öncesi dönemde "katı-koşulluluk" altında izlenirken, APB döneminde "esnek koşulluluk"a dönmüştür.¹⁶ Ancak kriz sonrasında bir takım değişikliklere de gidilmiştir. Örneğin ulusal mali bütçeler değerlendirilirken muhasebe kuralları uyumuna, istatistiki raporlamalara, tahmin hesaplamalarına, mali kurallara, bütçe prosedürlerine, bölgesel veya yerel otoriteler gibi kamu birimleri arasındaki mali ilişkiler de dâhil olmak üzere çok yönlü göstergelere de bakılması yönünde fikir birliği oluşmuştur. Ayrıca makroekonomik dengesizliklerin takibinde de, AB komisyonun daha geniş bir kontrolünün gerekliliği vurgulanmıştır.¹⁷

Özetle, Yunanistan'ın mali borcunun pek çok içsel nedenleri olsa da böylesi sorunlu dinamiklerin bulunduğu yapı içerisinde, ülkenin ekonomik olarak rekabet edebilirliğinin giderek zayıflaması göz ardı edilmemelidir. Entegrasyon ile birlikte faizlerin düşmesi tüketimin finansmanına hizmet etmiş, rekabet edebilirliği olumsuz etkilemiştir. Enflasyonun da artması Yunanistan'da reel döviz kurunu değerlendirme yoluyla rekabet edebilirliğini daha da düşürmüştür. Diğer tarafta ise Almanya ücret maliyetlerini düşürme yönünde uygulamalarıyla, kendi reel döviz kurunu değersizleştirerek rekabetçi pozisyonunu avantajlı konuma getirmiştir.¹⁸

Saptamaların Değerlendirilmesi

APB'nin sorunlu dinamikler üretmesi ile ilgili krize giren ve girmeyen ülkelerin ekonomik göstergelerini değerlendirmek analiz için yararlı olacaktır.

¹⁶ Katsimi ve Moutos, 2010, s. 573; Bu esneklik ile Yunanistan, 2000-08 yılları arasında bütçe açığı üzerindeki sınırı her yıl %3 ihlal etti.

¹⁷ Featherstone, 2011 s. 209.

¹⁸ Kaelberer, 2012, s. 428.

Tablo 1: 1995-2008 Arası GSYİH ve Yurtiçi Talepte Büyüme

	Yunanistan	Almanya	Hollanda	İspanya	Fransa	İrlanda
Reel GSYİH	61,0 %	19,5 %	42,0 %	56,0 %	30,8 %	124,1 %
Reel Özel Tüketim	55,7 %	12,3 %	33,1 %	55,3 %	33,5 %	104,5 %
Reel Toplam Sermaye Yatırımı	102,8 %	18,8 %	56,3 %	95,2 %	55,8 %	130,5 %
Reel Kamu Tüketimi	51,1 %	14,7 %	41,4 %	74,8 %	20,0 %	97,3 %

(2008) Cari İşlemler / GSYİH	-14,6 %	6,7 %	4,8 %	-9,6 %	-2,3 %	-5,2 %

İhracat Hacmi (mal ve hizmetler)	131,4 %	159,0 %	114,1 %	115,1 %	76,0 %	232,3 %
İthalat Hacmi (mal ve hizmetler)	123,1 %	115,5 %	117,8 %	174,1 %	101,8 %	222,4 %
İhracat Fiyatları (mal ve hizmetler)	56,4 %	2,7 %	18,0 %	34,2 %	7,2 %	13,2 %
İthalat Fiyatları (mal ve hizmetler)	51,0 %	9,3 %	14,3 %	28,4 %	7,9 %	20,9 %

TÜFE	64,4 %	22,2 %	33,1 %	47,5 %	26,0 %	47,2 %

Kaynak: Milios, John, Dimitris P. Sotiropoulos, s: 228.

Çevre'deki (Yunanistan, İspanya, İrlanda) ülkelerin 1998-2008 yılları arasında yüksek reel büyüme rakamlarıyla merkezdeki gelişmiş (Almanya, Hollanda, Fransa) ülkelere yüksek karlar ve yüksek yatırımlarla yaklaştığı görülse de bu yüksek büyüme rakamları diğerlerine göre daha yüksek enflasyon ve cari açık ile birlikte ortaya çıkmıştır. Kamunun ve özel sektörün reel tüketim artışı farklılığı belirgindir.

Tablo 2: Cari İşlemler Dengesi/GSYİH (%): 1995-2012

	1995	2000	2005	2007	2008	2010	2012
Almanya	-1,17	-1,83	4,99	7,48	6,19	6,12	7,03
İrlanda	2,58	-0,32	-3,48	-5,33	-5,61	1,14	4,42
Yunanistan	-2,69	-7,80	-7,60	-14,64	-14,95	-10,22	-3,49
İspanya	-0,32	-3,97	-7,36	-9,99	-9,62	-4,49	-1,11
Fransa	0,70	1,44	-0,47	-0,97	-1,77	-1,36	-2,21
İtalya	2,04	-0,53	-1,65	-2,43	-2,88	-3,53	-0,55
Portekiz	-	-10,36	-10,70	-10,09	-12,64	-10,57	-1,53

Kaynak: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/balance-of-payments/data/database>

Çevre ülkelerin hepsinin ortak özelliği, Avro bölgesinde ulusal ekonomilerinin rekabet edebilirliklerini kaybetmeleri nedeniyle ortaya çıkan dış ödemeler dengesi açıklarıdır. Ortak para birimine geçildiğinde, ayarlama maliyetlerinin ülkeler arasında daha adil dağıtılacağına dair bir beklenti bulunmakla beraber ödemeler dengesi sorunlarını çözmeye yönelik nominal döviz kuru aracı kullanılmadığından, açık veren ülkelerin ortak para biriminde ayarlama maliyetlerini daha fazla yükledikleri ortaya çıkmıştır.¹⁹ Tablo 2, nominal döviz kurları sabitlendikten sonra çevredeki ülkelere kıyasla rekabet edebilirliğin artıracak bir reel döviz kuru devalüasyonunun, Almanya'nın dış dengesi için ne kadar yararlı olduğunu göstermektedir. Söz konusu cari işlem fazlaları, Almanya'nın büyümesinin temel kaynağı olmuştur.

Tablo 3. Kamu Açıkları ve Borçlanma: Genel Kamu Açığı/Fazlası GSYİH'ya Oranı (%)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Almanya	-3,10	-3,90	-4,10	-3,70	-3,30	-1,50	0,30	-	-3,00	-4,10	-0,90	0,10	0,10
İrlanda	0,90	-0,30	0,40	1,40	1,60	2,80	0,20	-7,00	-13,9	-32,4	-12,6	-8,00	-5,70
Yunanistan	-4,50	-4,80	-5,60	-7,50	-5,20	-6,10	-6,70	-9,90	-15,2	-11,1	-10,1	-8,60	-12,2
İspanya	-0,50	-0,40	-0,40	-	1,20	2,20	2,00	-4,40	-11,0	-9,40	-9,40	-10,3	-6,80
Fransa	-1,40	-3,10	-3,90	-3,50	-3,20	-2,30	-2,50	-3,20	-7,20	-6,80	-5,10	-4,90	-4,10
İtalya	-3,40	-3,10	-3,40	-3,60	-4,20	-3,60	-1,50	-2,70	-5,30	-4,20	-3,50	-3,00	-2,80
Portekiz	-4,80	-3,30	-4,40	-6,20	-6,20	-4,30	-3,00	-3,80	-9,80	-11,2	-7,20	-5,50	-4,90

Kaynak: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/data/database>

¹⁹ Kaelberer, 2012, s. 429.

Kamu açıklarına dayanan kriz açıklamalarının, Tablo 3.'de yer alan Yunanistan ve Portekiz için geçerli olduğu görölse de, krize kadar İrlanda ve İspanya kamu fazlası vermiş, kriz sonrasında da fazla, açığa dönmüş ve giderek artmıştır. Ancak yine de göstergeler, borçlanma oranlarında ciddi artışlar olduğunu da işaret etmektedir.²⁰

Tablo 4. Borçlanma Maliyetleri (Bono Faizleri) (%)

Bono Faizleri	2001	2003	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 *	2015 **
AB 27 Ülke	5,00	4,23	3,74	4,56	4,54	4,12	3,82	4,30	3,68	2,95	1,95	1,25
Almanya	4,80	4,07	3,35	4,22	3,98	3,22	2,74	2,61	1,50	1,57	0,96	0,35
İrlanda	5,01	4,13	3,33	4,31	4,53	5,23	5,74	9,60	6,17	3,79	1,98	1,17
Yunanistan	5,30	4,27	3,59	4,50	4,80	5,17	9,09	15,75	22,50	10,05	6,77	9,60
İspanya	5,12	4,12	3,39	4,31	4,37	3,98	4,25	5,44	5,85	4,56	2,36	1,53
Fransa	4,94	4,13	3,41	4,30	4,23	3,65	3,12	3,32	2,54	2,20	1,40	0,64
İtalya	5,19	4,25	3,56	4,49	4,68	4,31	4,04	5,42	5,49	4,32	2,57	1,63
Güney Kıbrıs	7,63	4,74	5,16	4,48	4,60	4,60	4,60	5,79	7,00	6,50	6,00	6,00
Portekiz	5,16	4,18	3,44	4,42	4,52	4,21	5,40	10,24	10,55	6,29	3,33	2,41

Kaynak: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/interest-rates/database> (* 2014 için 5-12. aylar arası ortalaması, ** 2015 için 1-2. aylar ortalaması)

Avrupa'nın çevre ekonomileri kriz ile birlikte ekonomik faaliyetlerin gerilemesi, işsizlikte artış, kamu açıklarında büyüme ile karşılaştılar. Bono faizleri 2009 itibariyle çevre ülkelerinde artarak, merkez ülkelerin faizleriyle aradaki farkı da giderek açtı. Bu gelişme, Avro bölgesinin ilk yıllarındaki eğilimi de tersine çevirmiş oldu.

Tablo 5. Tüketici Fiyat Endeksi, (TÜFE 1996=100)

	2000	2005	2009	2013
Almanya	103,60	111,30	120,20	128,70
İrlanda	108,20	129,30	142,10	142,90
Yunanistan	113,20	135,80	152,70	167,40
İspanya	107,00	125,00	140,40	152,80
Fransa	103,30	113,50	122,40	131,30
İtalya	106,90	120,00	130,70	142,90

²⁰ Milios ve Sotiropoulos, 2010 s. 230; 1990'larda Yunanistan'da reel faiz oranı ortalama 5.4 iken, 2000 sonrasında neredeyse 0'a düştü ve uzunca bu seviyede kaldı.

	2000	2005	2009	2013
Portekiz	107,30	125,90	136,60	147,10

Kaynak: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/hicp/data/database>

Sayfa/Page | 184

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Ortak para kullanımı ile birlikte enflasyon oranlarının da birbirine yakınsayacağı varsayılmış, nominal kurların Avro'ya sabitlenmesi yoluyla yüksek enflasyonlu ülkelerin anti-enflasyonist güvenilirlik kazanacakları beklenmiştir. ²¹ Ancak Tablo 5'teki enflasyon verilerine bakıldığında bunun gerçekleşmediği görülmektedir. Tabloda yer alan ülkelerin enflasyon oranlarındaki artış 1996-2000 yılları arasında birbirlerine yakınken, 2005 yılı sonrasında Fransa dâhil olmak üzere tüm ülkelerin enflasyon oranı Almanya'nın enflasyon oranından daha yüksek oranlarda artış kaydetmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

Krizi açıklamaya çalışan akademik ve siyasi çevreler, nedenleri ya tamamen Yunanistan'a ya da tamamen Avrupa Para Birliği'nin oluşturduğu yapının sorun yaratma potansiyeli taşıyan dinamiklerine bağlamaktadır. Böylesi bir yapı içerisinde ortaya çıkan düşük faizler, rekabet gücünde ortaya çıkan farklılıklar, merkez ülkelerin dış ticaret, üretim, istihdam politikalarıyla çevre ülkelerin politikalarının farklılıkları temel nedenler olmakla birlikte, bu yapının getirmiş olduğu katılık ve esneklikleri çevre ülkelerin kendi lehlerine çevirmeye çalıştıkları da yadsınamaz.

Bu çalışmada her iki sorun kaynağı da ele alınmaya ve tespitler yapılmaya çalışılmıştır. "Ülke borç krizi" tanımlaması tek bir suçlu belirlerken, ödemeler dengesi krizi yaklaşımı her iki tarafı da sorumlu olarak kabul eder.

Ortak para birliği içindeki ülkelerde ödemeler dengesi krizi, birbiriyle içiçe geçmiş bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır: bir ülkenin fazlası diğerinin açığıdır; bir ülkenin borcu diğerinin aşırı tasarrufudur; bir ülkedeki aşırı tüketim, diğer ülkede tüketim azlığı anlamına gelir. Bunun sistematik etkisi, sermayenin ticaret fazlası veren ülkelere açık veren ülkelere kaymasıdır. Spekülatif sermaye de bu sayede çevre ülkelerdeki gayrimenkul balonlarının ve yurtiçi enflasyonun oluşmasına katkıda bulunmuştur. Özetle çevre ülkelerinin finansal hesaplarındaki fazlalar, cari işlem açıklarının artmasının temel nedeni olmuştur. Çevrenin büyüme rakamları merkezin tasarruflarını cezbederek, çevrenin artan talebinin finansmanını da sağlamaktadır. Ayrıca merkezin daha rekabetçi ülkelerindeki sermaye yatırımları çevrenin finansal sistemlerinde yüksek karlar elde ederek çevre

²¹ Kaelberer, 2012, s. 433.

Ülkelerin büyüme oranlarına ve merkezin ihracatının finansmanına katkıda bulunmaaktadır.

Almanya neo-merkantilist bir stratejiyle rekabet pozisyonunu sabit döviz kuru sistemi içinde sağlayabilmiş; ticaret yaptığı ülkelerin aleyhine işleyen bir politika yürütmüştür. Daha genel bir ifadeyle merkezdeki ülkeler, ihracatlarını avro bölgesi içinde geliştirmişler ve bu durum daha az rekabetçi seviyede olan çevrenin verimlilik temellerini ve ekonomik gelişmelerini geriletici bir etki yaratmıştır.

Almanya'nın krizi çözmek konusunda nerisi ise borçlu ülkelerin sorumluluğuna vurgu yapmak olmuştur.²² Bunlar mali sıklık, borçlar için koşulluluk, ücret endeksleme sisteminin kaldırılması, borçlu ülkelere karşı müeyyideler, emeklilik sistemini ve kurumlar vergisi sistemini uyumlaştırmaktır. Borç krizi yaklaşımı ile bakıldığında sorun, borçlu ülke tarafından ele alınarak çözülmelidir.

Krizin demeler bilançosu dengesizlikleri nedeniyle ortaya çıktığını ve şiddetlendiğini söyleyenler ise evre ülkelerin endüstriyel yapılarını güçlendiren, vasıf-artırıcı eğitim kurumlarına yatırımı veya hükümetlerin kurumsal yapılarını reforme etme gibi modernizasyon çabalarına, finansal destekler olarak yapısal fonları güçlendirmeleri önerilmektedir. Özellikle Yunan siyasi yapısının modernizasyonu, ekonomik gelişmeyi zedeleyen klientalistik ilişkilerin sonlanmasına yarayacaktır. Reel döviz kurunun değersizleşmesinin verimlilik kazançlarıyla gerçekleşmesi, bunun ücret kesintileri ve kemer sıkma politikalarıyla uygulanmasından siyasi olarak daha kabul edilebilir ve yapıcı bir strateji olacaktır.

Son olarak AMB'nın son borçlanma mercii fonksiyonunu işler hale getirmesi önerilmiştir ki, bu hem finansal istikrara katkıda bulunacak hem de evre ülkelerinin borçlanma maliyetlerini azaltacaktır.²³

²² Featherstone, 2011, s. 61, Alman gazeteleri tepkilerini, Yunanistan'ın adaları ya da Acropol' satarak borçlarını demesi gerekir gibi ifadelerle yansıttılar.

²³ Kaelberer, 2012, s. 430.

KAYNAKÇA

FEATHERSTONE, Kevin, 'External conditionality and the debt crisis: the Troika and public administration reform in Greece', *Journal of European Public Policy*, Vol 22, No 3, 2015.

FEATHERSTONE, Kevin, 'The Greek Sovereign Debt Crisis and EMU: A Failing State in a Skewed Regime', *Journal of Common Market Studies*, vol 49, no 2, 2011.

HELD, David ve Anthony McGrew, "Globalization and the Liberal Democratic State", *Government and Opposition*, vol 28, no 2, 1993.

HENIG, Stanley, "The Mediterranean Policy of the European Community", *The New Politics of European Integration*, ed. Ghita Ionescu, MacMillan St Martin's Press, 1972.

HOLMAN, Otto, *Integrating Southern Europe, EC Expansion and Transnationalization of Spain*, Routledge, London, 1996.

KAELBERER, Matthias, 'Sovereign Debt or Balance of Payments Crisis? Exploring the Structural Logic of Adjustment in the Eurozone', *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Vol 16, No 4, 2012.

KATSELI, Louka, "Economic Integration in the Enlarged European Community: Structural Adjustment of the Greek Economy", *Unity with Diversity in the European Economy: the Community's Southern Frontier*, ed. C. Bliss ve J. Braga de Macedo, Cambridge University Press, Cambridge, 1990.

KATSIMI, Margarita, Thomas MOUTOS, 'Emu and the Greek crisis: The political-economy perspective', *European Journal of Political Economy*, 26, 2010.

KITOMILIDES, Yiannis, "Stories, Fables, Parables, and Myths: Greece and the Euro Crisis, Toward a new Narrative", *Journal of Economic Issues*, Vol XLVII, No 2, Sept 2013.

LEKAKIS, Joseph, Maria KOUSİS, 'Economic Crisis, Troika and the Environment in Greece', *South European Society and Politics*, Vol 18, No 3, 2013.

MARAVALL, Jose Maria, *Regimes, Politics and Markets, Democratization and Economic Change in Southern and Eastern Europe*, Oxford University Press, 1997.

MARKANTONATOU, Maria, 'The State and Modes of Regulation in Greece from Post-War Period to 2009 Financial Crisis', *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Vol 14, No 4, December 2012.

MICHAEL-MATSAS, Savas, 'Greece and the World Capitalist Crisis', *Critique*, Vol 38, No 3, August 2010.

MILIOS, John, Dimitris P. SOTIROPOULOS, 'Crisis of Greece or crisis of the euro? A view from the European periphery', *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Vol 12 No 3, September 2010.

TSAROUHAS, Dimitris, "The Political Origins of the Greek Crisis: Domestic Failures and the EU Factor", *Insight Turkey*, Vol.14, No 2, 2012.

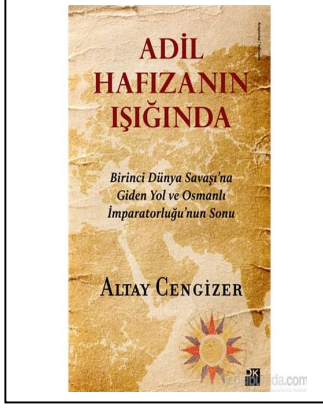
VISVIZI, Anna, 'From Grexit to Grecovery: the Paradox of Troika's Engagement with Greece', *Perspectives on European Politics and Society*, vol 15, no 3, 2014.

Summary

The statements regarding the main reasons of sovereign debt crisis of academic and political actors depend on either wholly to Greece or to the problematic potentials of the structure established by EMU. In this kind of monetary union, the low interest rates, differences in competitiveness of the countries as from the foreign trade, production and employment policies of the center and the periphery are the main argument points. On the contrary we can not exclude the advantage seeking facilities of the periphery under these kind of strict and flexible rules of the monetary structure. The question is very simple: what is the main reason of sovereign debt crisis. Is it the only the country itself by the false policies designed and executed or is it the response of both sides regarding the balance of payment disequilibrium. If one partner has a surplus, the other has a deficit; if one has an excess debtness, the other has an excess savings; if one has over consumption, the other has under consumption. Systematically financial capital moves from the surplus countries to the deficit ones, which leads domestic inflation and balloons and in turn increasing current account deficits.

This article focused on the leading countries in the center such as Germany have expanded their export in Eurozone which consequently have a negative impact upon productivity and economic development of the periphery countries, such as Greece. So the stabilization path should strengthen the industrial structure, improve the technical qualification of labour and modernize the institutional power of the governments of the periphery by financial supports and funds of the members in the center.

KİTAP İNCELEMESİ - 1

Hazırlayan: Şükrü CÖMERT*

ADİL HAFIZANIN IŞIĞINDA: BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINA GİDEN YOL ve OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN SONU

Yazar: **Altay CENGİZER**
Adil Hafızanın Işığında:
Birinci Dünya Savaşına Giden Yol ve
Osmanlı İmparatorluğu'nun Sonu,
İstanbul: Doğan Egmont Yayıncılık,
Kasım 2014, 723 s.
ISBN: 978-675-09-2289-9

T.C. Dışişleri Bakanlığında Siyaset Planlama Genel Müdürü olarak görev yapan Büyükelçi Altay Cengizer'in "Adil Hafızanın Işığında" adlı eseri 2014 yılının son aylarında basılmıştır. Genel olarak siyasi tarih çalışması şeklinde nitelenebilecek eser 1900'lü yılların başından Osmanlı Devletinin tarihe karıştığı 1918 yılına kadar olan bir dönemi incelemektedir. Anlatım dili olarak sürükleyici bir yapıda kaleme alınmış, doyurucu ve çarpıcı bilgilerle donatılmış, bir solukta okunup bitirilebilecek bir eser olduğu değerlendirilmektedir.

Jön Türk devrimi ve yirminci yüzyıl başlarında Avrupa'nın siyasi durumu hakkında bilgi verilerek başlayan, yirmi yedi bölümden oluşturulmuş eser, Birinci Dünya Savaşının sonuna kadar geline dönemde yaşanan olayların anlatılması ve sonuç bölümünde son gelinen durumun analizi ile bitirilmektedir. İlk bölümlerde yaşanan süreçte Jön Türklerin Osmanlı imparatorluğunun sonunu hazırladıkları II. Abdülhamid'in başarılı bulunan denge siyasetini sürdürmesine izin verilmeyerek ülkenin felakete sürüklendiği tezine karşı çıkmaktadır. Söz konusu dönemin lider emperyalist devletleri olan İngiltere, Fransa ve Rusya'nın Osmanlı İmparatorluğu'nun yeniden

* Harp Akademileri, Stratejik Araştırmalar Enstitüsü,
E-posta: sukrucomert76@gmail.com

güçlenerek dünya siyasetinde yer bulmasını kendi çıkarlarının karşısında görmeleri, özellikle İngiltere'nin Rusya'nın despotik yaklaşımlarını görmezden gelerek Jön Türkleri baskıcı ve ırkçı bir yönetim olarak nitelendirmesi düşündürücü bir örnek olarak öne sürülmüştür.

Sayfa/Page | 190

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

Osmanlı İmparatorluğunun II. Abdülhamid devrinde de dış müdahalelerin etkisi altında olduğu, büyük güç vasfını yitirmiş, önemli toprak kayıplarına uğramış, Duyun-u Umumiye aracılığı ile yarı sömürge niteliği kazanmış bir devletin emperyalist politikalarla eritmeye çalışıldığı açıkça anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda kitapta verilen en ilgi çekici örnekler olarak Lorando-Tubini meselesi ve bunun sonucunda Fransa'nın donanmasını göndererek bir bankerin borcunu alabilmek için Midilli Adasını işgal etmesi ile kömür şirketlerinin anlaşmaları için büyükelçinin üst makamlara danışmadan Osmanlı Hükümetine ultimatome vermesi sayılabilecektir.

Eserin devamında, İngiltere'nin yayılcı bir politikayla ittifak arayışına girmesi ve sömürgeci devletler arasında kendine yer bulmak için çabalayan Almanya'nın karşısında Rusya'nın kara ordusundan yararlanarak gücünü koruma düşüncesi ve Fransa'nın da bu kapsamda kullanılmak istenmesi, 1907 yılından itibaren Antant anlaşmalarının oluşumunun izlediği süreç ele alınmaktadır. Bu süreçte İngiltere'nin Osmanlı Devletinin tüm iyi niyetiyle yaklaşmasına rağmen söz konusu devletler tarafından sürekli reddedilmesi, basit emperyalist çıkarlar doğrultusunda hareket edilmesi ilgi çekici örneklerle gözler önüne serilmiştir. Bu kapsamda en ilgi çekici olaylardan birisi de memur maaşlarını ödemek için kredi arayan Türk Hükümetinin siyasi nedenlerle Fransa ve İngiltere tarafından reddedilmesidir. Bu reddedilişin Almanya'nın talep edilen krediyi hiçbir zorluk çıkarmadan sağlaması ile neticelenmesi Osmanlı yöneticilerinin ister istemez Almanya'ya yaklaşmalarının nedeninin açıklaması olarak değerlendirilmiştir. Bu durum demir yolları inşasında yaşanan sıkıntılar, İngiliz dışişleri yetkililerinin birbirleri ile yaptıkları yazışmalar, Osmanlı Hükümetinin gümrük paylarının arttırılması taleplerine olumsuz cevapların tehdit olarak kullanılması gibi somut örneklerle de desteklenmiştir.

Bosna Hersek'in ilhakı sonucunda ortaya çıkan krizin siyasi tarihte esaslı bir kırılma noktası olduğu belirtilmiştir. Kriz neticesinde İngiltere ile Almanya arasında süren donanma yarışının hızlanması, Rusya ile Avusturya-Macaristan ilişkilerinin dönülmez bir noktaya gelmiş olması önce Balkan Harpleri ve sonrasında Birinci Dünya savaşının nedeni olarak gösterilmiştir. Bosna Hersek'in ilhak edilmesi 1908-1914 yılları arasındaki büyük Avrupa krizlerinin fitilini ateşleyen bir olay olarak değerlendirilmiş, özellikle Rus

siyasetçilerin ilhak krizini doğru okuyamamış olması ve yaptığı hatalar somut örneklerle ortaya konmuştur. Bunun yanı sıra ilhak krizinin Avusturya-Macaristan ile Rusya arasında basit bir anlaşmazlık olmadığı karşılıklı suçlama ve tehditlerin giderek arttığı ve diğer büyük güçlerin de bu krizin içine çekilmek istendiği belirtilmiştir. İtalya'nın Trablusgarb'ı işgali de bu süreci etkileyen bir husus olarak nitelenmiştir. Balkan harplerinin siyasi arka planına yönelik çok kapsamlı bilgiler sunulan eserde Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan'da yükselen milliyetçiliğin geldiği nokta çarpıcı örneklerle sunulmuştur. Bu örnekler açısından özellikle "Sadakatli Ayrılış" bölümü Türk Milletinin çektiği acıların anlatılması kapsamında oldukça etkileyici bulunabilecektir. Ethem Nejat, Fazlı Necip gibi yazarların bu hususta kaleme aldığı yazılardan yapılan alıntılar söz konusu ülkelerin eğitim anlayışlarının açıklanması kapsamında oldukça ilgi çekicidir.

Yazar Balkan Harplerinin dış siyasi çerçevesini çizerken aynı zamanda iç politik çekişmeleri de ayrıntılı bir şekilde gözler önüne sermektedir. İttihat Terakki'nin iktidardan düşürülmesi, Kamil Paşa Hükümetinin olaylara yaklaşımı, önceki hükümet ve askeri kanat tarafından yapılan savaş planlarının incelenmemiş bile olması yönetimdeki devlet adamlarının aymazlığının anlaşılması için iyi birer örnek olarak karşımıza çıkmakta ve ordudaki kutuplaşmalar irdelenmektedir. Bununla birlikte, Rusya'nın boğazlar üzerindeki amaçlarına yönelik siyaseti ve Liman von Sanders'in ekibiyle birlikte askeri danışmanlık ve ordunun iyileştirilmesi amacıyla Osmanlı Devletine gelmesi neticesinde çıkarılan kriz incelenmesi gereken başka bir durum olarak önümüze gelmektedir. Temmuz 1914'e doğru gidilen yolda yaşananların ayrıntılı bir şekilde anlatıldığı bu bölümler birinci dünya savaşı öncesi devletlerin yaklaşımlarını anlamak için oldukça yeterli görülmektedir. Bu açıdan Balkan harplerinde Büyük Sırbistan, Büyük Bulgaristan ve Büyük Yunanistan'ı kurma hayallerine sınırsız sarılan ülkelerin bu amaçları doğrultusunda oluşturulmuş terörist çeteleri kullanarak Türkler ve Müslümanların ne olursa olsun Balkanlardan atılarak yok edilmelerini ideolojik olarak benimsediği üzerinde durulması gereken bir konu olarak belirtilmiştir. Kara el olarak bilinen Sırp örgütünün birinci dünya savaşının ilk kıvılcımını oluşturan Veliht Prens Ferdinand'a düzenlediği suikast yazarın görüşlerinde isabetli olduğunun değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Bu hususların yanı sıra Birinci Dünya Savaşının aslında Üçüncü Balkan Savaşı olduğu fikri öne sürülmüş bu görüş büyük devletlerin Balkan savaşlarında tüm denge unsurlarını göz ardı ederek Türklerin Balkanlardan atılmasını destekleyerek ortaya büyük bir boşluk çıkmasına neden oldukları ve bu boşluktan faydalanan statüko karşıtı devletlerin çatışmasının tüm kıtaya yayılmasına fırsat verdiği görüşüyle açıklanmış ve buna silahlanma yarışı ile bunu sağlayan büyük güçlerin silah satışına yönelik çalışmaları eklenmiştir.

Bununla birlikte bu dönemde Rusya'nın boğazlar üzerinde Akdeniz'e inme düşüncesi yeniden gündeme gelmiştir. Bunun en büyük nedeni söz konusu ülkenin dış ticaretinin çok büyük bir kısmını Karadeniz üzerinden yapması ve iç piyasada sermaye oluşturmanın gerekliliğinin boğazların daima açık kalarak ticaretin devam etmesinin sağlanmasına ihtiyaç duyulmasıdır. 1903 yılında İngiliz siyasetçiler tarafından hazırlanan muhtıradaki Rusya'nın boğazları serbestçe kullanmasının ve hatta işgal etmesinin İngiliz çıkarlarına karşı bir hareket olmadığını belirtmiştir. Bu durum İngiltere'nin Rus ittifakını sağlayarak Almanya'ya karşı desteğini almak için ödediği bir bedel olarak değerlendirilebilir. Liman von Sanders krizi de bu meyanda verilecek bir örnek olarak değerlendirilmiş ve Osmanlı devletinin güçlenmesini istemeyen Rusların buradan hareketle bir Avrupa krizi çıkarılmaya çalışıldığı ve neticesinde İstanbul ve Boğazlar üzerinde hâkimiyet sağlanmaya çalışıldığı anlatılmıştır. Bu kriz aynı zamanda büyük güçlerin Osmanlı İmparatorluğunu güçsüz ve etkisiz bir konumda algılanarak yapılacak her türlü askeri harekâta karşı koyacaklarını düşündüklerini gözler önüne sererek Türk Hükümetinin endişeye kapılmasına neden olmuş Almanya'ya daha fazla yaklaşılmasına yol açmıştır.

Birinci Dünya Harbinin başlamasıyla savaşın başlamasından önce çözüme kavuşturma yönünde çalışmalar yapılan çekişmelere rağmen –bu çekişmelere Basra körfezi ve mücavir bölgelerdeki sorunlar da dahildir– İngiltere'nin izlediği kuşatma stratejisi ve son kuruşuna kadar parası ödenmiş Sultan Osman ve Reşadiye gemilerine el koyması Osmanlıları ihanete uğradıklarını düşündürmüştür. Bu kapsamda İngiliz siyasetçilerin bir kısmı gemilerin Yunanistan'a verilerek donanmasının güçlendirilmesini ve tehdit olarak Osmanlılara karşı kullanılmasını desteklemiş ancak Churchill'in İngiliz donanmasına katılmaları yönündeki fikri doğrudan kabul edilmiştir. Goeben ve Breslau'nun boğazlardan girişi ile ortaya çıkan kriz ve devamında gelişen olayların ayrıntılı bir şekilde ele alınması bu konuda el konulan gemilerin karşılığında saygısızlık ve küçük görme olarak nitelendirilebilecek teklifler Almanya'dan başka müttefik kalmadığının anlaşılmasını sağlamaktadır. Yazar burada Osmanlı Hükümetinin dorudan Alman yanlısı olarak suçlamanın çok basit bir yaklaşım olduğunu, İngiltere ve Fransa'nın yaklaşımlarının tek ümit olarak Almanya'nın ortaya çıkmasına zemin hazırladığını belirtmiştir. Bu müttefik arayışının en önemli sebeplerinden biri olarak da çok acil olarak giderilmesi gereken askeri ihtiyaçlar olarak sunulmuş ve bu husus yazar tarafından Almanya'nın yardım Operasyonu başlığı altında detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Takip eden bölümlerde Osmanlı Devletinin Birinci Dünya Savaşına girişi, Çanakkale savaşları, Ermenilerin durumu ve tehcir konuları ele alınmıştır. Osmanlı devletinin Almanya yanında savaşa girmesini haklı ve geçerli

nedenleri olduğunu belirten Kazım Karabekir'in sözleri, Bahriye Nazırı Cemal Paşanın fikirleri, Sait Halim Paşa'nın savaşa giriş nedenlerini açıklaması ve diğer aydınlardan yapılan alıntılar dönemin olaylarına farklı bir bakış açısı getirmektedir.

Bununla birlikte yazarın sayfa 465'deki şu tespiti oldukça ilgi çekicidir :*"Tüm bu yıllarda, Büyük Güçlerin mağrur duruşunu bozan, onları asabiyete sevk eden gerçeklik, Jön Türklerin emperyalizmin zihin dünyasında Şark için biçtiği deli gömleğinin kalıplarının dışına çıkmak yönünde sergilediği kararlılık, sönmekte olan bir eski imparatorluğun tüm durağanlığı ve kaderciliğini üstlenmek yerine, önüne çıkan vazifenin gereğini batılı bir güçlü ülke gibi yerine getirmeye girişmesi, içeriden ve dışarıdan saldırı ve tehditlere aldırması, vatani ve haklarını müdafaadan vazgeçmemesi olmuştur. Düvel-i Muazzama, Osmanlı İmparatorluğunu bir emperyalist rekabet ve paylaşım sahasından ibaret sayar ve Osmanlı liderlerinden kafalarındaki bu tanıma uygun kıtıptiyos tutumlara bağlı kalmalarını beklerken, Jön Türkler ve Osmanlı imparatorluğu, aleyhlerine çalışan yüzlerce etkene rağmen 1914 Ağustosunda ve Birinci Dünya Savaşı'nda nihai mücadeleyi verebilecek kapasiteye sahip olduklarını ispatlamışlardır."*

Bu tespitin doğruluğunun en büyük ispatı olarak Çanakkale savaşları gösterilebilecektir. Osmanlı ordusunun olağanüstü direnci ve savaşma azmi Osmanlı imparatorluğunun boğazının tamamen sıkılmasını engellemiş ve 1917 Ekim devriminin oluşmasını sağlamış, İtalya ve Balkan devletlerinin İtilaf devletleri yanında savaşa girmesinin sağlanması düşüncesi gerçekleştirilememiştir.

Bu hususların yanı sıra "Ermeni Meselesine"de değinilmiş ıslahat programlarının arka planı aydınlatılmaya çalışılmıştır. Osmanlı Ermenilerinin 1914 itibari ile yapmış oldukları faaliyetlerin tehcir kararına kadar gidişteki sürecin mimarı olduğu belirtilmiş, Türkleri en iyi anlayacak ve hak verecek milletin Ermeniler olacağı görüşü savunulmuştur. Buna rağmen Ermeni liderliğin bu gerçeği görmezden gelerek kendi ideolojileri peşinde sürüklenirken ırkdaşlarının tehcir yollarında çektiği acıların sorumluluğunun sadece Türklere fatura edilemeyeceği "Sözde Soykırım" iddialarının temelsizliği gözler önüne serilmiştir.

Son bölümde kitabın genel bir özetini oluşturacak şekilde yapılan çalışmayla eser sona erdirilmiştir. Özellikle Ermeni olaylarına ilişkin bölümlerdeki alıntılar ve irdelenen hususların ilgi çekici olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak söz konusu eser sayesinde Jön Türk devriminden itibaren Antant devletlerinin Osmanlılara yaklaşımı, İngilizlerin aman vermez emperyalist politikaları ile Rusya'nın sıcak denizlere inmenin tek yolunun Osmanlı İmparatorluğunun tarihe karışmasıyla mümkün olacağına inanması, Birinci Dünya savaşında Almanya'nın müttefik olarak seçilmesinin ana sebeplerinden biri olarak ortaya çıkmıştır. Bunun sonucunda gelişen süreçte yaşananlar güzel bir edebi üslupla gözler önüne serilmiştir.

Özellikle İngilizlerin Rusya'nın her isteğini makul ve anlaşılır görmesi, bu konuda kendi iç basınında gerektiğinde sansür uygulaması ve buna benzer örnekler oldukça ilgi çekicidir. Bununla birlikte Osmanlı iç politikasındaki çekişmeler, bu çekişmelerin sonucundaki kayıplar ve savaşlar sonunda gelinen çok açık bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Diğer yandan bu girdap içinde sürükleniş sonunda Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı ile ayağa kaldırılarak emsali görülmemiş bir vatan savunması neticesinde kazandığı zafer sonucunda Cumhuriyetin kurulmasını köklü reformlar yapılarak Avrupalı bir devlet olarak ayakta kalmasını sağlamıştır.

KİTAP İNCELEMESİ – 2

Hazırlayan: M. Murat TAŞAR*

HARBİYELİ BİR OSMANLI ERMENİSİ: MÜLAZIM-I SANİ SÜRMEYAN'IN SAVAŞ VE TEHCİR ANILARI

Yazar: **Kalusd SÜRMEYAN**
**Harbiyeli Bir Osmanlı Ermenisi:
Mülazım-ı Sani Sürmenyan'ın
Savaş ve Tehcir Anıları,**
(çev. Yaşar Tolga Cora),
İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları,
2015, 128 s.
ISBN: 978-975-3333-24-5

Selçuklu döneminde Türk idaresi altında yaşayan Ermeniler, daha sonra Anadolu'daki beyliklerin himayesindeydiler, Osmanlı, Beylikten devlete doğru yol alırken Ermeniler de Osmanlı tabiiyetine girdiler.

İstanbul'un fethinden sonra, Sultan Fatih tarafından (Milli) Ermeni Patrikhanesi kuruldu. Bugünkü Ermeni topraklarının da Osmanlı mülkü haline gelmesiyle o bölgedeki (Kuzey Anadolu) Ermeni Kilisesi de İstanbul Ermeni patrikliğine bağlanmıştır. Osmanlı Devleti idaresinde daha çok mimarlık ve ticaret gibi değişik zanaatlarla uğraşmışlar, 19. yüzyılda milliyetçilik akımlarının başladığı dönemde sadakatlerini gösterip Osmanlı kalmalarından dolayı "millet-i sadıka" olarak nitelenmişlerdir.

Tanzimat'ın ilanı ile Müslüman tebaanın üzerindeki askerlik mükellefiyeti gayrimüslim tebaaya da teşmil edilmiş, aynı şekilde memuriyete alınmanın da yolu açılmıştır. Bu tarihten sonra Ermeniler devletin pek çok kademesinde yıkılışına kadar görev almışlar, nazırlık seviyesine çıkanlar da olmuştur. Meşrutiyetin ilanından sonra da mecliste, geldikleri bölgedeki halkları temsil etmişlerdir. 1877-78 Osmanlı-Rus Harbinin mağlubiyetle

* Harp Akademileri, Stratejik Araştırmalar Enstitüsü,
E-posta: mmurattasar@gmail.com

neticelenmesinden sonra imzalanan Ayastefanos Antlaşmasında Ermenilerin yoğun olarak yaşadıkları Doğu vilayetlerinde ıslahat yapılması maddesi de yer almıştır.

Özellikle 93' Harbi üzerinde durmak gerekir: Savaş bölgede demografik yapıyı kökten bozmuş, Rusya'da yaşayan Müslüman ahali savaş sonrasında Osmanlı Devleti topraklarına göç etmiş ve ülke içinde yeni bir göç dalgasına sebep olmuş, savaş boyunca bir kısım Ermeni'nin, Rusların yandaşı olarak davranmaları, onlara karşı önemli ve ciddi bir tepkiyi de beraberinde getirmiş, savaşın "hesabı", savaş sonrasında görülmeye çalışılmıştır. 93 Harbi, Doğuda Müslüman ahali ile Ermeniler arasındaki güvensizliği derinleştirmiş, birlikte yaşama arzusunu adeta yok etmiştir.

Altyapısı olmayan, hala bir tarım toplumu olmaktan öteye gidememiş, servetin çok küçük bir zümre elinde toplandığı, mahalli idarecilerin kendi menfaatlerini gözeterek yerli halka zulmettikleri (haksız vergi ve yaptırım uygulamaları), bunlardan başka savaşlar ve göçlerle de sarsılan imparatorluğun iç entegrasyonunu sağlayamamış olmasından dolayı da sorunlar etnik ve dini kimliğe bürünmüştür. Kırım Harbinde alınan dış borçların katlanarak artması, Duyunu Umumiye'nin kurulmasına yol açmış, devleti ekonomik olarak bir kötürüm ve dışa bağımlı hale sokarken, kültürel açıdan yabancı okullarda misyonerlik faaliyetleri yanında gayrimüslim tebaaya milliyetçilik fikirlerinin aşılması da ayrılıkçılık için bir zemin oluşturmuştur.

En önemli sebep devletin siyasi, ekonomik ve toplumsal açıdan en sıkıntılı döneminde yabancıların bu sorunu sürekli canlı tutmak yönündeki çabaları ve bunlara karşı devletin herhangi bir tedbir alamamasıdır. Bütün bu gelişmelerle birlikte Erzurum, Adana - Zeytun ve başka isyanlar, Sultan Abdülhamid'e yapılan suikastta Ermenilerin rolü, Osmanlılık kimliğinde yaşamayı imkânsızlaştıran gelişmeler olmuş, devletle tebaa arasında ve Müslim ile gayrimüslim tebaaların kendi aralarında güven sarsılmış, birlikte yaşama arzusu yok olmuştur. Büyük savaşa yaklaşıldığında Ermeniler arasında da milliyetçilik duyguları, Taşnak, ve Hınçak gibi silahlı terör örgütlenmesine dönüşmüş, "birlikte yaşamının imkânsızlaştığı bir zaman diliminde" sorunun hızlı ve sancılı bir şekilde sonlanmasına sebep teşkil etmiştir.

Kalusd Sürmenyan'ın hatıratı, çok uluslu-çok dinli bir imparatorluğun çöküşünün gerçekleştiği anlara aittir. Bu çöküş, I. Dünya Savaşı ile resmi düzeyde gerçekleştiği gibi tek tek bireylerde de gerçekleşmektedir. Görev yerini izinsiz terk etmek suçu ile tutuklandığında, bunu anlayamamış, adeta isyan edercesine "Sultani tasdikle subay oldum, tutuklanmam için de Sultani

tasdik gerekir” demesi de bundandır. Birlikte yaşamayı zorlaştıran süreç, çöküşü de beraberinde getirmiştir.

Kitap iki bölümden oluşmaktadır: Sürmenyan'ın hatıratını yayına hazırlayan Yaşar Tolga Cora'nın 128 sayfalık kitapta 39 sayfalık takdim yazısı ilk bölüm olarak nitelenebilir. Cora, bu uzun takdim yazısında Sürmenyan'ın anlattıklarını “*vatandaşı olduğu devlete hizmet vermekten gurur duyan bir Osmanlı Ermenisinin savaş sırasında yaşadığı çaresizlik, kişisel hayal kırıklıkları ve en çok da subay olmanın getirdiği itibara ulaşmak için kurduğu hayallerin ... yitip gitmesi...*” olarak tanımlamaktadır. Bundan başka Sürmenyan'ı “*ayrıcalıklı bir Ermeni*”, anlattıklarını da “*I. Dünya savaşında geçen bir cephe gerisi hikâye*” olarak da tanımlamaktadır. Cora takdim yazısının muhtelif yerlerinde, tarih yazımında (biliminde) hatıratların ne anlama geldiğini de tanımlamaya çalışmıştır; ona göre “*tarihsel ve pozitivist bir nesnellik yerine yazarın kendine ait bir hakikat*”tır. Takdimden çok müstakil bir makale hüviyetinde olan Cora'nın yazısı, Balkan Savaşı ve I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'ndaki Ermeniler hakkında bilgilere yer verdiği için dikkatle değerlendirilmeyi hak etmektedir.

Sürmenyan'ın hatıratını biri 1947, diğeri 1967 olmak üzere iki farklı tarihte, iki farklı şekilde yayınladığı bilgisini de Cora'nın takdiminden öğreniyoruz. Bu farklar hakkında da bilgiler vermektedir, ancak bunların çok da üzerinde durulacak farklar olmadığı anlaşılmaktadır. Mesela; Sürmenyan'ın Şehzade Cemaleddin¹ ile Harbiye'den sınıf arkadaşı olmasını iki ayrı tarihteki basımda yer almakta, ancak Şehzade birinde diğerkinden farklı olarak Şehzade ile samimiyetini daha fazla vurgulamaktadır.

Kalusd Efendi, II. Meşrutiyetin tanıdığı eşit vatandaşlık hakkından yararlanarak vatanına asker olarak hizmet etmeyi seçmiş bir yurttaştır. Harbiye'den mezun olmuş, savaşta orduda bulunmuş, Kafkas cephesindeki ağır mağlubiyetler sonrası bir tehdit olarak görülerek ön tedbir olarak cephe gerisine alınmış, ancak ordudan hiçbir olumsuz tavır görmemiştir.

Askerlik mesleğini seçerken amacı subay olarak toplumda daha saygın bir yer edinmektir. Savaştan sonra zor da olsa birlikte yaşamının imkânsızlığını anlamış, Batum'da iken Ermenistan'a sığınmış, orada da orduda kısa süre de olsa görev almış, hatta eski vatanına karşı savaşmış, Ermenistan'ın Sovyetleşmesinden sonra ayrılmak zorunda kalmıştır. Hatıratı yayına hazırlayan Cora ve Ermeni çevrelerden kendisine en fazla yöneltilen eleştiri “*mensubu olduğu millet yok edilirken sessiz kalması*”dır. Sürmenyan, bu durumu hayatta kalarak ailesini kurtarmak istemesi ile açıklasa da,

¹ Sultan Abdülaziz'in oğlu Şehzade Mehmet Şevket Efendi'nin oğludur (1890-1946 Beyrut-Lübnan). Harbiye mezunu olup, Mirliva rütbesine kadar yükselmiştir.

çaresizlikle beraber asıl sebebi hala daha birlikte yaşamaya dair inancını kaybetmemiş olmasıdır. Orduya katılıp katılmamak kendi aralarında tartışıldığında muhafazakârların katılmamayı, gençlerin ise katılmaktan yana olduklarını söylemektedir, ona göre gençler birlikte yaşama iradesi göstererek, orduya katılmayı istemişlerdir.

Harpten önce Ermenilerin askerlik yapması konusunda Erzincan'daki askeri çevrelerden dostça yaklaşım gördüklerini, Ermenilerin her Pazar kilise gitmelerine ve bayram günleri de Ermeni Ruhaniliğinin verdiği listeye uygun izin verildiğini, hatta dışarıda istediklerini yemeleri için de tayın parası verildiğini ve Ermenilerin de yavaş yavaş kışla hayatına alıştığını belirtmektedir. Sadece tüccar ve zanaatkâr değil, aynı zamanda hem Balkan Harblerinde hem de Umumi Harb'te cesur askerler olduklarını kanıtlayan Ermenilerin çok çabuk askerlik mesleğine alıştıklarını, temizlik konusundaki titizliklerinden ve sadakatlerinden dolayı da subayların en yakınındaki askerler olduklarını vurgulayarak hatıratına başlamaktadır.

Sürmenyan'ın gözlemleri dönemi anlamak bakımından ilginçtir: Osmanlı Ordusu'nun Meşrutiyet'ten önce çok kötü şartlara sahip olduğunu, subayların, ancak o da bayramlarda olmak üzere maaş alabildiklerini, meşrutiyetle birlikte ordunun modernleştirilmesi ve yeniden yapılanmasına Almanlar aracılığıyla çalışıldığını, alaylı eğitimsiz subayları okullu subaylarla değiştirmek için askeri okulların güçlendirildiğini ve Umumi Harbe kadar geçen sürede Türk Ordusunda tanınamayacak derecede değişim yaşandığını, harp öncesinde ordunun durumunun maddi ve manevi açıdan hissedilir biçimde iyileştiği ve otoritesinin arttığını söylemektedir.

Meşrutiyetin ilanını *Hürriyet'in gelmesi* olarak nitelemekte ve *ilk yıllarında Türklerin Hıristiyan milletlere ve özellikle de Ermenilere samimi ve dostane davrandıklarını* belirterek "her alanda olduğu gibi, askeriye içinde de Ermenilere bütün kapılar açıldı" cümlesi ile bu durumu vurgulamaktadır. Sürmenyan, Meşrutiyet ile I. Dünya Savaşı arasında Osmanlı Devleti, ordusu ve onun artık eşit haklara sahip vatandaşları olan Ermenilerin durumunu kendi bakış açısı ile bu şekilde yansıtırken, neden subay olmak istediği sorusuna da şu cevabı vermektedir: Madem artık "*Ermeniler asker olacaklarına göre biz de asker olup ordudaki Ermenilerin haklarını koruyalım*" şeklinde düşündüklerini, aynı zamanda "*askerlik mesleğinin sunduğu fırsatlardan da yararlanmak*" istediklerini ve bir grup Ermeni arkadaşıyla Askeri Rüştiye'ye başvurduklarını söylemektedir.

1908'de Askeri Rüştiye'yi, sonraki yıl da Askeri İdadi'yi bitirir, 1910'da İstanbul'a Pangaltı'daki Harbiye gider. Burada 1200 öğrencinin ancak %1'i yani 15 kadarı Ermeni'dir, birkaç Rum ve Bulgar da vardır. 1912 Haziranında

mülazım-ı sani (teğmen) rütbesi ile Osmanlı Ordusu'nun hizmetine ilk Ermeni subaylar olarak girerler. Kurada 4. Ordu'yu memleketi Erzincan'ı çeker: "1912 yazında belime takılı kılıcım, parlayan düğmelerimle gururlu ve mutlu, memleketimde idim...".

I. Dünya Savaşı kısa süre sonra başlar; "o yıl güneş de tutuldu (9 Temmuz 1914) ve üç dakika sürdü. Birçok kötü kehanete sebebiyet verdi." Enver Paşa'nın Turan hayali için 22 Aralık 1914'te hücumu kalktığı ve ağır yenilgi sonrasında, Tortum–Oltu hattını tutan tümende görevlidir. Kızıl Tepe olarak anılan yerde Rusların mukavemeti ile karşılaşır, buradaki çatışmalarda yaralanır: "O gün bize karşı savaşanlar içinde Tatarların (Kafkas Müslümanları) ve hatta Ermenilerin de bulunduğu bir ölçüde ortaya çıktı. Öğlen olmadan başka bir yaralı subayla Oltu hastanesine nakledildik". İyileşir, iki ay izinle memleketi Erzincan'a gider, yol taburu kumandanının yardımcısı olarak atanmıştır. Sansa'ya ulaşır, orada çetelerin yaptıklarını hafifletmeye çalışsa da başarılı olamaz Savaşın, birlikte yaşamayı imkânsızlaştırmaya başladığı günler de artık yaklaşmaktadır.

Sürmenyan, genel ifade olarak Türkler dese de, yapılanları çetelerle, gayri meşru yollara sapanlarla ve kötü idarecilerle ilişkilendirmektedir. Sürmenyan'a göre Enver Paşa, ağır yenilgisinin "öcünü" Ermenilerden almak istemiş, İstanbul'a ulaşır ulaşmaz tüm Ermeni subayların ve askerlerin cephelelerinden geri çekilmelerini ve geri hizmetlerde görevlendirilmelerini emretmiştir. Ona göre Ermeni astsubay tarafından hayatının kurtarıldığını iddia ettiği Enver Paşa ve Talat Bey olayların baş sorumlusudur; "yillardan beri tatlı sözlerle kandırdıkları" Ermenilerden kurtulmak istemiş ve Anadolu'da bu iş için üç İttihatçı seçmişlerdir: Doktor Bahaddin Şakir, Erzincan Mutasarrıfı Memduh ve Sivas Valisi Muammer. Kirli işlerin çoğunun hapisten çıkarılan çeteler eliyle yürütüldüğünü, Katırcıların cinayetler işlediklerini, Ermenileri "Yol Taburu"nda (Amele Taburlarında) toplayarak imha etmenin planladığını, bu iş için de Sansa Deresi (vadisini) seçtiğini söylemektedir. Ona göre Erzincan'daki olayların baş sorumlusu mutasarrıf Memduh Bey'dir, kendisine dokunmamasına şaşırmakta, ancak bu durumu ordunun kendisine sahip çıkmasına bağlamaktadır.

Sarıkamış'taki başarısızlığın Ermeni ve gayrimüslimlere karşı saldırıları kışkırttığı, daha planlı yapılmaya başlandığını belirtmekte, toplayarak imha etmenin planlandığını, "mevcut olmayan bir ihanet planını" itiraf ettirmek için, sistemli, bilinçli bir baskı yapıldığını söylemektedir. Sansa'yı bir "mezbaha" olarak tanımlamakta, vadinin iki tarafında da Kürtlerin yaşadığı ama hiçbir şekilde yardım etmediklerini de belirtmektedir.

Acı olaylar Erzincan'da da başlar, Sürmenyan Erzincan Mutasarrıfı Memduh'un kendisine neden dokunmadığına şaşırarak birlikte bunu Askeriye'nin kendisine güçlü bir şekilde sahip çıkmasına bağlamaktadır. Erzurum'a ulaştığında adeta bir baba olarak gördüğü Menzil Müfettişi Fuat Bey'e durumunu anlatır, ondan iyi hizmeti ve harpte göstermiş olduğu başarılarının hükümet tarafından takdirle karşılandığı, tehcirden muaf tutulduğunu öğrenir. 8. Deve Kervanı Komutanı olarak görevlendirilir. Bu dönemde Fuat Bey'in himayesini hep hissetse de, yaşadıklarını "*dünya bana bir mezar gibi geliyordu*" cümlesiyle tasvir etmektedir.

Ailesinin akıbetini merak etmekte, büyük endişe duymaktadır. Erzincan'a bir vesile ile ulaştığında doğrudan evine değil de Balkan Harbi'nden tanıdığı Alay Kâtibine giderek durumu sorar, Alay Kâtibini tasvir ederken, "*Allah korkusu olan dindar biriydi*", cümlesini kurduğunu görüyoruz. Ailesinin de ayrılmak zorunda bırakıldığını öğrendiğinde dünyası başına yıkılır. Kayınbiraderinin Tabakhane'de olduğunu öğrenir, onunla görüşmek ister, engel çıkarıldığında, Askeri Rüşdiye'den hocası olan Tabakhane Müdürü sayesinde görüşmesi mümkün olur.

Kitapta, Sürmenyan Osmanlı Ordusu'nda iken her safhada gizli bir elin ona yardımcı olduğu hissine kapılmamak mümkün değil; bu gizli el, ordudur. En ağır savaş şartlarında dahi mensubuna hemen hemen hiçbir ayrımcılık yapmayan Türk Ordusu. Ayrıca ordu mensuplarının çok küçük yaşlardan itibaren birbirlerini tanıdıkları ve aralarında özel bir dayanışmaya her dönemde sahip oldukları görülmektedir.

Ailesini araması boşa çıkınca, 8. Deve Kervanı'na giderek birliğe komuta etmeye başlar. Ancak ailesini aramayı ve bulmayı aklına koymuştur, kısa süre sonra Çavuş Şaban'la araziye çıkar. Büyük zorluklar sonunda ailesini Eğin'de bulur, doğruca, aynı zamanda kaymakamlık görevini de yürüten Jandarma Komutanı'nın yanına gider, ailesini Erzincan'a getirmek için araç ister. Komutan yanından ayrılıp ailesinin bulunduğu yere geri döndüğünde, ne olduğunu anlamadan tutuklanır, şaşkıncıdır, tepkisini şu şekilde dile getirir: "*Ben sultani beratla subay oldum, benim için herhangi bir hükmün yerine getirilmesi için sultani beratla tasdik gerekir, onsuz kanun önünde hesap vermeniz gerekecek*".

Arapgir Hapishanesi'nde bir subay askere benzediğini, neden hapishanede olduğunu sorar, ona durumunu anlatır, subay kendisinin de Ermeni askerlerin ailelerinin tehcirden muaf tutuldukları yönünde emir aldığını söyler, bununla da kalmaz Sürmenyan'ın yanından ayrıldıktan sonra ailesini bulur, Arapgir'e yerleştirir, ellerine de asker ailesi olduklarına dair bir belge verir. Tutuklandığında infaz edileceğini düşünmüş, ancak bir türlü

gerçekleşmemiş, hatta tam tersi, yine ordu sayesinde işler yolunda gitmiş, ailesi de güvenliğe kavuşmuştur.

Harput'a Divan-ı Harbe gönderilir ve askeri yetkililere teslim edilir. Burada evrakları ile 11. Kolordu Komutanı'na çıkar, komutan evraklara bakar ve büyük bir şey olmadığını, kısa sürede serbest kalabileceğini söyler, ancak kısa süre üç ay sürecektir. Harput'ta bir teftiş sırasında, apoletleri sökülür, *“o ana kadar bir asker olarak kişiliğimin ihlal edilemez olduğunu düşünüyordum”* cümlesi ile hayal kırıklığını anlatmaktadır. Balkan Harbi, Sarıkamış Harbi ve orduda bulunduğu sırada yaptığı diğer hizmetleri anlattığı uzun bir yazı kaleme alarak komutanlığa gönderir. Komutan Paşa yazdıklarını okumakla kalmamış, Sürmenyan'ı görmeye hapisaneyeye gelecek kadar da etkilenmiştir, komutan aracılığı ile tekrar askeri hapisaneye nakledilir, iki katlı askeri hapisane bahçesinde dolaşmalarına izin verilecek kadar rahattır, *“sadece adı hapisanedir”*. Davası görülür ve görev yerini izinsiz terk etmek suçundan üç ay hapis cezası alır. Askeri nizamname bu tür suçlar için üç yıla kadar hapis cezası öngörse de mahkeme cezanın en alt cezaya çarptırmıştır. Bunu dahi kabul edemez: *“Şu cümle yaşanan acı olaylara rağmen Sürmenyan'ın birlikte yaşama arzusunun yok olmadığına işarettir: “Temyize başvurdum, bir kısım haklı gösterici sebepler öne sürerek tümenden beraatimi istedim. Bu hükmün adıma sürülmüş bir leke ilerlememe bir engel olacağını düşünüyordum”*.

Mahkeme azalarının da sevgisini kazanır, onlardan en güvenli yerin hapisane olduğu, bir süre hapisteye kalmasının daha iyi olacağı yönünde telkin alır. Mahkeme heyeti, tutuklandığı anda üzerinden alınan ve kendisinin ümidi kesmiş olduğu şahsi eşyalarını ki yüklü miktarda parada vardır, mahkeme celbi ile geri getirir ve tabancası hariç kendisine teslim edilir. Üç ayı doldurup da hapisten çıktıktan sonra ilk işi kumandan paşayı ziyaret etmek olur, paşa ziyadesiyle memnundur, muhasebeciyi çağırır ve birkaç ay maaş ödenmesini söyler. Bununla kalmaz muhasebeci evine davet eder, kılıç hediye eder, apoletlerini ve tabancasını da verir, yeniden subaydır.

Ailesinin nakli sırasında da Sarıkamış Harbi'nde Bölük komutanlarından biri olan Yüzbaşı Abdülkadir Efendi'den maddi manevi yardım görür: *“Erzincan'a vardığımızda, doğrudan alay katibinin evine gittik. Bizi sevgi ile karşıladılar ve rahat etmemiz için hiçbir şeyi eksik etmediler.”*

Yeniden Sansa vadisinde görevlendirilir. Ancak, 1916 yılı başında Ruslar ilerlemektedir, Önce Erzurum, sonra da Erzincan düşer. Kemah'ta yapılan yeni bir karakolun komutan yardımcılığı görevi verilir. Ruslar ilerledikçe kendisi gibi Ermeniler'in tehdit unsuru ya da Ruslarla işbirliği yapacakları endişesi ile daha iç bölgelere gönderilmeleri söz konusu olur. Sivas Divriği'ye gitmesi istenir. Sivas'a ulaştığında talim alaylarından birinde bölük komutanı olur,

kısa süre sonra da alay Zile'ye nakledilir. Zile'de üç talim alayında toplam on altı Ermeni subay (asker, doktor, eczacı ve silah ustası) vardır. Sürmenyan hatıratının bu bölümünde şunları büyük bir samimiyetle yazmaktadır: *“Dürüst olmak adına şunu söyleyebilirim ki Ermeni olmamıza rağmen orduda askerliğin bütün hakları ve yetkilerine mazhardık ve bu ne kara gözümüz ne kara kaşımız içindi (Ermeni değil miydik ve o vakitler Ermeni neydi ki..) fakat Türk Ordusu'nda hakim olan disiplin ruhu, üstlere duyulan saygı, omzumuzda taşıdığımız apolet ve yıldızlar, aynı şekilde bizim yürüttüğümüz görevler sebebiyleydi... Türk gerçekte asker bir ırk”.*

Bu dönemde neden terfi almadığını soruşturur, Harbiye Nezareti ile yazışır, sonunda Nezaret evrakında ölü olarak kaydedildiği bilgisine ulaşır. Hayatta olduğunu ispatlaması gerekir, ispatlar ve 1917'de mülazım-ı evvel rütbesine terfi olur. Sarıkamış Savaşı'nda aldığı madalyaya Zile'deki hizmetlerinden dolayı aldığı madalyayı da ekler. Mutludur, ancak sağ kalmak konusunda hala endişelidir.

1917 Bolşevik Devrimi Savaşı en azından Doğu Cephesi'nde sonlandırır. Ordu Batum'a girer. Daha önce Ermeni subayların Sivas'tan öteye geçmelerine izin verilmez iken, alayı ile beraber önce Samsun'a, oradan da Batum'da görevlendirilir. Batum'da talim alaylarının komutanı Harbiye'den sınıf arkadaşı Şehzade Cemalettin Efendi'dir. Ondan Zile'de kalmış olan ailesini getirmesine yardımcı olmasını ister. Özel bir memur yola çıkarılarak Sürmenyan'ın ailesi Zile'den Batum'a getirilir. Daha sonra diğer Ermeni subayların aileleri de getirilir.

Sonuç olarak; Sürmenyan ne hain ne de kahramandır, sebebi her ne olursa olsun vatanına sadakatle hizmet etmek için orduya katılmış, şartlar değiştiğinde yeni vatan edindiği Ermenistan'da bildiği ve öğrendiği tek iş olan subaylık mesleğini yapmaya çalışmış, Ermenistan'ın Sovyetleşmesinden sonra orada da tutunamamıştır.

Ordunun vatandaşlara eşit mesafede oluşunun, ülkenin birliği ve dirliği için ne derece önemli olduğu, Sürmenyan'ın hatıratından çıkarılacak en önemli sonuçtur. Özellikle orduda din, dil, ırk gibi ayrımcılığın olmaması çok kültürlü, çok etnili, çok dinli bir yapıyı bir arada tutabilmek için önemli olmuştur. Sürmenyan şahsi mağduriyetlerini anlatmakla birlikte, bu mağduriyetlerinden hiçbirinde ordunun dahil olmadığı, bilakis, ordu sayesinde sıkıntılı dönemleri atlattığı görülmektedir.

Sürmenyan'ın Ermeni tehcirini Sarıkamış felaketinin intikamı olarak görmesi, kendisine ve diğer Ermenilere toptan bir yaptırım uygulanmadığına da önemli bir işaret olarak değerlendirilmelidir.

YAYIN İLKELERİ ve YAZIM KURALLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, İçerik ve Tanımlar

Tanımlar:

Dergi: İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'ni,

Derginin Sahibi: Üniversite kurucu vakfı adına İstanbul Gelişim Üniversitesi Rektörünü,

Yayın Kurulu: İİSBF Dekanlığı tarafından belirlenen, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında görev yapan, alanında bilimsel çalışmalarıyla öne çıkan ve dergide görev alan öğretim üyelerini,

Hakem Kurulu: Alanında uzmanlaşmış, yayın kurulu tarafından en az beş farklı üniversiteden seçilmiş öğretim üyelerini,

Editör: İstanbul Gelişim Üniversitesi İİSBF Dekanlığı tarafından görevlendirecek öğretim üye ve/veya öğretim üyelerini,

Editör Yardımcıları: İİSBF Dekanlığı tarafından ilgili bölümlerden belirlenen öğretim üyelerini,

Yazı Kurulu: Editör tarafından belirlenen öğretim elemanlarını ve öğrencileri ifade etmektedir.

Amaç ve Kapsam:

1. Amaç, İstanbul Gelişim Üniversitesi İİSBF bünyesinde yer alacak olan Sosyal Bilimler Dergisi'nin (İGÜSBD) yayınına ilişkin esasları düzenlemektir.

2. Derginin amacı İktisadi ve İdari Bilimler, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler vb. beşeri bilimler bünyesindeki farklı disiplinlerden ortak bir akademik platform oluşturmaktır. Bununla birlikte dergide kitap tanıtımı ve incelemesi de yer verebilmektir.

3. Dergide, İktisadi ve İdari Bilimler, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Hukuk, Sanat Tarihi, Arkeoloji, İletişim Bilimleri, Dil Bilimi, Güzel Sanatlar, Tarih, Sosyoloji, Psikoloji, Türk Dili ve Edebiyatı, Felsefe, Coğrafya, Güvenlik ve Eğitim Bilimleri alanlarındaki bilimsel yazılar yayımlanır.

4. Dergi, yılda iki kez (Haziran ve Aralık aylarında) yayımlanır.

5. Dergi uluslararası hakemli bir dergidir.

İçerik:

Dergiye gönderilen yazılar;

1. Alana özgü uygun araştırma, yöntem ve modeller kullanılarak hazırlanmış ve alana bir katkıda bulunabilme niteliğe sahip olmalıdır.

2. Daha önce yayınlanmış bir yazıyı değerlendiren, eleştiren, bu konuda yeni ve dikkate değer görüşleri ortaya koyan araştırma veya inceleme özelliği taşımalıdır.

3. Dergide, bir kavramın ya da teorinin tartışıldığı, eleştirildiği ya da açıklandığı türden araştırma, biyografi ve derleme makalelere, bilimsel alana katkı niteliğindeki çevirilere yer verilebilir.

4. Dergi yayım esaslarına uygun yazım ilkeleri ve formatında olmalıdır.

5. Yukarıda sıralananların yanı sıra dergide kitap tanıtımlarına ve/veya incelemelerine de yer verilebilir.

Sayfa/Page | 204

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

İKİNCİ BÖLÜM Görevler

Derginin işleyişini sağlayan kurullar:

1. Yayın Kurulu'nun Görevleri:

a. Olağandışı durumlar hariç yılda iki kere toplanır.

b. Yayın Kurulu, dergiye gönderilen yazıları, biçim ve alan uygunluğu açısından inceleyerek, akademik camiada yazının uzmanlarını (tezler, yayınlar ve uzmanlık sahasını esas alarak) tespit eder, uygun hakem değerlendirmesine sunulmasını sağlar.

c. Hakem değerlendirmelerine göre, makalenin yayınlanıp yayımlanmayacağına karar vererek, hakemden kabul alan makalelerin yayın sıralamasını yapar.

ç. Özel sayı çıkarılmasına salt çoğunlukla karar verir.

2. Hakem Kurulu:

Hakemler, gönderilen yazıları yöntem, içerik ve özgünlük açısından inceleyerek, yayına uygun olup olmadığına karar verir. Makalelerin konusuna göre her sayıda değişiklik gösterebilir.

3. Editör:

a. Yayın Kurulu üyeleri arasındaki koordinasyonu sağlar.

b. Dergiye gelen yazıların ön değerlendirmesini yapabilmek için özel dönemler hariç Yayın Kurulunu yılda iki kez toplantıya çağırır.

c. Yayın Kurulu adına editöryal sorumluluk alır.

ç. Göreviyle ilgili olağandışı durumlarda, çalışmaların aksaması için yardımcılarından birini yetkilendirir.

4. Editör Yardımcıları:

Yayın Kurulu üyeleri arasındaki koordinasyonun sağlanması, yazıların hakem sürecinin takip edilmesi, hakemlerin raporlarının değerlendirilmesi konularında editöre yardımcı olurlar.

5. Yazı Kurulu:

a. Teknik konularda ve yazıların takibinde editöre yardımcı olur.

b. Dergiye gönderilen yazıların düzeltmelerini yapar ve dergiyi basıma hazır hale getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Değerlendirme

1. Dergi Yayın Kurulu tarafından biçim ve alanlar açısından uygun bulunan yazılar değerlendirme yapılması için konunun uzmanı iki hakeme gönderilir. Hakem değerlendirmelerin ikisi de olumlu ise çalışma yayına kabul edilir. Biri olumlu, diğeri olumsuz ise makale üçüncü bir hakeme gönderilir. Yayınlanması için düzeltilmesine karar verilen yazıların, yazarları tarafından en geç (posta süresi dâhil) 20 gün içerisinde teslim edilmesi gereklidir. Düzeltilmiş metin, Dergi Yayın Kurulu'nun gerek gördüğü durumlarda, değişiklikleri isteyen hakemlere tekrar gönderilir.

2. Gönderilen yazılar iki alan uzmanının "yayımlanabilir" onayından sonra, Yayın Kurulunun son kararı ile yayımlanır. Yazarlar, hakem ve Yayın Kurulunun eleştirisi, değerlendirme ve düzeltmelerini dikkate almak durumundadırlar. Katılmadığı hususlar olması durumunda, yazar bunları gerekçeleri ile ayrı bir sayfada bildirme hakkına sahiptir.

3. Hakem oluru alan makaleler, Yayın Kurulu tarafından derginin konu içeriği esas olmak üzere, hakem raporlarının tamamlanma tarihlerine göre sıraya konarak yayımlanır.

4. Dergiye gönderilen yazılar yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.

5. Kabul edilmeyen makalelerin yazarlarına e-posta yoluyla bilgi verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Kurallar

Dergide yer alacak makaleler, aşağıdaki maddelerde yer alan kuralları taşıyor olmalıdır:

1. Dergi, "Uluslararası Hakemli Dergi" statüsüne uygun, Nisan ve Ekim aylarında olmak üzere yılda iki sayı olarak yayımlanmaktadır. Gerekli hallerde Yayın Kurulu'nun salt çoğunluğuyla Özel Sayı olarak da yayımlanabilir.

2. Dergiye gönderilen makaleler daha önce başka bir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

3. Dergiye yayımlanmak için gönderilen yazılar:

a. **Orijinal çalışma:** Bilime yenilik getiren, daha önceki tezleri çürüten veya yeni bir bakış açısı getiren, yeni belgeler ortaya koyan çalışma,

b. **Derleme:** Tartışmalı veya muğlak halde olan bir konuda, bütün bibliyografyayı tenkit ederek bir sonuca bağlayan çalışma,

c. **Kitap tanıtımı:** Dergi, kendi yayım alanlarıyla ilgili güncel ve yeni yayımlanmış kitapların tanıtımına ilişkin çalışma,

ç. **Kitap inceleme:** Dergi, kendi yayım alanlarıyla ilgili güncel ve yeni yayımlanmış kitapların incelemesine yönelik çalışmalara açıktır.

d. Tüm eserlerin yayımlanıp, yayımlanmayacağına yayın kurulu karar verecektir.

4. Dergide yayınlanan yazıların, telif hakkı dergiye aittir. Yazar, dergide yayımlanmasına onay verilen yazısının her türlü telif hakkını devretmiş olduğunu kabul eder. Yazı kurulu, telif hakkı karşılığında yazarlarına beş adet dergi gönderir. Yayınlanmış yazının başka bir yayımda tekrar yayımlanması derginin iznine bağlıdır.

5. Dergiye gönderilen tercüme edilmiş yazılar için, yazının sahibinin yayın izni ve metnin orijinali gereklidir. Ayrıca tercüme çalışmaları da telif çalışmaları gibi hakem onayına gönderilir.

6. Dergide yayımlanan makalelerdeki görüşler, yazarlarının şahsi görüşleri olup; İstanbul Gelişim Üniversitesi'nin ve dergi kurullarının resmi görüşleri niteliğini taşımaz.

7. Yazardan düzeltme istenmesi durumunda, düzeltinin en geç 20 gün içinde yapılarak, Yayın Kurulu'na ulaştırılması gerekmektedir.

8. Yazarlar unvanlarını, görev yaptıkları kurumları, haberleşme adresleri ile telefon numaralarını ve elektronik posta adreslerini mutlaka bildirmelidir.

9. Yayınlanacak makalelerde esasa ilişkin olmayan düzeltmeler Yazı Kurulunca yapılabilir.

Yazım Kurallarına İlişkin Esaslar:

1. Dergide, derginin içeriğiyle ilgili özgün ve bilimsel nitelik taşıyan tüm makalelere, hakem heyetinin değerlendirmeleri neticesinde yer verilmektedir.

2. Yazım dili Türkçe ve İngilizcedir. Yazım ve noktalamasında ve kısaltmalarda Türk Dil Kurumu İmlâ Kılavuzunun en son baskısı esas alınır. Gönderilen yazılar dil ve anlatım açısından bilimsel ölçülere uygun, açık ve anlaşılır olmalıdır.

3. Yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, özet ve kaynakça dâhil yaklaşık 8.000 kelimedenden fazla olmamalıdır.

4. Makalenin ana bölümlerinde yazı karakteri Cambria, 11 punto, dipnotlar 10 punto yazılmalıdır.

5. Yazar adı, sağ köşeye, italik koyu, 11 punto olarak yazılmalı; unvanı, görev yeri ve elektronik posta adresi dipnotta (*) işareti ile 10 punto yazılarak belirtilmelidir. Diğer açıklamalar için yapılan dipnotlar metin içinde ve sayfa altında numaralandırılarak verilmelidir.

6. Makalenin başlangıç kısmına (150 kelimeyi geçmeyecek şekilde), Türkçe ve İngilizce öz (abstract) ile beş adet anahtar kelime yazılmalıdır. Makalenin sonuna, 750 kelimeyi geçmeyecek şekilde, Türkçe makalelerde İngilizce, İngilizce makalelerde Türkçe özet (summary) eklenecektir.

7. Şekil, resim, grafik ve tablolar numaralandırılmalıdır. Şekil, resim ve grafik adları altında; tablo adı tablonun üzerinde yer almalıdır. Şekil, resim, grafik ve tablo içerisindeki yazı ve rakamlar 8 punto yazılmalıdır.

8. Yazı içinde kullanılan grafikler WINDOWS ortamında açılacak bir grafik formatında, fotoğraflar da JPG formatında ve 300 piksel çözünürlüğünde gönderilmelidir. Dergiye gönderilen yazı ve grafiklerin (resim, tablo, ekler vs.) dijital kayıtları bir CD ile gönderilmelidir. Makalenin konusuyla ilgili belge ve fotoğrafların orijinalleri veya baskıya uygun nitelikte olanları seçilmelidir. Fotoğraf altına ve şekil kenarına yazar adı belirtilmelidir.

9. Dilbilgisi ve anlatım yönünden yüksek oranda hata içeren makaleler değerlendirilmeye alınmayacaktır.

10. Latin alfabesi kullanılan dillerde isim orijinal haliyle verilmelidir. Diğer dillerde yazılan isimler ise İngilizce veya Türkçe transliterasyonu ile kullanılmalıdır.

11. Makaleler, bilgisayar ortamında "Word for Windows"un değişik sürümlerinde (.doc uzantısı olarak), bir CD'ye kayıt edilerek, dört nüsha (yazar Yazar adı, açık ve e-posta adresi bulunan bir nüsha ve yazar isimleri bulunmayan üç nüsha) olarak posta yoluyla veya elektronik posta yoluyla igusbd@gelisim.edu.tr adresine gönderilmelidir.

Sayfa Düzenine İlişkin Esaslar:

1. Paragraf yazısı, ilk satır 1.25, paragraflar arası önceki 3 nk, sonra 3 nk, iki yana dayalı, satır aralığı bir buçuk olmalıdır.
2. Sayfa düzeni normal, sayfa yapısı üstten 2,5 cm, alttan 2,5 cm, sol 4 cm, sağ 2,5 cm, cilt payı 0, üst bilgi 1.25 cm. alt bilgi 2,5 cm olmalıdır.
3. Metin içindeki başlıklar 1 cm içeride olmalıdır.
4. Sayfa numaraları alt ortada verilmelidir.

Metin İçinde Referans ve Göndermelerin Yazımına İlişkin Esaslar:

1. Göndermeler (referanslar), sayfa altında numaralandırılarak verilecektir.
2. Dipnotlarda yayın adları (Kitaplarda kitap adı, makalelerde dergi adı) italik yazılacak, atıflarda alıntı yapılan sayfa numarası mutlaka belirtilecektir.
3. Aynı kaynağa yapılan atıflarda kitaplar için, a.g.e., makaleler için a.g.m., tezler için a.g.t., raporlar için a.g.r. aynı sayfa için aynı yer kısaltmaları italik olarak kullanılmalıdır.
4. Dipnot yazımında uyulacak kurallar aşağıda, "Dipnot Yazım Kuralları" başlığı altında, detaylı bir şekilde verilmekte olup; yazarların bu düzene uymaları gerekmektedir.

Dipnot Yazım Kuralları

a-Tek yazarlı kitap ya da makale

i-Kitap:

Çağrı Erhan, *Türk-Amerikan İlişkilerinin Tarihsel Kökenleri*, Ankara, İmge Kitabevi, 2001, s. 55.

ii-Makale:

Gökhan Çetinsaya, "Essential Friends and Natural Enemies: The Historic Roots of Turkish-Iranian Relations", *Middle East Review of International Affairs*, Cilt 7, No 3, 2003, s. 116-132.

b-İki yazarlı kitap ya da makale

i-Kitap:

Gülten Kazgan ve Natalya Ulçenko, *Dünden Bugüne Türkiye ve Rusya*, İstanbul, Bilgi, 2003, s. 32.

ii-Makale:

Thomas G. Mahnken ve James R. FitzSimonds, "Revolutionary Ambivalence: Understanding Officer Attitudes Toward Transformation", *International Security*, Cilt 28, No 2, 2003, s. 122-135.

c-Üçten fazla yazarlı kitap ya da makale

i-Kitap:

Mehmet Gönlübol et al., *Olaylarla Türk Dış Politikası, 1919-1995*, Ankara, Siyasal Kitabevi, 1996, s. 129.

ii-Makale:

David Dranove et al., "Is More Information Better? The Effects of "Report Cards" on Health Care Providers", *Journal of Political Economy*, Cilt 11, No 3, 2003, s. 25.

d- Kitapta makale

Joseph Turow, "A Mass Communication Perspective on Entertainment Industries", James Curan ve Michael Gurevitch (der.), *Mass Media and Society*, Londra, Edward Arnold, 1991, s. 160-167.

e- Çeviri kitap

Meltem Müftüler Baç, *Türkiye ve AB: Soğuk Savaş Sonrası İlişkiler*, çev. Simten Coşar, İstanbul, Alfa, 2001, s. 41.

f- Gazete Yazısı

Hasan Cemal, "Fiyasko ve Çıkış Yolu", *Milliyet*, 18 Aralık 2003, s. 7.

Yazarı belli olmayan gazete yazıları:

"Başbakan Washington Yolcusu", *Cumhuriyet*, 22 Aralık 2003, s. 8.

g- Yazarı belli olmayan resmi ya da özel yayınlar, raporlar vb.

Enerji Teknolojileri Politikası Çalışma Grubu Raporu, Ankara, TÜBİTAK, Mayıs 1998, s. 35.

h- Arşiv belgeleri

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Başbakanlık Hususi Kalem, 33218, 10 Aralık 1943.

i- İnternette alınan kaynaklar

Mustafa Aydın, "ABD Dünyadan Ne İstiyor", 23 Mart 2003, <http://www.haberanaliz.com/detay.php?detayid=325> (Erişim Tarihi 19 Aralık 2003), s. 1.

j- Söyleşi

İlber Ortaylı, Ankara, 10 Ekim 2003, kişisel görüşme.

k- Yüksek Lisans-Doktora Tezleri

Mustafa Pulat, *Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası: Türkiye'nin Avrupa Savunmasındaki Geleceği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002, s. 10.

Kaynakça Yazımında Uyulacak Esaslar:

1. Atıfta bulunulan kaynağın tam kimliği verilecektir. Atıfta bulunulmamış eserler kaynakçada gösterilemez.
2. Kitaplar, makaleler, raporlar, gazeteler, arşiv belgeleri vd. ayrı ayrı kendi içinde alfabetik sıra ile verilecektir.
3. Kaynakçada yazar soyadı büyük ve başta; adı ise küçük harflerle yazılacaktır.
4. Makalelerin yer aldığı sayfa aralığı tam olarak belirtilecektir.

Aşağıda örnek bir kaynakça gösterilmiştir:

KARABULUT, Bilal, "Avrupa Birliği-İsrail İlişkileri", Gazi Akademik Bakış Dergisi, Cilt 1 Sayı 2, Yaz 2008, s.1-18.

KARACA, Ragıp Kutay, *Güç Olma Stratejisi Çin*, IQ Yayınları, İstanbul 2008.

SANDIKLI Atilla, "Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası Işığında Avrupa Birliği'ne Giriş Süreci", İstanbul Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İstanbul 2007 (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

Belge, Tablo, Şekil ve Grafiklerin Kullanımında Uyulacak Esaslar:

1. Ekler (belgeler), yazının sonunda verilecek ve altında belgenin içeriği hakkında kısa bir bilgi ile bilimsel kaynak gösterme ölçütlerine uygun bir şekilde kaynak yer alacaktır.

2. Diğer ekler (Tablo, Şekil ve Grafik) normal yazı dışındaki göstergelerin çok olması durumunda Tablo, Şekil ve grafik için başlıklar; Ek Tablo: 1, Ek Grafik: 3 ve Ek Şekil: 7 gibi yazılmalı, ekler, kaynaklardan sonra verilmelidir.

Bu eklere metin içerisinde yapılan atıfların mutlaka Ek Tablo:1, Ek Grafik: 3 veya Ek Şekil: 7 şeklinde yapılmalıdır. Tablo, şekil, grafik ve resim alıntı yapılmışsa, mutlaka kaynak belirtilmelidir.

Kaynakların Yazımı İle İlgili Esaslar:

A. KİTAP

- Tek Yazarlı Kitap:

Ragıp Kutay Karaca, *Güç Olma Stratejisi Çin*, IQ Yayınları, İstanbul 2008. s.100.

- İki Yazarlı Kitap:

Atilla Sandıklı, İlhan Güllü, *Geleceğin Süper Gücü Çin*, Tasam Yayınları, İstanbul 2005.

- Üç ve üçten Fazla Yazarlı Kitap:

Selçuk Esenbel vd., **Türkiye’de Çin’i Düşünmek**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul 2013, s. 100-102.

- Çeviri Kitaplar:

Bernard Lewis, **Modern Türkiye’nin Doğuşu** (Çev. ; Metin Kıratlı), TTK yayını, 3. Baskı, Ankara 1991, s.157.

- Yazar veya Editör Adı Bulunmayan Kitap:

Tarihi Yaratan 1000 Büyük Adam, Milliyet yayını, İstanbul 1985, s.50.

- Birden Fazla Ciltten Oluşan Yayınlar

Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, Cilt V, TTK Yayınları, Ankara 2007, s. 100.

B. MAKALE

- Derleme Kitaplarda Makale

Fırat Purtaş, “Rusya’nın Demografik Krizi ve Rusya Türklerine Etkileri”, Necdet Öztürk, Ali Satan, der., **Türk Dünyasının Problemleri ve Çözüm Önerileri**, IQ Yayınları, İstanbul, 2007, s.85.

- Dergilerde Yazarı Belli Olan Makale

Niu Song, “The Strategic Partnership between South Korea and the United Arab Emirates”, **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Sayı:17, Nisan 2013, s. 132-136. (varsa cilt numarası da yazılır.)

- Dergilerde ve Gazetelerde Yazarı Belli Olmayan Makale

“Balkanlarda Türk Varlığı”, **Toplumsal Tarih**, cilt: X, sayı: 7, Mayıs 1990, Ankara s. 8.

- Günlük Gazetelerden Alınmış Makaleler

Fuat Keyman, “Türkiye’yi bekleyen ciddi tehlikeler”, **Milliyet**, 4 Eylül 2013, s.9.

- İnternet Dergisinde Makale

İslam Halidov, “Kırgızistan Devrimlerinde Son Durum”, **Akademik Bakış**, Sayı: 38 Yıl: 2013, ISSN: 1694-528X, <http://www.akademikbakis.org/38/07.htm>.

C. RAPOR

- Yazarı Belli Olan Rapor

Salih Akyürek, Mehmet Ali Yılmaz, Türk Silahlı Kuvvetlerine Toplumsal Bakış, **BİLGESAM Raporu**, İstanbul 2013, s.25.

- Yazarı Belli Olmayan Bir Kurum, Firma ya da Enstitünün Yazarı Olduğu Rapor

“Bütün Boyutlarıyla Suriye Krizi ve Türkiye”, **BİLGESAM Raporu**, 27 Kasım 2012, s. 33.

D. ANSİKLOPEDİ MADDESİ

“Türkiye’ye Savaş Denizden Geliyor”, **I. Dünya Savaşı Ansiklopedisi**, C.1, İstanbul 1976, s. 76-79.

E. TEZLER

Yayınlanmamış Tezlerin başlıkları için italik kullanılmayacaktır.

Hakan Tunç, "Wallerstein'e Göre Modern Dünya Sistemi", Beykent Üni., İstanbul 2010 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 52.

F. İNTERNET

- Kamu Kurumlarının İnternet Sayfaları

T.C. Dışişleri Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası, "G20 Zirvesi kapsamında Suriye'deki insani durum ele alındı.", <http://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>.

- **E-Posta Yoluyla Tartışma Gruplarına, Forumlara vb. Gönderilen Mesajlar**

Abdulvahap Kara, "Kazak Mitolojisinin Dildeki Yansımaları", (Mesaj: 25), 10 Temmuz 2007, http://groups.google.com/group/turktarihciler/browse_thread/thread/f8cef971cca8fd7b

G. KONFERANSLARDA SUNULAN TEBLİĞLER

Çağrı Erhan, "Çok Taraflı İş Birliğine Geçiş Sürecinde Tehdit Algılamaları ve Uluslararası Mukabele Yöntemleri", Küreselleşme ve Uluslararası Güvenlik Sempozyumu, Bildiriler, 29-30 Mayıs 2003, ATASE yayını, Ankara 2003, s. 84.

H. BROŞÜR

Alev Keskin, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi Harp Tarihi Broşürü, ATASE Yayınları, Ankara 2000, s.7.

İ. RESMÎ YAYINLAR

Yusuf Sarımay, **Ottoman Archives and Ethio-Ottoman relations**, Başbakanlık Basımevi, Ankara 2001, s. 48.

J. HARİTALAR VE ŞEMALAR

Kayseri Turizm Haritası, Harita, Kayseri Valiliği Yayını, 2003.

K. BÜLTEN

Sami Selçuk, "Türkiye'de uzlaşma kültürü yok", **Atatürk Üniversitesi Haber Bülteni**, Atatürk Üniversitesi yayınları, Erzurum, 2008, s 10-11.

L. ARŞİV BELGELERİ

BOA., Y.A.HUS., D: 512, G: 72, Belge no (lef): 3, ATASE., BHK., K: 685, A: 6-8288, D: 5, F: 2.

PUBLICATION PRINCIPLES and GUIDELINES

CHAPTER I: Objective, Scope, Contents and Descriptions

Descriptions:

Journal: İstanbul Gelişim University Journal of Social Sciences,

Owner of the Journal: Rector of İstanbul Gelişim University on behalf of University's founding Foundation;

Publication Board: Faculty members who are determined by the Dean of Economics, Administrative and Social Sciences, working in the field of Social Science and Humanities, and have an outstanding scientific work

Referee Board: At least five faculty members selected from different universities who are specialised in the field

Editor-in-Chief: Faculty member(s) appointed by the Dean of the Economics, Administrative and Social Sciences Faculty of İstanbul Gelişim University

Assistant Editors: Faculty members designated by the Dean of the Economics, Administrative and Social Sciences Faculty from related departments

Editorial Board: Students and teaching members determined by the editor

Objectives and Scope:

1. The objective is to regulate principles for the publication of İstanbul Gelişim University Journal of Social Sciences (IGUJSS) which will take place under the aegis of the Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences.
2. The aim of the journal is to create a common academic platform from the different disciplines within the humanities such as Economics, Administrative Sciences, Political Science and International Relations etc. Additionally, the journal also publishes book reviews and presentations.
3. The journal publishes scientific articles on Economics and Administrative Sciences, Political Science and International Relations, Law, History of Art, Archaeology, Communication Sciences, Linguistics, Fine Arts, History, Sociology, Psychology, Turkish Language and Literature, Philosophy, Geography, Security and Education Sciences.
4. The journal is published twice a year (June and December)
5. IGUJSS is an international refereed journal.

Content:

Articles submitted to the journal;

1. Must be prepared by using relevant research methods and models to their own field, and must have the ability to contribute to the field.

2. Must be a research or study which assesses, criticizes, presents new and interesting views about a formerly-published work.
3. The journal may also include research, statement, biography or compilation papers, translations or book criticisms of contribution to scientific field in which a concept or theory is discussed, criticized or explained.
4. Publication in the journal should be in accordance with the format and publishing principles.
5. In addition to these, journal may publish book promotions and reviews.

CHAPTER II: Responsibilities

Rules determining the functioning of the Journal

1. Responsibilities of the Publishing Board:

- a) Meets twice a year except in unusual circumstances.
- b) Publication Board examines the papers to the journal in terms of relevancy of form and field, identifies experts of literature in the academy (based on theses, publications and the field of expertise), and submits them to relevant referee assessments.
- c) It decides whether the paper will be published or not according to referee decisions, and makes the ordering and list of papers to publish for those approved by the referee.
- d) It decides on the publication of special issue with absolute majority.

1. Referee Board:

Referees examine the papers submitted as to methodology, scope and originality, and decide whether they are appropriate for publication. They may change in each issue depending on the content of the article.

1. Editor-in-Chief

- a) He/she ensures coordination among members of the Publication Board.
- b) He/she calls the Publication Board to meet at certain times, except for special times, in order to make a pre-assessment of papers to the journal.
- c) He/she takes up the editorial responsibilities on behalf of the Publication Board.
- d) He/she assigns one of the vice editors in extraordinary circumstances on matters related to his/her responsibilities in order prevent disruption of work.

2. **Assistant Editors:** They assist editor-in-chief in ensuring coordination between the members of the publication board, following up referee process of the papers, and examining the referee reports.

3. Publication Board:

- a) They assist the editor-in-chief in technical matters and the follow up of the papers.
- b) They correct the manuscripts submitted to the journal and make the journal ready for printing.

**CHAPTER III
An Assessment**

1. Publication Board of the Journal sends to two referees of expertise the papers it has found relevant in terms of form and fields for assessment. The paper is accepted for publication if both of the referees are positive. If one referee report is positive while the other one is negative, the paper is sent to a third referee. The papers which have been decided to be reviewed shall be submitted by the author(s) within no later than 20 days (including the duration of postal service). The revised text may be re-examined by the demanding referees should the Journal publication board find necessary.

2. The papers submitted shall be published within the final decision of the Publication Board following the “can be submitted” approval of the two experts in the field. Authors shall take into account criticisms, assessments and revisions of the referees and the Publication Board. If the author has any points he/she does not agree with, he/she has the right to specify these issues in a separate page within the justification thereof.

3. The papers, following the approval by the referees, are ordered by the Publication Board, based on dates of completion of referee reports and also based on the scope of the journal.

4. The papers submitted to the journal shall not be given back whether published or not.

5. Authors of the papers that are not accepted for publication are informed by e-mail.

**CHAPTER IV
Rules**

Papers to be published on the article must bear the following rules in the articles below:

Journal shall be published in two editions annually, as April and October editions in line with the status of an ‘International Refereed Journal’. It may be published as a Special edition if necessary if Publication Board decides by absolute majority.

1. Papers submitted to the journal should not have been published or sent for publication elsewhere
2. The papers submitted to the journal must be one of the following:

- a. **Original study:** a study which brings innovation to science invalidates former arguments or brings a new perspective, presents new documents. **Compilation:** a study on a controversial or ambiguous issue which discusses all eth bibliography and makes an argument.
 - b. **Book Promotion:** a study on the promotion of a newly published work in the related field.
 - c. **Book Review:** a study on the review of newly published books in the relevant field
 - d. Publication of all articles submitted to the journal depends on the decision of the Publication Board.
3. The copy right of the papers published in the journal belongs to the journal. The author agrees to transfer all copy rights of the paper which has been approved to be published in the journal. Editorial Board sends five copies of the journals to the author in exchange of the copy right. Any re-publication of the published work is subjected to the approval of the journal.
 4. For translations submitted to the journal, publication permission of the author and original of the text are required. Translations shall also be submitted to the approval of the referee similar to copy right issues.
 5. The views in the papers published in the Journal are personal views of the authors, and do not represent the official views of the IGÜSBD.
 6. Revision on the papers should be sent to the Editorial Board latest within 20 days, should the author is requested.
 7. Authors' titles, institutions, and correspondence addresses, telephone numbers and e-mail addresses must be reported.
 8. Meritorious corrections to the articles accepted for publication are done by the Editorial Board.

Principles as to the Editorial Board

1. All the articles to the Journal which are related to the content of the journal, original and have scientific quality are published based on the assessments of the Referee Board.
2. Language of publication is Turkish, English, French, and Russian. The most recent edition of the spelling guide of Turkish Language Institution is taken into account for language use, punctuation and abbreviations. The texts submitted must be clear and understandable, and be in line with scientific criteria in terms of language and expression.
3. The texts submitted to be published must be no longer than 8,000 words including the abstracts and references.
4. The type character should be Cambria with a font size of 11 pt. in the main parts of the article, and 10pt in footnotes.
5. Name of the author must be placed at the right corner in bold italics, in 11 type size; his/her title, place of duty and e-mail address must be indicated in the

footnotes with (*) in 10 type size. Footnotes for other explanations must be provided both in the text and down the page in numbers.

6. The texts must start with an abstract (no longer than 150 words) and 5 keywords in Turkish and English. At the end of the text, a summary (özet) not exceeding 750 words must be provided in English for Turkish articles and in Turkish for English articles.

7. Figures, pictures, graphs and tables should be numbered and must be written in 8pt. The figure, picture and graph names should be placed under them, while table name should be placed above the table.

8. Graphs used within the text should be sent in a format that can be opened in WINDOWS environment, while photographs should be submitted in JPG format and at a resolution of 300 pixels. Texts and graphs submitted to the article (picture, table, attachments etc.) should also be sent in a CD with their digital records. Among the documents and original photos related to the content of the article, those ones appropriate for publication should be selected. Name of the author should be indicated at the edge of the figure or below the photo.

9. Articles with significant errors in grammar and expressions will not be taken into the assessment process.

10. For languages using Latin alphabet, the name should be provided in original writing. Names written in other languages should be provided together with English or Turkish translations.

11. Articles submitted in computer environment should be saved as in different versions of "Word for Windows", recorded in a CD, sent by post as four copies, or by e-mail to igusbd@gelisim.edu.tr

Principles as to Page Layout

1. Indentation must be, for the first line, 1, 25; spacing before must be 3 pt., after must be 3 pt., justified, and line spacing must be 1, 5.

2. Page layout should be normal, page set up must be 2,5 cm from top, 2,5 cm from bottom, 4 cm from left, 2,5 cm from right, gutter 0, header 1.25 cm. footer 2,5 cm.

3. Sub-headings must be within 1 cm from the preceding heading.

4. Page numbers must be placed at the bottom centre.

Principles as to References and Citations within the Text

1. References and citations shall be given down the pages in numbers.

2. Name of the publications in footnotes (Book name in books and journal name in articles) shall be indicated in italic; page numbers cited shall be absolutely specified.

3. With regard to citations to the same resource, "Ibid" shall be used in italic the same place for the same page.

4. The rules pertaining to footnotes are presented in details in the attached box under the heading of "Rules as to Footnotes"; authors must abide by these rules.

Principles as to Writing Bibliography

1. Full identity of the resources cited shall be given; any un-cited resource shall not be presented in the references.
2. Books, articles, reports, newspapers, archival documents, et al. will be given separately in alphabetical order in their own kind.
3. In bibliography, surname of the author will be written first and in capitals; and the name will be written in small letters.
4. Exact page numbers of the papers should be specified.

A Sample Bibliography is presented below:

KARABULUT, Bilal, "Avrupa Birliği-İsrail İlişkileri", Gazi Akademik Bakış Dergisi, Volume 1 Number 2, summer 2008, p.1-18.

KARACA, Ragıp Kutay, *Güç Olma Stratejisi Çin*, IQ Publishing, Istanbul 2008.

SANDIKLI, Atilla, "Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası Işığında Avrupa Birliği'ne Giriş Süreci", İstanbul Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Istanbul 2007 (Unpublished Doctorate Thesis)

Principles to Abide By in Using Documents, Tables, Figures and Graphs:

1. Attachments (documents), shall be presented at the end of the text and down below shall be a brief information as to the content of the document and proper citation in line with the relevant criteria.
2. Other attachments (Table, Figure, Graphs) shall be presented as Additional Table: 1, Additional Graph: 3 and Additional Figure 7 if indicators other than the text are too many in number; attachments shall be presented after the REFERENCES.

References to these attachments in the text shall absolutely be made as Additional Table: 1, Additional Graph 3 or Additional Figure 7. If citation has been made for table, figure, graph or picture, resource shall absolutely be indicated.

Principles as to the Writing of Resources

A. BOOKS

- Works with single author:

Ragıp Kutay Karaca, *Güç Olma Stratejisi Çin*, IQ Publishing, Istanbul 2008. p.100.

- Works with two authors:

Atilla Sandıklı, İlhan Güllü, *Geleceğin Süper Gücü Çin*, Tasam Publishing, Istanbul 2005.

- Books with three or more authors:

Selçuk Esenbel et al., *Türkiye'de Çin'i Düşünmek*, Boğaziçi Üniversitesi Publishing, Istanbul 2013, p. 100-102.

- Translated Books:

Bernard Lewis, **Modern Türkiye'nin Doğuşu** (Çev; Metin Kırathı), TTK Publishing, 3rd Edition, Ankara 1991, p.157.

- Books with Name of Author or Editor Non-Specified:

Tarihi Yaratan 1000 Büyük Adam, Milliyet Publishing, İstanbul 1985, p.50.

- Books with More Than One Edition:

Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, Volume V, TTK Pub., Ankara 2007, p. 100.

B. PAPERS

- Paper in Compilation Books

Fırat Purtaş, "Rusya'nın Demografik Krizi ve Rusya Türklerine Etkileri", Necdet Öztürk, Ali Satan, der., **Türk Dünyasının Problemleri ve Çözüm Önerileri**, IQ Publishing, İstanbul 2007, p.85.

- Paper with Author Specified in Journals

Niu Song, "The Strategic Partnership between South Korea and the United Arab Emirates", **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Number:17, April 2013, p. 132-136. (varsa Volume numarası da yazılır.)

- Paper with Author Non-Specified in Journals and Newspapers

"Balkanlarda Türk Varlığı", **Toplumsal Tarih**, Volume: X, Number: 7, Mayıs 1990, Ankara p. 8.

- Papers from Daily Newspapers

Fuat Keyman, "Türkiye'yi bekleyen ciddi tehlikeler", **Milliyet**, 4 September 2013, p.9.

- Paper from Internet Journal

İslam Halidov, "Kırgızistan Devrimlerinde Son Durum", **Akademik Bakış**, Number: 38 Year: 2013 ISSN: 1694-528X, <http://www.akademikbakis.org/38/07.htm>.

C. REPORTS

- Report with Author Specified

Salih Akyürek, Mehmet Ali Yılmaz, Türk Silahlı Kuvvetlerine Toplumsal Bakış, **BİLGESAM Report**, İstanbul 2013, p.25.

- Report of an Institution, Company or Institute with Author Non-Specified

"Bütün Boyutlarıyla Suriye Krizi ve Türkiye", **BİLGESAM Report**, 27 November 2012, p. 33.

D. ENCYCLOPEDIA ARTICLES

"Türkiye'ye Savaş Denizden Geliyor", **I. Dünya Savaşı Ansiklopedisi**, V.1, İstanbul 1976, p. 76-79.

E. THESES

No italics shall be used for headings of non-published Theses

Hakan Tunç, "Wallerstein'e Göre Modern Dünya Sistemi", Beykent Üni., İstanbul 2010 (Unpublished Master Thesis), p. 52.

F. INTERNET

- Web Pages of Public Institutions

Official Website of Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey, "G20 Zirvesi kapsamında Suriye'deki insani durum ele alındı.", <http://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>.

- Messages Sent to Discussion Boards, Forums etc by E-Mail

Abdulvahap Kara, "Kazak Mitolojisinin Dildeki Yansımaları", (Message: 25), 10 July 2007, http://groups.google.com/group/turk-tarihciler/browse_thread/thread/f8cef971cca8fd7b

G. PAPERS PRESENTED IN CONFERENCES

Çağrı Erhan, "Çok Taraflı İş Birliğine Geçiş Sürecinde Tehdit Algılamaları ve Uluslararası Mukabele Yöntemleri", Küreselleşme ve Uluslararası Güvenlik Sempozyumu, Presentations, 29-30 May 2003, ATASE Publishing, Ankara 2003, p. 84.

H. BROCHURES

Alev Keskin, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi Harp Tarihi Broşürü, ATASE Publishing, Ankara 2000, p.7.

İ. OFFICIAL PUBLICATIONS

Yusuf Sarınay, **Ottoman Archives and Ethio-Ottoman relations**, Başbakanlık Printing, Ankara 2001, p. 48.

J. MAPS AND FIGURES

Kayseri Turizm Haritası, Harita, Kayseri Valiliği Publishing, 2003.

K. BULLETINS

Sami Selçuk, "Türkiye'de uzlaşma kültürü yok", **Atatürk Üniversitesi Haber Bülteni**, Atatürk Üniversitesi Publishing, Erzurum, 2008, p. 10-11.

L. ARCHIVE DOCUMENTS

BOA., Y.A.HUS., D: 512, G: 72, Belge no (lef): 3, ATASE., BHK., K: 685, A: 6-8288, D: 5, F: 2.

**İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları (İGÜ Yayınları) Tanıtım:
Yayınlanmış Kitaplar (2012-2015):**

Sıra	Yazar adı	Eser adı	ISBN
1	Öğ. Gör. Emel Tozlu	Aesthetic Theory of Bertolt Brecht And Cinema	978-605-62823-0-0
2	Yrd. Doç. Dr. Aybike Serttaş Ertike	Televizyon: Alternatif Evren	978-605-62823-1-7
3	(Haz.) Yusuf Akçay	Doğumunun 400. Yılında Uluslararası Evliya Çelebi Sempozyumu Bildirileri	978-605-359-479-6
4	Öğ. Gör. Öznur Yaman	Meslek Yüksekokulları İçin İşletme Yönetimi - 1 (İKMEP İçeriğine Uyumlu)	978-605-62823-2-4
5	Yrd. Doç. Dr. Alaattin Fırat, Ar. Gör. Fatih Gökbayrak	Yeni Türk Ticaret Kanunu (6102 Sayılı Kanun): Ticaret Hukuku ve Şirketlerine Getirilen Yenilikler	978-605-62823-3-1
6	Öğ. Gör. Semiye Bottan	Türkiye'nin Denim Giysi İhracatının Ülkelere Göre Tasarım Farklılıkları	978-605-62823-4-8
7	Öğ. Gör. Tarık Babayiğit	Batik Sanatı	978-605-62823-5-5
8	Prof. Dr. A. Kazım Kırtış	Pazarlama İlkeleri: Global ve Yönetimsel Yaklaşım	978-605-62823-8-6
9	Prof. Dr. A. Kazım Kırtış	Dış Ticaret İşlemleri Muhasebesi: Teorik ve Uygulamalı	978-605-62823-6-2
10	Prof. Dr. A. Kazım Kırtış	Pazarlama Yönetimi: Global ve Yönetimsel Yaklaşım	978-605-62823-9-3
11	Doç. Dr. Oğuz Feyzioğlu	Ekonometri: Matris Cebiriyle Ayrıntılı Teori ve Uygulamalar	978-605-4827-00-8
12	Dr. Ali Orhan Aydın	Yapay Zekâ: Bütünleşik Bilişim Doğru	978-605-4827-03-9
13	Öğ. Gör. Sefer Darıcı	Bilinçaltı Reklamcılık ve İletişim Teknikleri	978-605-4827-04-6
14	Prof. Dr. Cevdet Atay	Genel Ve Temel Hukuk Kavram Ve Kurumları	978-605-4827-13-8
15	Prof. Dr. Sinan Çağdaş	Mühendislikte Mekanik-Statik	978-605-4827-14-5
16	Yrd. Doç. Dr. İsmail Cem Ay	Dünya Bankası'nın Önerdiği Yapısal Uyum Programlarının Azgelişmiş Ülkelere Etkilerinin Ülke Örnekleriyle İncelenmesi	978-605-4827-01-5
17	Doç. Dr. Ulaş Başar Gezgin	Bilişsel Bilimler Elkitabı	978-605-4827-15-2
18	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Dünyada ve Türkiye'de Lojistik Sektörünün Gelişimi	978-605-4827-08-4
19	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Türkiye'de Bütçe ve Maliye Politikaları	978-605-4827-11-4
20	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Keynezyen ve Monetarist İstikrar Politikaları	978-605-4827-07-7
21	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Gümrük Birliği Sürecinde Türk Otomotiv Sanayiinin ve Otomotiv Yan Sanayiinin Rekabet Gücü	978-605-4827-09-1

Sayfa/Page | 222

İGÜSBD
Cilt: 2 Sayı: 2
Ekim /
October 2015

22	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Sınır Ticaretinin Türkiye Ekonomisine Etkileri	978-605-4827-10-7
23	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Türkiye’de Tarımsal Destekleme ve Taban Fiyatları Politikası	978-605-4827-12-1
24	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Başlıca Enflasyon Teorileri ve Türkiye’de Enflasyon	978-605-4827-05-3
25	Yrd. Doç. Dr. İsmail Cem Ay	Basel Kriterleri Çerçevesinde Türk Finans ve Bankacılık Sektörünün Yeniden Düzenlenmesi	978-605-4827-02-2
26	Yrd. Doç. Dr. Hasan Tınmaz – Yrd. Doç. Dr. İlker Yakın (ed.)	Engelsiz Bilişim 2013 Sempozyumu Bildirileri (Uluslararası Katılımlı)	978-605-4827-17-6
27	Prof. Dr. M. Sinan Çağdaş	Şekil Değiştiren Cisim Mekaniği: Mukavemet I	978-605-4827-19-0
28	Esra Köten, Barış Erdoğan	Engelli Gençler, Sosyal Dışlanma ve İnternet	978-605-4827-20-6
29	Assoc. Prof. Dr. R. Kutay Karaca - Prof. Dr. Wang Li (ed.)	Sino-Turkey Relations: Concept, Policies And Prospects	978-605-4827-18-3
30	Prof. Dr. M. Sinan Çağdaş	Şekil Değiştiren Cisim Mekaniği: Mukavemet II	978-605-4827-21-3
31	Leman Kuzu	Üretim İşletmelerinde İnsan Kaynakları ve Çalışan Personelin Motivasyonu	978-605-4827-22-0

Kitaplarımızı temin etmek için aşağıdaki iletişim bilgilerinden yararlanabilirsiniz. Aynı zamanda yayınlarımızı tüm seçkin yayınevlerinden edinebilirsiniz.

pandora

Satış: satis@pandora.com.tr

Adres: Büyükparmakkapı Sokak No: 3/A, Beyoğlu - İstanbul

musterihizmetleri@pandora.com.tr | Bilgi: bilgi@pandora.com.tr

Telefon: +90 (850) 200 2206 (212) 230 0962 | Faks: +90 212 219 4292

Ağ sayfası: <http://www.pandora.com.tr>

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Adres: Rektörlük Binası - Cihangir Mah. Şehit Jandarma Komando Er Hakan Öner

Sk. No: 1 Avcılar 34310 / İstanbul / Türkiye

iguyayinlari@gelisim.edu.tr

Telefon: 0212 4227000 / 350

Belgeç: 0212 4227401

Web: <http://www.gelisim.edu.tr/>

Facebook: iguyayinlari

Twitter: @IGUYayinlari

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ

Cihangir Mah. Şehit Jandarma Komando Er Hakan Öner Sk.

No: 1 34310 Avcılar / İstanbul / Türkiye

bilgi@gelisim.edu.tr

Telefon: +90 212 422 70 00

+90 850 622 67 00

Belgeç: +90 212 422 74 01